

ALI SE BODO JEKLARJI ORGANIZIRALI?

Federacija namerava izsiliti uveljavljanje osemurnega delavnika v jeklarski industriji. — Prizadetih bi bilo v vsem 375.000 mož. — Samuel Gompers pravi, da bodo izvedli unijonizacijo jeklarske industrije "konservativni" delavski voditelji. — V jeklarskih središčih je položaj neugoden.

Washington, D. C. 11. junija. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške federacije dela, je danes objavil otvorjenje načelne kampanje, ki jo namenja unijonizaciji jeklarske industrije.

Ta objava je prišla takoj po ugotovitvi sodnika Garyja, predsednika United States Steel Corporation, da bo dvanajsturni delavnik odpravljen, kakorhitro bo to praktično mogoče. Eden glavnih ciljev sedaj pričetke kampanje delavske federacije bo uveljavljanje osemurnega delavnika dne.

Za novo kampanjo se bo uporabilo sklad \$70.000, predstavljajoč denar, ki je preostal po brezuspešnih poskusih, da se unijonizira jeklarske industrije l. 1919 in 1920. Glavni stani so bili že otvorjeni v Bletlehemu, Clevelandu in Chicagu in iz teh središč bo vzporedno poskus, da se pokrije celo polje in spravi pod okrilje unije 375.000 mož, zaposlenih v jeklarski industriji.

Gompers je namignil, da bodo goden za nov poskus organiziranja skrajni radikali, kot je na primer

Poster, o katerem se glasi, da je izgubil stavko leta 1919, izključeni iz nove kampanje. Gompers je rekel, da bodo izvedli unijonizacijo jeklarske industrije "konservativni" delavski voditelji.

Sedaj je primeren čas za unijoniziranje industrije, — je rekel. — Noben posamezni človek pa ni k temu v večji meri pripomogel kot sodnik Gary sam. Obljubil je, da bo odpravil dvanajsturni delavnik, a ni dosedaj vzporedil še nobenega resničnega napora, da to v resnici stori.

Pittsburgh, Pa. 11. junija. — Le malo med tisoči priseljencev ki so prišli pred kratkim v New York, je prišlo v jeklarske naprave in posledica tega je bila govornica, da bodo jeklarske naprave izdatno zvišale plačo v poskus, da spravijo v industrijo potrebno število svežih delavcev.

Jeklarji uradniki izjavljajo, da so bili skoraj vsi novi priseljenci iz južne Evrope mimo jeklarskega kroga Pittsburgha ter se napotili v poljedelska ali industrijska središča Srednjega zapada. Manj kot en odstotek kvote južnih Evropejcev za leto 1923 je v tem okraju. Nekako 800 jih je v Youngstownu ter bodo najbrž pričeli delati v tamonjskih napravah.

Ta neugodni položaj je precej razburil jeklarske kroge ter dal povod za govornice, da nameravajo jeklarske naprave izdatno zvišati plače svojih uslužbenecv.

Tudi v drugih jeklarskih središčih ni položaj dosti bolj ugoden in vsled tega je prišla Ameriška delavska federacija do prepričanja, da je sedanjí čas najbolj u-

ŽIVALSKÉ BOLHE PRENAŠAJO RAKA

Pariški znanstvenik je izjavil pred akademijo, da prenašajo pasje in mačke bolhe k raku.

Pariz, Francija, 11. julija. — Po dolgem proučevanju in številnih eksperimentih je prišel profesor Henry Vincent do zaključka, da povzroča raka neka še nepoznana bolezenska kal, katero prenašajo bolhe. Včeraj je predložil to svojo hipotezo francoski akademiji znanosti.

Svoje izjave temelji na eksperimentih in opazovanju dr. Bazina, ki je pronašel, da je mogoče prenesti bolezen s psov, bolnih na raku, na zdrave pse, enostavno s tem, da se je preneslo bolhe z enega psa na drugega. Bazin je tudi našel slučaje, ko so razvili zdravi psi, ki so bili last žensk, bolnih na raku, usodopolno bolezen.

Nato je preštudiral tradicije glede raka v neki vasi v departmentu Orne! Prebivalstvo te vasi šteje le osemindvajset duš, in v sedemdesetih letih je bilo štirinajst smrtnih slučajev vsled raka. Preiskovalce je našel, da so trpele mačke in psi v okolici na kužnih ranah in da je vsa vas okužena od bolh.

Na temelju tega je razvil hipotezo, da prežive kal raka svoje inkubacijsko dobo najboljše v pasjih in mačjih bolhah in da se te kalj pozneje prenese na človeška bitja.

PREDSEDNIK HARDING KOT COWBOY.

Slika nam kaže predsednika Hardinga na svojem potovanju po državi Utah. Obleden je cowboysko obleko ter jaha s svojimi spremljevalci preko plitvega potoka.

IZVANREDNO TEŽAVNO IZVEDENJE PROHIBICIJE

Prihodnji kongres se bo dosti bavil z izvedenjem prohibicijske postavke. — Suhaškemu uradu manjka denarja.

Washington, D. C. 11. julija. — Najnovejši razvoji v zvezi z izvedenjem zvezne prohibicijske postavke so razkrili dejstvo, da bo prohibicijsko vprašanje mogoče najbolj sporno in pereče v prihodnjem zasedanju kongresa in sicer od prvega pričetka do konca.

Čeprav se splošno domneva, da ne bo prihodnji kongres v tem oziru ničesar novega ali posebnega ukrenil, je vendar gotova stvar, da bo prišla cela povodenj debat glede tega vprašanja.

Dejstvo, da se bližajo predsedniške volitve in da bo suhaško in mokrsko vprašanje igralo veliko ulogo v volilni kampanji, bo brez dvoma povečalo zanimanje kongresa za to vprašanje, kateremu se skuša ali se je vsak skušal dosedaj izogniti.

Republikanska stranka, katero vodi predsednik Harding, ustraja strogo na svojem suhaškem stališču ter se zavzema za dosledno izvedenje prohibicijske postavke. Kljub temu pa je dobro znano, da se zavzemajo številni člani kongresa, tako kongresniki kot senatorji, ki so na republikanski strani, za primerno liberaliziranje Volsteadove postavke. Republikanci v kongresu bodo glede tega vprašanja prav tako razdeljeni kot demokratje.

Vložene bodo predloge za prosto izdelovanje piva in lahkih vin, za olajšanje Volsteadove postavke v različnih ozihi in predloge, kojih namen je napraviti ameriške ladje suhe v notranjosti dvanajstih milj od ameriške kopnine.

Brez dvoma bodo tudi vložene predloge za večje prispevke za prohibicijski urad in gotova stvar je, da bo hišni proračunski komitej odobril ter vložil tozadevne predloge.

V splošnem pa je prohibicijsko vprašanje nevrjetno zapleteno, ker si nasprotujejo glede njega največje in merodane sile v državi.

Ena stvar pa je gotova.

Splošno je pričelo prevladovati v narodu, tudi med farmerskim prebivalstvom, naziranje, da je skoro nemogoče izvesti Volsteadovo postavko kot je veljavna sedaj in da bi bilo najboljše, če bi se jo izpremenilo tako, da bi se prilagajala splošni ljudski zahtevi.

PRINCA VILJEMA BODO ARETIRALI

Nemški socialisti zahtevajo aretacijo princa Viljema, brata rumunskega kralja, katerega dolže monarhističnih mahinacij.

Berlin, Nemčija, 11. julija. — Skupina socialističnih državno-zbornskih poslancev je vložila pri državnem sodišču v Lipskem predlog, naj se aretirajo radi veleizdaje princa Viljema Hohenzollerna-tu debate glede volilne reforme, za katero se zavzema vlada Musolinija. Najmanj šestdeset govornikov se bo oglasilo tekom štiri-najstih dni, kajti domneva se, da bo debata trajala toliko časa.

Namen te odredbe je, odpraviti proporcionalni reprezentančni sistem, na katerem je izvoljena sedanja meščanska zbornica. Mesto glasovanja po strankah bo dobila večina glasov dve tretini ali 365 sedežev v poslanski zbornici. Proporcionalno zastopstvo se bo ti-kalo manjšinskih strank. S tem bo postala cela država en volilni zbor, mesto da je razdeljena na 55 dot dosedaj.

Bivši ministrski predsednik Gitti bo podpiral predlog z gotovimi rezervacijami, a klerikali, socialisti, pristaši Nittija, komunisti in republikanci se proti predlogu. Dvomljivo pa je, da bi se mogle te skupine združiti v namenu, da porazijo predlog, in še bolj dvomljivo, da bi mogle v slučaju sprejema predloge pri volitvah dobiti več glasov kot pa fašisti.

Fašisti zavzemajo stališče, da potrebuje vlada v parlamentu delavno tričetrtinsko večino, če hoče postati parlament praktična pomoč pri rekonstrukciji dežele, mesto da je le družba za debatiranje, ki ne pride nikamor.

Klerikali imajo sto članov v parlamentu ter nasprotujejo sedanjim predlogom z izjavo, da nudi manjšinam le malo prilike, da bi bile primerno zastopane. Socialisti in komunisti pa ji nasprotujejo kot buržujski odredbi.

Rev. Luigi Sturzo je resigniral kot glavni tajnik klerikalne stranke, katero je ustanovil pred petimi leti. Ta stranka je bila najbolj mogočna politična skupina v Italiji, dokler ni Mussolini ustvaril svojega fašizma.

To resignacijo smatrajo za velik triumf fašistov, a parlamentarni člani stranke so izjavili danes, da nima ta dogodek nobenega stika z opozicijo stranke proti predlogu glede volilne reforme.

NA STOTINE ARETIRANIH V CHICAGU.

Chicago, Ill. 11. julija. — V raznih zabavalističnih, gostilnah in plesališčih so aretirali v zadnjih treh dneh 690 moških in žensk.

VELIKI "USTAVNI" BOJI V ITALIJI

Ostra debata se bo brez dvoma razvila glede postavke, ki bo dajala glavni stranki dve tretini sedežev. — Številne skupine nasprotujejo tej postavi.

Rim, Italija, 11. julija. — Kljub veliki vročini je dospelo do sedaj v Rim že več kot štiristo poslancev, da se vdeležijo v parlamentarne debate glede volilne reforme, za katero se zavzema vlada Musolinija. Najmanj šestdeset govornikov se bo oglasilo tekom štiri-najstih dni, kajti domneva se, da bo debata trajala toliko časa.

Namen te odredbe je, odpraviti proporcionalni reprezentančni sistem, na katerem je izvoljena sedanja meščanska zbornica. Mesto glasovanja po strankah bo dobila večina glasov dve tretini ali 365 sedežev v poslanski zbornici. Proporcionalno zastopstvo se bo ti-kalo manjšinskih strank. S tem bo postala cela država en volilni zbor, mesto da je razdeljena na 55 dot dosedaj.

Bivši ministrski predsednik Gitti bo podpiral predlog z gotovimi rezervacijami, a klerikali, socialisti, pristaši Nittija, komunisti in republikanci se proti predlogu. Dvomljivo pa je, da bi se mogle te skupine združiti v namenu, da porazijo predlog, in še bolj dvomljivo, da bi mogle v slučaju sprejema predloge pri volitvah dobiti več glasov kot pa fašisti.

Fašisti zavzemajo stališče, da potrebuje vlada v parlamentu delavno tričetrtinsko večino, če hoče postati parlament praktična pomoč pri rekonstrukciji dežele, mesto da je le družba za debatiranje, ki ne pride nikamor.

Klerikali imajo sto članov v parlamentu ter nasprotujejo sedanjim predlogom z izjavo, da nudi manjšinam le malo prilike, da bi bile primerno zastopane. Socialisti in komunisti pa ji nasprotujejo kot buržujski odredbi.

Rev. Luigi Sturzo je resigniral kot glavni tajnik klerikalne stranke, katero je ustanovil pred petimi leti. Ta stranka je bila najbolj mogočna politična skupina v Italiji, dokler ni Mussolini ustvaril svojega fašizma.

To resignacijo smatrajo za velik triumf fašistov, a parlamentarni člani stranke so izjavili danes, da nima ta dogodek nobenega stika z opozicijo stranke proti predlogu glede volilne reforme.

NAJNOVEJŠE ZAHTEVE PREMOGARJEV

V zameno za svojo obljubo, da bodo zastavljali, zahtevajo premogarji priznanje in check-off sistem. — Nadaljni napori delodajalcev, da dobe jamstva za redno proizvajanje po 31. avgustu, so bili poraženi v podkomiteju. — Ultimati delavcev in volivra closed shop.

Poroča John Leary.

Atlantic City, N. J., 11. jul. — Če bo zveza antracitnih delodajalcev priznala United Mine Workers ter check-off sistem, bodo premogarji obljubili, da bodo ohranili rove imeli po 31. avgustu ko bo sedanji kontrakt potekel, brez ozira na to, če bo do onega časa podpisan nov kontrakt ali ne.

To je glavna točka pogajanj na seji podkomiteja osmih delodajalcev in premogarjev, ki se je vršila včeraj v hotelu Ambassador.

Delodajalci so obnovili svoje prošnje glede dogovora, da se bo nadaljevalo z obratovanjem, in premogarji so prišli na dan s svojimi predlogi, da je treba brezpogojno priznati unijo. Seja je bila odgodena na današnji dan brez vsakega dogovora glede te ali one točke.

Priznanje unije ter check-off sistema bi pomenjalo uveljavljanje closed shopa mesto open shopa, ki je bil v veljavi od stavke leta 1902, potem ko se je Rooseveltova komisija izrekla za open shop. Za te zahteve so se zavzemali antracitni premogarji iz za velike stavke leta 1902, in John Lewis, predsednik United Mine Workers, je rekel delodajalcem, da je to edino sredstvo, s pomočjo katerega je mogoče zadostiti priporočilom premogovne komisije, da naj vsebuje novi dogovor kazni za izprijta ter prekinjenja obratovanja, če kršijo taka prekinjenja določbe dogovora.

Predsednik Lewis je prečital šesto klavzulo priporočil, ki se glasi:

— Dogovor naj določi kazni za kršenje dogovora s te ali one strani, in metodo, s katero naj bi se take kazni izvedlo.

Na noben drug način kot z uporabo check-off sistema bi ne bilo mogoče kolektirati takih glob, — je trdil Lewis.

V imenu delodajalcev je nato odgovoril Warriner, da ne more privoliti v check-off sistem radi njegove dvomljive postavnosti.

— Check-off — je odvrnil Lewis, — se ni nikdar smatralo nepostavim. Ravno nasprotno. — Vzdržalo ga je prizivno sodišče družin držav 7. ograja v Chicagu, ko je pred dvema letoma razveljavilo začasno prepoved uporabe check-off sistema, katero je izdal sodnik Anderson iz Indiane.

Predlog delodajalcev za jamstva, da ne bod rovi nehali obratovati po 1. septembru, se je podpiralo z argumentom, da bi postala drugače javnost vznemirjena ter se bala novega pomanjkanja premoga. To bi imelo za posledico panične cene ter profitirstvo spekulantov, na škodo občinstva ter vsakega, ki je zainteresiran pri industriji.

Lewis je odgovoril na to, da bi se javnost ne bala stavke, ki bi izbruhnila dne 1. septembra, temveč stavke v oktobru, novembru in decembrom, ko bo potreba premoga veliko bolj akutna kot pa 1. septembra. Med sedanjim časom ter onim datumom je dosti časa za sestavo novega meznega kontrakta.

Mr. Warriner je nato vprašal, če bi bili premogarji pripravljeni skleniti tak dogovor dne 1. avgusta, če bi ne bil dotlej uveljavljen noben nov kontrakt. Premogarji so odgovorili, da bi bilo to odvisno od napredka pogajanj, katerega bi bilo opaziti dotedaj.

Rekel je: — Če bo zadeva spet spraviljena na površje kedaj pozneje ter bi bili mi zadovoljni z napredkom pogajanj v tem času, in če bi tak pogoj materialno pospešil sklenitev kontrakta, bi privolili vanj.

Po zaključeni seji je pojasnil Warriner stališče delodajalcev v ugotovitvi, v katerem je izjavil: — "da drže premogarji nad javnostjo, ki uporablja trdi premog, možnost stavke".

Stališče unije glede check-off sistema, na temelju katerega se kolektivni unijske prispevke, asementi in kazni, se glasi, da bo namreč ta sistem odpravil tako zvané "buton" stavke, ki pogosto prekinjajo produkcijo. To je bila tudi glavna točka priporočil premogovne komisije. To stavi se

pripete, kadar so izdani novi unijski znaki, ki pomenjajo plačanje unijskih pristojbin in ko nečje unijski može v katem rovu delati z njimi, ki ne morejo pokazati takih znakov.

Take stavke so nepoznane v industrijskih premogovnih poljih mehkega premoga, kjer je že leta in leta uveljavljen check-off sistem.

Ugotovilo Warrinerja glede stališča delodajalcev je naslednje:

— Stališče antracitnih delodajalcev glede meznih pogajanj je naslednje:

— Dejanski so predložili premogarji 35 zahtev za izpremembe v plačilnih in delavskih pogojih, ne pa enajst, kot izgleda na prvi pogled. Številne teh izprememb in volvirajo ekonomske in tehnične podrobnosti, ki bi zahtevale dosti časa.

— Pretekle izkušnje so pokazale, da ni mogoče v naglici skleniti plačilnega kontrakta v antracitni industriji. Čeprav ni namen delodajalcev neprimerno podaljšati pogajanj, spoznavamo vendar možnost, da ne bo novi kontrakt dovršen pred potekom sedaj uveljavljenega, namreč 31. avgusta. Treba je namreč pomisliti, da je približno le sedem tednov med sedanjim časom ter 31. avgustom.

— Raditega so tudi delodajalci predlagali premogarjem sklenitev dogovora, da se ne bo prekinilo obratovanje dne 1. septembra, — tudi če bi ne bil dotedaj še sklenjen nov plačilni kontrakt, — a premogarji so ta predlog odklonili.

DIVJANJE FAŠISTOV.

Rim, Italija, 11. julija. — Člani fašistiške stranke v Parmi so danes zaplenili 40.000 iztisov lista "Corriere della Sera" ter jih sežgali na mestnem trgu.

OTROKA JE PRIVEZAL K ZIBKI.

Sioux City, Ia., 11. julija. — Aretirali so Karla Grinsavage, ker je privezal svojega otroka k zibki ter ga tako pustil več ur brez nadzorstva.

POTRES V DEŽELI BASKOV.

Biarritz, Francija, 11. julija. — V deželi Baskov, ki leži severno od Španske pod Pirineji, se je pojavil petnajst sekund trajajoč potres. Povzročena škoda je malenkostna.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj ne bile naše cene sledoče:

Jugoslavija:

Raspotila na sadnje polke in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" in Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač na hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. ... \$11.70 ... K 4,000

2000 Din. ... \$23.20 ... K 8,000

5000 Din. ... \$57.50 ... K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:

Raspotila na sadnje polke in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$ 9.70

300 lir \$14.25

500 lir \$23.25

1000 lir \$45.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za polizlajve, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebni postop.

— dnoet dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano: ta tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnapij. Računamo po ceni onega dne, ko nam dnope poslani denar v roka.

Glede izplačij v ameriških dolarjih glejte posebni oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

83 Cortlandt Street New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
Merrill Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKEN, President

LOUIS BENEDIN, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For sale to the public at the American	For New York to the public	\$7.50
in Canada	for one year	\$5.00
For sale to the public at the American	For New York to the public	\$7.50
in Canada	for one year	\$5.00
For sale to the public at the American	For New York to the public	\$7.50
in Canada	for one year	\$5.00

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dajete brez plačila za osebne ne ne priobčujoče. Denar naj se blagovno po-
šilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi priloži bivšega naznani, da hitreje najdemo naslova.

"GLAS NARODA"

35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2575

ALVIN PRINTING CO.

TRADES UNION COUNCIL

NEW YORK CITY

PETINDVAJSETLETNICA J. S. K. J.

Jugoslovanska Katol. Jednota se je ustanovila pred petindvajsetimi leti.

Ustanovljena je bila na podlagi želje po osamosvojitvi. Ustanovili so jo možje, ki so imeli trdno in neomajno vero v svojo moč. Izrazito hrepenenje po svobodi, odločna želja po samostojnosti je zadala temelj organizaciji, koje petindvajsetletnico praznujemo sedaj.

Vsaka stvar, vsako početje, zgrajeno na takem temelju, mora brezpogojno uspeti. Da je ta trditev resnična, je razvidno iz dosedanjih uspehov.

Dne 13. julija leta 1898 se bile objavljene v Glas Naroda naslednje besede:

"Ustanovimo si delavci svoje lastno, popolnoma neodvisno vzajemno podporno društvo za vse Združene države. Pravila tega vzajemnega podpornega društva naj bodo svobodna, kakor je svobodna država, v kateri biva. Ni kazni, nobenega pritiska, nobenega izobčevanja, razen ako kdo več mesecev ne stori svojih dolžnosti ali pa ako kdo skupini očitno škoduje."

Lepšega programa si ni mogoče predstavljati. — V tem programu je zapodeno vse, v njem je na kratko označena osnova, po kateri mora biti zgrajena vsaka pošena organizacija, da ji bosta zagotovljena dobrobit in obstanek.

Kmalu zatem je sledil v Glasu Naroda in sicer 30. julija 1898 naslednji program društev sv. Cirila in Metoda št. 1, in društva sv. Srca Jezusovega, št. 2:

"Jugoslovanska Katoliška Jednota je bila ustanovljena dne 18. julija 1898, v Ely, Minn. Plačevala bo po \$15.00 mesečne podpore. Za umrlega člana bo plačala \$800 posmrtnine. Vstopnina v Jednoto je \$1.00. Mesečni prispevki so po 50 centov. Nad 45 let stari rojaki plačajo \$5 vstopnina. Sprejemajo se le tri mesece, potem pa ne več. Prihodnje zborovanje se vrši meseca julija 1899 na Ely, Minn. Odbor: Predsednik Jožef Agnič; podpredsednik George Kotec; I. tajnik Ivan Gouže; II. tajnik Štefan Banovec; blagajnik John Globokar. Pregledovalci: John Habjan, John Peršin, Josip Mantel."

S tem je bila zadana podlaga. Šibka sicer, skoraj prešibka za tedaj prevladujoče razmere. Nasprotnikov je bilo dovolj na vseh koncih in krajih. Početnikom so nasprotovali posebno člani organizacije, od katere so se reformatorji ocepili, ker se jim je godila neuboupijoča krivica.

Podjetje je bilo drzno in smelo. Ustanovitelji so bili tako navdušeni, da so se skoraj popolnoma zadovoljili s prvim uspehom. Misliti je bilo pa treba na bodočnost. — Petdeset članov mlade organizacije je vplačalo v blagajno na mesec \$25.00. Stroški enega samega bonika so pa znašali približno \$21.00 mesečno. Kaj če bi bili trije bolniki, kaj če bi jih bilo pet?

Naši ljudje niso imeli posebne izkušnje v društvenih zadevah. Pomisliti je treba, da je bilo prvo slovensko društvo na vzajemno bratovski podlagi ustanovljeno v Calametu leta 1882. Bilo je vse domače, skoraj preveč bratsko. Če je bilo pri začetnih društvih kaj denarja v blagajni, so dobili bolniki podporo, če ga ni bilo, je bilo treba počakati, da se ga je kaj nabralo.

Zaslужni rojaki pričrtniki (Josip Agnič, Ivan Gouže, Ivan Skala, Ivan Pakiž-Podgorski, Josip Pezdirc, Ivan Habjan in Frank Prijatelj) so se dobro zavedali dejstva, da je navdušenje za napredek lepa čednost, vedeli so pa tudi, da je treba na podlagi bodočnosti ustvariti delovanje za sedanjost.

Prva potreba je bila, da se članstvo mlade organizacije kolikor mogoče poveča in razširi.

Izredno zanimiv je bil v tisti dobi članek z naslovom "O centralizaciji". V njem je bilo statistično dokazano, podprto z neovrgljivimi dejstvi, da je posameznemu društvu obstoj nemogoč in da sta le v veliki organizaciji — moč in napredek.

Agitacija je kmalo zaznamovala lepe uspehe.

Na tretji konvenciji, ki se je vršila dne 5. julija 1900 na Ely, Minn., je bilo zastopanih že 14 odbornikov, nadzornikov in delegatov. Jednota je imela že 15 društev in 630 članov.

Praznina, ki je nastala v blagajni takoj ob početku vsled nenadne smrti osmih članov, se je začela polniti.

Na konvenciji v Omahi, Neb., se je napravilo za Jednoto veliko dobrega in koristnega. Ob tisti priliki je bil ustanovljen rezervni sklad, in je sobrat Geo. Brozich prevzel tajniške posle. S tem je prišel najvažnejši oddelek

glavnega urada — tajniški oddelek — v izborne strokovnjaške roke.

Novega upanja je vli v člane sklep clevelandске konvencije. Tam je bilo sklenjeno, da po šestih mesecih plačuje Jednota bolniško podporo.

Od zborovanja do zborovanja so se razmere boljšale, slabo se je odpravljalo ter nadomeščalo z dobrim. Tako so naprimer na zborovanju v La Salle dobile ženske pravico do vstopa v Jednoto. Kmalu se jih je prigrisalo veliko število. Povdariti je treba, da so ženska društva pri Jugoslovanski Katoliški Jednoti naravnost vzorna društva, bodisi glede poslovanja, bodisi glede agitacije in — navdušenja za Jednoto.

Na zborovanju v Denver je bil sprejet razredni sistem plačevanja asesmentu po letih članov in članic. To je bilo neobhodno potrebno za dobro finančno podlago Jednote.

To pa nikakor še ni zadostovalo. Vsled zahteve raznih držav in ker je šlo članstvu za splošen dobrobit organizacije, je sprejelo s splošnim glasovanjem po konvenciji v Pittsburghu National Fraternal lestvico.

Dani so bili torej vsi predpogoji za doseg poglavitnega cilja vsake organizacije, za doseg solventnosti. — Z razpisom posebne naklade je bila solventnost leta 1920 srečno dosežena. Izza onega časa je Jednota zasigurana proti vsem nevarnostim, izza onega časa je Jugoslovanska Katoliška Jednota organizacija, v katero lahko vsakdo brez skrbi pristopi, kajti zagotovljeno mu je, da bo dobil brezpogojno vse, do česar je upravičen.

Na konvenciji v Pittsburghu je bila sprejeta tudi centralizacija bolniške podpore ter je bil zadan temelj mladinskemu oddelku, ki je največji up naše organizacije.

Leta 1916 se je pojavila velika agitacija za združenje z drugimi slovenskimi organizacijami. Vsled nesporazuma in velikih tehničnih zaprek je pa ostalo po starem.

Iz za ustanovitve pa do današnjega dne se je pojavil pri Jednoti le en spor, ki je vreden, da se ga omeni. Šlo je za izpremembo imena. Nekateri je bodlo v oči ime — "Katoliška". Gentlemanski nasprotniki pa so se kmalo uverili, da je ime stranskega, vodstvo in napredek organizacije pa poglavitnega pomena. Spor je bil mirnim potom poravnal.

Jugoslovanska Katoliška Jednota je idealna organizacija v vseh oziirih. Splošno medsebojno zadovoljstvo je bilo pa doseženo in je še vedno v veljavi, ker se ni vodstvo niti članstvo tekotom dolgih petindvajsetih let niti enkrat izneverilo temeljnemu geslu: — Ta organizacija naj bo svobodna, kot je svobodna država, v kateri biva. Organizaciji, ki se drži tega gesla, sta obstoj in napredek zagotovljena.

F. S.

Dopisi.

Ely, Minn.

Dne 4. julija je preminula Barbara Klobučar, soproga Mike Klobučarja. Rojena je bila v vasi Vaučkovci pri Vinici na Belokranjskem. Bila je članica društva Marije Čisteza Spočetja št. 120 Jugoslovanske Kat. Jednote. Pogreb se je vršil 7. jul. zjutraj. N. v. m. p. Katie Peshel, tajnica.

Braddock, Pa.

Tukaj v Braddocku smo ustanovili Slovenski Izobraževalni Klub in si želimo postaviti svoj lastni dom. Zato se vabi vse Slovence in brate Hrvate v Braddocku in okolici, da se udeležijo izvanredne seje dne 14. julija ob 7. uri zvečer v litvinski dvorani. Razmotriti imamo važne stvari zaradi doma. Zato se vsaki prosi, da bi se udeležil te seje.

Razmere so tukaj take, kakor po drugih naselbinah. Sem že večletni naročnik in to je moj prvi dopis. Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice Glasa Naroda, listu pa želim obilo uspeha.

Frank Pierce, predsednik Slov. Izobr. Kluba.

Iz Belokrajine.

Veliko govoric povzroča pravda, ki jo vodijo Vrhovec in pa sedanjí prelóski pop Jerič. Ta mož misli z glavo skozi zid, pa to pot ne bo šlo prav gladko. Enkrat je mislil priti v Ameriko, da bi nabiral za novo cerkev.

Pred kratkim je potolkla toča na Vinici. Pripodila se je tam od Dragatuša, kjer pa ni bilo nič škode. Nekateri si jo paletos kar želijo, ker imajo še polne kleti vina.

Grubeljei in Krasinčani so se začeli vedno bolj početi s pridelovanjem čebule, kar jim nosi lepe tisočake. Prav bi bilo, da bi se začeli početi bolj z vrtnarstvom, ker je Karlovac pred nosom. Tudi Metličani bi se ne branili zgodnjega sočivja. Metlički trg kaže sedaj borno lice. Nič drugega se ne more tam kupiti kakor kamlice in luk.

V Podzemlju na proženje dobili dva nova zvonova. Gospod Učak je pa pridigoval, da bi morali zopet dobiti kaplana in dajati

Dve tatiji prišli.

Iz Trbovelj poročajo: V naši občini in okolici so bile v zadnjem času ponovno izvršene tatvine kopač, ne da bi se posrečilo priti tatovom na sled. Koncem maja pa se je orožništvo v Trbovljah, ki je bilo človeškim dihurjem pridno na sledu, vendarle posrečilo zasačiti dva dihurja v ženskih krilih in sicer rudarjevo ženo Francisko Fajdiga in njeno sestro Polono Žagar iz Zrečja ravno v trenutku, ko sta nesli 14 kokoši iz Trbovelj proti Zidanemu mostu. Obe ženski sta bili močno iznenađeni, še bolj pa seveda one ženske, ki so sprejele svoje že obljubljene putke zopet v svoje naročje. Žagarica in Fajdigo sta imeli kot vlomilno orodje dolgo trioglató pilo, vetril in klešče.

Peter Zgaga

Jugoslovanska Katoliška Jednota bo praznovala te dni svojo petindvajsetletnico.

Iz današnjega Glasila je razvidno, da zanimanje članstva za njo ni kar tako tjavendan.

Skoraj sleherna beseda razodeva penos in zadovoljstvo, in iz dolge vrste poročil odseva hvala ter upanje na lepo bodočnost.

Poročila so vseskozi zanimiva.

In kako bi ne bila, ker prihajajo iz poštenega srca. Vse, kar pride iz poštenega srca je lepo in hvalevredno.

Res je, da so nekateri poročevalci v prevelikem navdušenju segli nekoliko predaleč.

Kot tisti naprimer, ki je želel Jednoto, da bi imela ob svoji petindvajsetletnici stotisoč članov ter par milijonov premoženja.

Toda pri željah je že tako. Boljše je želeli pol več kot človek pričakuje, in če se mu polovica želje izpolni, je takorekoč dosegel vse.

Par jih je bilo celo tako navdušenih, da so želeli naravnost nekaj nemogočega.

Urednik jim je blagohotno popravil slabo izražanje, kar mu bodo z veseljem odpustili.

Nekaj čudnega bi bilo namreč, če bi zagledal v listu beli dan stavek kot je naslednji: Želim, da bi Jednota čimprej mogoče praznovala svoj petdesetletni jubilej.

Vsak ji srčno želi doživeti petdesetletno stoletnico.

Toda po vseh božjih in človeških postavah ni mogoče, da bi praznovala Jednota petdesetletnico prej kot po petindvajsetih letih, oziroma stoletnico prej kot po petindvajsetih letih.

In nekateri (najbrže so pečlarji, ki ne poznajo zakonkega stanja), so začeli svoje slavošpeve z besedami: Vsi otroci in vse hčere se vesele rojstva svoje matere!

Toda kot sem rekel: napačne izraze je rodilo preveliko navdušenje. In v prevelikem navdušenju je marsikatera stvar odpustljiva.

Vsem, brez oziira se pa čudno zdi, zakaj Jednota tako dobro napreduje.

Vzrok je enostaven: zato, ker hodi po jasno začrtani poti.

Star hrvatski pregovor pravi, da je zlata vreden tisti človek, ki pravi popu pop, bobu pa bob.

Vsak je vreden svojega spoštovanja, in niti pičle več.

Ni se treba klanjati temu, ni treba čez mero povzdigovati onega. In Jednota napreduje, ker yztraja pri tem vzvišenem načelu.

Vsak naj bo svojega političnega prepričanja in svojih verskih nazorov — poglavitno pa, da izpolnjuje Jednotna pravila.

Če izpolnjuješ pravila, boš dobil v boleznih in nesreči vse, do česar si upravičen.

Če pa rineš v Jednoto politične in verske nazore ter ne plačaš, kar Jednota zahteva, se pa v boleznih in nesreči na politiko in na vero obrni, pa boš videl, koliko boš dobil.

Skoraj vsi, ki so hvalili Jednoto, se pa pozabili na silo, ki jo upravlja in vodi.

Ta sila je glavni odbor.

In višek te sile — glavni tajnik. Borilen, služočemu vzvišenemu namenu, ki se poslužuje take točnosti, popustljivosti, strogosti in milobe, ko se je poslužuje on, je zmaga brez dvoma zagotovljena.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pri odhodu v staro domovino pozdravljamo vse znance in prijatelje v South Chicago, Ill. V prvi vrsti pozdravljamo Father Winklarja in Father Blankota, ki sta nam želela srečno pot, kakor tudi mi želimo njima srečen ostane in obilo napredka in South Chicago. Nadalje se lepo zahvaljujemo Mrs. Evi Span in njeni družini za obilo postrežbo. Nismo pričakovali, da se bo tako veliko število naših znancev in prijateljev od blizu in daleč, ki so nam izkazali ljubezen in prijateljstvo pred našim odhodom. Nadalje se lepo zahvaljujemo Mr. Louis Spanu, Ker nas je peljal v svojemu novemu avtomobilu na postajo in je imel veliko opravka, predno je vse zvozil, ker nas je bilo veliko število. Pozdravim mojo sestro Justino in njene družini, ki sta nas spremljala na postajo. Mr. Mubi, Mr. in Mrs. Drešar, Mr. in Mrs. Pernar, Mr. Johna Zupane, Mr. Mavrič, Mr. in Mrs. Mrgole, Mr. in Mrs. Hribar, Mrs. Kužnik, Mr. Benkovič, Mr. Antona Gorenc, Mr. Jakoba Stejdohar, Mr. Mike Joran in Mr. Antona Muc. Zdaj pa še lepo pozdravim moje sodelavke pri E. Ergar Bros. Z Bo-

Chicago, Ill.

Tem potom naznanim članstvu društva Zvon št. 70 JSKJ., da se vsi redna mesečna seja dne 15. julija v navadnih prostorih. Pričetek točno ob 2. uri popoldne. Ker je več važnih točk na dnevnem redu, ste vabljeni, da se seje za gotovo udeležite. Slišali boste tudi poročilo nadzornega odbora.

Oubenem se opominja člane, da redno plačujejo svoje asesmente. Večkrat čitajte pravila in se po njih ravajte.

Ker je prihodnji teden praznovanje srebrnega jubileja 25letnice naše slave Jugoslovanske Kat. Jednote, pozdravlja društvo Zvon št. 70 vse ustanovitelje kakor tudi sedanjí glavni odbor in njim kličemo: Živeli! Še mnoga leta! Želimo, da bi dočakali proslave zlatega jubileja ob 50letnici obstanka naše dobre matere JSKJ.

John Jurečič, tajnik.

La Salle, Ill.

Opošinja se vse člane in članice društva sv. Barbare št. 3 JSKJ., da bi se bolj zanimali in si bolj k sreči vzeli društvene stvari v tej polovici leta, kakor je bilo v zadnjih šestih mesecih. Dne 15. julija bo navadna mesečna seja, na katero ste vabljeni, da se je polnoštevilno udeležite. Priďte važne stvari za rešitev.

Društvo sv. Barbare št. 3 bo prihodnji mesec, namreč 18. avgusta obhajalo proslavo svoje 25letnice. Zato vas kličem in vabim zdaj, ker je še čas.

Prva polovica tega leta je minula. Dolžnost me veže, da se zahvalim vsem članom in članicam, kateri redno plačujejo svoje asesment. Hvala vam! Priporočam se pa vsem tistim članom, kateri ne pozabijo samo včasih, ampak vedno mesec za mesecem, da bi se poboljšali. Odkritorsko vam povem, da marsikateri izmed vas, ako bi bil na mojem mestu, bi se ne brigal toliko zame, kakor se jaz za vas.

V zadnjem mesecu sem bil že prisljen naznaniti suspendacijo glavnemu tajniku za tega in onega. Ker pa Jednota koncem junija sklepa polletni račun, mi ni ugajalo, da bi skreil članstvo pri društvu in dolg delal, in ker nisem bil jaz zmožen, sem prosil blagajnika in on je določil, kar je manjkalo. Tako vidite, delava z blagajnikom in prekladava z rane na rano vse v dobrobit vas. Zdaj zanaprej se ne zanašajte na društveno blagajno. Ona je suha kot poper. Naredite trden sklep: ker smo bili dosedaj zadnji, bodimo zanaprej prvi!

Anton Kastigar, tajnik.

gom in na veselo svidenje! — Antonija in Josip Obratović.

Poprej ko se podam v staro domovino, pozdravljam vse moje znance in prijatelje širom Amerike, posebno pa celi Steelton, Pa. Lepo se tudi zahvalim Jožetu Šušu, kateri je mene zastopil zapečljil na kolodvor. Pozdravim tudi celo mojo žlahto, posebno Matijo in Ano Intihar v Library, Pa. Zivelja Jugoslavija! — Jakob Suppanz.

VABILO NA PIKNIK

društva "Najsv. Imena" in "Krišćanskih Mater" v Henry Walter's Emerald Parku, vogal Myrtle in Martin Ave., Glendale, L. I., v nedeljo 15. julija. Vstopnina prastovoljna. Slovenska godba. Kegljanje za dobitke. Srečlov. Žrebanje dveh cekinov. Rojaki, rojakinje: na svidenje! Najljubšeje vabita Odbora obeh društev. (12-13-7)

Rada bi izvedela, kje se nahaja ALJOŽI SEVŠEK, doma iz Laza pri Ljubljani. Iščem ga v imenu njegove žene Helene Sevšek, ki že osem let ni dobila nobenega glasu od njega. Meni je pisala že tri pisma, če vem, kje se nahaja. Pred štiriin leti je živel v Globeville pri Denverju, Colo. Prosim cenjene rojake, če kateri ve, da mi naznani njegov nazov, ako pa sam bere oglaš, naj se mi takoj javi. — Marijeta Sevšek (drugič omožena Čad), Box 261, Eveleth, Minn. (10-13-7)

NAZNANILO.

Naš stari zastopnik JANKO PLEŠKO, ki je svoječasno potoval za naš list, se radi slabega zdravja zdaj stalno nahaja na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O. Pobira naročnino za Glas Naroda ter knjige in daje pojasnila o vsem, kar spada v naš posel. Rojakom ga toplo priporočamo. Uprava Glasa Naroda.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave. Knjapovo jedilno kavo in importirano domača zdravila, katere priporoča mgr. Knajp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabl.

PRISTNI STAROKRAJSKI RIBEŽEN ZA REPO

z dvema nožema \$1.10

VSAK LAHKO SAM TISKA.

Priprava za tiskanje, — z 250 gumnatimi velikimi in malimi črkami, držal in črnilo \$2.50

PIŠITE BO BREZPLAČNI CENIK.

Krankske kose

Kosa s rincek iz najboljšega jekla, 65, 70 in 75 centimetrov dolge \$1.75
6 kos s rincek 9.00
Brusni kamen 3.00
Klepično orodje 1.00

Suho grozdje in drugo.

Muškatel, zelo sladko grozdje, baksa 50 funtov \$5.75
Malo črno grško grozdje, baksa 50 funtov 7.75
Brinjeve jagode, vroča 132 funtov 7.00
Pige v krancelnih, baksa 110 funtov 8.80

Navedeno blago pošiljam poštne prosto, samo pri gorodovni Express vrnjen.

MATH. E. PEZDIR

Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH

POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Slovenskim materam.

Materi so poklicane, da se bavijo z najbolj vzvišeno in največjo umetnostjo na svetu, namreč z vzgojo otrok. Domača hiša je prva učilnica in mati je prva učiteljica. Ako se dete v rojstni hiši ne vzgoji v dobrega človeka, tedaj pozneje ne pomagajo nobeni nauki in nobene šole.

Mati ni samo roditeljica, nego je in mora biti tudi oskrbnica in odgojiteljica svoje dece. Od matere pišejo otroci takorekoč z mlekom tudi težnje, nagajenja in strasti njenega srea. Mati je otrokom uzor, in tega posnemajo toliko rajši in toliko lažje, čim bolj so ji udani. Materino negovanje se vtisne tako globoko v otroško dušo, da je večkrat od matere odvisna njegova največja sreča in nesreča. Češar mati ne probudi v otroškem sreću, to spi v njem morda za vedno. Slavni Ciceron pravi o svoji materi: — Edina dedščina ki mi je ostala po ubogem očetu, je bilo to, da sem mu bil podoben po obrazu in po rasti in če je svet našel še kaj drugega na meni zato naj zahvali mojo mater, ki mi je obogatila in ublažila um in sree.

Materino delo za otroka se mora začeti, ne kakor mislijo nekateri, ko začneja otrok razumevati, ampak že tedaj, ko otrok še sniva v njenem naročju, pod njenim sremem;

Mati mora stremeti za tem, da bo otrok zdrav, zato naj bo njegova hrana zadostna, a priprosta. Predvsem pa naj ne dobiva otrok nikakih alkoholnih pijač, katere so mu nepopisno škodljive za dušo in telo.

— Malo ne škoduje, — pravi mati, — moj otrok je tako bleđen, dobro mu dene. — Če je otrok bleđen, ne bo ga alkohol zboljal, pač pa si popravi svoja lica z bivanjem na prostem, na solnem, s telovadbo ter z umerjenim primernim delom in primerno zdravo hrano. Alkohol otrokom nič pod nobenim pogojem in nobeno pretezo!

Otrok bodi vedno zaposlen, dokler ne more izvrševati lahkih malih del, naj se igra. Mati, zanimaj se za njegovo igro, svetuj mu imej razumevanje za njegova vprašanja, na katera mu odgovarjaj lepo in mirno. Ko pa le zmore, naj mati navaja, da ji priprava to in ono, da ga navadi biti uslužnim.

Navajajte otroke na delo! V Potu svojega obraza si boš služil kruh, dokler se ne vrneš v prah iz katerega si bil vzet — je rekel Bog Adamu in ruski pisatelj Bendaren piše, naj ne delamo zato, ker nas v to pritiskajo razmere, ampak naj bo delo vseobčja dolžnost, kajti od tega je odvisna sreča človeštva.

Samo delo bo zbližalo ljudi in napravilo konec krivici, vsled katere trpi del človeštva glad in pomanjkanje, dasi dela naporno, dočim se udaja sebična manjšina brezskrbnosti sredi bogastva in lenobe.

Otroke navajajte torej že z malena na delo in učite jih, da nobeno delo ni sramota.

Otrok je odsev svoje okolice, če je njegova okolica dobra, je dober, slab, če je okolica slaba. Starši in vsi, ki so poleg otrok, morajo paziti na vsako svojo besedo, na vsako kretnjo, na vsak medsebojni razgovor, kajti nekateri otroci so rano zreli in začnejo tudi rano razmišljati.

Le opazujemo otroka, ki se dela, da čita iz knjige s slikami, kako sledi pogovoru svojih starih, da išče iz razgovora naš omo, kar se mu hoče prikriti. Ob taki priliki more imeti najmanjša nemiselna beseda na otroško domišljijo nesrečen vpliv.

Motijo se oni, kateri opravičujejo svoje presvobodne razgovore čes: — Lahko se razgovarjamo glasno, otrok nas itak ne razume. Ali zanesljivo veste, da vas dete ne razume? Verjetno, da vas razume le napol, a ravno raditega je lahko nevarnost še večja. Ljudje, ki so okoli otroka, naj torej nikdar ne govorijo dvoumno, skrivnostno, izogibljive naj se v navzoč-

nosti dece kočljivih pogovorov, a kar govorijo pred dečo, naj govorijo naravnost in nepokrito.

Deci naj se pojasni, kar je prirodno in kar ni, opozori naj se jo na nevarnosti, ki jim prete iz grdih razvad.

Veliko napako napravljajo roditelji pri vzgoji dece s tem, da posvečajo vzgoji deklice več pažnje, kot vzgoji dečkov. Dočim pa zije strogo, da prihajajo deklice točno ob minuti domov iz šole, cerkve, izprehodov itd., smeje dečki prihajati domov pol ure, celo uro kasneje in še z večjo zamudo.

Dočim morajo deklice pomagati pri hišnem delu, dovoljujejo, da se dečki valjajo s knjigo v roki — katere niti ne čitajo — po posteljah in divanih. Tudi za dečke je v hiši primernega dela, ki jim bo dobro delo po tolikih urah sedenja v šoli. Cepiti drva in jih donasati v kuhinjo ni kako grdo in neprimerno delo za fanta.

Ko otroci odrastejo, drže dekleta bolj pod nadzorstvom, ko je večer, zahtevamo — in prav je — da so doma; fant pa lahko izostaja zvečer zunaj, kakor se mu zljubi, tudi do polnoči in še dlje, ne la b i ga vprašali, kje da je bil, ne da bi bil dolžan dati odgovora.

In tu se začne ona dvojna moralna, katero mora človeštvo odpraviti, kajti imorala je samo ena za oba spola. (Saj je v božjih zapovedih rečeno: — Ne prešestuj, in ne: — žena ne prešestuj!)

Mladenci, kateremu se dovoljuje je vsa svoboda, da sme ponočevati brez obračuna, zaide knalu na kriva in slaba pota, katerih zlih posledice ne nosi samo on, ampak čisto tudi njegovi otroci.

Ko bi mladina pogledala v umobolnico, bi se streznila. Prizeri, ki se nam kažejo tam, so tako grozni, da jih ni možno popisati. Oni reveži niso več ljudje, nižje, mnogo nižje so od vsake živali. Mladost je norost, tako opravičujejo nekateri matere pa tudi očete svoje sinove, ki zablodijo v navadne mladostne grehe. Mladina naj se izdijva! To frazo ponavljajo ljudje od vseh strani, da postaja od priprostega opravičevanja družveno pravilo. In če je med mladino kak tak vrl mladenič, ki zna premagovati prirodne nagone, je mladini, ki se hoče izdivjati, v posmeh. Ali taki izdivjani, izžiti mladenci, ki se sedaj posmehujejo svojemu vrlému tovarišu, se ga bodo domislili, ko bodo videli na sebi in svojih potomcih, kako drago plačujejo ono življenje, ne samo oni, ki so zakrivali, ampak tudi njihovi nedolžni otroci.

Ne rečemo, da naj žive sinovi zaprti kakor menihi, nikakor ne; zahajajo naj na koncerte in v gledališča, goje naj šport, potujejo naj in delajo izlete, a naj si volijo vedno le dostojne tovariše in dostojne ženske za družbo. Predvsem le dostojne ženske. Ako bodo sinovi občevali z izobraženimi, plemenitimi ženskami, postane tudi njihovo vedenje fineje, oni plemenitejši. Mladenci, ki se izogibljive družbe izobraženih žensk in se brati le z ženskami, ki so na najnižjem nivo izobrazbe, ki so surove in nenravne, taki mladenci padejo prej ter so in bodo vedno robati in surovi.

Plemenitega človeka se spozna po tem, kako govori o ženskah in ž njimi. Kako grdo in nedostojno se izraža o ženskah mladina, kakšne pogovore ima v pričo žensk in celo mladih deklet! Tega so mnogokrat žene in dekleta same krive, ker zametajo svoj ženski ponos, v pričo takih si dovoljujejo moški neslane, neumestne in dvoumne grde pogovore in šale! Ženska imej raje preveč nego premalo ponosa nasproti moškim!

Vsi vemo in občutimo, da je življenje od dne do dne nemoralnejše, da je morala propadla in da moramo tej propalosti postaviti jez. Na materah je mnogo ležče, one imajo mladino, dekleta in fante, deklice in dečke, na katere morajo paziti, da ne zaidejo v vrtnice, ampak da pridejo po pošteno poti do svojega cilja in da po-

stanejo častivredni, pošteni ljudje.

Vzemimo deklice, čisto male deklice, ki še ne posejajo šole. — Kako jih odgajajo nekateri matere! Reče jih, da so lepo okroglo oblačijo jih kakor punčke za izbižo, ogledujejo jih same ter jih kažejo svojim znancom in prijateljem, ki vzklíkajo: — kako si lepa, kako krasna, kako srčkana! — Otrok si to hvaliskanje zapomni, postaja prevzetan, domišljav in bo hotel biti vedno oblečen tako, da ga bodo drugi občudovali. Taka deklica bo pozneje v šoli in drugod z viška doli gledala na svoje tovarišice, ki ne bodo mogle biti oblečene tako kakor ona. S tem se dekletu vcepi v glavo, da sodi vse ljudi le po bleki in zunanjosti, ne bo pa znalo tako deklet ceniti prave izobrazbe in plemenitosti srea.

Nemorala in pokvarjenost prinaša s seboj tudi modo, ki je npravi pokvarjenosti primerna. In če je moda še tako neumna, oblačiti se po modi, to je dolžnost, pravijo moderni ljudje. Da hodiže ženske zdaj napol nage, je pač moderno, ni spodobno. Če dekleta mislijo, da vabijo s tem moške, se varajo. Le povejte, matere, svojim hčeram, da so mnogo mikavnejše, če ljubko prikrivajo svoje čare, nego če jih nosijo vsakemu na ogled.

Vzporedno z nemoralno modo so prišli tudi moderni plesi. Vsi tisti onestepi, twostepi, foxtroti in tangi niso drugega nego dokazi, kam smo prišli z moralo. — Plesalo se je od nekdaj plesal je še David pred skrinjo zaveze, plesali so in plešejo vsi narodi.

Mladina nam sicer ugovarja in pravi, da smo starinski in da govorimo o modernih plesih tako, ker jih ne razumemo. To pa ni res, ne govorimo iz nikake pedantnosti in moderne plesne razumemo celo prav dobro; zato lahko trdimo, da niso samo silno neestetični, — ampak tudi nespodobni. Vzemimo le foxtrota in njegovo skakanje! Kako smešne figure so plesali in plesalke!

Ali ste opazovale, matere, kako plešejo nekateri pari onestep?

Mnogo vlačugarstva in nemoralnosti iz mlak velikih centrov se predstavlja tudi v gledališčih. Vprijarjajo se igre, ki ne samo, da niso iznikle iz naroda, ampak so narodu neprimerne in tuje. Plačani židovski tisk jim je preskrbel reklamo in jih vrgel v svet, kot da so nekaj velikega, posebnega. — Če čitana beseda slabo vpliva na mladino, kako bo šele živa beseda, živo življenje na odru! Zato, matere, ne dovoljujte svojim deklicam k vsaki predstavi, ogledje si jo prej same, je-li predstava, h kateri bi rada šla vaša hčerka, za njo tudi primerna.

Kakor deklice, tako naj bodo tudi dečki izključeni od predstav ki jim niso primerne. Vse preveč trinajst in štirinajstletnih otrok prisostvuje otrokom neprimernim igram. Matere, zabranite to!

Imejte svoje dečo vedno pred očmi, ne da bi deca to preveč čutila; dajte ji samo dobre vzglede, a ne prigovarjajte in ne pridigujte ji preveč. Odvračajte jo od vsega slabega in grdega ne z zmerjanjem, ampak z milobo, a odločnostjo. Ne zahtevajte, da misli deca z vašimi mislimi in govori z vašimi besedami, ima naj svojo voljo, svoje misli, katere morate ve le voditi. Navajajte dečo na to, da bo stremila za tem, da postane iz nje koristni in častni ljudje. —

Služba, ki ničesar ne stane, je zelo malo vredna.

Zmage preteklosti je mogoče vzdržati le s sedanjimi napori.

Nobena nevarnost ni tako velika kot polovično znanje.

Kar storiš za nevhvaležnega človeka, vržeš proč.

Bolj vredno je, zaslužiti si čast, kot pa imeti jo.

Vsak predsednik Združenih držav lahko sledi svoje predništvo do izseljenca.

PRED dolgimi, dolgimi leti je pristala ob ameriški obali ladja. Na nji so bili moški in ženske. Med njimi sta bila oče in mati, kojih nasledniku je bilo namenjeno predništvo Združenih držav.

V tej deželi ima vsak moški in ženska enako priliko. To pomenja, da more edinole večje razumnostvo zmagati. Mogočno razumnostvo mora živeti v zdravem močnem telesu. Vsled tega mora današnja mati, ki hoče dati svojemu otroku jasno priliko v Ameriki, gledati na to, da mu da pravičen začetek v telesnem in duševnem oziru.

Kot je dobro mleko življenska hrana, je Bordenovo Eagle Mleko priznано za mleko vseh mlekov v svrhu hranjenja otroka. Sloves, ki je za imenom Bordenovega mleka, je posledica večletne prave službe. Izbirčna ameriška javnost, ki je vajena kupovati, kar hoče in kjer hoče, je posvetila svoje misli velikemu problemu mleka in velika večina je spoznala, da je Bordenovo Eagle Mleko edino mleko, ki ustvarja močne in zdrave moške in ženske.

Da veste, kako uporabljati Bordenovo Eagle Mleko za hrano vašega otroka, smo natisnili v vašem jeziku navodila, kako ga je treba pripraviti za otroke vseh starosti in kako ga je treba dajati otrokom, ki so preslabo in premalo hranjeni. Če hočete ta navodila, izpolnite kupon ter ga nam pošljite danes in mi vam jih bomo poslali brezplačno.

THE BORDEN COMPANY

Borden Building, New York

KUPON

Označite, katera navodila hočete:

NAVODILA ZA HRANJENJE OTROK	KNJIGA ZA OTROKE
IME	
NASLOV	

(Slovenian)

O dojenju otrok.

Dojenje svojega otroka je najljubavnejši čin, ki ga mati more opravljati. Dojenje preskrbuje otroka ne le z najboljšo hrano, ampak ga obvaruje tudi od mnogih boleznih, kakršne so polne slabosti, neprebava in tuberkuloza. Dognano je, da izmed vsakih sto otrok, ki se hranijo potom steklenice, umre 25 v prvem letu, dočim izmed onih, ki se hranijo z materinskim mlekom, le šest odst. umre v istem razdobju.

Skoraj vsaka mati more dojeti svoje dete tekom prvih treh ali štirih mesecev njegovega življenja, in ako ga more dojeti deset mesecev, tem boljše je za dete. Treba je, da si matere zapomnijo eno dejstvo, namreč: Ako mati tekom prvih tednov nima zadosti mleka, to ne pomenja, da ga bo imela kasneje. Dostikrat se dogaja, da se z dojenjem poveča količina mleka. Drufo tudi važno dejstvo je, da morajo matere dojeti otroke v rednih presledkih.

Ako otrok ne dobiva zadosti mleka, naj se pomanjkljaj nadopolni s pravilno pripravljanim kravjim mlekom, ali na vsak način naj to odloči zdravnik. Dogaja se, da je pomanjkanje materega mleka le začasno, in se dotok mleka sicer povečati s skrbnim prizadevanjem.

Duševni mir je potreben za doječo mater. Idealno bi bilo, da ne bi mati imela nikakih skrbi in da ne bi opravljala nikakega dela, ki povzroča utrujenost. Mati naj zavzame polno svoje običajne hrane. Tekom štirindvajsetih ur ona bi morala popiti najmanj dva

kvarta (litra) tekočine. Ob vročem vermenu se ta količina more povečati. Preveč jesti pa ni umestno niti potrebno.

Skoraj edina bolezen, ki matere prepoveduje dojenje svojega otroka, je tuberkuloza. Bledost, nervoznost, utrujenost in bolečine na hrbtu niso zadostni vzroki za odlojenje, ali v takih slučajih je umestno, da se mati posvetuje z zdravnikom.

Umestno je, da se matere kolikor mogoče olajša dojenje in da se ji nudi prilika za odpočitek. Otrok naj doji vsake tri ali štiri ure, kakor pač otrok zahteva. Dognano se je, da je primerno in udobno, da mati doji otroka v sledečih presledkih tekom 24 ur: ob 6. in 9. zjutraj, opoldne, potem ob 3, 6, 9 ali 10 zvečer. Kasneje se lahko opusti to zadnje dojenje. Ako želi še zmanjšati dojenje, tedaj naj mati doji vsake štiri ure, namreč ob 6 in 10 zjutraj ob 2, 6 in 10 zvečer. V odmorih pa naj mati daje otroku shlažene zavreke vode, posebno v poletnih dneh.

Pravilno je, da se dete odvadi od dojenja po prvem letu. Boljše je odločiti otroka po leti kot v spomlad. V vsakem slučaju pa naj se otrok ne odloži takoj, marveč treba postopoma zamenjati dojenje s kravjim mlekom, tako da dojenje z materinim mlekom prestane popolnoma po par tednih. Nevarno je odločiti naenkrat, ako je otrok premlad, in v takem slučaju treba posveti se z zdravnikom.

Ako se otrok doji manj kot po petkrat na dan utegne dogoditi se da se količina materinega mleka zmanjša. Ako se otroku oče več hrane, naj se otroku pridodaja

pravilno pripravljenega kravjega mleka, posebno ako ima več kot sedem mesecev.

Ne strašite otrok.

Če ti mali otrok nagaja in ne veš, kako bi si pomagala, ti pride na misel staro sredstvo. — Tih, sicer bo prišel parkelj ter te vzeli!

Takoj hušne strah preko otrokovega obraza in utihne. Mogoče molči par trenutkov in ti si s tem zadovoljna, drago pa si plačala ta svoj uspeh. Strah je ena največjih, najbolj strašnih muk za otroške živce. Strašiti otroke, se pravi, izročati jih peklu.

Uspeh ne more nikdar pravičiti okrutosti sredstva in sicer niti za trenutek.

Kakšen pa je sploh ta uspeh, če otrok kljub tvoji groznici še nadalje kriči in če parkelj ne pride? Kakšna je tvoja resničnost, tvoja avtoriteta v očeh otroka?

Nikar se tudi ne pečaj s praznimi prerokovanji ter povesti mi o strahovih. S tem povsem nepotrebno razburjaš občutljivega otroka ter ga mučiš, a bolj zdrav in močan otrok zasledi kmalu vse take skrivnosti in sicer v tvoji škodo. Ne pravi otroku razburljivih pravljic. Če že ne pretiš s čarovnicami ali parklji, ne plaši otroka s policistom.

Če stopi otrok na cesto in se bojiš, da mu preti nevarnost, mu nikar ne reci: — Pojdi sem, policaj bo prišel!

Otrok bo ves preplašen skočil na stran.

Bedasto je, če mati preti s policistom. To je vendar stražnik, katerega vzdržujemo s svojim denarjem, s svojimi davki in kojega naloga je paziti na našo varnost.

Vsled tega ne smemo ubiti otroku v glavo, da je to oseba, ki vzbuja le spoštovanje in strah, da je to oseba, kateri se moramo klanjati.

Reci otroku: — Ne boj se policista!! Kdor je pravičen ter dober, njemu se ni treba ničesar bati.

ČLANEK XXVIII.

Nadati seznani dijete bo odgovarjal vsem potrebam normalnih zdravil otrok. Ni namenjen materam skrajno delikatnih otrok, ki trpe na kroničnih prebavnih motenjih. Taki slučajji so posebej in nenormalni ter zahtevajo zdravniško pozornost.

Od 15. do 18. mesecev — Štirje obedi na dan.

Ob 7. zjutraj. — Zdrobljen oves, proso ali zdrobljena koruza. Vsako je treba kuhati po tri ure en dan pred uporabo. Ko je živilo dokupano, mora biti tako gosto kot redek led. Precediti ga je treba in kakorhitro se shladi, bo stvarilo maso, slabo jelly-ju. Dajte 2 ali 3 velike žlice z mlekom 8-10 unč kot pijačo.

Ob 9. zjutraj. — Sok ene oranže.

Ob 11. zjutraj. — Mleko kuhano jajce, pomešano z drobci starega kruha ali pa veliko žlico nastriganega govedine, pomešane s krušnimi drobtmi ter omešane z govedinim sokom. Požarek mleka. Piskoti prepečena ali otrok ali pa star kruh in surovo maslo.

Ob 3. popoldne. — Jančija, kokošja ali goveja juha z rižem ali drobci starega kruha, pomešana v juho. Cistardi ali navaden rižev puding, kuhane češnje, pečeno jabolko ali pa kuhano jabolko.

Ob 6. zvečer. — Pšenični zdrob, kuhani dve uri. Dajte eno do treh velikih žlic z mlekom. Čašo mleka. Prepečene ali star kruh in surovo maslo.

Od 18. do 24. meseca — Štirje obedi na dan.

Ob 7. zjutraj. — Koruzni, ovseni ali pšenični zdrob. (Kot zgoraj navedeno). Servirajte z mlekom ali pa s surovim maslom in soljo. Po eno mleko kuhano jajce vsaka dva ali tri dni. Vseh razsekan kokošje meso na kruhu. Čašo mleka. Otrobi piskoti in surovo maslo ali pa star kruh in surovo maslo.

Ob 9. zjutraj. — Sok ene oranže.

Ob 11. zjutraj. — Suho goveje meso zdrobljeno ali pa nastrgano. Sree jančije, zarenbrice, fino razsekan. Kokoš, spinaca, glavice špargljev, precej paradižnika, dobro kuhano korenje, zmešana karfiola. Pečeno jabolko ali kuhano jabolko. Suhi kruh in surovo maslo. Po 21. mesecu pečen krompir in drobci kuhane stroki fižol.

Ob 3. popoldne. — Kokošja, goveja ali jančija juha z rižem ali starim kruhom, zdrobljenim v juho. Puding iz koruznega škroba ali navadnega riža ter kuhane češnje. Piskoti iz otrobov ter surovo maslo ali pa star kruh s surovim maslom.

Ob 6. zvečer. — Pšenični zdrob, pšenična smetana, kuhana po dve uri. — Dajte eno do treh velikih žlic z mlekom ali pa s surovim maslom in soljo. Čašo mleka, prepečena ali pa starega kruha s surovim maslom.

Pripomba. Otrok sme dobiti tekom prvih sedmih let svoje starosti le malo mesa. Raztegneta se sme dati otroku mesno dižeto le po enkrat na dan in sicer zelo malo. Če vključuje dižeto bogato hrano, ki vsebuje dosti proteina kot jih imajo na primer jajca, grah ali ribe, se lahko meso izloči, razen če vam zdravnik priporoči.

Doraščajoča doba v življenju deklice je čas, ki dela vsaki materi velike skrbi. To je najbolj nevarna doba v življenju deklice. To je čas, ko je njeno duševno stanje prav posebno in ki tvori tudi temelj za duševno krizo. To je čas, ko je tudi njeno zdravje bistveno važnost. Zdravje deklice v tej dobi je prav poseben problem za mater. Vsaka mati se mora pečati s tem. Zgraditi mora zdrave svoje hčere ter očistiti njene telesne sile, da jo varno prevede skozi to težavno dobo.

Če ima deklica dobi pravilne hrane, se ne more njen sistem uspešno ustvarjati zahtevam narave v tej dobi. Taki otroci bi morali imeti po dvakrat na dan Eagle mleko poleg redne hrane. Razročite deca veliki žlici Eagle Mleka s ¼ čašo mize vode. Številni ga imajo rajši z ginger-ale-om, grozdinim sokom ali sterilnim jablecem. Rabi se ga tudi pri raznih kuhanjih jedilih.

Čitajte te članke vsak teden skrbno ter jih obrnite za poznejšo uporabo.

Nekaj o stari Ljubljani.

Pod staro Ljubljano razumemo oni del sedanje Ljubljane, ki je kot strnjen zaokrožen mestni tip doživel nekako začetek XIX. stoletja, potem pa začel polagoma izgubljati svojo enotnost, dokler mu ni potres leta 1895 dodal zadnje in najobčutnejše vrzeli, tako da je za rekonstrukcijo celotne slike treba danes že precejšnjega študija in pomoči fantazije.

Teritorij stare Ljubljane je bil do konca XVIII. stoletja ograjen z obrambnim ozidjem. Povod za obzidanje je dala tekoma XV. in začetek XVI. stoletja turška nevarnost. V poznejšem razvoju pa je v 2. polovici XVIII. stoletja to ozidje postalo osnovnovalnega pomena za razvoj in značaj mesta. One pomena po svoji dejanski ulozi takorekoč prvi regulacijski osnutek mestnega florisa, dejanske razmere same so ustvarile v njem uspešno in do velike mere monumentalno grupacijo poslopij in njihovih skupin. Glavni elementi, iz katerih je obstojala stara Ljubljana, so bili: Grad kot monumentalna krona mesta, ozidje s svojimi vrati kot obramben toča obenem dekorativno učinkovit pas, oklepajoč celoto, dolga ulica, ki se še danes vije pod hribom sledeč njegovi liniji od nekdanjih fračiškanskih vrat pred bivšo Mahrovo hišo do Karloških vrat na vrat na meji Florijanske in Karloške ceste in trije trgi: Stari trg pri Sv. Jakobu, Glavni ali mestni trg pred mestno hišo in Novi, pozneje Turjaški trg na levem bregu Ljubljanice.

Nervus stare Ljubljane je bila omenjena ulica, vsebujoča Mestni in del Starega trga. Še danes je ta del stare Ljubljane razmeroma najboljšo ohranjen in z gledišča notranje mestne slike najučinkovitejši. Užitek je ta pot, kadar miruje tramvaj, po noči pri mesečini ali zgodaj zjutraj, ko še hlad in mir ležita nad mestom. Kriva črta v kateri se razvija pred očmi potnika, je ravno toliko napeta, da mudi vsak moment obzira, a v skupnem efektu celotno sliko, ki je pa skoraj z vsakim korakom drugačna. Na mestnem trgu imam vselej, kadar stopim nanj, utis, da sem v veliki, pod nebo odprti dvorani, prirejeni s fasadami hiš za svečanosti, za mirno setanje ob večernih urah, ko se neha meščanski delavni čas, za nemoteno kramljanje in nikdar ne morem razumeti, kako je bilo mogoče tod napeljati tramvaj. Dvorana, pravim, da se mi zdi Mestni trg, in to je tudi po svojem bistvu; tako si ga je namreč predstavljala doba baroka, ki ga je ustvarila, ki je monumentalno s stebri in pilastri in balkonom na mestni hiši fasadirala stene, ki ga oklepajo, da bi bil njegov vzgled svečan in enoten. Za temi reprezentativnimi fasadami kot je nudi n. pr. Bidmon, magistrat, Skabernetova hiša in Bleiweisova hiša, da ne navajam manj zanimivih, se skriva po več hiš, po 3 do 4, ki so do dobe baroka gledale z ozkimi slemei na cesto in so dobile sedanjo zunanjo obliko ravno z ozirom na lice trga in ulice. Predbaročni sistem hiš, elementi na cesti, se nam je ohranil samo na manj reprezentativnih stranskih delih mesta kot je n. pr. Florijanska ulica. Ravno kar opisani značaj fasadiranih, na velik arhitektonski učinek preračunjenih trgov in ulic, ki je, k nam preneša tekoma XVII. stoletja iz Italije; izpoprtili poprejšnji izgled mesta, je bil merodajen za zunanjo sliko stare Ljubljane, ko je stala v svoji največji popolnosti v 2. polovici XVIII. stoletja.

Obseg in značaj tega mesta pa sta bila veliki meri produkt zgodovinskega razvoja in geografske lege.

Ljubljana je nastala prvotno v šentjakobskem okrožju kot trgovska postojanka. Ko se je v XV. stoletju že močno povečala, so postavili tudi mestno hišo, ki je stala poprej nekje na starem trgu, na njem sedanji prostor in tako razširili meščanski, trgovski in obrtniški del mesta za sedanji

Mestni trg. Poleg tega meščanskega dela mesta, obsegajoč Stari in Mestni trg, pa se je razvil na levem bregu Ljubljanice, Staremu trgu nasproti, v bližini nemške komende, drug važen del, plemiški, s središčem na Novem trgu. Plemiči so imeli posebne privilegije in se tudi v mestu niso hoteli mešati med meščane. Sredi XV. stoletja se je ustanovila tudi škofija v Ljubljani in od tega časa naprej se je med sedanjima Mestnim in Vodnikovim trgom razvil tretji važni del mesta, cerkveni s stolnico in škofijo palačo kot oporišče in nasproti z lepo vrsto kanoniških hiš. Ker se je temu pridruževal na Vodnikovem trgu še velik frančiškanski samostan, smo imeli po notranji razdelitvi v okviru ozidja res 3 stanovsko ločene skupine, katerih vsaka je imela svoje privilegije: meščansko, plemiško in duhovsko — odpreddno trem glavnim stanovom predevolucijske dobe. Tako vidimo, kako se zgodovinski in socialni ustroj družbe zrealizira v sliki takratnega mesta. Poleg teh pa bi bil posebno važen činitelj geografske lege: Ta je dala mestu monumentalno krono — grad, ta je ustvarila osnovno prometno žilo mesta in je dala estetsko izredno učinkovito krivino, ta je stisnila večji del mesta (razen plemiškega) med reko in grajski grič, ta je prečepnila mesto pod Trančo in ustvarila izredno mikavno točko nasproti bivšega Čevljarskega mostu, ki je tudi arhitektonske primerno povdarjena.

V svoji stavbarski zgodovini je doživela Ljubljana več polličnih momentov, ki so nastali pogosto kot posledica zunanje sile in katastrof pa nič manj kot koreniti prekrat estetske volje meščanstva kot mase. Med najvažnejše činitelje, ki so oblikovali sliko Ljubljanskega mesta, spada že gori omenjena turška nevarnost koncem srednjega veka. Pred njo se je mesto umeknilo v ozidje, ki je moralo biti zasnovano po gotovih strateških vidikih in to je pomenilo z izjemo plemiškega dela omejitve mestnega obsega na poprej omejeni pas med Ljubljano in gradom, ki sta oba naravna obrambena elementa. Več najstarejših stavb Ljubljane, ki so ležale izven obzidja, je postala žrtev turških napadov. Važen v razvoju stavbarstva je dalje potres l. 1511, ki je oropal Ljubljano mnogo srednjeveških stavb. Kakor so turške vojne v svojo zahtevo po obrambi postale važen faktor v oblikovanju mestne slike, ni nič manj odločno vplivala tudi definitivna odstranitev te nevarnosti v 2. polovici XVII. stoletja; zidovje je padlo, z njim je med starim mestom in predmestjem in XIX. stoletje je bilo hoče noče postavljeno pred problem estetske in komunikacijske zadovoljive pojavitve teh dveh v mnogem estetsko neenakih delov. In čim bolj se je širilo tekoma XIX. stoletja mesto na novih teritorijih, tem kočljivejši je postajal ta problem do nove katastrofe, potresa l. 1895., ki je oropal mesto mnogih bistvenih elementov: Porušeno je bilo tetsko ravnovesje Spitalske ulice, Vodnikovega trga, Šentjakobkega trga, Novega ali Turjaškega trga. v daljših posledicah so padla poslopja tudi na vzhodni strani Novega trga, ki so ga zapirali napram Ljubljani in edini, v splošnem še dosti zadovoljili preostanek stare Ljubljane je danes že večkrat omenjena prometna žila od Vodnikovega trga do Karloške ceste.

Poleg elementarnih dogodkov pa je vplivala na razvoj in značaj mesta tudi estetsko umerjena volja njegovih prebivalcev. Prva Ljubljana je bila stavbinsko nemška kolonija v bližini Italije. Kakor kako poljubno staronemško mesto si lahko izlikamo v fantaziji ajenjo sliko. Sem in tja po dvoriščih hiš najde izvežbano oko še sedaj polzazidane poznogotske arkade in vsaj v bližini cerkve sv. Florijana so se nam še ohranile karakteristične ozke fasade hiš,

deljenih druga od druge po ozkih za prehod neporabnih, v spodnjem delu napram cesti zazidanih presledkih, ki služijo kapu. Protireformacija pa je tekoma XVII. stoletja temeljito preobrazila duševni milje ljubljanskega meščana. S tokom izobrazbe in vseobče kulture, katerega je premišljeno naravnala in nemške v italijansko smer, je izpremenila tudi okus mase iz srednjeveškega, nemškorenasanskega v italijanskobaročni. Vtem oziru je posebno odličnega pomena sistematično delovanje organizacije takratne kranjske iteligenice, ki nosi naslov "Academia operosorum." Njeni člani so s svojim smotrenim delovanjem, svojim vsestranskim vplivom in vzgojnim delovanjem z besedo in peresom privedli do polne zmage italijanske baročni okus. Kako koreniti je bil preobrat v estetskem naziranju, nam najbolje dokazuje lice stare Ljubljane, kakor ga je ta doba zapustila in iz katerega je bil izbrisan vsak sled prejšnjega gotsko inspiiranega okusa ali vsaj očem odtegnjen po temeljiti prezidavi zunanjšine stavb, ki so s svojimi fasadami, kakor sem že zgoraj omenil, služile višjim ciljem, enotnemu arhitektonskemu izgledu ulice in trgu.

Nekaj o opiju.

Po velemestih se je zadnji čas jako razpaslo zauživanje opija. Opij se pridobiva iz makovega cveta. Nekateri opij jedo, nekateri ga pušijo. — Maček po pišči ni nič v primeri z mačkom po opiju.

Poleg kokaina in morfija se je v zadnjem času po vseh velemestih razpaslo zlasti uživanje opija. Opij je kot zdravilo, a tudi kot sredstvo užitka bil znan Evropi že davno. Uporabljali so ga razni zdravniki, zlasti pristaši Hipokratove šole. Skoraj vse evropske države vodijo ljuto borbo proti uvažanju opija iz Kitajske, a kljub temu so v vseh mestih dobro obiskani skrivni lokali, kjer se dobiva ta strup.

Opij se pridobiva iz makovega cveta (papaver somniferum) in sicer na ta način, da se iz nezrelega semena iztisne mlečni sok (ki se v grškem jeziku imenuje "opos"). Ta se potem posuši in spravi v promet v malih kroglicah temnordeče barve. Ponekod opij jedo, navadno pa ga — pušijo. Za pušenje se uporablja na poseben način pripravljen opij, "čandu", ki se v kroglicah greje na plamenu, a dim, ki se vsled tega razvija, se skozi cev srka v usta. Glavne sestavine opija so alkaloidi, katerih je znanih danes približno dvajset. Od teh alkaloidov so glavni morfin, thebain, kokain, narkotin, papaverin in narcein. Razen alkaloidov se v opiju nahajajo še voda, beljakovina in sladkor.

Opij ne deluje enako n razna ljudska plama in škoduje mnogim, ki ga zvečijo ali jedo, kakor drugim, ki ga pušijo. Uživalec opija postaja razburljiv, vesel, prijeten, včasih pa tudi slabe volje, hud in potr. Obtok krvi in utripanje žile se pospeši, obraz postane rdeč, oči zabuhle, dihanje pospešeno. Polagoma nastopi stanje pijanosti, a ne kakor ono vsled užitka alkohola, ki spodbuja mišice h gibanju, marveč navdaja človeka z neko prijetno otonostjo ter mu priča razne fantastične sanjarije. Razburjena domišljija deluje ves čas pijanosti, a pri mnogih pušilih se pojavlja pri tem spolne predstave. Neprijetne in žalostne misli povsem izginjejo in človeka se polasti razpoloženje neke blažene sreče, prijetnega čustva. Naslednje dne nastopa reakcija kakor po užitku alkohola. Kdor opij enkrat poskusi, ga hitro — zopet poželi, ako se ga navadi, se mu ne more več odreči. Ako se takemu pušilu ali mahoma vzkrači njegov užitek, skoraj redno valed tega ali umre, ali pa nastopi taka otonost, da izvrši samomor. Le pola-

goma se more odvdati strasti po opiju.

Posledice uživanja opija so grozne: najprej nastopi pomanjkanje apetita, nepovoljno delovanje jeter, pojavi se mučna zapekka; začne postane suha in hrpa, barva obraza sivormenkasta, oči potemniijo. žila bije neredno, nastopi astma in človek začne koično naglo hirati. Dočim v početku prevladuje veselost, se pojavi pozneje otonost in nespobnost za vsako delo; človek postane bebec. Ves značaj se izpremeni. Človek začne lagati, neresnica zavlađa v celem njegovem bitju. Nравnost in duševna moč opešati. Končno nastopi smrt. Bedni človek postane kost in koža in zapade popolni depresiji. Posledica je navadno samomor.

Uživanju opija se pogosto udujajo tudi genijalni ljudje. Zlasti se osebe senzitivne narave prav težko odreka opiju, če so ga enkrat poskusile. Baudelaire, Coleridge, E. H. Poe so baš vsled uživanja opija ustvarili tako prelestna dela. V najnovejšem času nam je Claude Farrère, francoski pesnik, naravnost divno, s točnostjo psihijatra prekrasno opisal uničujoče delovanje tega strupa v svoji knjigi "Opium".

O smrti Rudolfa Habsburškega.

Končno se je vseeno izvedela resnica o smrti avstrijskega cesarjeviča. — Rudolf in Večera sta sklenila iti skupno v smrt. Rudolf je ustrelil najprej ljubico, potem pa sebe.

Šele v zadnjem času je prišla na dan vsa resnica o smrti Rudolfa Habsburškega, o kateri so toliko časa krožile vse mogoče fantastične govorice. Komtesa Marija Večera je bila mlado 16-letno dekle. Njena družina o njeni ljubezni z Rudolfom ni ničesar vedela, pač pa je služila kot posredovalka med obema neka visoka dvorna dama. Kako se je godilo ob tragediji v Meyerlingu, poročča pred kratkim v "Tempsu" bivši francoski poslanik v Petrogradu, Paleologue. Ko je pokojni Franc Jožef izvedel za razmerje svojega sina z baroneso Večero, je od njega brezpogojno zahteval častno besedo, da razmerje enkrat za vselej pretrga. Rudolf in Večera sta nato sklenila, da gre sta skupaj v smrt. S pomočjo dvorne posredovalke se je baronesa pod neko pretežno oddaljila iz hiše svojih staršev in se odpeljala v Meyerling. Na potu se ji je pridružil Rudolf. V Meyerlingu je nato Večera napisala poslovlila pisma na domače, v katerih izjavlja, da gre z veseljem v smrt. Bila je tedaj tudi v blagoslovljenem stanju. Potem je Rudolf najprej ustrelil baroneso, nato pa še sebe. Rimski kurija je Rudolfa odrekla cerkveni pogreb. Franc Jožef je nato zapetil, da odstoji, toda papež Leon XIII. je po nasvetu kardinala Rampolla ostal pri prvotnem sklepu. Franc Jožef se je za to Rampolli o svetil o priliki papeževе volitve po smrti Leona XIII., ko je pri prvem gla-

sovanju dobil veliko večino glasov Rampolla, a je Franc Jožef proti njegovi izvolitvi indirektno vložil svoj veto. Družina Večere pa je morala nemudoma zapustiti Dunaj in Avstrijo.

Kaj očitajo Stambolijske mu.

Njegovi nasprotniki pravijo, da je bil velika packa. — V njegovem stanovanju so našli vse polno ženske spodnje obleke. — Ko so kmetje stradali, je pil šampanja.

Pokojni ministrski predsednik je sedaj predmet njezračnejših napadov in obrekovanj. Njegovi nasprotniki skušajo izkoristiti vsako malenkost, da izpodrinejo prestiž tega nadarjenega politika v oči ljudskih mas. Tako je sofijski "Mir" priobčil članek, v katerem pravi, da je bil Stambolijski žival, ne pa človek. Pogosto smo naglašali, piše ta list, da je velika razlika med besedami in dejanji zemljoradniških politikov. Stanovanja kmetskega prežidenta v Sofiji in okolici niso bivališče državnika, marveč pravo zbirališče prečestnikov. V njegovi spalnici, ki je bolj razkošna kakor spalnica madame Pompadur, so našli pri preiskavi poln zaboj najfinejšega parfuma, raznih barvil, kreme, pudra, pomade, kolinske vode in drugih toaletnih predmetov. Poleg tega so našli v isti spalnici "neumornega državnika" fino damsko perilo, korsaže in druge intimne predmete damske toalete, mnogo intimnih pripomočkov za pornografske fotografije in sliko Stambolijskega z ženo nekakega njegovega ministra.

V stanovanju "bednega in skromnega" kmetskega so našli skladišče vina, likerjev in delikatese, ki dokazujejo, da je v času, ko je bolgarski narod grizel suhe skorje, njegov "dobri" sin živel in veseljačil kakor car. Tudi denarja mu ni primanjkovalo. Imel je v svoji blagajni 2 milijona 50 tisoč švicarskih frankov, 900 tisoč francoskih frankov, 620 angleških funtov, 1 milijon 950 bolgarskih levov, 980 tisoč avstrijskih kron, 90 akcij po 500 levov družbe "Nareprej" in še mnogo raznega drobiža.

Javnost zanima vprašanje, koliko milijonov je imel Stambolijski v inozemskih bankah.

Krvavi izgredi v Leipzigu.

Nemiri in protidraginske demonstracije, ki se v Leipzigu vrstijo že nekaj dni, so vodile do krvavih pospadoev med policijo in brezposelnimi. Pri popoldanski skupščini na Augustovem trgu je par nedisciplinarnih elementov začelo pretepati policijo in jo hotelo razorožiti. Svarilni strel so le še bolj razdražili množico in policijski oddelki so začeli naposled res streljati vanjo, da jo razčenejo. Mrtvih je obležalo sedem, ranjenih je bilo nad 100 oseb. Razburjenje v mestu se še ni poleglo. Med obstreljenci jih je več tako ranjenih, da bodo najbrže podlegli.

OGLASI IZ LORAIN, OHIO.

Slovenska Mesnica in Grocerija

Louis Mihelčič, lastnik.
Če želite dobro sveže suho meso, dobro klobase, vsakovrstne domače šunka po nizki ceni, se obrnite name.
Pri svojem domačinu boste vedno dobro postreženi.
Član št. 6, J. S. K. J.
1781 East 29. St., cor. Globe Ave.

MARTIN PEZDER

3352 Elyria Ave., Lorain, O.
Telefon 4241.
Rojakom priporočam svojo veliko zalogo
MEŠA IN GROCERIJ.
Dobra postrežba in zmerne cene.
Član št. 6, J. S. K. J.

EDINO SLOVENSKO ŽELEZNINARSKO PODJETJE

Rojakom naznanjam, da imam v zalogi razne in prvovrstne barve, varnilne, čisto laneno olje ter vse druge stvari, spadajoče v to stroko. Popraviljam vodovode in delam mrežna vrata.
IZDELUJEM VSE KLEPARSKE STVARI.
Rojakom iz Loraina in okolice se priporočam za obilen obisk.

JOHN PIŠKUR
2937 Elyria Avenue
Vsa naročila sprejemam tudi po telefonu: 3904.
Član št. 6, J. S. K. J.

KNJIGE KNJIGE

Rojakom priporočamo v nabavo sledeče knjige, ki se dobe edino v zalogi Glas Svobode. Cena tem knjigam je priromeroma zelo nizka. Poštšina je že všteta v ceni.

Izvor življenja, 150 strani, IV. tatis	\$1.50
Babilonska žena, roman, 2 dela, 629 strani	\$1.75
Črni demanti, roman, 344 strani	\$1.50
Kraljev vitez, roman 374 strani	\$1.75
Romance in satire, 270 strani	\$1.00
Življenje in eksperimenti Jehove, 130 strani	\$.75
Kristjanska religija, Veliki svobodomislec, 127 strani	\$.65
Zgodovina papežev, 2 dela, 836 strani	\$2.50
Emile ali Vzgojevanje, 479 strani	\$1.00
Doba razuma, 110 strani	\$.75
Kaj naj storimo, da bomo odrešeni, 67 strani	\$.30

Vsa naročila je poslati naravnost na

GLAS SVOBODE

2656—58 So. Crawford Ave., CHICAGO, ILL.

Rojaki v Chicagu in okolici!

kadar želite kupiti kako zemljišče ali posestvo v mestu posebno prilika se vam nudi sedaj v NOVI naselbini na Hinsdale, Ill., za nakup zemljišča v kosih po en akre ali več, cena je zmerna.

THOS. S. COUSINS & Co., Real Estate, Investments.

Za pojasnila in cene oglasite se pri Slovencu zastopniku:

Joseph Steblay, 2429 So. Central Park Ave., Chicago, Ill.

Telefon Crawford 1484

Poslužite se plina.

WISCONSIN PUBLIC SERVICE CORPORATION

618 N. 8th STREET

SHEBOYGAN, WIS.

Oglasi iz Milwaukee, Wis.

H. W. NOLL, preds.

M. K. NOLL, tajnik

Sonora fonograf
Bush & Lane fonograf
plošče

Brunswick fonograf
Columbia Grafonola
godbeni valji

The Noll Piano Company

1015-1019 MUSKEGO AVE.
MILWAUKEE, WIS.

Bush & Lane Reproducing Grand
Acoustigrande
Izdelek Chickering Bros.
Janssen Palestrina Player

Bush & Lane Cecilian
Victor Pianos
Farrand Pianos
Noll Pianos

Telephone: ORCHARD 1145

Tel. Hanover 4399

— ODPRTO OB NEDELJAH. —
RUDOLF VERŠNIK

Nhe National Photo Studio
412 National Avenue
med 1. Ave. & Grove Sts.

VSE SLIKE UMETNIŠKO
IZDELANE
POVEČANJE FOTOGRAFIJ
VELIKA IZBIRA OKVIRJEV

MILWAUKEE WIS,

ANTON BASTEL

294 Grove St.
MILWAUKEE, WIS.

Odprl sem novo trgovino z grocerijo in mehkimi piščanci.

Slovencem in Hrvatom se priporočam za obilen poset.

POSTREŽBA TOČNA.

CENE NIZKE.

TEL.: 1154

TEL.: 1154

STIGLITZ in SLATINŠEK

MESARIJA

250—1st Ave.

Slovencem in Hrvatom se toplo priporočava.

Na zahtevo dovažava tudi na dom.

SLOVENSKA TRGOVINA Z ŽELEZNINO

Priporočam vsakovrstno zalogo železnine, posode, barve, stekla, železnih ograj, vrtnega orodja, pločevine itd.
Popraviljam peči, plinovne naprave, strehe in žlebe.
Cene zmerne, delo solidno.

ANTON WACAK

474 NATIONAL AVE.

Tel. Hanover 259

Rojaki, podpirajte svoja in vam naklonjena podjetja.

Rojaki Jugoslovani!

Vsak kdor je imel harmonike mojega izdelkaja bil zadovoljen in se vedno zopet obrnil name, ko je bilo potreba. To sprčuje sto in sto zahvalnih pisem. Potruditi se hočem tudi z naprejem, posebno sedaj, ko sem svojo delavnico opremil z novimi stroji, da bom mogel vsakega hitreje in bolj točno postreči.

Nadalje priporočam mojo novo trgovino z vsakovrstnimi muzikaličnimi instrumenti: gramofone, plošče, vijoline, orglice itd., vse potrebščine, kar spada k instrumentom.

Kot edini zastopnik **Lubasovih harmonik v Ameriki**, katerih imam vedno vsake vrste v zalogi.

Pišite po cenik ali pridite osebno.

Priporočam se po širni Ameriki, vaš rojak

ANTON MERVAR

6921 ST. CLAIR AVE. - CLEVELAND, O.

CASH PRIPOROČILO CREDIT
THE STAR FURNITURE HOUSE
5824 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

DOBRA PEKARNA

Vsako naročilo izvršim točno in po cenik.

VALENTIN HABJAN
6112 Glass Ave., Cleveland, O.

Priporočam svojo trgovino z

MODNIM BLAGOM

ANTON GUBANC

16725 Waterloo Rd., Cleveland, O.

Vsem cenjenim sobratom in sosestram društva sv. Janeza Krstnika, št. 37 JSKJ., katerega član sem tudi jaz, toplo priporočam svojo

GROČERJSKO TRGOVINO.

Vedno sveže blago po najnižji ceni.

Postrežba točna.

Priporočam se za obilen obisk.

FRANK LESKOVIC,

6303 GLASS AVE., CLEVELAND, OHIO.

Slep kot netopir.

"Slep si kot netopir" — je rekel čarovnik jezno, ko je nekaj priletelo v njegovo svetilko ter jo ugasnilo.

"Jaz sem netopir", — je priznal droben glas, ko je čarovnik iskal užgalico. "Prišel sem k tebi po oči".

Čarovnik je nekaj mrmral, ko je zopet prižgal svečo. "Nikdar ne bom ničesar iznašel", je stolkal. "Ravno raditega ker sem za kratek čas napravil oči slepemu močeradcu, prihajate neprestano k meni ter me nadlegujete. Ali ve tvoja mati, da te ni doma?"

"Najbrž ve, kajti prepovedala mi je iti", se je smejal mali netopir. "Pravi, da se ne izplača petati se za oči, ker je bila ona vedno lahko brez njih. Jaz pa hočem boljše živeti ter videti svet".

"Videti? Jaz ti ne morem dati vida", je rekel čarovnik. "Napravi ti bom pa par oči, pod pogojem, da se vrneš jutri ob istem času ter se razgovarjaš z menoj o moji novi knjigi, imenovani — 'Vid'".

Natančno opolnoči se je vrnil mladi netopir v čarovnikovo sobo. Ker ni gorela sveča, se je zaletel naravnost v čarovnika.

"Oprostite mi", se je opravičil, "nisem vas videl v temi".

"To je posledica tega, če imaš oči", je rekel čarovnik, ko je iskal užgalice. "Vid namreč nič tvoj čut vrednosti".

Prižgal je svečo ter vzel iz žepa bilježnico. "Sedaj mi pa povej, kaj si videl?"

"Hvala vam", je rekel netopir, "sem se obelil na vrata. Končno sem lahko videl svet. Pomislite, krogel je kot pomaranča ter slošnat na tečajih. Ima dve ponobli ter ekvator in veliko števil tropičnih krajev ter polotocov". Netopir je čakal, kaj mu bo čarovnik povedal.

"Kaj si pravzaprav videl?" je onovil čarovnik.

"Priznati moram", je rekel netopir, "da se mi ni zdel svet tak kot sem si ga predstavljal".

Čarovnik je prišel spiti svoj vinčnik.

"Tako poln je bil kravala. Prej sem lahko čul godbo nebeških sfer, zdaj pa so žabe, ter jim odnesle sadike njih dela, tako da so poginile lakote, čeprav so delale. Mravi pa se niso

mogle iznebiti svojih zatiralec, kajti žabe so jim vzele vse orožje. In kadar so mravlje premalo trdo delale, so prišle žabe ter uničile mravljišča, da sploh niso mogle delati."

"Kaj pa pravi ostalo stvarstvo?" je vprašal čarovnik.

"Ostalo stvarstvo počiva radi prepira med mravljami in žabami," je pojasnil netopir. "Zakaj vendar ne posreduješ?"

Čarovnik je zaprl svojo bilježnico. "Bojim se," je rekel strogo, "da ne govoriš resnice. Le norci

"Jaz vam le povem, kar sem videl s svojimi očmi", je dejal netopir.

"Zato sem ti dal oči," je rekel čarovnik in spet odprl zapisnik.

"Netopir pa je nadaljeval: "Nato sem videl ptice, ki so begale naokrog v skrajni bedi. Nikjer ni dosti gnezd, in po več družin mora živeti v istem gnezdu. Le kukavice gre dobro, ker živijo vedno na stroške drugih in ker vedo, kako poditi druge iz gnezd."

"Ali ni dreves?" je vprašal čarovnik. "Ali pa so mogoče ptice pozabili graditi gnezda?"

"Baš nasprotno. Videl sem veliko praznih dreves. Na tisoče gradilec gnezd pa se potika brez dela naokrog."

Čarovnik je zaprl zapisnik.

"Ali mi hočeš vbiti v glavo, da je vsa narava znorela?" je vzkliknil.

"Najbolj pa so se mi smilili ubogi mladiči, ki so umirali vsled pomanjkanja hrane," je nadaljeval netopir. "Vse povsod sem videl trošenje živih, jagode in sadeži muhe in črve. Starši pa niso smeli pobirati živih in njih mladiči so morali poginiti vsled lakote. Edine kukavice so imele vsega v izobilju ter vedno zauživajo hrano drugih".

Čarovnik je vrgel zapisnik v kot.

"Kaj mi koristi, da sem ti dal oči, če vidiš le to, česar ni tu?" je zagrmel. Mladi netopir je povešal glavo:

"Oprostite mi. Takrat, ko nisem imel oči, nisem videl nič. Vzemi mi jih zopet, prosim vas. Spoznavam, da so oči le za pogled na svet, kateri jih polni s solzami."

Čarovnik je vzel mlademu netopirju moč vida, in netopir se je zaletel naravnost v luč svetilke in skozi luč v svet, katerega ni mogel videti vsled svoje slepote.

"Tudi vrednost iznajdb ima svoje meje," je mrmral čarovnik, ko je iskal užgalico.

Obletnica iznajditelja vijaka.

Te dni je minilo 130 let izza časa, ko se je rodil Josip Resel, ki je izumil ladijski vijak. — Iznajditelj je pokopan v Ljubljani pri svetem Krištofu.

Narodna zavest in ideja slovanke vzajemnosti ste one vezi, ki najjače prikleneta Čeha k slovenskim tloom, ako išče med Slovenci novo domovino. Brezdvomno pa je imela enako moč slovanška sorodnost tudi v dobah, ko narodne zavesti in slovanke ideje v ljudskih masah sploh še ni bilo.

Ko je prišel 24-letni Resel leta 1817 kot gozdar v Pleterje na Dolenskem, gotovo sta bila slovanška govornica in slovanški značaj ljudstva, ki sta ga, ne da bi se tega zavedal, spominjala njegovega rojstnega kraja v češki ravlini. Sin matere, ki je govorila češko, deček ki je zajemal prvo znanje na češki osnovni šoli v Chrudimu, si je brez dvoma ohranil podzavest svojega slovankega rodu vzlic nedolžnemu nemškemu šolanju in pa vzlic poznejšemu občevaranju v krogih kjer je bila nemščina ali italijansčina izključni občevarni jezik.

Ko je po smrti svoje prve soproge, rojene Orebiveče iz Bakra, izbral družico iz ljubljanske rodbine Kasteliceve, je bila ona, ki ga je spajala s slovensko zemljo.

Njegova usoda je bila v malem slična takratni usodi češkega naroda: delaven, vztrajen, je bil izkoriščen od vsakega s komur je prišel v dotiko, pri tem pa, če ni bil ravno preziran vsaj bagateliziran.

Sin chrudimskega daccarja poseca češko šolo v Chrudimu, gimnazijo v Linzu, topničarsko šolo v Budjejevicah, univerzo in slednjič gozdarsko akademijo na Dunaju. Študije, ki jih je moral vsled pomanjkanja sredstev prekiniti, konča po protekajoči cesarskega lakaja Jelinka. Le-ta je namreč pokazal cesarju Francu I. Resljevo rizo bitke pri Lipskem in cesar mu je dal iz lastnih sredstev štipendijo, da konča študije. Služil je pri gozdarski in pomorski oblasti v Pleterjah, Motavunu, Trstu, Benetkah in zopet v Trstu. Le tam se je vnovič lotil svoje ideje, da sestavi vrtuljo za pogon ladij, s čemur se je bavil že na univerzi. Po nekaterih uspešnih poskusih je zgradil čoln za egiptovskega podkralja Mehmeda. Ali njegovemu naročilu novih čolnov

GRDINA FURNITURE CO.

6017-19 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Dvajset let.

Že dvajset let obstoji GRDINOVA prodajalna za "POHIŠTVO". Dvajset let kupujejo Slovenci v domači, v svoji prodajalni. V dvajsetih letih je delovala in napredovala v zadovoljstvo vsem.

V dvajsetih letih se je tudi povečala in razširila, iz debela so pognale veje: Filjalke "Podružnice". Ker se Slovenci selijo na vse strani, morajo trgovine iti za njimi, v njihovo središče, zato smo odprli še 2 novi prodajalni, in sicer eno v Nottinghamu, in eno v Collinwoodu. S tem smo storili samo svojo dolžnost. Dali smo ljudem več prilike in več delavcem za služka.

In ker imamo več prodajalen, zato tudi kupimo ceneje, ker kupimo na veliko skupaj, in ako zmanjka v eni prodajalni, odjemalci dobe v drugi naši prodajalni. Naša glavna prodajalna je na: 6017—19 St. Clair, ena podružnica na 18526 St. Clair, in druga na 15301—03 Waterloo Road.

Drugo podjetje pa je pogrebni zavod, kateri tudi nezaostaja; po rekordih številnih pogrebih in po starosti, kakor tudi po izvršitvah opremljenih pogrebih je prvi v naselbinah.

Z izkušenimi ljudmi, kateri so z nami že deset in več let, s pomočjo sinov, in z opravami za katere se je zbiralo 15 let, zamoremo voditi najfineje pogrebe v najgloblje zadovoljstvo vseh. Tudi pogrebni zavod ima filjalke po vseh podružnicah za pohištvo.

Naše geslo je: Najboljša postrežba za vse. — Nas za morete dobiti po noči ali podnevi, ako pokličete: Princeton 1381, ali pa: Randolph 1881.

A. Grdina in Sinovi

ni mogel ustreči radi pomanjkanja denarnih sredstev. Poizkuse s parno ladjo ki niso dosti uspeli radi slabega parnega stroja, izdelanega na Angleškem, je prepovedala tržaška policija. Resel je na to odšel v Pariz, da vstopi v stik s trdko Rivier, Piccard & Malar, ki se je zanimala za njegovo iznajdbo. Od teh izkoriščen in varan, je zgradil, da si pridobi sredstev za povratek, tovarnarju barv Messnierju, tovarno po lastnem patentu. Za ves trud je dobil 1000 frankov, s katerimi se je vrnil.

Radi pravde s svojimi bivšimi kompanioni v Trstu je zabredel v dolgove. Njegovo prizadevanje, da si ohrani prijetnost in pridobi nagrade za iznajdbo gonilne vrtulje se je izjalovilo radi nebriznosti avtr. poslanstva v Londonu. Toda razočaranja iz tega neuspeha ni več doživel. Umrli je na inšpekcijskem potovanju po ljubljanskem barju 9. oktobra 1857 in je bil pokopan pri Sv. Krištofu v Ljubljani.

Razprodaja juvelov habsburške krone.

Na zahtevo švicarskih oblasti je bil aretiran bivši Karlov intendant Steiner, ki je za visoko provizijo mešetaril za frankfurtskega juvelirja Sondheimerja, kateremu je dobavil dragulje cesarja Karla za tri milijone švicarskih frankov. Steiner je zlorabil Karlovo zaupanje, prodani dragulji reprezentirajo seveda daleko večjo vrednost. Poleg tega je Steiner posredoval pri posojilih, ki jih je proti zastavi draguljev dajala cesarju Karlu pariška tvrda Bienenfeld. Obresti so bile pravi odušerke. Steiner je na račun provizij vodil v Švici raz-

košno življenje. Steinerjevi aretaciji bodo sledili še nadaljne aretacije. Afera vzbuja v vsej Evropi veliko senzacijo.

Žrtve potresa v Indiji.

Kakor poročajo zadnje vesti, znaša število smrtnih žrtev ob potresu v Indiji okoli 3000.

Sežiganje mrličev v praškem krematoriju.

Praško časopisje poroča, da je bilo v tamošnjem krematoriju tekom letošnjega maja sežganih 150 trupel in sicer 80 moških, 61 žen, 8 dečkov in deklice. Po veroizpovedi je bilo med temi 84 katolikov, 24 pripadnikov čehoslovaške cerkve, 6 protestantov, 1 žid in 35 brezkonfesijsincev.

Protisovjetska vstaja ob Črnem morju.

Kubanski krajevni sovjet je obvestil, kakor poročajo berlinski

listi centralno vlado v Moskvi, da se je razširila protiboljševiška vstaja v južni Rusiji na gorato pokrajino Kubana in v celnem ozemlju Črnega morja. Oddelki kozakov in Čerkezov, dobro oboroženi, so zasedli kavkaško primorje ter na več mestih izropali zaloge živil.

Bog je najprvo zasadil vrt in tudi najčistejšo človeško veselje. Nad vsemi vrhunec vlada mir. Noč je najboljša vrste zgovornost.

Resnica se zdi, da prihaja s svojo poslednjo besedo; in ta poslednja beseda rodi drugo.

napake. Kdor ima dobre manire ter je čedno oblečen, nosi neprestano na sebi priporočilna pisma.

KAUFMANN'S THE BIG STORE

višjo kakovost — najnižje cene.

Vabimo vas, da si ogledate prodajalno.

V vašo udobnost.

Že leta vzdržuje "THE BIG STORE" INOZEMSKI DEPARTMENT na korist naših inozemskih odjemalcev. Če bodo kupovali potom našega Inozemskega departmenta, bodo naši slovenski odjemalci neglede na to, če govore slovenski ali ne, zagotovljeni, da bodo prihranili dosti časa pri nakupovanju, kajti naši slovenski prodajalci, uslužbeni izključno le v namenu, da pomagajo našim slovenskim odjemalcem bodo pomagali odjemalcem najti blago v najkrajšem mogočem času, da prihranijo tem potom čas za pregledanje blaga. Naši slovenski prodajalci poznajo vsak department "THE BIG STORE-A" ter vas prevedejo naravnost k blagu, katero hočete kupiti. Vedno imejte opravka z našimi slovenskimi prodajalci potom našega slovenskega departmenta.

Vsako stvar za vsakoga kupite najbolje v

"The Big Store".

KAUFMANN'S
"THE BIG STORE"
5th AVE. SMITHFIELD & DIAMOND STS.
PITTSBURGH, PA.

Zapomnite si, da je naš slovenski department v pritličju.

Rojaki v Mesaba Range, Minn., podpirajte podjetja, ki oglašujejo v G. N.

The First National Bank of Virginia

STARA IN ZANESLJIVA BANKA

Kapital in prebitok nad dva milijona petstotisoč dolarjev.

Ustanovljena pred tridesetimi leti.

First National Bank

Chisholm, Minnesota

Posebno pozornost posvečamo svojim slovenskim in hrvaškim vlagalcem.

Vaš rojak J. Osbolt je zaposlen pri tej banki. Oglasite se pri njem.

Farmers and Merchants State Bank Virginia, Minn.

POZOR, SLOVENC! IN HRVATI. PRIDITE V NAŠO BANKO IN SEZNANITE SE Ž NJO!

V vaših bančnih poslih vam bo na razpolago rojak

John Adesich.

STATE BANK of VIRGINIA VIRGINIA, MINN.

POSEBNO POZORNOST POSVEČAMO SLOVENSKIM ROJAKOM

Náš Mr. George Hudy govori slovensko ter se obrnite nanj, ko pridete v banko.

To je banka po vaši volji.

Stara in zanesljiva

First National Bank

Eveleth, Minn.

Ima glavnice, prebitka in obveznosti delničarjev — \$185,000.00.

— Želimo, da se z nami seznanimi. —

Vprašajte za Joe Kozarja. On govori slovensko.

Pozor!---Loti!---Pozor!

Rojaki, nudi se vam lepa prilika, da postavite svoje domove. Edini prostor v mestu Eveleth, kjer se vam nudijo loti po nizki ceni.

Če si postavite svoj dom, vam je bodočnost zagotovljena. V novo naselbino se že polagajo vodne cevi in elektrika. Le hitro po njih, dokler je čas! V kratkem bodo cene poskočile.

Oglasite se pri:

Maks Volčanšek

405 Jones Street,

EVELETH, MINN.

First State Bank of Ely

1913

1923

v Ely, Minnesota.

Veliki hrasti iz majhnega semena rastejo.

Iz skromne svote \$54,000.00 ulog z dne 12. marca 1913 na \$584,000.00 z dne 12. marca 1923, pojasnjuje našo redno rast v pretečenih desetih letih.

Z začetkom našega enajstega leta, obljubujemo vzdrževati isti konzervativni sistem, kateri nam je v prvi privlačil široki klijentel ter postal povod za našo rast kot Banka visokega reda.

Bančna opravila Slovencev toraj, so vabljeni z našo obljubo za točnost, uljudnost in vpoštevajočo posrežbo.

URADNIKI:

James Moonan, pod-predsednik, M. J. Murphy, predsednik, J. E. Johnson, pom. blagajnik, Peter Schaefer, pod-predsednik, Leonard Slabodnik, blagajnik, Oscar T. Friedsburg, pom. blag.

NADZORNIKI:

A. D. Ellefsen, G. Herb. Good, M. J. Murphy, Joseph Mantel, James Moonan, Peter Schaefer, Leonard Slabodnik.

1913

Kapital \$25,000.00
Prebitok \$15,000.00

1923

SMOLLEY'S DRUG STORE

ZALOGA ZDRAVIL IN ELEKTRIČNEGA BLAGA

GORAK LUNC IN SLADOLED, TRINERJEVO VINO, BOMBONI, TOBAK
AURORA, MINNESOTA

VELIKA ZALOGA STAROKRAJSKIH KOS

Zahtevajte cenik.

Steve Stonich
Chisholm, Minn.

Kako se je branil Stambolijski?

Dogodki okoli Slavovice so se razvijali tako-le:

Ko je 9. junija zjutraj oddelek 3. konjeniškega polka iz Plovdiva, po zapovedi vlade iz Sofije, poskusil prodreti v Slavovico, da vjame Stambolijskega, se se kmetje ljuto uprli in polk je imel znatne izgube. Poveljnik konjenikov je sprevidel, da se ne more polastiti Stambolijskega. Zato se je s svojo četo umaknil in obkolil Slavovico. Obenem je zahteval ojačenja iz Sofije.

Ali Stambolijski tudi ni stal s prikrižanimi rokami. Njegovi ljudje so odšli takoj v okoliške vasi (da dovedejo nove čete "oranz" Slavovici so pričakovali napad in

ne garde" (kakor se imenuje Stambolijskega kmečka vojska). Dne 9. junija zvečer je bilo v Slavovici zbranih okoli 2000 oranznih gardistov in Stambolijski je računl, da mu bo mogoče držati se s temi četami vse dotlej, dokler ne pridejo pomožne čete iz bolj oddaljenih vasi.

Vladne čete so 10. junija zjutraj popolnoma obkrožile vasi okoli Slavovice in postavile topove, došle iz Sofije. Obroč oblegalec je postajal vedno ožji. Iz Sofije prišlo povelje, da mora Stambolijski biti prijet živ.

V Stambolijskijem taboru v Sofijo, da s ogajem pušk in stroj-

napravljen je bil obrambni načrt. Da bi svoje ljudi čim bolj privezal na sebe, je določil, da dobi vsak po 500 levov na dan.

Direktno poveljstvo nad oranznimi četami je prevzel Stambolijski rodni brat posl. Vasilij Stambolijski. Stambolijski sam je ostal v vasi in je tam organiziral novodošla ojačenja iz drugih vasi.

V prvem naletu 10. junija so petreple vladne čete znatne izgube. Kmetje iz Slavovice so se obupno branili in se niso umaknili niti za korak. S pripravnih postojank so tolkli močnejše vladne čete. Poveljnik operacijske vojske nove vlade je sporočil v Sofijo, da s ogajem pušk in stroj-

biti tudi artilerijo. Dovoljenje je prispelo še istega večera. Že prve granate in šrapneli so dejstvovali. Stambolijskijevi ljudje brez artilerije so se začeli umikati in izbirati boljše pozicije bližje vasi. Topovski ogenj ni prenehal niti ponoči. Granate so padale ne samo na postojanke oranzevcev, temveč tudi na hiše v vasi. Stambolijskijeva vila je bila glavni cilj artilerije. Dne 11. junija so se vladne čete vedno bolj približevale vasi, kmetje, ki so imeli znatne izgube, so se pričeli umikati. Zaman jih je Stambolijski hrabil, naj vztrajajo, ker prihaja ojačenje. Morala je znatno padla.

Torek je bil za Slavovico odločilen. Izrpani in izredčeni so Stambolijskijevi ljudje ljudje padali od utrujenosti, medtem ko so vladne čete dobivale sveža ojačenja iz Sofije. Prispeli so tudi komitaji z bombami. Odpor v Slavovici se je manjšal pred polnočjo, ko je artilerija obsula vas z granatami in šrapneli. Nekateri oddelki oranzevcev, utru-

jeni in v strahu pred artilerijskim ognjem, so se začeli vdajati vladnim četam. Vasilij Stambolijski je delal obupne napore, da vzdrži moralno svojih ljudi. Hodil je od odelka do odelka in pozival na vztrajnost. Pri odhodu je našel tudi smrt: Vasilij Stambolijski je padel v obrambi svojega brata in njegovega režima.

Glas o smrti brata Stambolijskijevga je strašno vplival na oranzevce in še pred nočjo si začeli zapuščati pozicije in se razhajati na vse strani. Okoli 1500 ljudi, deloma mrtvih, deloma ranjenih je ležalo v vasi in njenem obližju. Prišel je tuli za samega Stambolijskega moment, da odloči: ali da pogine, ali da išče rešitev v begu. Odločil se je za beg. Pd začetno prvega mraka se je Stambolijskemu posrežilo zapustiti Slavovico in dospeti v vas Karaolar. Tu so vladne čete izgubile sled za njim. Kmalu se je izvedelo, da je preoblečen v kofenja v spremstvu oranzevcev pobegnil v avtomobilu proti Plovdivu.

Blizu Tatar Pasardžika so avtomobil ustavile vladne patrulje. Stambolijskijevi spremljevalci so bili aretirani, on sam pa je zopet pobegniti h kmečkim četam, ki so se nahajale v okolici.

Vladne čete so bile v premoči ter so kmalu obkrožile kmečka krda. Prišlo je do krvave borbe. Stambolijski je vztrajal do zadnjega. Ko so vsi njegovi padli, odnosno zbežali, je streljal z revolverjem na bližajoče se mu oficirje ter je štiri ubil. Obkoljen od vseh strani se je končno moral vdati. Gotovo je vedel, da je smrt neizogibna...

Božji molk zori v besedi človeštva misli.

Ti preromaš pustinje neplodnih let, da dosežeš hip izpolnitve.

Bog poljublja končnost v svoji ljubezni in človek neskončnost.

Spoštovanje do samega sebe je poleg vere najboljša uзда za vse.

Ne čitaj, da bi nasprotoval ali pobijal, tudi ne, da bi verjel, ter vzel za gotovo ali da bi govoril in razpravljal o tem, temveč, da tehtaš in razmišljaš.

Kdo more videti hujše dneve kot oni, ki še živi, ki pa sledi pogrebu svojega lastnega ugleda in slovesa?

Če bi mogli videti krepot, bi vzbudila veliko ljubezen in nagajenje.

Prav kot je ples merjen korak je stih merjen govor.

Nekateri ljudje hranijo za kak deževni dan, a drugi se pripravljajo, kot da pričakujejo vesoljne povodnji.

Ne reci: — Jutro je — in ne odslavi ga z večerajšnjim imenom. Pogled ga, ko da ga vidi prvi krat, ko da je novorojenček, nima še imena.

NEW YORK, THURSDAY, JULY 12, 1923. — ČETRETEK, 12. JULIJA, 1923.

Ob petindvajsetletnici Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Med različnimi evropskimi narodi, ki so po razkritju Novega sveta pričeli pošiljati svoje ljudi v Ameriko, so bili menda Slovenci zadnji. Najprej so se polastili dežele Španci, nato Angleži in Francozi.

Glavni tok priseljevanja je prihajal iz Anglije, in to je vzrok, da je danes angleščina v Združenih državah občevelni in uradni jezik.

Angleži, Francozi in Španci pa so prihajali semkaj kot vojaki, kot osvoboditelji, ki so se hoteli polastiti naravnih bogastev dežele ter zavladati tej zemlji.

Jasno je, da so pričeli preganjati domačine Indijance, ki so se morali vedno bolj umakati v divjine, da se izognejo izstreljenju.

Ti narodi so bili osvojevalci.

Po proglašenju neodvisnosti in ustanovitvi Združenih držav Severne Amerike pa so pričeli prihajati v deželo tudi zastopniki drugih narodov, ki niso imeli nobenih bojevitih ali zavojevalnih misli.

Beda, ki je zavladala v Evropi po Napoleonskih vojnah, obenem s kruto reakcijo, ki se je pojavila kot naravna posledica teh vojn, je bila vzrok, da so pričeli številni obračati oči proti Novemu svetu — Obljubljeni deželi.

Niso hoteli polastiti se ozemlja, niso hoteli preganjati sovražnih plemen, pač pa delati, neumorno delati, da si zagotovijo brezskrben dan na večer življenja.

Amerika se je medtem razvijala na naravnost presenetljiv način. Prihod železnice je otvoril Daljni Zapad ter bogata žitna polja, kjer se žitje sedaj zlato klasje.

Ameriški narod ni bil takrat še tako mnogobrojen kot je sedaj. Obstajal je večidel iz farmerjev, meščanov, trgovcev, profesionalcev itd. Treba je bilo dobiti delavske moči od drugod.

Ta delavska moč pa je prišla iz Evrope. Nešteti milijoni zastopnikov vseh mogočih evropskih narodov so pričeli vreti v Ameriko, in premalo je bilo parnikov, ki bi jih dovažali. Žilavi in vztrajni mladeniči in možje so se takoj napotili v rove, plavže in druge industrijske naprave ter opravljali tam najtežje delo, ki si ga more človek predstavljati.

Do približno leta 1880 je bilo v Ameriki le malo Slovencev. Kar jih je bilo, so prišli sem v namenem, da hitro obogate. Prospektirali so po Californiji in Alaski. O njih je le malo ali nobenega sledu.

Kmalu nato pa se je pričelo resnično priseljevanje Slovencev v Združene države. Naših ljudi v starem kraju se je lotila kot nekako mrzlica, in vsakdo je hotel v Ameriko: kmečki fant, delavec ali pa posestnik.

Dosti jih je prodalo svoje domove, da so spravili skupaj denar za prevoz. Dospeli so v Ameriko, jim ni kazalo drugega kot lotiti se najtršega dela. Zbirali so se pa raznih premogovnih in drugih naselbinah, kjer so živeli takorekoč sami zase. Le malo je vedela taka slovenska naselbina o kaki drugi, čeprav je bila mogoče nedaleč proč.

Ko so se naši ljudje nekoliko vdomačili, so pričeli čutiti tudi druge potrebe kot edino le skrb za vsakdanji kruh.

Slovence je že po svoji naravi družaben človek, ki vedno išče tovarišije. Nihče ni mogel le garati v rovu ali plavžih ter počivati doma. Hotel je družbe ter si jo je tudi poiskal.

To je bil nekaj pričetek narodnega organiziranja v deželi. Iz malih klubov, domačih sestankov so se polagoma razvila nekaka društva, ki so pričela širiti svoj delokrog.

Večina naših ljudi je bila zaposlena pri najtežavnejših delih. Smrtne nesreče in težke poškodbe so bile na dnevnem redu.

Spoznali so, da so v Ameriki povsem drugačne razmere kot so v domovini. V

domovini je za ponesrečena skrbela bodisi občina, bodisi država, a Amerika je bila mlada dežela, ki ni vsega tega poznala.

Tukaj je bil vsakdo navezan sam nase, ali na svoje najožje prijatelje in sorodnike.

Za časa velikega priseljevanja našega naroda v Ameriko je bilo tukaj seveda že vsepolno zavarovalnih družb, ki pa so temeljile na strogo trgovski, ne pa na medsebojno vzajemni, dobrodetni podlagi.

Take zavarovalne družbe niso hotele sprejemati ljudi, zaposlenih pri nevarnih delih. Če pa so jih sprejele, so morali plačevati take pristojbine, da so požrle skoraj ves zaslužek posameznika.

Rojaki so prišli do prepričanja, da so navezani sami nase. Porodila se je ideja zavarovanja na temelju narodnega vzajemnega sodelovanja.

Težak je bil boj, in težko je bilo napraviti širše kroge naših ljudi do spoznanja, kako velik korak so storili s tem narodni pionirji, ki so sprožili misel ustanovitvenja podpornih društev, ki so se zatem strnili v razne enote in zveze.

Med enotami, ki so se pojavile na ta način, je bila tudi Jugoslovanska Katoliška Jednota, ki proslavlja sedaj petindvajsetletnico svojega obstoja.

Z velikimi težavami se je morala boriti spočetka Jugoslovanska Katoliška Jednota, kajti imela je več tekmovalec, ki so ji skušali izpodbiti tla. Vztrajala pa je pri začetnem delu ter se polagoma a sigurno razvijala in se končno razvila v mogočno organizacijo.

Večina naših ljudi ni imelo takrat, ko so prišli v Ameriko, namena stalno ostati tukaj. Skoro vsi so hoteli prihraniti nekaj denarja ter se s tem denarjem vrniti domov, da odkupijo zadolženo domačijo ali ustvarijo novo življenje na kakem drugem polju dela.

Razmere so bile skrajno nestalne. Pojavila se je organizacija za organizacijo, ki pa so izginjale druga za drugo. Izginile so razne narodne naprave, o katerih je bil vsak trdno uverjen, da bodo ostale, dokler bo živel le še en Slovenec v Ameriki.

Kljub tem bistvenim zaprekam pa se je Jugoslovanska Katoliška Jednota dosledno in neprestano razvijala ter sprejemela v svoj krog vedno večje število naših rojakov.

Ni namreč dobičkalovska organizacija, ki hoče delati profite iz pristojbin svojih članov.

Njen namen je zavarovati člane v slučaju nesreče ter skrbeti za njihove družine, kadar pride kruta smrt ter odnese prehranjevalca.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se razlikuje od ostalih zavarovalnih družb v tem, da ni na strogo trgovski podlagi, temveč na vzajemno podporni.

Kdor stopi pod okrilje te poštene jugoslovanske bratske organizacije, je med domačini, ki poznajo njegove težave ter vedo, kaj mu je treba v slučaju nezgode, in kaj je treba njegovi družini v slučaju njegove smrti.

Člani so si bratje v pravem pomenu besede ter gredo na bratski način drug drugemu na roko.

Jugoslovanska Katoliška Jednota je kot velika družina. Obsega odrasle in otroke, moške in ženske. Vsakdo ima vstop vanjo, ki je pripravljen pokoriti se določbam pravilnika ter delovati za napredek Jednote. Nikomur ni zabranjen vstop iz kakih sebičnih ali trgovskih obzirov.

Ravno vsled tega, ker je ta organizacija tako demokratična, se je razširila skoraj po celi deželi: od New Yorka do Pacifika ter od Juga do Severa.

V katerikoli večjo naselbino pride člo-

vek, dobi bodisi društvo ali pa rojaka, ki je član te velike organizacije.

To je že samoposebi najlepše izpričevalo velikosti in priljubljenosti organizacije, katere petindvajseti jubilej slavimo sedaj.

Še danes je dosti rojakov v Ameriki, ki se ne brigajo za organizirano vzajemno sodelovanje. Ti ljudje so mnenja, naj vsakdo skrbi sam zase, Bog pa za vse. Kako grdo se taki ljudje motijo, je razvidno iz naštetih prošelj in moledovanj za podporo osirotelih družin, kojih oče ni bil v nobeni organizaciji ter ni skrbel za bodočnost svoje družine.

Člani Jugoslovanske Katoliške Jednote so preskrbljeni za take slučaje. V slučaju bolezni dobivajo podporo in istotako, če si pri delu poškodujejo. To je velikanska pomoč za človeka, ki bi bil sicer navezan na milosrđe svojih rojakov ali celo brezsrčnih tujcev.

Kako velikanske važnosti je podpora organizacija kot je Jugoslovanska Katoliška Jednota, je razvidno iz slučaja, ki se je pripetil pred nekako petimi leti, ko je divjala po celem svetu strašna nalezljiva influenza ter pomorila milijone in milijone ljudi.

Tudi Ameriki ni ta kuga prizanesla. Ljudje so umirali kot muhe, in nihče ni vedel, kdaj bo moral leči v posteljo ter se boriti s to zavratno boleznijo brez velikega upanja, da jo bo premagal.

Kako težko je morajo biti pri srečnem družinskemu očetu, ki je zbolel na influenco ter čutil, da se mu bliža konec, ob misli, da je nezavarovan, da ne bo mogla njegova družina plačati niti pogrebniških stroškov.

Te muke so bile brez dvoma hujše kot pa skrb, če bo ostal živ ali ne.

Član Jugoslovanske Katoliške Jednote pa je bil prost vseh takih skrbi. Vedel je, da bo dobival redno bolniško podporo za časa bolezni in da bo dobila njegova družina polno zavarovalnino, v slučaju, da podleže zavratni morilki.

Ta zavest ga je jačila v boju z boleznijo ter marsikatero rešila, kajti v bolezni ni ničesar hujšega kot delati si skrbi ter izpodkopavati s tem svoje življenske sile, ki že tak vise na nitki.

V onih kritičnih časih je pričela pokazati marsikatera podporna organizacija, kajti sredstva, ki so bila na razpolago, so bila hitro izčrpana, ker se ni nihče nadejal toliko smrtnih slučajev v tako kratkem času.

Tudi Jugoslovanski Katoliški Jednoti ni bila v onih težkih dneh posuta pot s evetjem. Trdno se je morala lotiti dela, kajti blagajna se je sušila, sredstva so pohajala, v skladih je bilo vedno manj in manj.

Vodstvu ni kazalo drugega kot razpisati nove naklade. Tedaj se je pokazalo, kako velika je zavednost in kako obširna požrtvornost članov Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Z veseljem so prispievali višje naklade, kajti vedeli so, da pridejo sami lahko v isti položaj, v katerem se nabajajo njihovi nesrečni bratje. Gotovo bi jim ne bilo ljubo, če bi morala Jednota reči: "Blagajne so prazne in z najboljšo voljo ne moremo ničesar storiti za vas".

Lahko je voditi veliko organizacijo, kadar teče vse gladko ter po starem tiru. Dokler se lahko vnaprej izračuna vsako leto približno število smrtnih slučajev ter določi svoto, katero bo treba Jednoti plačati kot smrtnino.

Drugačna pa je stvar, kadar napoči kak kritična doba kot je napočila začasa influence.

Takrat pokaže vodstvo, česa je zmožno in kako si zna pomagati iz zadreg. Vse priznanje gre tedanjemu odboru, posebno pa tedanjemu in sedanjemu tajniku, ki je mojstersko povedel Jednoto iz težke in zadreg.

Iz malih početkov se je razvila Jugo-

slovanska Katoliška Jednota.

Kot v vsaki človeški družbi, so se pojavili tudi v nji malenkostni spori, ki pa so bili hitro uravnani, ker je imel odbor v glavnem misel na dobrobit članstva.

Je pa še neka druga stvar, ki jo moramo upoštevati, namreč uzorno vodstvo in poslovanje Jednote.

Brez uzornega in vestnega vodstva in brez neomadeževanega poslovanja bi bilo napredovanje Jednote, če ne izključeno, pa vsaj v veliki meri ovirano. Točnost je prva in poglavitna stvar pri vsakem takem združnem delu. Organizacija mora poslovati kot ura, ki nikdar ne zaostaja in nikdar ne prehiteva, pač pa verno kaže čas.

Tako je poslovala Jugoslovanska Katoliška Jednota od prvega početka, in to je tudi vzrok, zakaj je napredovala ter se razvila v teku petindvajsetih let v eno najmočnejših slovenskih podpornih organizacij v Ameriki.

Jugoslovanska Katoliška Jednota je v svojih petindvajsetih letih obstoja srečno preživela vse krize ter se ojačila tako glede članstva kot finančnega stanja.

Iz malih početkov se je razvijala ter je danes glede svojih sredstev nadsolventna.

To je velik uspeh za organizacijo tako majhnega naroda kot je slovenski v Ameriki, posebno če pomislimo, pri kaki rizikantnih in nevarnih delih so zaposleni naši ljudje.

Vse ovire in zapreke pa je premagal duh solidarnosti, vzajemnosti in bratskega razpoloženja.

Razen podpornega dela je vršila Jednota tudi kulturno in vzgojevalno delo. Prepričala je v veliki meri, da se ni naš narod porazgubil ter utonil v morju tujcev, pač pa da se je ves čas zavedal svoje narodnosti ter deloval vzajemno v splošni medsebojni blagor.

Opora ameriških Slovencev so edinole podporne organizacije in slovenski časopisi.

Podporne organizacije skrbijo za materialno stran življenja, dočim skušajo listi vzgajati naše rojake v pravem duhu prostosti in neodvisnosti.

V tem oziru sta delala Jugoslovanska Katoliška Jednota ter "Glas Naroda" roko v roki.

"Glas Naroda" je bil od prvega pričetka topel prijatelj razvijač se organizacije ter vedno budil zanimanje med rojaki za prekornostno Jugoslovansko Katoliško Jednoto.

Izza ustanovitve je bil Glasilo Jednote ter je smatral za svojo sveto dolžnost povspenjevati koristi mlade organizacije.

V tem svojem prizadevanju je bil tudi nad vse uspešen.

V tem svečanem trenutku povdarja, da bo napram Jugoslovanski Jednoti tudi z naprej gojil ista čustva kot jih je dosedaj.

Pokret organizacije je v glavnem odvisen od njenega glasila, v katerem priobčuje organizacija svoja poročila o delovanju, finančnem stanju ter o svojih splošnih razmerah. Glasilo je ogledalo njenega delovanja, zrcalo njenega napredka, veren odsev dejanskega stanja.

Petindvajset let je velika doba za slovensko organizacijo v Ameriki. Stari člani umirajo, in če ne stopi na njih mesto mladina, preti organizaciji gotovo propad. To je morala na lastnem telesu preizkušati marsikatera podporna organizacija.

Jamstvo za bodočnost je Mladinski oddelek Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Ravno temu oddelku bi se moralo posvetiti kar največ pozornje, ker obsega bodoče odrasle člane ter najbrž voditelje našega bodočega delovanja.

Ob priliki petindvajset letnice izrekamo Jugoslovanski Katoliški Jednoti svoje iskrene čestitke.

Uredništvo,

Nekaj iz splošne zgodovine bratskih podpornih organizacij. Priredil urednik.

Socijalne sile izvirajo pogosto iz ponižnih okoliščin.

Načrt, s pomočjo katerega doseže kaka skupina ljudi napredek, se ponavadi proizvodi kakor človeka, katerega razboritost se je prebudila, ker je želel pomagati svojim tovaršim.

Hrepenenje sorodnih duš najde izraza v ideji.

Nadaljni se oprimejo te ideje, in veliko socijalno gibanje se pojavi na svetu ter pomaga lajšati bremena človeštva in dvigati svet na višje in lepše stališče.

Zgodovina nam pripoveduje, da je Abraham Lincoln kot deček nekoč obiskal služenjski trg v New Orleans. Prizori, ki so se mu nudili tam, so nasprotovali njegovemu pojmovanju pravice in resnice, in prisegel je, da bo uničil sistem suženjstva, če bo kdaj dovolj močan.

Ta ideja je dobila končno svoj izraz v takozvani emancipacijski proklamaciji.

Par let po zaključanju državljanske vojne je prišel neki mehanik v železniških delavnicah v Meadville, Pa., na misel, da organizira svoje tovariše ter znjimi uvede in uveljavi svoje ideje o pravici in poštenosti med človekom in človekom.

Leta 1868 je John Upchurch organiziral Jeffersonovo ložo št. 1, Ancient Order of United Workmen (starodavni red združenih delavcev).

To je bil pričetek bratovščinskega sistema, ki je sestavljen danes iz več kot 200 bratovskih podpornih društev v Združenih državah in Kanadi in ki ima nad stoindvajsettisoč podrejenih društev ter nad devet milijonov članov.

Čeprav so bile že druge združne podporne organizacije in čeprav nekatere teh organizacij še danes poslujejo, je bila vendar prva družba ustanovljena na temelju ameriškega bratovščinskega sistema, prej imenovani Ancient Order of United Workmen.

Izvedenci na tem polju izjavljajo, da je bil glavni namen Upchurcha pri organiziranju družbe nuditi delavcem unijo, temelječo na širši podlagi kot pa so bile strokovne unije onega časa.

Poslovnik, ki ga je spisal ustanovitelj, izjavlja med drugim, da je namen organizacije združeno zastopstvo za obrambo in varnost njih interesov proti vsem omejevanjem, namreč interesov onih, ki so redno zaposleni v katerikoli panogi mehanike.

Nadalje pravi v svojem poslovniku, da je namen organizacije dvigniti delo do standarda, do katerega je povsem upravičeno. Nadaljni namen organizacije je napraviti konec stankam, razen tistim, ki so absolutno potrebne za varstvo delavcev, in to šele potem, ko so se izjavili vsi napor za uravnavo.

Mi vidimo na ta način, da je bil ta red ustanovljen za mehanike rokodelce in da so interesi delavcev prvi, ki pridejo, pri tem v poštev. Misel o zavarovanju članov se je pojavila šele pozneje.

Glavna ideja, vsled katere se je red tako zelo razširil, je bila le stranska pomena ob času organizacije.

V glavnem so se delavci združili v medsebojno korist, a povsem naravno je bilo, da so vključili v svoje načrte tudi zavarovanje ljudi, ki so bili odvisni od njih. V onem času je bilo življenjsko zavarovanje nekaj, česar si ni mogel vsakdo privoščiti.

Kompanije za zavarovanje življenja, so poslovale takrat komaj po dvajset let ter so prodajale svoje police v glavnem trgovcem in industrijalcem. Delavskega razreda niso sprejele v svoj delokrog. Razen tega pa je vladal v deželi strašen predsodek proti tem zavarovalnim družbam.

Ljudje so rekli, da je nekrščansko zavarovati se, ker se s tem lahko božjo previdnost. Razen tega,

pa je dosti zavarovalnih organizacij klaverno faliralo.

Skandali, katere so povzročile te bankrotne zavarovalne družbe, so dovedli ustanovitelje ameriškega reda Združenih delavcev do prepričanja, da morejo le medsebojne vzajemne družbe, stoječe pod kontrolo članov, zavarovati za življenje z majhnim stroški ter pošteno upravo skladov.

Prihujbenost bratovskega zavarovanja se je hitro razširila po vsej deželi. Številne družbe so bile organizirane na sličen način. Težko bi bilo sestaviti popolni seznam vseh teh društev. Nekatere teh so izginile celo iz rekordov, nekatere so se spojile z nadaljnjimi. Nekatere so propadle, a vse so služile koristnim svrham.

Propast je bila v večini slučajev posledica neznanstvenih poslovalnih načrtov, ne pa posledica nepoštenosti uradnikov.

Med organizacijami, ki delujejo že petdeset let, jih je 26, ki so bile organizirane od leta 1871 do 1880. Odkrat pa do 1890 je bilo organiziranih 41 novih društev, ki se vedno obstajajo in od 1891 do 1900 nadaljnjih osemindesetdeset. To je bila najbolj navdušena doba v razvoju bratovskih podpornih organizacij, kajti te organizacije so povečale število svojih članov s presenetljivo naglico in lahkoto.

V tem razdobju je bila ustanovljena tudi naša jugoslovanska Katoliška Jednota. Nove organizacije so bile takoj uspešne. Ta doba je tudi videla pričetek gibanja za primerne pristojbine ter zdrave poslovne metode.

Od leta 1901 do 1910 je bilo 92 organizacij, organiziranih na tej podlagi. Pozneje organizirane obstajajo še premalo časa, da bi mogli soditi o njih uspehu ali neuspehu.

Napredek podpornih organizacij je bil neprestan. Prijatelji sistema so vajeni videti, kako prekašajo letni uspehi uspehe v prejšnjih časih, in statistike, ki so danes še zanesljive, bodo jutri že zastarele.

Uspehi na združnem bratovškem polju izza časa, ko je bila organizirana prva družba pred petdesetimi leti, so ustvarili mogočno gibanje, ki predstavlja impozantne številke.

Soglasno z zadnjimi statistikami je imelo 200 organizacij devet milijonov članov.

Nad štiristotisoč teh je združenih članov, dočim so ostali zavarovani bodisi samo za podporo bodisi samo za smrtnino.

Podrejenih krajevnih društev in organizacij je bilo nad sto dvajset tisoč.

Vsaka taka podrejena organizacija je središče za bratovske stike med ljudmi, ki imajo skupne osebne interese.

Tako društvo lahko najdemo v najbolj preobljudenih delih velenosti in tudi v divjinah, kjer je človek redka prikazen, sploh povsod, kjer živi in dela človeštvo, v Združenih državah, Kanadi in v drugih deželah.

S posredovanjem uradnika katerega krajevnega društva prispevajo člani v skupni sklad, katerega se rabi za izplačevanje podpor doma ali v inozemstvu.

Potom takih krajevnih društev se daje izraza bratškemu znananju in sočustvovanju, ki je mogočen faktor pri ohranjenju življenjske sile organizacije.

Življenje članov teh organizacij je, soglasno z zadnjimi poročili na državne zavarovalne departamente, zavarovano za skoraj deset tisoč milijonov dolarjev.

Smrtni certifikati so izstavljeni na različne svote od \$250 do \$5000, a ponavadi je največja svota \$3000.

V petdesetih letih obstoja je bratovski podporni sistem izplačal nad tri tisoč milijonov dolarjev podpor in smrtnin.

Družbe, ki plačujejo smrtnino, so izplačale nad dva tisoč tisoč milijonov dolarjev, in družbe, ki

dajejo podporo za dela nezmožnost vsled bolezni, so razdelile med svoje člane nad šeststo petdeset milijonov dolarjev.

Vsaka bratovska podorna organizacija posluje na temelju reprezentativne oblike vlade na korist svojim članom in brez dobička.

Obratovanje organizacij je vzajemno v vsakem oziru. Popolna kontrola je poverjena vrhovnemu uradu, ki je sestavljen iz uradnikov, izvoljenih od članstva.

Vrhovni urad skliče ob gotovih presledkih konvencije, da sprejme postavbe, izvolijo najvišje uradnike, razsodi spore med člani ter rešijo prizive proti sklepom najvišjega urada ali podrejenih organizacij.

Najvišji urad opravlja svojo službo ter vodi posle na temelju oblasti, katere mu poveri konvencija.

Podrejena društva določa čarterje, kakorhitro se uradniki glavnega urada prepričajo da bo tako društvo uspevalo v kraju, v katerem živi dotična skupina ljudi, ki nasprosi za čarter.

Pri izvrševanju svojih poslov pridejo uradniki glavnega urada le redkokdaj v stik s posameznimi člani.

Člani so ponavadi daleč v stran od glavnega urada, in vsled tega vse potrebne posle tajniki krajevnih društev.

Tajniki poslujejo kot posredovalci za člane. Člani jim plačujejo mesečne prispevke ter druge asesmente, in tajniki imajo še več drugih nalog, kot naprimer dobiti dokaz o smrti katerega člana ter izročiti preživelim podporo.

Bratovski podporni sistem obstaja že petdeset let ter je močnejši sedaj kot je bil v katerikoli času svojega razvoja. Prišel se je s smrtniniskim podpornim sistemom, ki je temelj na neznanstveni podlagi, a doživel je mogočno preosnovanje. Kljub temu pa je v vsakem oziru nepredavol.

Doba preosnovanja je ustvarila razmere in položaj, ki nudi vsa jamstva za varno bodočnost, in bratovski podporni sistem je stopil v novo dobo na trdnem in trajnem operacijskem načrtu.

Skoraj splošno se priznava, da je potrebna rezerva za vse življenjsko zavarovanje.

Zakonodaja v različnih državah je sprejela pod vplivom teh podpornih društev razne postavbe, ki zahtevajo, da se obratuje te družbe s pomočjo znanstvenih načrtov. Ti načrti jamčijo solventnost družbe.

Pmenjajo, da postane vsak smrtninski certifikat obveznost, ki bo izplačana. Kako čudoviti izgledi se nam odpirajo za bodočnost, če se ozremo v preteklost ter vidimo silen narastek bratovskih podpornih organizacij.

Gibanje se je pričelo na šibki podlagi ter dvomljivo temelju. Bodočnost pa se pričinja na solidni in trdni podlagi.

Dosedaj smo navedli v naši razpravi par slučajeve, ki so v zvezi z rojstvom ameriškega bratovskega podpornega sistema. Organizirano zavarovanje pa je globljega in starejšega izvora.

V drugih časih in med drugimi narodi so obstajala slična gibanja. Čeprav so bili obratni načini različni, je bil njih namen skoraj vedno isti. Iz tega moramo sklepati, da je sodelovanje v vzajemno pomoč in zavarovanje posledica prirojene želje ter lep nagon, ki je tako star kot človeško pleme. Ta nagon najde izraza v sličnih okoliščinah in dela tega nagona spadajo med najbolj plemenite uspehe človeškega roda.

Če sežemo nazaj v starodavnost, moramo paziti, da se ne brijamo za pravilnice ter jih skušamo prikrojiti tako, da bi služile našim namenom v tem spisu.

Zgodovina nam pravi, da so se izza prvih časov ljudje združevali v medsebojno zavarovanje, in cilji nekaterih takih drušev so bili

skoraj jisti kot so cilji bratovskih drušev današnjih dni.

Čitamo o pogrebnih družbah, katere imajo Kitajci in ki obstajajo že tako dolgo, da ne znanjemo njih pričetka niti starodavne kitajske zgodovine.

Grki so imeli tekomo viška svoje sijajne civilizacije pogrebne in bratovske družbe in istotako tudi Rimljani.

V Srednjem veku je bila cela zapadna Evropa organizirana v strokovne gilde.

V Angliji so se te gilde razvile v bratovske organizacije. Sedanje angleške bratovske organizacije so izboljšane naslednice prejšnjih organizacij.

Več stoletij pred krščansko dobo so imeli Grki družbe, ki so plačevale bolniške in pogrebne pristojbine na temelju bratovskega sodelovanja. Te družbe so se organizirale, da proslavijo skupaj verske praznike, in skupni interesi so imeli za posledico uveljavljanje načrtov, da pomagajo članom, katere je zadela nesreča.

To je dovelo do običaja, da so se dale družbe svoje člane primerno pokopati.

Te grške družbe so nastale kot privatne korporacije, priznane od vlade. Imele so svoje postavbe, uradnike, sistem prispevanja ter redne sestanke. V Atenah jih je bilo zelo dosti. Imele so različna imena kot napr. "Sinovi Baha", "Sinovi Minerve", "Sinovi Jupitra" itd. Najbolj mogočni grški red pa se je imenoval "Eronoi".

V starodavnem Rimu so imeli takozvane Kolegije. Razni rimski velikaši so bili člani teh kolegijev. V bližini Rima so izkopali napis, ki kaže, da je obstajala "Družba Dijane", ki je kolektivno redno prispevala od svojih članov. Denar je porabila za obveznosti ter za pogrebe članov.

Idejo organiziranja v medsebojno pomoč so ponesli Rimljani na svojih zavajevalnih kampanjah v Zapadno Evropo in na angleške otoke.

Čeprav so grške in rimske družbe izginile s padcem njih civilizacije, so se v srednjem veku pojavile v Zapadni Evropi takozvane trgovske gilde.

Te gilde lahko zasledujemo prav do rimskih društev, in izvedenci pravijo, da je zveza med obema povsem določena.

Do reformacije so gilde kontrolirale vso Evropo. Zgodovinarji pripisujejo gildam važen vpliv na razvoj Evrope.

Od padea Rima pa do reformacije je imela vsaka vas v Franciji, Nemčiji in Angliji svoje društvo. Sprva so morali člani tega društva prispevati v blagu in živilih.

Tako je moral naprimer vsakdo dati ob gotovem času po eno štruco kruha. Ta kruh so prodali ter plačali z njim duhovnika, ki je bral maše-zadušnice. Beseda gilda pomenja namreč plačilo ali davek.

Od prvega početka takih organizacij je bil namen kolektiviranja pristojbin pomagati na ta način skupnost.

Gilde so se delile v tri razrede. Prvi razred je bil napol verskega značaja, ki je skrbel za pogrebne cerimonije.

V drugi razred so spadale trgovske gilde, ki so kontrolirale industrije ter poslovala nekako tako kot današnje trgovske unije.

V tretji razred so spadale trgovske gilde, kojih namen je bil obvarovati monopolne ter skrbeti za gotove privilegije.

Te gilde so postale v številnih slučajih vladajoča zastopstva o krajev in pogosto celo sodišča.

V zgodovini glede razvoja gild pravi Brentano, da je bil njih namen vršiti krščansko dobrodelnost ter vsled tega predvsem nuditi medsebojno pomoč bratom v vsaki stiski, posebno pa v starosti, bolezni ali obubožanju, če ni bilo posledica lastne lahkomišljenosti.

Gilda je tudi pomagala članu, če je bil po krivici zaprt, če je trpel izgube vsled ognja in vode.

Pomagačo je s posojili, preskrbelo delo ter končno pokopala svoje člane.

Dolžnost članov je bila obiskovati jetnike, uboge in bolne, čeprav ti nesrečni niso bili člani gilde.

V nekaterih deželah, posebno v Angliji so bile tudi ženske pripuščene v nekatere gilde. Visokostojeci in nizki ljudje, bogati in ubogi, prosti, tlačani in sužnji so sedeli drug poleg drugega na sestankih gild.

Tudi nekateri angleški kralji so bili člani krajevnih gild.

Tegom reformacije pa so zatrli v protestantovskih državah vse gilde, češ, da so nekrščanske in ker so veepljale v duše ljudi baje praznoverske misli.

Vpliv gild na ljudi srednjega veka je bil najbrže glavni faktor, ki je poveljal narode iz mrtvila, v katerem je tedaj tičalo človeštvo.

Ljudje niso videli nobene poti k napredku. Domoljubje je bilo nepoznana stvar, kajti vlada ni mogla zavarovati svojih podanikov pred sovražniki, tatovi in roparji, ki so se potikali po deželi in celo po ulicah mest in vasi.

Povsem naravno je, da so se obračali ljudje drug na drugega za varstvo. Gilde so zavarovale njih življenja in njih lastninske interese, uravnale spore ter skrbale za primeren pogreb.

Na tem mestu naj tudi nekoliko omenimo o takozvanih tajnih družbah, ki pa nimajo nobenega stika z bratovskim podpornim sistemom.

Nameni različnih razredov društev pa so tesno spojeni, in veliko število ljudi je članov raznih društev.

Prostozidarski red ima skoraj dva milijona članov v Združenih državah in Kanadi.

Neodvisni red "Odd Fellows" ima nad dva milijona članov.

Slična organizacija je tudi v Angliji.

Prostozidarski red sicer zavaruje svoje člane, njih vdove ter sirote a ne izplačuje nobenih posebnih podpor.

Red Odd Fellows plačuje pogrebne stroške.

Vse take organizacije imajo zavarovalne sklade.

V številnih deželah in ob različnih časih so bili posamezniki pripravljeni prevzeti riziko na življenja ljudi z kupcijskih ali trgovskih razlogov.

V prejšnjih časih ni bilo nobenih podatkov, ki bi omogočali, da bi se ta biznes postavil na znanstveno podlago. Premije pri takih kupcijskih so bile tako velike, da so dišale bolj po hazardu kot pa zavarovanju.

Država ni odobrvala in priznavala takih kupcij in nobena javna naprava ni bila vsled tega ustanovljena.

Pričetkom osemnajstega stoletja je bilo že 140 takih kompanij, in Anglija je bila vdolilni narod v zavarovalnem svetu.

Leta 1843 je izdala Mutual Life Insurance Company v New Yorku svojo prvo polico. To je bil pričetek trgovskega zavarovanja življenja v Združenih državah. Kmalom so bile ustanovljene še nadaljne slične kompanije.

Družbe za zavarovanje življenja so bile v Ameriki uspešne od prvega pričetka.

Razse so in uspevale tekomo državljanske vojne, torej v času, ko je vsa druga trgovina in industrija počivala.

Amerikanci so zgradili napravo, ki prekaša vse slične naprave v vseh deželah sveta.

Neki izvedenec je rekel glede tega: Uspešne so bile, ker so se prilagodile potrebam Amerikancev, ker so upoštevale ameriške politične naprave in prav posebno, ker so dobivale nagon izvanrednega zastopstva upraviteljev in agentov, ki so zmoglo vodili posel ter spravili industrijo na višek sedanjega razvoja.

V zvezi s tem lahko omenimo, da je velik del prihajajočih trgovskih zavarovalnic za življenje posledica vzgojnega dela, katero vršile bratovske podporne družbe.

govskih zavarovalnic za življenje posledica vzgojnega dela, katero vršile bratovske podporne družbe.

V Ameriki je na stotine tisočev ljudi, ki so bili najprej člani bratovskih podpornih društev in ki so si pozneje omislili police pri zavarovalnih družbah za življenje.

Veliko bi se jih nikdar ne zavarovalo, če bi jih bratovske podporne družbe ne naučile principov zavarovanja. Naučili so se, da imajo od njih odvisni pravico zavarovanja proti revščini. Na ta način so bratovska podpora društva olajšala delo agentom trgovskih zavarovalnih društev.

Bodočnost podpornih bratovskih organizacij je zagotovljena.

Te velike naprave imajo za seboj zgodovino in izkušnje, kojih glavni vzrok je izvanreden in čudovit uspeh.

Razvile so operacijski načrt, ki najboljšje služi javnim interesom. Vključujejo vse elemente, ki vzbujajo pri članih zvestobo ter vladno vodstvo uradnikov. Preuredile so svoje posle in finančne načrte tako, da odgovarjajo zahtevam bodočnosti, in njih trajnost je vsled tega ugotovljeno dejstvo.

Ker ima take prednosti na svoji strani, zakaj bi ne postal bratovski zavarovalni sistem največja zavarovalna naprava v celi deželi?

Zanimivo je motriti uspehe preteklosti.

Petdeset let izkušenj, sodelovanja za povzdigo človeštva, popravljanja napak, ki so posledica vsakega početka, vse to je napravilo ljudi srečnejše in svet bogatejši.

Trije tisoči milijonov dolarjev podpore in smrtnin so šli tja, kjer so lahko storili največ dobrega.

Denar je bil izplačan kot resnično varstvo za vdove in sirote ljudi, ki so se ohranjali pri življenju le z delom svojih rok. Tako zavarovanja niso pomenjala investiranja denarja ter tudi niso večala že obstoječih bogastev. To je bilo enostavno zavarovanje, kupljeno za majhno ceno.

Te besede veljajo vsem našim podpornim organizacijam.

K temu pa so prišle še podpore iz bratovskih in družabnih virov milijonov članov. Pojavila so se tudi gibanja za izboljšanje javne morale in zdravja.

Bratovsko podporni sistem zre vsled tega mirno v bodočnost, ojačen z izkušnjami. Njegovo zavarovanje je bilo postavljeno na trajno podlago.

Veliko polje prilik se je odprlo s sprejemom zavarovanja celih družin, ki zagotovi otrokom članov pogrebne stroške ter jih učiti biti dober član organizacije.

S tem se je tudi poslužil zakonodajne prilike ter bo stavljen v isto vrsto z najbolj zdravimi zavodi ter bo ustrajal ter se procihtal, dokler bo še kaj človeških bitij, ki so pripravljena združiti se v medsebojno podporo.

Bratovsko podporno zavarovanje je despetlo do točke svojega razvoja, ko se ni treba nobenemu moškemu in nobeni ženski obotavljati glede zavarovanja v različnih družbah, tako da bodo pokrite vse njegove cizroma njene potrebe.

Bodočnost bratovskih podpornih društev ni bila še nikdar tako jasna kot je sedaj. Čeprav so bili uspehi zadnjih petdesetih let res značilni, pričakujemo lahko še večjih uspehov v vsakem desetletju, ki bo prišlo.

Člani podpornih organizacij naj ne omahujejo v svojem naprednem pohodu. Nihče naj ne izgubi vere v dobre namene bratovske organizacije.

Pred par leti je rekel prvi zavarovalni komisar države Massachusetts:

"Civilizacija tega kontinenta nima nobene naprave, ki bi imela več pravice biti ponosna kot je zaščitno zavarovanje. Tukaj je rame ob rami na tisoče in tisoče mož, da branijo drug drugemu domove pred napadom sovražnika, ki strelja iz zasede in v temi. To je udeleževanje bratovstva brez uničenja neodvisnosti in individualnosti. To je dobrodelnost brez hvalisanja, ki obogati onega, ki sprejme".

Te besede veljajo vsem našim podpornim organizacijam.

Aforizmi.

Živimo in se učimo, a ne postajamo modrejši.

Dejanje je vse, slava nič.

Veliko več stane osvetiti se nad krivicami, kot prenašati jih.

Roka, ki zaneti, ne more pogasiti plamena.

Le malo je mož, ki bi bili junaki v očeh svojih služabnikov.

Prijetno je zreti na dež, če stoji človek na suhem.

Stare pesmi so najslajše in stari prijatelji najbolj gotovi.

Bogovi ne morejo pomagati človeku, ki je izgubil priliko.

Običaj brez vzroka, je le starodavna zmot.

Boljšje je, da greš skozi nevarnost enkrat kot da si vedno v strahu.

Odločen človek lahko izpolni vsako nalogo.

En dan je prav tako dober kot sta dva za človeka, ki opravi vse na določenem mestu in ob pravem času.

Nesreča preizkuša ljudi in čeden stremi po slavi skozi neprimliko, brez oazra na ovire.

Ena najbolj važnih, a obenem tudi najbolj težavnih stvari za velikega duha je, biti svoj lastni mojster.

Pehamo se za idealnim ter zgrešimo realno.

Točnost je duša biznesa.

Če nihče ne vidi naših napak, jih prav lahko sami pozabimo.

Bedasto dejanje lahko uniči človeka, a pravočasno mu preskrbi srečo.

Služabniki ne bodo pridni, kjer so gospodarji zanikarni.

Slabi razkritelji so oni, ki pravijo, da ni nobene zemlje, če ne vidijo drugega kot morje.

Svet je lestvica, po kateri plezajo nekateri navzgor, drugi pa navzdol.

</

Kratki zgodovinski podatki Jugoslovanske Katoliške Jednote. Napisal Joseph Pishler.

Petindvajset let je primeroma kratko razdobje. Če se pa pomisli na obdobje in na petindvajset letno poslovanje ene slovenske podpornice organizacije v Ameriki, pa je precej dolga doba. To je doba težkega in napornega dela, petindvajset let truda in težav. In do brate, katere je izvršila J. S. K. Jednota tekom te dobe, so neprečljive vrednosti za naš narod. Može, kateri so pred petindvajset leti položili temelj Jednoti in kateri še žive, so z nami vred lahko ponosni, na uspehe njihovega započetege dela. Gotovo so jim še v spominu težkoče, ki so nastale kmalu po ustanovitvi Jednote.

Potrebe podpornih organizacij so čutili že prvi naseljenci, zato so začeli ustanovljati podporna društva, iz katerih so potem nastale centralne organizacije ali Jednote. J. S. K. Jednota je bila ustanovljena dne 18. julija 1898. Za začetek sta stvorila Jednoto društvi Sv. Cirila in Metoda št. 1 in Sv. Sreča Jezusa št. 2, oba v Ely, Minnesota. Obe društvi sta šteli skupno okrog 400 članov in toliko je potem štela J. S. K. Jednota ob ustanovitvi. Začetniki J. S. K. Jednote so pred ustanovitvijo J. S. K. J. spadali h Kranjsko Slovenski Katoliški Jednoti, ker pa jim pri slednji ni vse ugajalo, so ustanovili novo Jednoto. Na ustanovni seji so bili izvoljeni v izvrševalni odbor sledeči bratje: Josip Agnič, predsednik; Jurij Kotze, podpredsednik; John Govze, tajnik; Stefan Banovec, II. tajnik in Mat Agnich, blagajnik. Nemogoče mi je navesti imena vseh mož, kateri imajo zasluge za ustanovitev te vrle podporne organizacije. Največ zasluge gre brez dvoma prvim glavnim odbornikom, kateri so bili tedanji društveni voditelji. Priznanje zaslugi sploh vsi ustanovni člani, ker so takoj ob ustanovitvi obljubili zvestobo Jednoti in ker so svoje obljube tudi častno držali. Od ustanovnih članov je še 79 aktivnih, drugi so se vrnili v staro domovino, nekaj jih je odstopilo največ pa jih je umrlo. Pri vsaki stvari je začetek težak, tako je bilo tudi z našo Jednoto. Kmalu po ustanovitvi je umrlo 8 članov, blagajna pa je bila takorekoč prazna in posmrtnin ni bilo mogoče izplačati. Veliko navdušenosti za malo organizacijo, je premagalo začetne težkoče. Glavni odbor je apeliral na članstvo za pomoč, člani pa so brez oporekanja priskočili na pomoč, z izrednimi asesmentmi, ki so znašali do \$7.50 mesečno.

To je ohranilo Jednoto proti pretečemu poginu. Raditega moramo biti hvaležni začetnikom naše Jednote. Istčasno, ko se je ustanovila naša Jednota, niso imele niti druge starejše ameriške bratske organizacije posebnih skušenj. Med našim članstvom je bilo splošno mnenje, da zamore Jednota obstajati, samo če je zmožna sproti pokrivali vse obveznosti. Na kako rezervo se niti od daleč ni mislilo, toda skušnje so kmalu pokazale, da je bilo to mnenje naprečno.

Konvencija JSKJ.

- L. 1898 I. konvencija ali ustanovna seja v Ely, Minn.
- L. 1899 II. konvencija v Ely, Minnesota.
- L. 1900 III. konvencija v Ely, Minnesota.
- L. 1901 IV. konvencija v Calumet, Mich.
- L. 1903 V. konvencija v Omaha, Neb.
- L. 1905 VI. konvencija v Cleveland, Ohio.
- L. 1907 VII. konvencija v La Salle, Ill.
- L. 1910 VIII. konvencija v Denver, Colo.
- L. 1913 IX. konvencija v Pittsburgh, Pa.
- L. 1916 X. konvencija v Eveleth, Minn.
- L. 1920 XI. konvencija v Chicago, Ill.

RAZVOJ JEDNOTE IN VAŽNI UKREPI NA KONVENCIJAH.

Sprva ko se je Jednota ustanovila, se je nameravalo obdržati njen delokrog samo za železno

okrožje oz. za državo Minnesoto. To misel se je pa kmalu opustila, ko se je sprevidelo, da ne bo Jednota zamogla posebnega napredovanja, ako ne razširi svojega delokroga širou Združenih držav. Agitacija za nove člane se je takoj razvila. Začetek je bil skromen, vendar so se rojaki hitro pričeli oglaševati za pristop širou Amerike. List "Glas Naroda", kateri je bil takoj od začetka glasilo Jednote, je raznesel vest o novi Jednoti po vseh slovenskih naselbinah ter zanj agitiral.

V prvih petih letih po ustanovitvi Jednote se ni naredilo posebnega napredka z ozirom na bodočnost Jednote. Tega tudi ni bilo za pričakovati, kajti, članstvo je bilo preobremeljeno, da je premagala začetne težkoče. Prvi važni ukrep za bodočnost se je naredilo, ko se je dalo Jednoto inkorporirati leta 1901, ker s tem se je zadobilo uradno dovoljenje za poslovanje od države Minnesote. Prva podlaga za finančno utrdbo Jednote, je bila narejena na V. redni konvenciji leta 1903 v Omaha, Neb., kjer se je ustanovilo rezervni sklad. Vsak član je plačeval po 50c. na leto za rezervni sklad. Prvo leto po ustanovitvi, rezervnega sklada, to je koncem leta 1904 je bilo zaznamovani preostanek zveznega sklada v znesku \$1689.25. Sedaj pa, ko odhajamo srebrni jubilej Jednote, se nahaja v rezervnem skladu nad 300.000 dolarjev. To je jako lep napredek in ob enem tudi dokaz, da je delegacija V. redne konvencije naredila dobro podlago za bodočnost Jednote. Denar, ki se nahaja v rezervnem skladu je intakten, rabiti se bi ga smelo le tedaj, če bi nastala izredno velika potreba, kot n. pr. če bi se pripetila kakaj velika katastrofa ali epidemija. Rezervni sklad je bil potreben ta sklad je utrdil bodočnost Jednote, utrdil je tudi naše zavarovalnice, da smo skoraj popolnoma zasigurni glede varnosti naših certifikatov, tudi v slučajih večjih nesreč.

Na šesti redni konvenciji, katere se je vršila v Clevelandu, Ohio, leta 1905, se je sprejelo soproge vseh tedanjih članov med aktivne članice Jednote. Do 1. januarja 1906, ni bila vpisana nobena članica v Jednotinih knjigah, raditega se jih tudi ni štelo za članice. Vendar pa se jih je smatralo da so bile zavarovane že poprej z svojimi soprogami. Na primer, če je umrla soproga katerega člana, se je soprogo izplačalo \$300 in sicer na račun članovega certifikata. Vsak član je bil do tedaj zavarovan za \$800. Torej če se je izplačalo \$300 za soprogo, je ostal član zavarovan še za \$500. Ta način se je na omenjeni konvenciji odpravilo. Določila sta se dva posmrtninska razreda in sicer za \$500 in \$1000, razred za \$800 pa je bil razveljavljen.

Sedma redna konvencija, katere se je vršila 1. 1907 v La Salle, Ill., je določila visoke odškodninske podpore, katere plačuje Jednota svojim ponesrečenim članom, poleg bolniške podpore. Pogoj za odškodnino so se na poznejših konvencijah še izboljšali.

Na osmi redni konvenciji v Denver, Colo., leta 1910 je bila sprejeta razredna smrtninska lestvica na šest razredov: Za \$1000 posmrtnine se je plačevalo sledeče: od 16 do 20 leta 70c., od 20 do 25 leta 80c., od 25 do 30 leta 90c., od 30 do 35 leta \$1.00, od 35 do 40 leta \$1.10 od 40 do 45 leta \$1.20. Ti razredi niso odgovorjali zahtevam postav, kakor tudi lestvice ne, vendar pa je to pokazalo velik napredek v blaginji Jednote. Smrtninski sklad je dobil naraščal, tako tudi rezervni. Pod tem sistemom je Jednotino premoženje napredovalo v teku treh let več kakor poprej celih 12 let. Koncem leta 1910 je znašal skupni preostanek v blaginji Jednote 35.945.37. Tri leta pozneje pa je znašala čista imovina že \$115.531.70.

Na deveti redni konvenciji v Pittsburghu, Pa., leta 1913 se je sprejelo centralizacijo bolniške

Sedanji glavni uradniki Jugoslovanske Katoliške Jednote.

RUDOLF PERDAN
glavni predsednik

LOUIS BALANT
glavni podpredsednik

JOSEPH PISHLER
glavni tajnik

GEO. L. BROZICH
glavni blagajnik

JOHN MOVERN
blag. neizpl. smrtnin

Dr. J. V. GRAHEK
vrhovni zdravnik

ANTON ZBAŠNIK
predsed. nadzor. odbora

MEHÖR MLADIČ
nadzornik

FRANK ŠKRABEC
nadzornik

LEONARD SLABODNIK
predsed. porot. odbora

GREGOR J. PORENTA
porotnik

FRANK ZORICH
porotnik

VALENTIN PIRC
predsed. zdr. odbora

PAULINE ERMENC
zdr. odbornica

JOSEPH STERLE
zdr. odbornik

ANTON CELARC
zdr. odbornik

podpore. Poprej so društva sama plačevala bolniško podporo za prvih šest mesecev bolezni. Radi centralizacije bolniške podpore, je nastala velika nezadovoljnost med nekaterimi društvi. Nekaj društev je celo odstopilo od Jednote, nekatera društva so pa komaj se vzdržala na površju. Ko se pa je dokazalo, da smo boljše zavarovani tudi za podpore ako smo skupno zavarovani, se je centralizacija priljubila med članstvom, tako da danes nima več nasprotnikov. Na tej konvenciji se je tudi priznalo žensko enakopravnost, po kateri imajo članice enake pravice kakor člani. Do tedaj so bile članice zavarovane samo za posmrtnino in niso imele nobenih pravic, zato se jih je smatralo za neenakopravne. Sedaj pa imajo članice vse pravice in prednosti, če se poleg posmrtnine zavarujejo tudi za bolniško podporo. Če se pa zavarujejo samo za posmrtnino, so pa njih pravice omejene na njih zavarovalnico.

Dalje se je na deveti konvenciji sprejelo določbe za splošno glasovanje, s čimer je dana članstvu pravica do direktne zakonodaje. S tem ukrepom je dobilo članstvo več moči in pravico, da lahko med konvencijami preminja pravila ali odpokliče enega ali drugega odbornika Jednote, če bi slučajno kršil pravila. Vstanovilo se je tudi mladinski oddelek. Ta oddelek je bil nadvse potreben, kajti bodočnost Jednote je odvisna od naše mladine. V tem oddelku je že zavarovanih nad štiri tisoč mladih bratčev in sestric. Upati je, da bo ogromna večina te mladine prestopila med odraslo članstvo ko dopolnejo starost 16 let. Od nas je največ odvisno, če bodo naši potomci prestopali k nam ali ne. Dolžnost naša je, da jih v takem vzgojimo ter skušamo jih pridobiti za nas, v našo in njihovo lastno korist.

Meseca oktobra 1913, takoj po deveti konvenciji, je bila Jednota obtožena pri raznih državah za

postavnih dovoljenj za poslovanje. Glavnim uradnikom ni preostajalo druge poti kakor ukiniti se zahtevam posameznih držav. Ker pa ni Jednota imela zadostnih asesmentov in ker je bila nesolventna, so bile vse prošnje brezuspešne. Glavnemu odboru ni preostajalo drugega kakor razpisati splošno glasovanje za sprejem nove lestvice. Prvo splošno glasovanje se je vršilo meseca novembra in decembra 1913, za sprejem "National Fraternal Congress" lestvice. Članstvo je lestvico odobrilo potem splošnega glasovanja, ker je bilo prepričano, da je to edina rešitev za Jednoto. S 1. januarjem 1914, se je pričelo plačevati asesmente po "National Fraternal Congress" lestvici. Značilno je pri tem, da je J. S. K. J. najprva sprejela "National Fraternal Congress" lestvico izmed vseh slovenskih podpornih organizacij. Vse druge so sledile pozneje.

Na deseti redni konvenciji v Eveleth, Minn. leta 1916 se je ustanovilo še dva posmrtninska razreda in sicer za \$250 in za \$1500 ter tudi razred za \$2.00 inevne bolniške podpore. Konvencija se je izrekla za združenje Jednot in Zvez. V ta namen je bila sprejeta resolucija, katero se je pričelo v vseh slovenskih listih. Izvoljen je bil tozadevni združevalni odbor, kateri je deloval za združenje v smislu dotične resolucije, vendar od združenja ni prišlo radi raznih vzrokov in zaprek. Sprejelo se je tudi resolucijo za ustanovitev Slovenskega Zavetišča, s katero se je pooblastilo glavni odbor za sodelovati z odborom Slovenskega Zavetišča. Ker se je ideja Zavetišča za časa vojne popolnoma opustila, se tudi od Jednotine strani ni nič storilo za realizacijo Zavetišča.

Med deseto in enajsto konvencijo v letih 1917, 1918 in 1919, je bila najbolj vihrna doba v zgodovini Jednote. V začetku leta 1917

se je vršilo splošno glasovanje za stan, vero ali politično prepričanje premembno Jednotinega imena. Vsi člani in članice smo bratje in sestre, združeni v tej organizaciji le za ono, kar nam ustava in pravila določajo; zato se ne sme prezirati nobenega člana ali članice. V glasilu je bilo polno vročih debat. Glasovanje je odločilo, da ostane ime nespremenjeno. Zatem je prišla napoved vojne Združenih Držav s centralnimi zavetniki. Med svetovno vojno se prišle razne nove postave in odredbe, katerim smo se morali brezpogojno ukloniti. Jednota je bila primorana izročiti oskrbniku tujezemskih lastnin nad \$50.000, katere svota je sestala iz deležev dedne živčev v sovražnem ozemlju. Črtati se je moralo tudi vse člane in članice kateri so med vojslučajno bivali v starej domovini. Članstvo Jednote je bilo v splošnem lojalno Združenim državam. Mnogo članov je prostovoljno vstopilo v armado Združenih držav, drugi pa so na drug način pomagali Združenim državam, z nakupom vojniš dvezne i. ti d. Tudi Jednota je kupila za \$95.000 vojnih obveznic.

Ob času vojnega premirja, se je nahajalo v armadi Združenih držav oz. na fronti, 106 članov Jednote. Mnogo izmed je bilo tudi težko ranjenih. Življenje pa je izgubil na fronti le en član po imenu Frank Gabrenja, cert. št. 19030 od društva Sv. Cirila in Metoda št. 16, Jonhstown, Pa.

V letih 1918 in 1919, ko je divjala širou Združenih držav epidemija influenze, je Jednota izgubila 143 članov in članice kateri so umrli od influenze in pljučnice. Skupna zavarovalnina teh članov je znašala \$125.000.00. To veliko rano je Jednota kmalu prebolela. Radi epidemije, je članstvo plačalo tri dvojne asesmente v letu 1919, kar je le delno pokrivalo velike izredne izgube.

Na enajsti redni konvenciji v Chicago, Ill. leta 1920, se je uveljavila veliko važnih zaključkov. Najvažnejši izmed teh je bil zaključek, ko se je storilo vse potrebno, da se je spravilo Jednoto na podlago 100 odstotne solventnosti. Za doseg solventnosti je bilo delegaciji predloženih več načrtov. Po daljšem debatiranju je bilo sklenjeno, da se uveljavi redni asesment za rezervni sklad, na vse obsoječe članstvo in sicer 30c za vsakeh \$1000 zavarovalnine. Primanjkljaj do solventnosti je znašal okrog 15 odstotkov. Primanjkljaj je bil deloma povzročen od epidemije, največ pa radi nepravilne klasifikacije članstva ob času ko se je uveljavilo "National Fraternal Congress" lestvico. Ko se je s 1. januarjem 1914 pričelo plačevati asesment po omenjeni lestvici, se je upoštevalo starost članov ob pristupu, namesto starosti članov v času, ko se je začelo plačevati asesmente po "National Fraternal Congress" lestvici. Z drugimi besedami povedano, bi moral vsak član plačevati asesment po starosti kolikor je bil star v letu 1914. Člani ki so pozneje pristopili, pa po starosti ob času njih pristopa.

Na enajsti redni konvenciji je bil tudi storjen velik korak za naraščaj članstva, ko se je sprejelo določbe pod katerimi se nastavlja organizatorije. Odkar ime Jednota svoje krajevne organizatorije se pridobiva mnogo več novih članov kot se jih je pridobivalo poprej. Vsled tega se članstvo Jednote hitreje množi in finančno stanje se tembolj izboljšuje.

Na omenjeni konvenciji je bila tudi sprejeta naslednja resolucija: Enajsta redna konvencija J. S. K. Jednote, zborujoča v Chicago, Ill., se zavzda, da je J. S. K. Jednota bratska podporna organizacija in kot taka ni verska ne politična. V J. S. K. Jednoti je zasigurno vsakemu članu popolna osebnostna svoboda glede verskega ali političnega prepričanja. Ime katoliška ne pomenja, da morajo biti člani te Jednote katoličani ali nekatoličani; zato se smatra vsakega člana za dobrega, ki spojuje ustavo in pravila, ne glede na

Medtem ko se je doseglo lepe uspehe, ne smemo misliti, da smo privedli našo organizacijo na višek popolnosti in da je naše delo končano. Živimo v časih, ko bistri um človeški hitreje deluje kot je deloval kdaj poprej. Vse se izboljšuje in spopolnjuje in nobena stvar ni več tako popolna da bi se jo ne dalo izboljšati. To velja tudi za našo organizacijo.

Glavni nameni naše organizacije pa bodo ostali na mestu v ogledd vsej evoluciji. Prava bratska in sesterska ljubezan in enakopravnost med članstvom bosta vedno potrebni. Podpirati bolne in ponesrečene člane (oseb ter sirote je humanitarno delo, katerega bo treba vršiti dokler bo eksistiral človeški rod.

J. S. K. J.

Bliža se pomemben dan.
Sestre, bratje, vsi na plan,
da dostojno proslavimo
mater našo!

Zdaj je dvajset in pet let,
ko se je razvil njen cvet.
Petindvajset let nas brani
mati naša.

Težkih dni se bati ni
nam. Bodimo brez skrbi,
dokler za nas vse skrbi
mati naša.

Zdaj pozna te ves naš svet
z vztrajnim delom dolgih let
pridobila si ljubav,
mati naša.

Usoda in preljudi Bog
dajta, da bi v svoj krog
deco svojo vso sprejela,
mati naša.

Sprejmi iz ljubečih rok
svojih vdanih ti otrok
morje vdanostnih čestitk,
mati naša.

V. K.

—: Kako je naša Jednota napredovala. :—

Iz urada glavnega predsednika Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Kdo se ne spominja stare vaške lipe, a senčnatimi vejami, moleč jih kvišku med malimi belimi hišami kakor koklja čuvajka nad piščeti, da jih varuje pred napadi zločestih kraguljev!

Stara vaška lipa! Pod tvojimi senčnatimi vejami, v hladni senci se po trudopolnem dnevnem delu zbirajo vaški možanci, da se pod tvojim hladnim okriljem odpočijejo in v prijateljskem razgovoru razvedrijo ter tako naberejo novih moči za delo drugega dne.

Stara vaška lipa, pod tvojo senco hiti truden popotnik ob polni vročini, da se ohladi pred žarki pekočega sonca, ko vsa narava žela in hrepeni po hladnem dežju. Pod tvojim okriljem najde popotnik zaželen oddih.

Lipa, predstaviteljica Slovanstva in Slovenstva! Pod tvojimi senčnatimi vejami, se je naš rod v davni preteklosti zbiral k posvetovanju, ko je naša krvoločna Turek vdiral v našo rodno zemljo ter moril in požgal, grabil in kral naše pradede, da jih zaslužni in pojaničari. Lipa, izpod tvoje

gostoljubnega vrha je naš slovenski narod v svoji preteklosti črpal potrebno silo in jakost, ubraniti se vseh napadov ter si je tako zavaroval svoj obstoj kljub stoletnim sovragom, ki so prežali in še preže nanj na vseh straneh.

Lepa, ponosna vaška lipa! — Pod svojo gostoljubno senco vabi vsakega, prijatelja ali neprijatelja, somišljenika ali protivnika, mater s hčerko, očeta s sinom, fanta z dekletom, ker v tvoji prijazni senci je prostora za vse.

Pozdravljena mi bodi, lipa, v polnem majskega cvetju, živa predstaviteljica Slovanstva! Noben vihar te ne omaje; trdno in ponosno stojiš, liki nepremagljiva trdnjava, spomin na davno preteklost, živ pomnik sedanjosti in navduševalen spomin potomcem. Ti izražaš silo, jakost in žilavost našega slovenskega naroda, in ni čuda, ako te je narod vzljubil ter te izbral za svoj simbol!

Pred dolgimi petindvajsetimi leti, pred četrtno stoletja, je naš narod v svoji novi ameriški do-

movini, v središču kompaktne slovenske naselbine, na Ely, Minn., zasadil šibko drevesce, da raste, se širi in vzkipi proti nebu iz nje ga mogočna lipa, živa predstaviteljica Slovenstva v novi domovini, da čuva in brani naš narod pred viharji in burjo neizprosne usode.

Ta lipica — v prenešenem pomenu besede — je naša Jugoslovanska Katoliška Jednota. Mala je bila ta podporna organizacija spočetka, štela je jedva par stotin članov. Boriti se je morala nalič mlademu drevescu ob svojem postanku proti silovitim burjam za svoj obstoj, kajti težkoče so bile skoraj nepremagljive, toda trdna volja, zaupanje in vera ter žilavost naših prvih članov je premagala vse te ovire.

Lipica — Jugoslovanska Katoliška Jednota se je kljub vsem težkočam pričela razvijati in rasti, dokler ni v teku svojega 25-letnega obstanka zrastle v veliko, ogromno, košato lipo, ki vabi s svojimi senčnatimi vejami — svojimi liberalnimi načeli — brez ozira na strankarstvo, vero in —

prepričanje, ter s svojimi mnogimi društvi širom Amerike, pod svoje okrilje vse poštene Slovence oziroma Jugoslovane, da se poslužijo njene gostoljubnosti.

Naša JSKJ je edina slovenska podporna organizacija, ki je zaradi svojega docela nepristranskega stališča napredovala sorazmerno več, kot vse druge slovenske podporne organizacije.

Najboljši dokaz visokega razvoja Jugoslovanske Katol. Jednote je poročilo State Insurance Commissionerja, kateri javlja, da je naša Jednota v sorazmerju s številom članstva in njenih obveznosti nad 103 odstotke solventna, o čemur ne more trditi nobena druga slovenska organizacija in jako malo ameriških "podpornih organizacij."

Kakor je lipa s svojimi orjaskimi vejami, z orjaško visokostjo in silnim deblom predstaviteljica sile in jakosti simboličen znak — Slovanstva, tako je JSKJ predstaviteljica Slovanstva v Ameriki, kajti v njenem okrilju najdejo vsi pošteni Slovenci in Jugoslovani enake utehe, brez razlike na politično, versko in osebno prepričanje. Kakor je lipa znak Slovanstva vobče, predstavljajoč vse stranke, politične in verske organizacije, tako je ona tudi znak naše Jugoslovanske Katoliške Jednote, kajti tudi pri njej je prostora za vse zavedne in poštene Jugoslovane.

Zato predlagam, naj v juliju, ko se vrši slavnost 25-letnice obstanka naše dične Jednote, vsi prisostovalci te slavnosti nosijo poleg Jednotinega znaka tudi — **lipovo cvetje ali perje** v svoji gumbnici, da dokažejo s tem vsemu Slovanstvu Amerike, da je pri naši JSKJ prostora za vse Slovence, brez ozira na vero ali prepričanje.

Lipa, simbol Slovanstva — J. S. K. J. predstaviteljica vsega Slovanstva v Ameriki!

Rudolf Perdan,
glavni predsednik.

J. S. K. J.

Matija Pogorelec.

Junška kakor v gozdu hrast
Uničenju se hrabro brani.
Grenkot nebroj ima na strani,
Ovenča vsak jo v večjo čast.
Slavnostni spev, radostni spev,
Ljubezni spev bi Ti zapel,
Ovenčal kras bi Tvojih del,
V daljave naj bi šel odmev.
A jaz sem pevec starih dni;
Ni dan mi bil zadosten glas,
S katerim bi ves čarni kras,
Ki last je Tvoja, razodel
In ga s hvaležnostjo preplel:
Kar bila si, kar boš, kar si.
A vendar moj slabotni glas
Ti naj bo jamstvo in zavest
O vsem, da vsakdo si je svest
Ljubezni Tvoje in moči
In vsega, kar, obljubljaš Ti.
Še petindvajset let, še sto
Kot v gori hrast nam trdno stoji
In bodi krepka, kakor so
Junaki v boju. To je Tvoj
Edin in vzvišeni namen.
Deklar boš z nami Ti, se ni
Nam batí reve in nadlog.
Ob petindvajsetletnici
Ta spev naj bo Ti posvečen,
In let še sto naj da Ti Bog.

—: Ob petindvajsetletnici. :—

Veliki dan za nas! Kakor se otroci zbero okrog svojih staršev ob priliki srebrne poroke, tako nekako je dolžnost nas članov in članic, da se v duhu zberemo okrog naše slavne JSKJ, ko bo praznovala svoj srebrni jubilej, 25-letnico svojega obstanka.

Sicer pa mislim, da je ta jubilej pomemben ne samo za člane in članice naše Jednote, temveč tudi za vse ameriške Slovence, kajti JSKJ je druga slovenska organizacija svoje vrste med ameriški Slovenci, ki je orala ledino na polju slovenskih organizacij. Ustanovitev te organizacije torej ni bila važna samo za to organizacijo, temveč je bila velevažna tudi za razvoj vsega društvenega življenja med ameriški Slovenci. To pa je dejstvo, ki vsekakor povečuje pomen petindvajsetletnice naše Jednote za vse ameriške Slovence.

Iz tisočerihi sre doni danes slava naši J. S. K. J. Pozdravljena bodi tisočkrat, pozdravljen bodi njen rojstni dan, pozdravljena nevesta ob priliki njenega srebr-

ega jubileja, pozdravljeni njeni začetniki in ustanovitelji, pozdravljeni vsi mili sobratje in sestre JSKJ! Ali ne utripa danes ustanovnikom slavne Jednote sree varog naše slavne JSKJ, ko bo praznovala svoj srebrni jubilej, 25-letnico svojega obstanka?

Spominjamo se pa danes tudi vseh naših pokojnih sobratov in sester, katere že krije črna zemlja. Ohranimo jih v trajnem in blagem spominu! Naša srea kipi jo danes ljubezni do vseh naših umrlih sobratov in sester, in s tem dokažemo svetu, da sega ljubezen med članstvom JSKJ tudi onkraj groba.

Sad, ki so ga obredile mladike naše Jednote, so okusili že tisočeri in tisočeri, katerim je Jednota v največji sili priskočila na pomoč, zato tudi nas ne bo pozabila. Pač tolažilni in sladki glas za nas, ki smo morali zapustiti svojo rodno zemljo ter si iskati nove domovine!

Dragi mi sobratje in sestre! Ali ste že kdaj resno premislili načelo naše Jednote? — Vprašam

vas, kdo bi ne hotel biti član ali članica take Jednote, ki nima nič opraviti z verskim ali političnim prepričanjem ter daje vsakemu svojemu članu svobodo mišljenja in prepričanja? Kdo bi se branil delati za njen napredek? Koliko bolj pa veže dolžnost še vsakega člana ali članice, da deluje za njen napredek in to tudi izvrši!

Vprašam te, dragi mi sobrat, sestra, koliko novih članov si že pridobil za našo Jednoto? Ako še nisi tega storil, skleni danes zadržati in to tudi izvrši!

Dragi mi člani in članice JSKJ! Sleherni njen član naj ji pripelje kot voščilo za jubilejno darilo že prihodnji mesec vsaj po enega novega člana. Delujmo skupno po njenem geslu, ti, naša slavna Jednota, pa stopaj še nadalje po začrtani svoji poti še mnogo, mnogo let!

Pozdravljam vse brate in sestre širom Amerike ter kličem: Živeli ustanovitelji, prvoborniki in organizatorji naše dične JSKJ. **Louis Balant**, predsednik društva sv. Alojzija, št. 6, in glavni podpredsednik J. S. K. Jednote.

Pregled naraščaja blagajne in članstva od časa inkorporiranja Jednote

Mesec, dan in leto	Število članov(ice)
Dec. 31 1901	1262
" 1902	2582
" 1903	2400
" 1904	2307
" 1905	3198
" 1906	6477
" 1907	7084
" 1908	6919
" 1909	7451
" 1910	7897
" 1911	7679
" 1912	7947
" 1913	8396
" 1914	7567
" 1915	7284
" 1916	7322
" 1917	7674
" 1918	7844
" 1919	7695
" 1920	7879
" 1921	8273
" 1922	8575
Maj 31 1923	8901

Skupna svota izplačanih posmrtnin in podpor, od časa ustanovitve do 31. maja 1923

Skupna svota zavarovalnine v članskih certifikatih z dne 31. maja 1923

Skupno premoženje
\$1,336.04
\$3,831.37
\$3,035.93
\$4,547.62
\$6,338.77
\$12,864.83
\$21,535.13
\$24,686.67
\$34,042.87
\$35,945.37
\$58,592.62
\$79,739.31
\$115,531.70
\$142,295.30
\$191,627.87
\$213,456.64
\$252,487.59
\$285,734.37
\$359,397.49
\$381,209.03
\$464,596.02
\$532,473.04
\$559,175.33
\$2,144,237.22
\$7,390,500.00

Seznam članstva po državah z dnem 1. julija 1923

DRŽAVA	Število dr. JSKJ.	Število čl. mladinskega oddelka	Število čl. odraslega oddelka	Skupno število članov(ice)
CALIFORNIA	1	—	43	43
COLORADO	10	146	695	841
ILLINOIS	11	349	729	1,078
INDIANA	1	170	209	379
KANSAS	2	65	184	249
MARYLAND	1	24	22	46
MICHIGAN	3	24	268	292
MINNESOTA	20	866	1932	2,798
MONTANA	5	100	278	378
MISSOURI	1	14	47	61
NEBRASKA	1	—	50	50
NEW YORK	4	68	323	391
OHIO	10	503	1180	1,683
OREGON	1	26	48	74
PENNSYLVANIA	26	1371	2157	3,528
UTAH	2	37	63	100
WASHINGTON	3	125	227	352
W. VIRGINIA	3	43	92	135
WISCONSIN	1	7	72	79
WYOMING	5	121	339	460
Skupaj...	111	4059	8958	13,017

Pregled stanja in naraščaja mladinskega oddelka

Mesec, dan in leto	Število otrok	Skupno premoženje
Dec. 31 1914	590	\$297.90
" 1915	341	\$684.01
" 1916	504	\$1,384.21
" 1917	1907	\$3,471.32
" 1918	2623	\$5,903.66
" 1919	3068	\$9,616.37
" 1920	3206	\$14,003.22
" 1921	3445	\$17,904.45
" 1922	3763	\$22,933.31
Maj 31 1923	4008	\$26,083.74

: Od malenkostnih pričetkov do velikih uspehov. :

IZ URADA DRUŠTVA SV. CIRILA IN METODA, ŠT. 1. JSKJ ELY, MINN.

Težavna je naloga, opisati zgodovino društva, katerega obstanek sega nazaj čez trideset let. — Tako imam nekaj ustmenih izročil članov, ustanoviteljev društva od katerih jih še nekaj živi ter so še sedaj člani društva sv. Cirila in Metoda v Ely, Minn., kjer še sedaj zavzemajo častna mesta v društvu.

Sedaj, ko praznuje naša Jednota svoj srebrni jubilej, je naša dolžnost, da opišemo zgodovino prvega slovenskega društva v — Minnesoti, od njegove zibelke, pa do njegovega sedanega delovanja, da na ta način pokažemo nekoliko na delo naših prvih pionirjev ter da jim obenem izkazujemo vsaj nekoliko hvaležnosti.

Leta 1886. se je odprla v Soultawu pri Toweru rudarska industrija, kjer so zasledili bogate žile železne rude. Semkaj so se začeli naseljevati v velikem številu Slovenci iz stare domovine Slovenije, kjer so sprejeli delo v rudniku. Delo rudarjev je bilo tiho in čisto, kar jim ni bilo v tistem času nevarno, ker ni bilo v tistem času nobene varnosti proti delavskim nesrečam. Vsled tega je marsikateri rudar plačal za življenje svoj trud ali pa je dobil težke poškodbe. V takih slučajih je bila družina, katero je zapustil oče, oziroma soproj v stari domovini, težko prizadeta, ter ni bilo od nikoder nobene denarne pomoči. Še večja izguba pa je bila za družino, ko je prišel zaostan glas iz daljne Amerike, da bočiva njih dobrotnik in rednik v hladni ameriški zemlji. V mnogih takih slučajih so nabrali roki med seboj potrebno vsoto, da je bil soproj dostojno pokopan. Potrebno je torej bilo, da so slovenski rudarji omislili nekaj, kar bi olajšalo budo v enakih slučajih ter osušilo vsaj del solz prizadetih družin, ki je bila odvisna od zaslužka svojega očeta.

Prišlo jim je na misel, da bi ustanovili podporno društvo. Prvi sprožil to misel tedanjí bogoslovce Ksaver Bajec. V družbi prijateljev Agnicha in Smuka je obiskoval vslovenske rudarje ter jih nagovarjal za ustanovitev podprnega društva. Uspeh tega je bil lep. Velika večina se je vpisala ter vplačala takoj pristopnino in prvi asessment. Ko je bilo delo pripravljenost končano, se je sklicala prva ustanovna zborovanje na dan 15. avgusta leta 1889, v cerkvi sv. Martina v Toweru. Ker so bili ti možje slovenski rodoljubi, si na tem zborovanju izbrali društveno zaščitnika slovenskega postola sv. Cirila in Metoda. — Jos. Agnich in Jos. Smuk sta bila imenovana, da sestavita načrte pravila. V to svrhu sta pisala prijatelju prvega slovenskega društva v Ameriki, društvu sv. Jožefa v Calumet, Mich., naj jima pošlje iztis pravil. Iz teh pravil sta zela večino točk ter nekaj sama dodala. Ko je bil načrt z nekaterimi dodatki potrjen od članov društva, sta poslala prva pravila tisk Jožefu Kraju v Novo mesto, kjer tačas ni bilo še nobene slovenske tiskarne v Združenih državah.

Društvo si je dobavljalo iz domovine zabavne in poučne knjige in časopise za čitanje v prostih urah. Tri dni po ustanovitvi društva so se prej omenjeni rojaki odšli v bližnjo in mlajšo naselbino Ely, kjer so ustanovili podružnico društva. Bratska sloga in ljubezen obeh društev jim je bila od vse in nekaj vzvišene; oboje skupini sta si medsebojno delili lost in veselje pri skupnih udeležbah, bodisi pri veseljah na prostem ali pri pogrebnih sprevedah društvnih sobratov. — Dve leti pozneje se je bilo društvo razdelilo; podružnica v Ely je postala namreč samostojno društvo pod istega imena. Ker je bilo v Ely Slovencev v Ely vedno več, društvo rastle na članstvu in veselje, saj pa je bilo

tudi prvo slovensko društvo v Ely.

Leta 1894. ko se je ustanovila K. S. K. J. je društvo šlo nad tristo članov ter se priključilo k imenovani organizaciji in prejelo št. 6. Pod okriljem te jednote je ostalo društvo do leta 1898. — Omenjenega leta se je ustanovila JSKJ, v skupini dveh društev, namreč društva sv. Cirila in Metoda in društva Srea Jezusa. Tako po porodu te mlade organizacije, je zadelo članstvo težka preizkušnja. Smrtni slučaj člana so sledili pogostoma, tako da je bilo v teku par mesecev devet smrtnih slučajev. Nekaterih se je že loteval obup za obstanek organizacije, ali bratska ljubezen in zavednost je zopet navdušila članstvo, da je pogumno plačevalo svoje prispevke, in v kratkem času so bile plačane vse smrtnine umrlih sobratov.

Po tej preizkušnji se je začela Jednota razvijati po drugih državah. Žalibog, da prej omenjena bratska sloga in ljubezen ni ostala dolgo med članstvom. Potom nekaterih časopisov se je zasedala med članstvo nesloga in v društvu je zavladal uporni duh. Ker tega ali onega ni zadela čast, da bi bil kak višji uradnik pri društvu, so taki ljudje začeli na svojo roko ustanovljati društva, in iz istega vzroka tudi razne Jednote, ki so rastle kakor gohe po dežju. Umevno je, da v takih okoliščinah ni moglo društvo napredovati na članstvu, ampak se je ravno vsled omenjenega vzroka članstvo še manjšalo. Poleg tega je starost pri članstvu rastla, vsled tega je naraščala tudi bolezen in pri organizaciji večje obveznosti plačevanja bolniške podpore. Ko je bila leta 1908. kriza je mnogo rojakov odšlo v različne kraje za kruhom. Vlada je silna brezposelnost, a kljub temu so se oglašali od vseh strani bolniki; društvena blagajna je bila izčrpana in ker v teh slabih časih ni kazalo zvišati doklad, so morali vsled tega nekateri člani dolgo čakati za svojo podporo. To je bila zopet težka preizkušnja za društvo in članstva se je loteval obup. Tedanji uradniki društva pa se niso dali omajati. Navduševali so zveste sobrate pri zborovanjih in društvo si je zopet opomoglo v finančnem oziru. Kot velik korak k društvenemu obstanku se je smatralo, ko je Jednota sprejela centralizacijo, ker s tem je dru-

Prvi glavni uradniki Jugoslovanske Katoliške Jednote.

JOŽEF AGNICH
1. predsednik JSKJ.

GEO. KOTZE
1. gl. podpredsednik

JOHN GOUZE
1. glavni tajnik

ŠTEFAN BANOVEC
1. pomožni tajnik

MATH AGNICH
1. glavni blagajnik

JOHN HASLAN
1. predsed. nadzor. odbora

JOHN PREŠERN
1. glavni nadzornik

JOSEPH MANTEL
1. nadzornik

štvo dobilo novo oporo. Novo življenje in delovanje pri društvu se je začelo, ko je naša Jednota sprejela v svoj delokrog mladinski oddelk. Naše društvo se je prvo podvzelo za pridobiti kar največ mladine v svoj krog, ker je računalo, da je na tak način obstanek društva zagotovljen. Pa ne samo obstanek, ampak tudi napredok društva v članstvu. Za nabiranje ali vpisovanje mladine je društvo na svojem zborovanju imenovalo štiri tedanje uradnike društva, namreč: Jos. J. Pešl, Jos. Mertel, Jos. Sprajcer in Vincencij Kukec. V enem dnevu so vpisali 250 otrok. To število je celo društvo navdušilo, in prva dva nabiralec sta prejela za to delo ček za 15 dolarjev, kot nagrado za njiju trud. Sedaj črpa društvo iz mladinskega oddelka novega poguma in novih moči, pa tudi novi kandidati pogostoma pristopajo. Danes, ko to pišem, šteje društvo 265 članov odraslega oddelka ter 240 članov mladinskega oddelka.

Dolžnost mi je, da na tem mestu zabeležim imena onih še živih članov našega društva, ki so bili društveni ustanovitelji leta 1889. v Toweru. To so sledeči: Jos. Agnich, Jos. Smuk, Štefan Agnich, Nikolaj Matetič, Josip Skala, Marko Kočevar, Štefan

Banovec, George Barič, John Barič, Štefan Rauh in John Butala. Mnogi drugi društveni ustanovitelji se nahajajo sedaj po Mesabja Range in drugih krajih Združenih držav.

Vsi gori omenjeni člani in ustanovitelji društva se ob tej priliki pristočno zahvaljujemo v prvi vrsti Rev. Ksaver Bajcu za njegovo sodelovanje in bodrilo pri ustanovitvi društva ter članom društva sv. Jožefa v Calumet, — Mich., za njih uslugo. Sobratu Jos. Smuk in Jos. Agnich se pa posebej zahvaljujeta vsem štirim imenovanim organizatorjem, ki so društvo pridobili tako lepo število mladine ter na ta način zopet započeli ono delo, ki smo ga mi pred 34 leti. Istotako se zahvaljujemo sedanjim uradnikom društva, ki skrbijo za tak lep red in slovo pri društvu.

Sedanji društveni odbor je sledeči: Frank Jerich, predsednik; Jos. Sprajcer, podpredsednik; Jos. Mertel, tajnik; Jos. J. Pešl, zapisnikar in organizator; Frank Erčul st. blagajnik; Matija Kobe, Josip Šikonija in Jacob Prešern, nadzorniki. John Drobnič, Jurij Ban in Jos. Pucelj, obiskovalci bolnikov. John Otrin, Jos. Pluth in Štefan Agnich, posrotniki.

Jos. J. Pešl.

IZ URADA DRUŠTVA "SV. SREA JEZUSA, ŠT. 2, ELY, MINN.

Ker obhajamo letos 25letnico ustanovitve naše JSKJ, nas veže dolžnost, da ob tej priliki pokličemo v spomin zgodovino našega društva, ki je bilo takorekoč vogelni kamen JSKJ.

Društvo sv. Cirila in Metoda je s kooperacijo našega društva Sv. Srea Jezusa, ustanovilo Jednoto, katere je danes, ob svoji 25letnici, že široko razkrila svoja krila, upati in želeli pa je, da jih še bolj razširi.

Zgodovina našega društva sv. Srea Jezusa št. 2 se pričinja nekako takole:

Društvo Srea Jezusa je bilo ustanovljeno leta 1894, ter je pripadalo k Narodnemu Slovenskemu Spolku. Toda že po dveh letih svojega obstanka se je med članstvom pojavila nesloga, katere posledica je bila, da se je članstvo razcepilo in večina istega je prestopila k KSKJ, ki je tisti čas že obstojala. Ali kmalu je članstvo spoznalo napako, katero je storilo s tem, da se je razcepilo. Ker že na prvi konvenciji KSKJ, katere so posetili tudi delegati našega društva, se je pokazalo, kako se meri enakopravnost članstva.

Omeni naj se, da so tiste čase vladale po Minnesoti v resnici na-

ravnost škandalozne delavske razmere. Na ljudi ali na njihovo varnost se ni pazilo nič! Smrtne nesreče in poškodbe so bile na dnevnem redu, kar pa je ravno dalo povod, da so naši rojaki pričeli misliti na podporno organiziranje, kajti pomoči ni bilo od nikoder.

Dve leti po tem, ko so se od našega društva ocepili člani pri družili h KSKJ, je ista imela svojo konvencijo v Pueblo, Colo., katero so posetili tudi delegati našega ocepjenega društva. — Ko pride na dnevni red vprašanje asesmenta, je delegacija zahtevala, da se na članstvo države Minnesote naloži posebni asessment, za 25c višji od ostalega članstva KSKJ. Zagovorniki tega predloga so seveda kazali za upravičeno te zahteve nevarna dela po ti državi in na neštete ponesrečbe, kakor da bi bili istih izključno le delavci krivi. (Danes pa lahko vidijo — čas jim je dokazal — kako so bile neutemeljene njihove zahteve). Ta pristranski pojav na konvenciji napram članstvu države Minnesote, je skrajno razburil delegate našega društva, kakor še tudi nekaj drugih delegatov; prišlo je do konflikta, in naši delegati so zapustili konvencijo. (Za kar jim pa danes pravniče ne zamerimo.) Da se je tam kaj šlo tudi za gotov mandat nekaterim delegatom, je nekoliko znano; kako veliko vlogo so pa igrali, nam ni znano.

Ko so delegati, vrtniši se s konvencije, poročali članstvu, kaj so doživeli z ozirom na minnesotsko članstvo; je bilo članstvo zelo nezadovoljno in sklenilo se je, da odstopijo od KSKJ, kar pa ni rodilo slabih, marveč dobre posledice: ustanovitev J. S. K. J.

Članstvo našega v Ciril Metodovega društva se je zedinilo v toliko, da je ustanovilo Jednoto, katere 25letnico sedaj obhajamo, Jugoslovansko Katoliško Jednoto. —

Društvo sv. Srea Jezusa št. 2, raste in napreduje v popolno zadovoljstvo ter je članstvu in Jednoti v ponos. Ravnamo se strogo po pravilih v vseh ozirih, kar je tudi agitacija za naše društvo. — Danes šteje naše društvo 197 članov v odraslem in 89 v mladinskem oddelku. Smelo lahko rečemo, da naše društvo ne zastaja za duhom časa, marveč, da korakoma stopamo z drugimi. Poleg društvene blagajne je naše dru-

štvo tudi solastnik Narodnega Doma v ti naselbini. Ko se je ustanovila organizacija Jugoslovanskega Narodnega Doma, katere namen je bil, postaviti poslopje, ki bo v resnici last naroda, je bilo tudi naše društvo med tistimi, ki je razumelo in videlo potrebo svoje lastne dvorane ter se pridružilo tej organizaciji. — In danes nam ni žal tistega koraka! Imamo svoj dom, v katerem se svobodno zbiramo bodisi k društvenim sejам, bodisi k političnim shodom, zabavam, veseljem itd. Plačano je že vse, poleg tega imamo še nekaj denarja v centralni blagajni in dve "loti", — last naše skupne organizacije. — Da, dragi bratje in sestre! Sloga jači, nesloga tlači! Veseli in ponosni smo, kadar stopamo po ti dvorani, ki je naša last, last delavcev, preziranih in izkoriščanih prišla pa bo doba bratstva, pravega in resničnega bratstva, in takrat bodo cenili naše delo tako, kakor pravično zasluži biti cenjeno.

Dandanes imamo le še malo ljudi, ki so delavni na polju proslave in prosvete — delavci za narod, ali kar jim imamo, tisti so v resnici delavni. Tudi Jugoslovanska Katoliška Jednota se lahko ponaša s člani, ki se niso ustrašili truda in dela, ko so ustanovili Jednoto. Delo ni bilo le takrat, ko se je Jednoto ustanovilo, pač pa se je isto množilo od dne do dne, ali vse se je premagalo in danes, ob 25letnici njenega obstanka, se članstvo te Jednote z radostjo spominja njenih ustanoviteljev, katerih imena ostanejo zapisana v srečnem slehernega člana. Ustanovitelji JSKJ! Pred petindvajsetimi leti ste zasidali slabotno drevesce JSKJ, a danes je zrastle v orjaško drevo, ki vam ostane časten spominke, a nam članom v gmotno podporo v slučajih nesreče in smrti! Mi visoko cenimo vaše delo! Živeli! Vi, kakor mi, boste umrli, ker taka je neizprosna zahteva narave, toda vaša dela bodo živela ter nas na vas spominjala!

Ob 25letnici, katero obhaja naša dična Jednota, kličemo našim bratom širom Unije: — Agitirajte za Jednoto in ji pridobivajte novih članov, budite ter učite bratsko zavest med jugoslovanskim delavstvom, ker le na ta način — potom urka — bomo končno dosegli ono, po čemur vsi tako strastno hrepenimo — Svobodo! Tebi, Jednota, ti naša Mati v boleznih in nesreči, pa želimo krepkega zdravja, uspešnega napredka in dolgega življenja. Našim mrtvim sobratom pa ob petindvajsetletnici sklonjenih glav zašepetamo: — Lahka Vam bodi tuja zemlja! Mir bodi z Vami!

Z bratskim pozdravom vsem članom in članicam Jugo-Slov. Katoliške Jednote!

Društveni odbor.

Prvi korak k dobremu imenu je dobro življenje, in naslednji dobro obnašanje.

Properiteta dela prijatelje, a nesreča jih preizkuša.

Velikih del se ne izvrši z močjo temveč z vztrajnostjo. Kapljica kapljico bo končno izdolbila kamen.

Številne knjige se lahko poskusi a malo jih je, katere se lahko preživeti in prebavi.

Ni ga večjega despotizma kot je oni mnogo glave pošasti, — imenovane ljudska drhal.

Laskanje nam ne bo škodovalo, če si samim sebi ne laskamo.

Ženiji ro pogosto pusti in ne okretni v družbi, prav kot je blesteč meteor, ki leti proti zemlji in je kamen.

Duh je moč. Sila ni nikaka odpomoč.

Prva konvencija Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Ustanavljjanje in napredovanje društev.

IZ URADA DRUŠTVA SV. BARBARE, ŠT. 3, J. S. K. J. LA SALLE, ILL.

K proslavi 25letnice naše slavne J. S. K. J. izrekamo vsi člani z duhom in sreem: pozdravljena tisočkrat!

Društvo sv. Barbare št. 3, je tretja mladika, ki je pognala in razcvetela približno pred 25 leti iz tega sedaj mogočnega in rodovitnega jugoslovanskega drevesa — JSKJ. Koliko dobrot in sadu smo že prejeli od tega drevesa, nam ni mogoče povedati, kakor se otroci nikdar ne morejo dovolj zahvaliti svojemu očetu in materi za vse dobrote, ki so jih od njiju prejeli. Ne morejo se jim zahvaliti, ne jim tega povrniti.

Društvo sv. Barbare št. 3, je bilo ustanovljeno dne 18. avgusta 1898, in sicer z devetimi člani. — Danes so še trije teh ustanoviteljev med nami kot častni sobratje, in ti so: Math Komp, Math Hribnik in John Modie. Prvi odborniki društva sv. Barbare so bili: Math Komp, predsednik; Daniel Badovina, tajnik; Anton Dežman, blagajnik; zadnjega krije sedaj že hladna zemlja.

To so bili možje, katere moramo spoštovati, oni pa, ki jih ni več med nami, naj nam ostanejo v blagem spominu. Ti možje so se trudili ter storili vse, da koraka danes naše društvo pogumno naprej v svoje petindvajseto leto.

Kakor vidimo, bo letos dne 18. avgusta društvo sv. Barbare, št. 3, obhajalo svoj 25. rojstni dan. Kaj je to društvo dobrega storilo in hudega prestalo v teh dolgih 25 letih, ne bom tukaj opisoval, ker vem, da bo v slavnostni številki itak primanjlovala prostora, samo toliko naj omenim, da hudo in slabo se je zmerom z dobrim plačevalo ter da smo še danes tukaj v bratski slogi in ljubezni do svojega bližnjega na trdni podlagi kakor skala sv. Petra.

Ne smem pozabiti omeniti, da svetovna vojna tudi nam ni prizanašala ter nam ugrabila sobrata mladence John Pelkoto. Šel je pod zvezdasto zastavo, za katero je bil ves vnet in za katere slavo je izdihnil v najlepših letih svoje življenja. V častnem vojaškem spremstvu je bil pripeljan mrtev na dom svojih staršev, in dne 18. novembra 1918 je bil pokopan v La Salle po cerkvenih in vojaških obredih ob navzočnosti družtevnihi sobratov.

Skrbimo tudi vnapreje za slogo in pravo bratsko ljubezen, delujmo za napredek in blagostanje svojega naroda in sami bomo želi sad našega dela.

Tebi pa, jugoslovanska katoliška Mati, kličem v imenu stodvanajstih članov in članic: Živi, proevitaj in rasti od sveta do mraka, neprenehoma noč in dan!

Anton Kastigar, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ALOJZIJA, ŠT. 6, JSKJ, LORAIN, O.

Ob petindvajsetletnici ali srebrnem jubileju naše slavne Jednote, čestita vse članstvo našega društva najprizrenejše naši materi J. S. K. Jednoti ter ji kliče: — Živela! Cveti in rasti ter podpiraj svoje člane še dolgo vrsto let!

Naj pri tej priliki podam nekoliko zgodovine našega društva sv. Alojzija.

Dne 18. septembra 1898, se je zbralo nekaj zavednih mož, ki so ustanovili podporno društvo ter mu dali im Marija Pomagaj, št. 6. Prvi odbor je bil izvoljen in v njem so bili sledeči rojaki: — Frank Kristof, predsednik; Fr. Bivec, tajnik; Matija Simčič, zastopnik, Jos. Sprajtz, blagajnik. Ustanovitelj društva je bil sobrat Frank Kristof, ki je bil vrl delavec na društvenem polju. — Društvo je v takrat majhni lorainski naselbini še povojno napredovalo.

Pomneje, po par letih, so lorainški možje spoznali, da bi bilo treba še enega društva, zato so se zbrali dne 2. junija 1901, v Alojziji Virantovih prostorih sledeči

rojaki: Al. Virant, Fr. Bivec, Fr. Tomazin, John Cinkole, Fr. Justin st., Frank Justin ml., Anton Lenček st., Anton Lenček ml., Anton Skraba, Anton Bombach, John Paskin, Frank Kosten, Luka Udovič, Andrej Tomazin, Lovrene Bombač, Anton Rahotina, Peter Milk, Anton Pogorele, Frank Ambrožič in John Svet. Ustanovili so društvo ter mu dali ime "Kranjsko Slovensko Katoliško Podporno Društvo sv. Alojzija".

Po ustanovitvi so takoj volili društveni odbor, v katerega so bili izvoljeni sledeči društveniki: Alojzij Virant, predsednik; Fr. Tomazin, podpredsednik; John Cinkole, tajnik; Frank Justin, st. računovodja; Anton Lenk, blagajnik; Anton Rahotina, bolniški obiskovalec; Anton Bombač, vratar. Pod vztrajnim in vestnim takratnim in še potem večletnim predsednikom, sobratom A. Virantom je društvo lepo napredovalo. Tudi je članstvo društva — izprevidelo, da brez večje skupne organizacije ni mogoče napredovati, zato so člani društva sv. Alojzija pri drugi mesečni seji sklenili, da pristopijo k J. S. K. J., katera jih je sprejela pod svoje okrilje kot društvo sv. Alojzija, št. 19.

Društvo sv. Alojzija je lepo napredovalo v članstvu, tako da je kmalu prekosilo prvo, dočim je društvo Marija Pomagaj lepo napredovalo v finančnem oziru. — Pozneje so se vrinile nekatere mržje med članstvo obeh društev; prvo se je ponašalo s svojo blaginjo, drugo pa z večino članstva.

Ker je bil nastal nekaj nespo razum med članstvom št. 6 in 19, kakor že omenjeno, se je članstvo obeh društev pričelo pogovarjati, naj bi se obe društvi združili v eno samo močno društvo, ki bi bilo ponos slovenski naselbini v Lorainu.

Prvi poskus za združenje je bil uprizorjen dne 17. januarja 1919 v navzočnosti štirih zastopnikov vsakega društva, ker se pa niso mogli sporazumeti radi različnih zaprek, n. pr. adi društvenega imena in različnih stvari, se je to stvar za par let opustilo.

Leta 1921, se je članstvo zopet začelo zanimati za združenje ter je meseca junija izvolilo zastopnike, da pripravijo združevalno pogodbo. Zastopniki od društva št. 6, so bili L. Petkovšek, Frank Justin, Luka Udovič in Geo. Petkovšek. Od društva št. 19, pa J. Kumse, Frank Jančar, Louis Balant in John Piskur. Ko so se zastopniki zbrali dne 30. unija 1921, so se sporazumeli ter pripravili pogodbo med društvi: — ostala je številka prvega in ime drugega društva in sedaj se imenuje društvo sv. Alojzija št. 6, JSKJ.

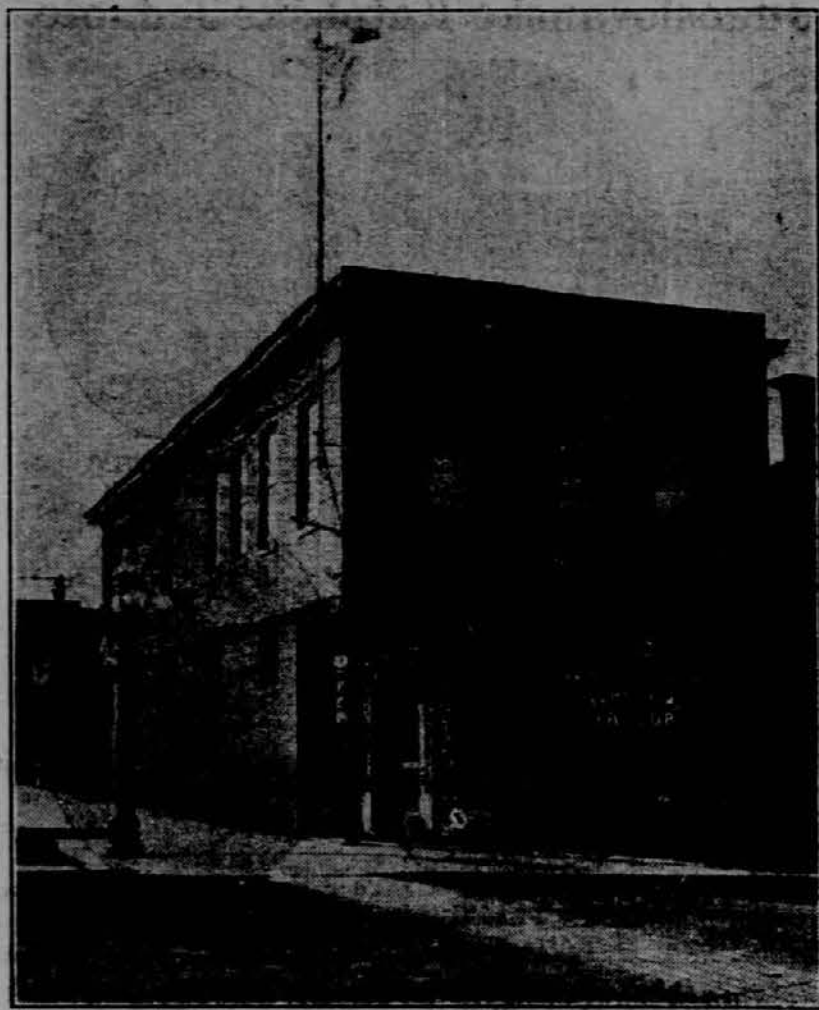
Na prvi seji meseca julija sta društvi sporazumno glasovali za pogodbo, katero je odbor pripravil, za kar se je pri obeh društvih glasovalo z da.

Prva skupna seja združenja se je vršila dne 21. avgusta 1921, kjer je bila pogodba še enkrat prečitana in sprejeta. Pri tej priliki sta si predsednika obeh društev podala roke v znamenje združenja obeh društev v eno, nakar je sledil velik aplavz ter živio klič. Ker je bil navzoč glavni predsednik J. S. K. J., sobrat Louis Balant, nam je napravil kratek, pa jednat govor ter nam čestital k združitvi.

Glavni urad je klasificiral obe društvi skupaj pod ime društva sv. Alojzija, št. 6 JSKJ. Društvo sedaj v bratski slogi lepo napreduje tako v članstvu, kakor v finančnem oziru. Društvo je solastnik Slov. Nar. Doma, kjer ima za \$1000 depozit \$1080.12 gotovine, skupaj z naša društveno denarno premoženje \$2080.12. Društvo šteje 215 članov in članic in 120 članov in članic v mladinskem oddelku, skupno število članov znaša 335.

Tu sem torej podal kratko zgodovino našega društva. Preudrite vse to in sko se niste član našega društva, pridite in prišto

JUGOSLOVANSKI NARODNI DOM V ELY, MINN.

pite k nam. Pomnite, da je pri našem društvu prosta pristopnina, in ako postanete njegov član, ste lahko ponosni, da ste član največjega in najboljšega društva v Lorainu ter obenem član 103 procentno solventne J. S. K. Jednote.

John Kumse, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. CIRILA IN METODA, ŠT. 9, CALUMET, MICH.

Gotovo bo zanimalo izvedeti cenjene čitatelje o kraju, kjer je tekla zibelka prvega slovenskega društva v Ameriki. — Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 9, JSKJ, praznuje namreč letos 25-letnico svojega obstanka, kakor slavna J. S. K. Jednota. Zato naj nekoliko opišem naš kraj.

Kolikor mi je znano, so se naselili Slovenci v te kraje leta — 1867, in to v bližnjem mestu Hancock, ker tedaj je bil Calumet skoro brez pomena. Bil je mala naselbina in pravzaprav samo prometna postaja med Hancockom in Kewaw County naselbinami, ki so bile v oni dobi v evetju bakrene industrije.

Ko sta pričeli leta 1869, Calumet in Hecla družbi odkrivati bogate bakrene rudnike, pričel je tudi Calumet rasti in polagoma se je tu naselilo več Slovencev in Hrvatov, kjer so ustanovili leta 1882, društvo sv. Jožefa št. 1, — spadajoče k Slovensko - Hrvatski Zvezi. K omenjenemu društvu so spadali večinoma vsi tukaj stanujoči Slovenci in Hrvatje, ker pa je naselbina hitro rastla, so si ustanovili še eno društvo, sv. Petra, ki spada sedaj k H. S. K. Jednoti. Tudi Hrvatje so si ustanovili svoje društvo, društvo sv. Janeza Krstnika. Ker se je število obeh narodov v zadnjem desetletju preteklega stoletja vidno množilo, so uvideli Slovenci potrebo še nadaljnjega društva.

Dne 4. decembra leta 1898, se je zbralo v Sunichevi prodajalni 16 Slovencev, ki so ustanovili sedanje društvo sv. Cirila in Metoda ter je priklopili J. S. K. Jednoti, od katere je dobilo društvo številko 9. Charter smo dobili od Jednote leta 1908, in sicer 2. novembra. V tem charterju so označena imena tedanjih uradnikov ki so še sedaj člani društva. Ti so: Mihael Klobuchar, Jos. Grichar in John D. Puhek.

Prvi društveni uradniki so bili: John Stajer, predsednik; M. A. Kobe, podpredsednik; Joseph O. Grahek, tajnik; Math Sunich, zapisnikar; Mihael Sunich, blagajnik. Ker so bili ti uradniki zelo delavni in vestni, je društvo hitro napredovalo, tako da je že po preteku enega leta štelo 75 članov.

Leta 1899, smo imeli v Calumetu glavno konvencijo JSKJ, kar je mnogo pripomoglo k napredku

rovan. Člani vedo to tudi ceniti, zato tudi delajo za prosep društva ter gledajo, da isto napreduje v članstvu kakor tudi v finančnem oziru.

Pri novi slovenski cerkvi sv. Jožefa si je postavilo društvo sv. Cirila in Metoda trajen spomenik. Ko so tukajšnja slovenska društva tekmovala med seboj, kaj bi storila v prid cerkve, se je društvo sv. Cirila in Metoda odločilo, da kupi kameniti sohi slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda v nadnaravni velikosti, ki naj oznanjuje se poznim rodovom, da člani društva sv. Cirila in Metoda niso bili samo dobri društveniki, ampak tudi vneti naprednjaki Slovanstva.

Leta 1921, so se delavske razmere zelo poslabšale in rojaki so se pričeli preseljevati v druge kraje Združenih držav. Društvo sv. Cirila in Metoda je ostalo vseeno eno največjih v calumetski naselbini, in ker so se delavske razmere zopet izboljšale, je spet začelo sijati lepše solnce bodočnosti in sloge.

Sedaj, ko praznuje naša JSKJ 25-letnico svojega obstanka, ji želimo v bodočnosti največji uspeh. Želimo, da bi procvitajalo praznovala 50-letnico in tako naprej, v kar nam pomagaj Bog, vsi člani Jednote in glavni odbor z zvestim in vestnim, sodelovanjem.

Ker bo naša Jednota praznovala letos svoj srebrni jubilej, bi bilo umestno, da se ji tudi naše društvo pridruži, kajti tudi to bo praznovalo dne 4. decembra letošnjega leta 25-letnico svojega obstanka. Zatorej glejmo, da kar največje pripomemo k slavnosti naše slavne JSKJ, kakor tudi — slavnosti društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, v Calumetu, Mich.

Sedanji društveni odbor je sledeč: John Hlenich, predsednik; Peter Mihelich, podpredsednik; John D. Zunic, tajnik; Math Straus, zapisnikar; Jos. Srebenak, blagajnik. Nadzorni odbor: Anton Geshel, Mihael Sunich, ml. in John Banovich. Maršal in vratar Frank Gregorich, organizator J. D. Zunic.

Dragi rojaki! V kratkih potezah sem vam tu orisal začetek, napredek in delovanje društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, JSKJ. — S tem ne hvalim društva; delo se samo hvali. V imenu društva pa izražam iskreno zadovoljnost, da smo doživeli 25-letnico slavne J. S. K. Jednote ter ji želimo, da še vnaprej kot dozdaj deluje v naš in naših sobratov prid. Na mnoga leta!

Pozdrav vsem članom in članicam slavne J. S. K. Jednote!

Mihael Sunich Sr., ustanovitelj društva.

John D. Zunic, sedanji tajnik društva.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ŠTEFANA, ŠT. 11, J. S. K. J. OMAHA, NEB.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 8. marca 1898. — Društvo je izplačalo podpore v znesku \$376.00. Jednota je izplačala \$3.140.00 podpore, \$1.200 odškodnine in \$6.300 posmrtnine. Skupaj torej \$11.016.00.

Društvo šteje danes skupaj 50 članov in članic. Našo Jednoto kar najtopleje priporočam, ker točno izplačuje podporo in smrt-nino.

Mihael Mravenec, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA ŠTEF. 12 J. S. K. J., PITTSBURGH, PA.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1897 ter se priklopilo k K. S. K. J. Ustanovitelj mu je bil pokojni narodnjak Jožef Goršek, sajala španska influence, ker tes čemer si je postavil trajen spomenik med tukajšnjimi rojaki. Ustanovnih članov je bilo 15. Od teh še žive: Dominik Sterniša, Math Kiren in Lovrene Negode. Ostalih dvanajst je umrlo ali pa so pristopili k drugim društvom.

Kot že omenjeno je društvo prvotno spadalo k KSKJ, in naj tudi omenim, da so na neki konvenciji zastopnika Gorška postavili pod kap ter ni smel pristopovati njemu. To postopanje je dalo povod, da je društvo odstopilo od omenjene Jednote ter si izposlovalo svoj lasten charter dne 6. septembra 1900 za Pittsburgh in okolice. Zatem je imelo društvo bolj trdnjevo pot, kajti kmalu je bilo par smrtnih slučajev, kar je bilo za samostojno društvo zelo hud udarec. Do leta 1903 je društvo poslovalo pod svojim charterjem ter plačevalo članom sto dolarjev smrtnine in po \$30 za soproge članov. Radi velikih izdatkov je jela blagajna zelo hirati in članstvo je bilo prisiljeno poseči bolj globoko v žep. Na podlagi tega je članstvo izprevidelo, da je neobhodno potrebno, pridružiti se kaki večji organizaciji. Tako se je društvo pridlo pod okrilje JSKJ, katera je takrat dala boljše ugodnosti, kot kaka druga organizacija. Od tedaj je začelo društvo zelo napredovati ter dobilo čez 200 članov v prav kratkem času. Imelo je zelo navdušene organizatorje v društvenem uradu, katerim je bil edenole napredek društva pri sre.

Največ so dosegli za povzdigo društva pokojni Jos. Goršek, pokojni Ferd. Wolk, Jos. Muska in še več dobrostojećih članov, kateri so delali z vsem imočni za prosep društva in dobrobit članstva. Po preteku enega leta je odstopilo skoro polovico članstva od društva, in sicer radi odaljevanja

in gotovih zasebnih ciljev. Ustanovili so novo društvo pod imenom "Sv. Alojzij" št. 31, JSKJ v Braddock, Pa. To sicer ni škodovalo društvu in finančnemu stanju ter napredku, kajti društvo je imelo sedaj okrog tisoč dolarjev na razpolago za vsake potrebe. — Današnja društvena blagajna šteje blizu \$800. Ker so pa stroški leto za letom večji, se mora tudi blagajna krčiti. Da imamo ta denar danes na razpolago, za to gre vsa čast in pohvala ustanoviteljem društva, ki so tako pametno gospodarili.

Pred dobrimi desetimi leti se je preselilo naše društvo v K. S. Dem na 57 cesti v Pittsburghu, — kjer imajo tudi druga slovenska društva svoj sedež in svoje mesečne seje. Društvo je precej dobalo ro napredovalo v članstvu, ali i. K. J. Ustanovitelj mu je bil pokojni narodnjak Jožef Goršek, sajala španska influence, ker tes čemer si je postavil trajen spomenik med tukajšnjimi rojaki. Ustanovnih članov je bilo 15. Od teh še žive: Dominik Sterniša, Math Kiren in Lovrene Negode. Ostalih dvanajst je umrlo ali pa so pristopili k drugim društvom.

Društvo je napredovalo tekom petih let za precejšnje število članov, kar je tudi zasluga uradnikov in naših rojakov. Danes šteje društvo 131 članov in članic in 32 otrok. Sporazum med članstvom je dovoljen.

K slavnosti 25-letnice naše slavne Jednote želim, da bi ta dika ameriških Slovencev še nadalje napredovala in da bi ob svojem zlatem jubileju imela dvakrat večje število članov pod svojim okriljem.

Želim, da bi bila proslava naše slavne Jednote ena najlepših in največjačnejših.

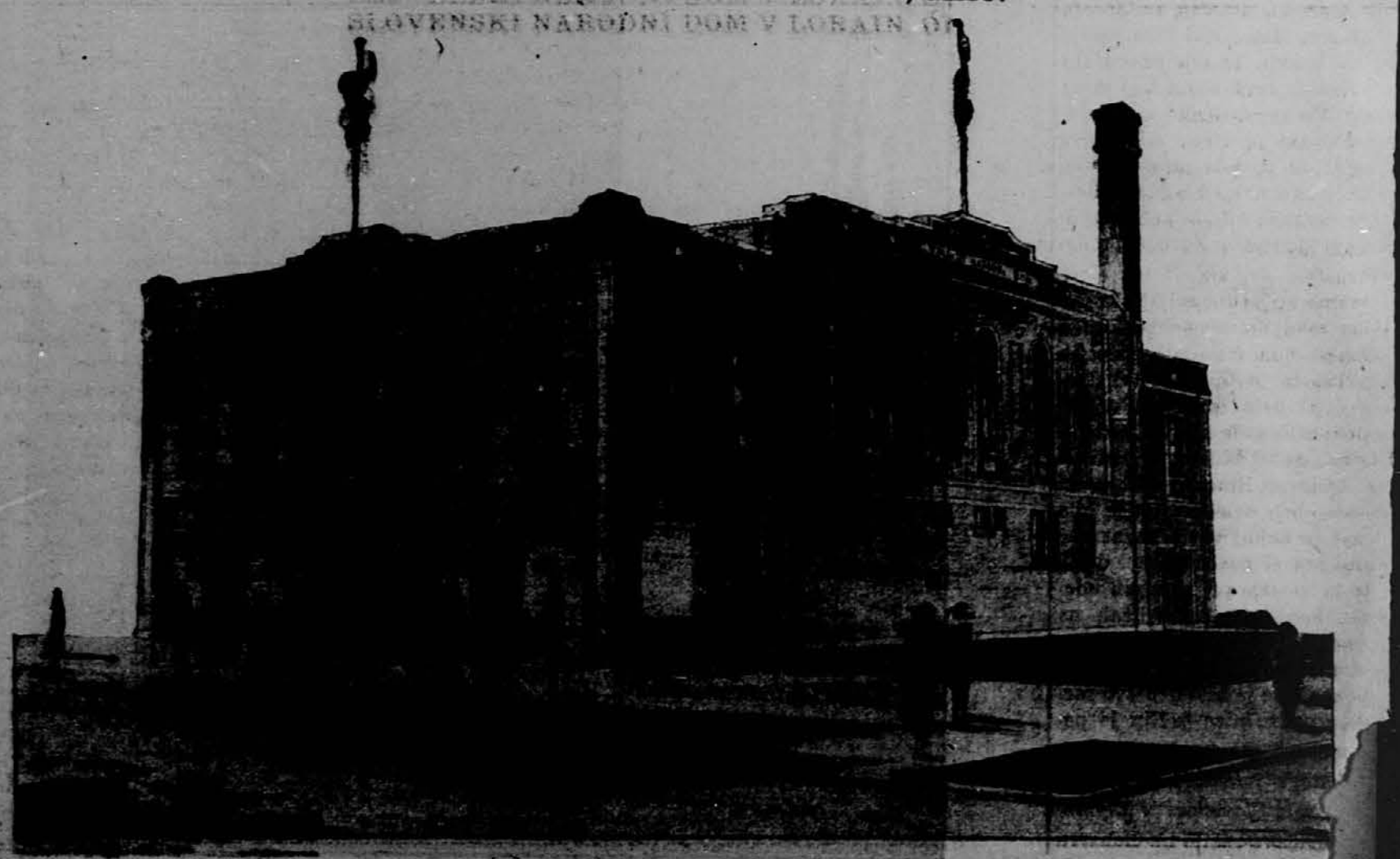
Vincent Arch, tajnik

Nikdar ne drži nobenega za gumb ali za roko, da bi te poslušal, kajti če te ljudje nočejo poslušati, je boljše, da se držiš za svoj jezik kot za njih gumb.

Nobene smrti ni. Kar izgleda kot smrt, je le prehod. To življenje je le predmestje elizejskega življenja, kojega vhod imenuje mo smrt.

Človek mora biti izvanredno bled in omejen, če misli, da ni nobene kreposti razen na njegov lastni strani.

SLOVENSKI NARODNI DOM V LORAIN, OHIO.

Kratka zgodovina in dopisi društev Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ALOJZIJA, ŠT. 13, J. S. K. J. — BAGGLEY, PA.

Društvo sv. Alojzija je bilo ustanovljeno dne 19. avgusta — 1899. Pri ustanovitvi se je vpisalo deset članov. Med temi so bili najbolj aktivni Fr. Prijatelj, Josip Prijatelj, Joe Bučar, Frank Bajt, Joe Ipavec, Ivan Zdravje, Frank Ajdovšek, Florijan Oberster, Martin Anžur in Ivan Kodrič. Vse one, ki so društvo ustanovili, že davno krije hladna zemlja. Sedaj, ob petindvajsetletnici Jednotinega obstanka, se Vas hvaležno spominjamo in Vam kličemo: Slava vašemu spominu!

Leta 1903. je šlo društvo nad 20 članov. Nato so prišle slabe delavske razmere, in število članov se je precej sklenilo, tako da smo bili skoro na robu prepada. Prišli pa so zopet boljši časi in Slovenci so se začeli zopet naseljevati. Oprijeli smo se spet svoje narobe in društvo je začelo zopet lepo napredovati, tako da je šlo leta 1906. že nad 40 članov.

Ker pa nesreča nikoli ne počiva, je tudi nas hudo prizadela. Bolnikov zmeraj več, blagajna prazna, tako da smo bili dolžni članom na bolniški podpori nad \$180.00. Ker pa smo hoteli ostati zvesti obljubi ter drug drugemu pomagati, smo zvišali bolniške prispevke iz 50c na \$1.00. Ta dolga je trajala nad sedem mesecev. Obenem smo prejelali tudi večjih veselje, tako da smo pogloma poplačali zaostalo bolniško podporo ter dali zopet lepo priliko novopristopim, kajti dokler je bila blagajna prazna, je bilo težko za agitacijo. Vsak se je izgovarjal: Kaj mi bo društvo, ki nima denarja, da bi izplačevalo podporo? Leta 1907. je članstvo izrazilo željo, da se nabavi društvena zastava in regalice. — Posebno se je za vse zanimal sobrat Anton Rak. Sklenjeno je bilo, da se da delati zastavo g. Bahmanu v Chicago. Prispevali smo vsak po 6 dolarjev. Ta krasna zastava je še danes v ponos vsem tukajšnjim rojakom.

Izprevideli smo tudi, da nam manjka lastnega doma, zato smo dne 18. junija 1918. sklicali sešatek z ostalimi društvi, ki spadajo k raznim Jednotam in Zvezam. Skupno s temi smo začeli razmišljati, kako bi najlažje prišli do lastnega Doma. Na tej seji smo izvolili odbor ter ga pooblastili s polnomočje v vseh zadevah, ki bi se tikale Doma. Ker je bilo tisti čas vse precej drago, nam je sobrat Anton Planinšek ponudil svoje zemljo za stavbišče za polovico cene. Usoda žal, ni hotela, da bi videl to našo dvorano. Ponesrečel je pri delu ter tekom dveh tednov izdihnil. Ravno ko je imel biti navzoč pri otvoritvi dvorane, smo izročili njegovo truplo materi zemlji. Bodi mu čast in hvala! Nam ostane v trajnem spominu.

V tistem času je bil tudi materijal za zidavo precej drag. V društveni blagajni smo imeli nekaj denarja. Prvo društvo, ki je bilo voljno pomagati z denarnimi sredstvi, je bilo naše društvo sv. Alojzija ter darovalo vsoto \$205.75, nakar so se tudi druga društva odzvala ter pomagala vsako po svoji moči. Sedaj imamo svoj Dom, na katerega smo lahko ponosni. Stavba je stala okroglih \$4000. V teku treh let je bil Dom plačan. S tem smo pokazali tudi drugim narodnostim, da je v slogi moč.

Med tem časom pa smo imeli tudi dosti izprememb pri društvu sv. Alojzija. Razhajale so bolezni, izgubili smo tri člane in nakazalo se je mnogo bolniške podpore. Mislim, da je naše društvo prekosilo vsa druga enako močna društva z izplačili, a tudi to smo doprinešili z mirno vestjo. Vedno smo imeli pred očmi naše ustanovitelje, kajti tudi oni so se morali mnogo truditi, preden so postavili društvo na noge. Hudo smo prizadeti leta 1922., in sicer delavske krize, kar je ime-

lo za posledico, da smo morali mnogo članov črtati, kakor zahtevajo pravila, v korist društva in Jednote. Vendar pa šteje naše društvo ob petindvajsetletnici naše slavne jednote nad 140 članov z mladinskim oddelkom vred. Od ustanovitve, t. j. l. 1899, pa do leta 1923, je umrlo 12 članov, 6 članic in troje otrok. Posmrtnine in za operacije in poškodbe smo izplačali \$14,390.00, bolniške podpore pa \$900.00.

Cenjeni sobratje in sestre društva sv. Alojzija, št. 13! Spojimo našo slavno J. S. K. Jednoto kot našo skrbno mater ter glejmo, da podvojimo članstvo našega društva ob slavnosti njene 25-letnice ter ji zakličimo trikrat: Slava!

Joseph Zabkar, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. PETRA IN PAVLA, ŠT. 15, J. S. K. J. PUEBLO, COLO.

V prvi vrsti čestitam vsem ustanoviteljem naše slavne Jednote kakor tudi vsem društvenim ustanoviteljem, da so prišli do tako blagega namena, da so ustanovili tako potrebno organizacijo. Lepa hvala vsem, ki so k temu pripomogli. Imeli so dosti zaprek, in tudi dosti dela in skrbi. Mnogi, ki so se poživljeno trudili za obstanek, so že v večnosti. Vsem tem želim, naj v miru počivajo. Naj jim Bog plača za njih trud z večnim veseljem. Tudi vsem še živečim ustanoviteljem lepa hvala! Naj še vnaprej delujejo za napredek in dobro bodočnost naše Jednote.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 25. marca 1900. Takoj v začetku je dobro napredovalo, pozneje pa so prišle v društvo razne nepravilnosti, ker ni bilo pravega sistema. Med tem je nastal pri našem društvu nesporazum med članstvom; do takrat je šlo naše društvo 120 članov in članic. Dobili pa so se nasprotniki med članstvom, in precejšnje število jih je odpadlo. Ti so ustanovili novo društvo Marija Pomagaj, št. 42.

Imeli smo tudi precejšnje število smrtnih slučajev in mnogo bolnikov, veliko število jih je pa šlo v staro domovino še pred vojno, tako da naš je le malo še ostalo. Toda časi se izpreminjajo in tudi človek gleda vedno v bodočnost. Tako je tudi naše društvo storilo korak naprej ter se združilo z društvom Sokol, št. 38, in sicer pod imenom društvo sv. Petra in Pavla, št. 15. Mislim, da bo tudi društvo št. 42 izprevidelo, da je samo v slogi moč. Čim večje je število članov, tem manjši stroški so za društvo. Zato prosim vse člane našega društva, naj delujejo z vsemi močmi za narastek društva. Naj vsak član dobi vsaj enega novega člana.

Posebno otroke vpišite v društvo, ker od otrok je odvisno, kako bo naša slavna Jednota napredovala. Torej vsi na klet! Vsi moramo delovati za bodočnost, tako glavni uradniki, kakor posamezni člani. Vsi za enega, eden za vse! Premislimo, dragi sobratje in sestre, da nismo zaman delovali; pogledajmo malo v preteklost, koliko dobrega je storila naša Jednota. Marsikateremu je prišla na pomoč v nesreči, boleznih ali smrti. Naša dolžnost je, da jo podpiramo, kakor ona nas podpira. Ona je naša mati, mi smo njeni otroci. Oklenimo se je in bodimo njeni zvesti otroci.

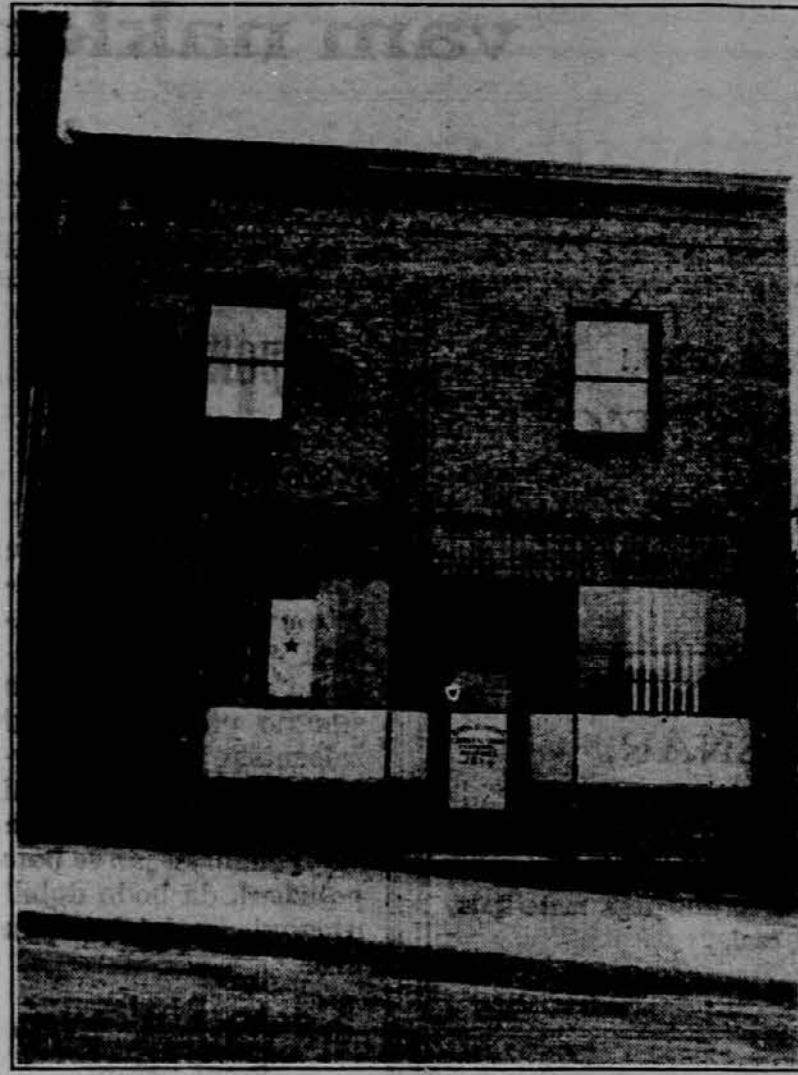
Živela še mnoga leta naša slavna J. S. K. Jednota!

Frank Janesch, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. CIRILA IN METODA, ŠT. 16, J. S. K. J., JOHNSTOWN, PA.

Temelj slovenski naselbini — Johnstown so položili slovenski rojaki leta 1893, ko je divjala iste vrste kriza, ki straši danes po Zdr. državah. Za društvene razmere smo bili tedaj slabi časi. Nekaj rojakov je pristopilo k hrvatskemu

GLAVNI URAD J. S. K. J. V ELY, MINN.

podpornemu društvu sv. Roka, — N. H. Z., dugi pa so se vpisali v nemško podporno društvo.

Ravno ob časa, ko se je ustanovila naša JSKJ, leta 1898, se je začela nova slovenska naselbina prav lepo razvijati. Prihajali so mladi in nadarjeni Slovenci, ki so se zavgledali, da je društveno življenje prva pot k napredku v novem svetu. Do ustanovitve slovenskega društva Slovenci nismo bili prav nič poznani v Johnstownu. Po dolgem razpravljanju in sklepanju smo povabili vse one, ki so hoteli pristopiti k novemu slovenskemu društvu, naj se vdeležijo dne 13. maja 1900 sv. maše v nemški cerkvi v Combra City, Pa.

Povabili se je odzvalo precejšnje število rojakov, in po maši smo se zbrali pred cerkvijo, kjer smo sklenili, da začnemo delovati v prid našega društva popol-

dne istega dne, in sicer v prostori Josipa Jeraša, 805 Broad Alley. In res, ustanovili smo društvo. Prvi odborniki so bili: Frank Gabrenja, predsednik; Mike Štruncelj, tajnik; Martin Pintar, blagajnik. Pristopilo je takoj dvajset rojakov. Društvo smo dali ime prvih slovenskih apostolov in blagovestnikov sv. Cirila in Metoda.

Dne 24. junija se je vršila izvanredna društvena seja, pri kateri se je sklenilo, da se društvo prikljubi k J. S. K. Jednoti, katere nas je dne 6. avgusta 1900 sprejela pod svoje okrilje. Društvo je tedaj šlo 41 članov.

Za društveno geslo smo si izbrali rek: — Vse za vero, dom in narod! —

Od tedaj je društvo vidno napredovalo v članstvu in mladinskem oddelku.

Sedaj šteje društvo čez dvesto

članov z mladinskim oddelkom.

Leta 1922., si je naše društvo postavilo novi dom, ki je v ponos društvu in naselbini.

To je kratek opis društvenega življenja v našem mestu Johnstown, kjer prebiva veliko Slovencev.

Ob sklepu pristrčno pozdravljamo vse sobrate in sestre naše slavne Jednote ter jim priporočamo, da dostojno proslave 25letnico JSKJ.

Sedanjemu Jednotnemu odbornu pa kličemo: Le še tako naprej, — sobi in narodu v čast, trpinom in sirotam v pomoč!

Gregor Hrescak.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ALOJZIJA, ŠT. 18, ROCK SPRINGS, WYO.

Društvo sv. Alojzija je najstarejše društvo v tej naselbini. — Ustanovljeno je bilo s trinajstimi rojaki v mesecu januarju leta 1895. Od začetka je bilo samostojno ter je plačevalo bolniške podpore po \$4.00 na teden. — Rock Springs je bila tedaj neznatna naselbina, toda delavske razmere so bile bolj nevarne nego so danes, to pa vsled pomanjkljivih varnostnih naprav v podzemskih rovin. Nezgode so zahtevale mnogo žrtv. Tedaj ni bilo videti še nikjer napisano "Safety first", kakor vidiš danes pri vsakem hodniku in sploh na vseh nevarnih mestih v več jeziki. Nekdaj se niso brigale premožarske družbe zato, če je ta ali oni pod zemljo ponesrečil; več jim je bilo za ponesrečeno žival, kajti ta stane denar, človeka pa se je nadomestilo brez vsakega truda. Le v redkih slučajih, ako je ostala revna družina, je družba v toliko privolila, da so se pobirali prosti prispevki po rovin. Umevno je, koliko se more tem potom nabrati, posebno pri tujerodecih.

Tedaj je bilo potrebno nekaj ukreniti, da se pomore v takih slučajih zapuščenim zaostlim. Ustanovitelji našega društva so sklenili, da se pridružio k edini tedaj obstoječi K. S. K. Jednoti, pod številko 22. Leta 1900. se je društvo odcepilo od te Jednote

in domača podporna organizacija, in kot taka je za naše pristoje delavsko ljudstvo ena najboljših. Dobra je po svojih dejanjih, ne samo v besedah.

JSKJ je priljubljena med našim narodom. To pričajo novo pristopili člani, ki pristopajo vedno v večjem številu. Priča nam tudi obstoječe članstvo, ki tako pridno agitira za svojo organizacijo. Naš praznik bomo proslavljali v najlepši bratski slogi, kar je neprecenljive vrednosti za našo organizacijo. Proslava petindvajsetletnice je proslava mnogostevnih dobrot, katere je izvršila Jednota v preteklosti. Obenem je to proslava naše bratske in sestrskе vzajemnosti.

Podajmo si roko ob tej priliki in sklenimo, da si bomo tudi v bodoče še ostali zvesti bratje in sestre ter da bomo še bolj neumorno delovali za napredek in izboljšanje naše J. S. K. J.

Spominimo se tudi naših prvih boriteljev, ki so pred 25 leti zažibali zibelko naši sedaj močnejši Jednoti. Veliko ustanoviteljev in ustanovnih članov je še med nami. Danes smo vam hvaležni iz današnje srede, da ste ustanovili to prekrasno organizacijo. Vi ste lahko ponosni na uspehe vašega začetnega dela, naša dolžnost pa je, da vam čestitamo. Nekaj izmed ustanoviteljev je odšlo iz naše srede v večnost. Ni jih več med nami, toda njih spomin pa živi in bo živel med nami, dokler tudi nas ne zadene enaka usoda.

Još. Piskler, glavni tajnik.

in stopilo pod okrilje JSKJ, kjer je še danes.

Tekom 28. let se marsikaj izpremeni. Od časa ustanovitve našega društva pa do danes je umrlo naravne smrti 24 članov, 20 se jih je pa ponesrečilo. Poleg tega smo izgubili devet neenakopravnih članic ter 12 iz mladinskega oddelka. Tekočega leta, takoj v pričetku, nam je pobrala smrt štiri člane. — Napredek je malenkosten v zadnjih časih. Lansko leto je bila stavka, nato slabi časi, kakršni so sedaj itd. Več Slovencev zapuša mesto, novih priseljencev pa ni, ker delo se težko dobi.

Treba je paziti, da odpremo vrata vsem onim, ki prihajajo iz Mladinskega oddelka. Staršem polagam na sra, da vpišejo svoje mladoletne otroke v mladinski oddelk, da tako pripomorejo sebi in vsemu članstvu naše slavne Jednote.

DOM V ROCK SPRINGS

Naše društvo je plačalo dosedaj bolnikom \$39,956.19 bolniške podpore ter je še vedno na dobri moralni in finančni podlagi; ima še vedno okrog \$800 gotovine. Blagajna se je v zadnjih petih letih nekoliko znižala. Pripomogli smo z denarjem marsikomu ter kupili venec umrlim sobratom in sestrkam.

Ponosno je naše društvo tudi na svoj Dom, dasi ni ono njegov edini lastnik, temveč ga lastujejo vsa slovenska društva v naši naselbini. Smelo trdim, da je ravno Slovenski Dom združil Slovence, ki živimo sedaj v najlepši slogi.

Zelim vsem društvom naše Jednote mnogo napredka, Tebi, Jednota, pa mnogo jubilejev!

Louis Taucher, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 21, J. S. K. J. DENVER, COLO.

K 25letnici JSKJ smo tudi mi sklenili napisati par besed in nekaj zgodovine dr. sv. Jožefa, št. 21. Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 15. septembra 1901. —

Prvi začetniki društva so bili: John Debeve, Math Ambrozic, John Turk, Mat Sadar, Joe Eppih in Karol Tursich. Ob začetku je bilo 37 članov in članic. Društvo je takoj ob začetku lepo napredovalo, ker je šlo že 11. junija 64 članov in članic ter je imelo v blagajni do 400 dolarjev premoženja. Prvi uradniki društva so bili: John Turk, predsednik; Karol Tursich, podpredsednik; John Debeve, prvi tajnik; Joe Mauc, drugi tajnik; Matt Sadar, blagajnik in Matt Ambrozic, — zastopnik.

Za ustanovitev društva je največ deloval sobrat John Debeve, ki je bil tudi večletni tajnik ter je mnogo pripomogel društvu do lepega napredka, kakor tudi ostali prvi odborniki in ustanovitelji. Vso hvalo zasluži tudi Matt Sadar; bil je neprenehoma 9 let društveni blagajnik. Izmed začetnikov smo izgubili dva zelo aktivna člana, in sicer Karol Tursicha in Joe Eppih.

Do meseca julija 1903., je društvo zelo lepo napredovalo. Omenjeno leto pa je bilo skoro katastrofalno za društvo, ker je izbruhnila stavka v tukajšnjih rudotopilnicah. Skoraj vse članstvo omenjenega društva je izgubilo delo, in tako so se morali nekateri podati v druge kraje, s trehuhom za kruhom. Nekaj jih je ostalo, pa vsled stavke niso mogli plačevati redno mesečnih doneskov, dasi bi bili radi še nadalje člani društva.

Nekaj je bilo treba torej ukreniti. Tako so vzeli denar iz blagajne ter plačevali na glavni u-

rad za vse prizadete člane in članice, in sicer tako dolgo, da se je bilo že bati, kaj bo, ako bo več bolnih članov. Kje se bo vzelo, da se jim bo plačevalo v slučaju bolezni itd.? Končno se je začelo obračati malo na bolje. Matt Sadar, tedanji blagajnik, je posodil društvu denar, da se je poravnal dolg pri Jednoti. Potem so kmalu nastopili boljši časi, nakar je tudi društvo začelo lepo napredovati v vseh ozirih, v članstvu in finančno.

Društvo sv. Jožefa je od začetka pa do časa, ko daje Jednota podpore svojim članom, dobila od Jednote približno \$5000.00, — kar je gotovo lepa vsota. Marsikateremu bolniku je bilo s tem denarjem pomagano v njegovi bolezni. Za časa obstoja društva smo izgubili iz naše srede 11 enakopravnih članov (ie) in enega iz mladinskega oddelka. Društvo posebno letošnje leto izvrstno napreduje; sedaj šteje 90 enakopravnih članov in članic, 3 samo za smrtnino in 33 jih je v mladinskem oddelku. Torej, kakor razvidno, društvo je kljub kritičnim časom lepo napredovalo in upamo, da bo tako tudi v bodoče. Sedanji uradniki so: John Kuceler, predsednik; John Shutte, — tajnik; Frank Skrabec, blagajnik.

Leta 1918. v jeseni je društvo sv. Jožefa oziroma tedanji uradniki, pričelo važno akcijo, kako si omisliti lastni, narodni dom. — Po težavnem naporu in po raznih zaprekah se je dosegel sporazum s tukajšnjimi šestimi slovenskimi društvi, in kupila se je krasna dvorana, v kateri društvo sedaj zboruje. Ta dvorana je v ponos slovenski naselbini. Torej ravno društvo sv. Jožefa gre velika hvala, da je v tukajšnji naselbini Slovenski dom. To pa zato, ker je prvo podvzelo to akcijo. Seveda, tudi tedanjim uradnikom se je zahvaliti, ker se niso ustrašili nobene kritike, vse se je premagalo in tako je danes društvo sv. Jožefa delničar Doma slovenskih društev.

Društvo sv. Jožefa je tudi ponosno, ker ima gl. uradnika iz svoje srede v glavnem odboru; on je že več let član našega društva. Društvo ima sedaj v svoji blagajni do \$550, inventar društva je pa vreden do \$320. Društvo ima poleg tega tudi krasne ameriške in društvene zastave.

Seja društva se vrši vsak drugi ponedeljek v mesecu v dvorani slovenskih društev. In sicer točno ob 7. uri zvečer na 4464 in 68. cesti.

K 25letnici JSKJ kličemo vsem našim ustanoviteljem Jednote in društva, ki so še živi, da bi dočakali, če mogoče, še petdesetletnico naše slavne J. S. K. Jednote! Vsem uradnikom ustanoviteljem pa bodi lahka ameriška zemlja, kajti njih dobra dela bodo ostala vedno v hvaležnem spominu naše organizacije!

K sklepu pozdravljamo vse sobrate in sestre pri J. S. K. J.!

John Kuceler, predsednik.

John Shutte, tajnik.

Frank Skrabec, blagajnik.

Le malo ljudi si more privoščiti jezo.

Večinoma zmaga oni, ki si upa.

Velike višine so nevarne za slabe glave.

Vse, kar živi, ne živi samo in tudi ne zase.

Naravo vsake stvari je najbolj videti v njenih najmanjših delih.

Izobrazba je, vedeti najboljše, kar se je kdaj reklo in mislilo na svetu.

Pouk nauči v enem letu več kot pa izkušnja v dvajsetih.

Dobrotnik vkleše svoje ime v roke onega, ki sprejema dobroto.

Rojaki v Pittsburghu in okolici, podpirajte vam naklonjena podjetja!

Anton Zbašnik.

ALLEGHENY VALLEY BANK OF PITTSBURGH

5137 BUTLER STREET.

Glavnica: \$100,000.00
Prebitek: \$150,000.00
Imetek: \$3,000,000.00.

Uradniki:

John Loresch, predsednik.
Frank Lackner, podpredsednik.
E. J. O'Brien, blagajnik.
W. V. Bruggeman, pomožni blagajnik.

HRANILNICA JUGOSLOVANSKE KATO-
LIŠKE JEDNOTE.

ISKRENE ČESTITKE JSKJ! JOSIP KROTEC HOTEL.

5175 Butler Street.

RUDOLF MESNAR, TRGOVEC IN KROJAČ,

5239 BUTLER STREET.

izdeluje obleke po najnovejši modi, z najfinejšega materiala
ter po najnižji ceni.

Zapomnite si vsi!

Najboljše je za vse
vas, kadar se poškoduje-
te na delu, da se o za-
devi odškodnine obrne-
te na mene. Če se kdo
smrtno ponesreči vsled
železniške nesreče, av-
tomobilske nezgode ali
kaj drugega, sporočite
stvar meni in jaz se bom
pobrigal, da bodo dobili
njegovi svoji kar jim
gre.

Kosto Unković,

javni notar,
PITTSBURGH, PA.
415 Grant St.

ALI VESTE, DA ŽE DRUGO LETO USPEŠNO POSLUJE V PITTSBURGHU SLOVANSKA DRŽAV. BANKA?

Opravljam vse bančne posle tako kot največje ameriške ban-
ke, a posvečamo prav posebno pozornost skrbi za naše ljudi.
Posojujemo denar na dobra jamstva. Plačamo po štiri odstotke
obresti na vloge. Sprejemamo tudi začasne vloge. Prodajamo
parobrodne listke ter pošiljamo denar v stari kraj za naj-
nižje cene.

Kapital in prebitek: \$250,000.00.

Uloge več kot \$1,000,000.00.

THE AMERICAN STATE BANK of Pittsburgh, Pa.

Corner 6th Avenue & Grant Street.

Dr. Aug. J. Korhunik, predsednik. Ivan Bielek, podpredsednik.
Frank J. Gurčak, blagajnik.

Edina slovenska tiskarna V PITTSBURGHU, INTERNATIONAL PRINTING COMPANY

628—630 Grant Street,

se priporoča vsem društvom JSKJ. v pittsburghski okolici.

ANTON LUCAS

SLOVENSKI ODVETNIK,

vrhovni odvetnik Narodne Hrvatske Zajednice,

632 BAKEWELL BUILDING,

Telefon Court 5430.

ISKRENO ČESTITA JSKJ.

FRANK TREMPUS

VELETRGOVEC Z LAHKIMI PIJAČAMI,

42—48th Street

JSKJ. TER NJENEMU ČLANSTVU
iskreno čestita

JOHN F. STOKAN HOTEL.

Corner 48th and Butler Sts.

Vincent Besal GROSERIST,

5406 Butler Street,

prodaja in dovaža na dom
najbolje in najbolj sveže
grocerijske potrebščin.

STANKO MITREČIČ MESAR,

4737 Hatfield St.

se priporoča Slovincem.

ČLANOM IN ČLANICAH JSKJ.
iskreno čestita

JOHN ŠPEHAR

HOTEL,

5100 BUTLER STREET.

ČLANSTVU JSKJ. PRIJATELJSKO ČESTITA

PAUL BARA

veletrgovec z lahkimi pijačami,

5228 BUTLER STREET,

Telefon Fisk 0971—J.

ČLANOM IN ČLANICAH JSKJ.
najpriskrčnejše čestita

FRANK ROGINA

HOTEL,

4517 BUTLER STREET.

ISKRENO ČESTITA JSKJ.

M. A. HANLON

pogrebnik,

avtomobili za poroke in krstije.

Telefon Fisk 3513.

5126 Butler Street.

ISKRENE ČESTITKE JSKJ.!

C. DeWitt Barr

lekarnar,

Cor. 53rd and Butler Sts.,
PITTSBURGH, PA.

TELEFON:
Fisk 3551
0652-J
Hiland 7851

Ustanovljeno 1876.

P. C. BYRNE,

pogrebnik,

5214 BUTLER STREET.

se priporoča članom JSKJ. in drugim Slovincem v
Pittsburghu.

JSKJ. ISKRENO ČESTITA GEORGE VETTER,

Real Estate and General Insurance,

Telefon Fisk 843,

5141 Butler Street.

ČLANOM IN ČLANICAH JSKJ.

ISKRENO ČESTITATA

Klobučar in Rogina

mesarja,

5236 Butler Street.

MICHAEL ZUGELL,

trgovina z modnim blagom,

5115 Butler Street.

JSKJ. ISKRENO ČESTITA

Paul Bubanovich

4741 Butler Street,

Pittsburgh, Pa.

ISKRENE ČESTITKE ČLANOM IN ČLANI-
CAM J. S. K. J.!

Frank Eržen,

lastnik Riverside hotela,

1200 River Ave.,

North Side, Pittsburgh, Pa.

ANTON SKERLÖNG

lastnik barvalnice in čistilnice modnih oblek.

Glavni stan: Meade and Monroe Ave., Bellevue.

Podružnica: 5124 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

TELEFON: Fisk 1429—J.

Linden 1082.

ISKRENE ČESTITKE
JSKJ.!

Frank Goršek

HOTEL,

5336 Butler Street.

SCHRAMM &
STEINMEYERREAL ESTATE &
INSURANCE

5211 BUTLER STREET

PITTSBURGH, PA.

Stefan Schaeffer,

HOTEL,

114—43rd ST.,

PITTSBURGH, PA.

J. S. K. J. ISKRENO ČESTITA

Nik Jaketič

HOTEL,

5104 Butler St.,

Pittsburgh, Pa.

Članom in članicah JSKJ. iskreno čestita

John Mravintz,

gl. podpredsednik JSKJ.

1022 East Ohio St.,

North Side, Pittsburgh, Pa.

JOSEPH TICHAR,

mesar in grocerist,

116—57th St.

FRANK GOLOB,

slovensko kagljikar,

5427 Butler Street.

J. F. YOUNG,

lekarnar,

5201 BUTLER ST.,

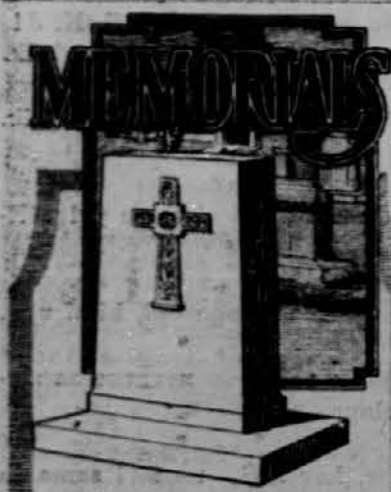
PITTSBURGH, PA.

FRANK OSTROVŠKA,

trgovec z oblekami ter obuvali za moške in otroke

5224 Butler St.,

Pittsburgh, Pa.

SLOVENSKI KRIŽAR
City Monumental Co.
1122 East Ohio Street,
Pittsburgh, Pa.

Izdeluje in postavlja
nagrobne spomenike v
državah Pa., W. Va. in
Ohio. Se priporoča čla-
nom JSKJ.

Pišite po cenik.

NEW YORK, THURSDAY, JULY 12, 1923. — ČETREK, 12. J. ULJIA, 1923.

Kratka zgodovina društev Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOZEFA, ŠT. 20, JSKJ, GILBERT, MINNESOTA.

Društvo sv. Jožefa št. 20, je bilo ustanovljeno dne 15. septembra 1901 v Sparta, Minn., in sicer s 25 člani.

Ustanovitelj društva je bil J. Pakiš, ki je bil tudi prvi društveni predsednik. Društvo je nekaj časa precej dobro napredovalo, dokler niso nastopili bolj slabi časi, nekoliko pa so bile tudi razmere pri društvu krive, katerih pa ne bom opisoval. Leta 1915 je prestopil k našemu društvu pokojni Frank Kočevar, ki je napravil v društvu red. Veliko je imel truda, predno je spravilo društvo zopet v pravi tir. Seveda je bilo tudi nekaj članov, ki niso odobraval njihovi nasveti, ali danes mu je vsak član hvaležen, čeprav ga že krije nekoliko let črna zemlja. Vsi uradniki se ravnamo po njegovem vzgledu, tako da je veselje prisostvovati sejam in društvu vsled tega tudi lepo napreduje.

V imenu vseh članov in članice našega društva pozdravljam vse članstvo naše slavne Jednote, — njej pa želim ob njeni 25-letnici kar največjega uspeha.

Joseph Novak, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JURJA, ŠT. 22, J. S. K. J., SOUTH CHICAGO, ILL.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 15. septembra 1901. Omenjenega dne so se zbrali na povabilo rojaka Joseph Cvelbarja naslednji rojaki: Jos. Cvelbar, Fr. Medos, Martin Volan, Jakob Gorenc, Jos. Pogulin, Peter Kekič, Mitja Kedič, Marko Badovina, Jure Tupac, Anton Videc, Frank Novak in Andrej Pizek.

Razmislili so, da bi bilo potrebno in koristno, ustanoviti v South Chicago novo društvo, ki naj bi se priključilo JSKJ. Sklenili so torej, da ustanovijo društvo, katero naj se imenuje društvo sv. Jurja. Na tej seji je bil izvoljen sledeči odbor: Jos. Cvelbar, predsednik; Pogulin, podpredsednik, Martin Volan, tajnik in zapisnikar; — Frank Medos, blagajnik in zastopnik; Peter Kekič, ravnatelj.

Društvo je bilo sprejeto v J. S. K. Jednoto. — Nekaj ustanovnih članov je še pri društvu, enajst pa jih že krije črna zemlja. Naj v miru počivajo.

Vsi člani našega društva želimo naši slavni Jednoti ob njeni 25-letnici kar največjega uspeha.

S pozdravom vsem članom in članicam!

M. Motz, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA "SV. I. ME JESUS", ŠT. 25, EVELETH, MINNESOTA.

Društvo Sv. I. Me Jezus, št. 25, JSKJ v Eveleth, Minn., je bilo ustanovljeno dne 26. decembra 1901, in sicer po zaslugi pokojnega rojaka in sobrata Matije Lovšina s sledečimi, še sedaj živimi in k našemu društvu spadajočimi člani: Matt Dolenc, cert. št. 1670; Anton Fritz, cert. št. 1674; Frank Gazvoda, cert. št. 1676; — Matt Matzele, cert. št. 1720; Titus Podkev, cert. št. 1734; John Primoze, cert. št. 1738; Martin Skerjane, cert. št. 1748. — Vsi ti člani so bili navzoči pri ustanovitvi seji.

Obenem s temi ima naše društvo še sledeče člane, ki spadajo pod okrilje naše jednote od prvega dne njene ustanovitve: Matt Klovat, cert. št. 160; Nat Kožar, t. št. 187; George Kotze, cert. št. 424; Marko Sterbene, cert. št. 424; Karol Sustarsic, cert. št. 308; — an Ulasic, cert. št. 1559; Matt kot je čas,

Miroslavie, cert. št. 707; Martin Stukel, cert. št. 715.

Od časa ustanovitve pa do danes so prešli člani našega društva bolniške podpore in smrtnin v skupnem znesku \$35,518.80.

Prva leta je imelo društvo velike finančne nepravilnosti in kmalu bi bilo razpadlo. Tedanji jednotin tajnik, Mr. George Brozich je tedaj prihitel na pomoč na našo sejo in obdržal društvo skupaj, in sicer potem, ko so se člani zavezali, da bodo plačevali pol leta po \$3.00 na mesec. Bili so meseci, ko je imelo društvo po 30 do 40 bolnikov.

Leta 1903., je ubilo v rudniku 14 članov. Društva so imela tedaj tu na Evelethu navado, da so plačala vozove za pogreb, in ker tedaj še ni bilo na Evelethu pokopališča, smo jih pokopali na Virginia, Minn. Lahko si mislite, da je toliko bolnih in smrtnih slučajev popolnoma posušilo društveno blagajno. Od leta 1905., naprej si je društvo lepo opomoglo. Leta 1907., si je društvo kupilo krasno društveno zastavo, ki je stala \$250 in katera je še sedaj najlepša zastava od vseh dvanajstih tukajšnjih slovenskih društev. Leta 1909., je kupilo društvo veliko okno v tukajšnji slovenski cerkvi sv. Družine. Na to okno je dalo društvo zapisati svoje ime in dan ustanovitve. To je zelo dobra reklama za društvo, kajti vsak, ki pride v cerkev, vidi na oknu društveno ime. Okno je stalo \$500.

Leta 1916., in sicer od 11. do 17. septembra se je vršila konvencija naše jednote na Evelethu. Društvo je priredilo delegatom krasen sprejem, katerega se gotovo še spominjajo vsi oni, ki so bili na tej konvenciji. Društvo je dalo tiskati krasne programe, ki so jih dobili vsi delegatje za spomin. — Sedanji društveni predsednik je Anton Fritz, tajnik Louis Gouze. Pozdrav! Louis Govze, tajnik.

Kdor je navezan na svoje lastne virove, je na poti k sreči, kajti naše zmoglosti se razvijajo ter pokažejo energijo, katere niso bile prej zmogljive.

Kdor lahko očita in razmišlja, ne bo smatral večerov dolgim, in življenja pustim.

Komaj en človek med tisoči je zmogel uživati srečo drugih.

Človek je bil ustvarjen za družbo.

Prišel bo čas, ko bo človek tako prost in enak, kot so valovi, ki se zgrinjajo, a nikdar ne razpadejo.

Nič manj ni resnično v tem človeškem kraljestvu znanosti kot v božjem kraljestvu nebes, da ne bo nihče prišel vanj razen oni, "ki postane najprvo kot majhno deček".

Sedeti v senci kakega lepega dne ter zreti na zelenje, je najboljša okrepitev.

Čista vest je mehka blazina.

Ne karaj naravnih papak onega, ki jih ne more popraviti.

Pravica obstoja v tem, da ne storiš drugemu ničesar zlega.

Največja sreča v življenju je prepričanje, da smo ljubljeni.

Kdor nima dobrega spomina, — naj ne skuša lagati.

Zapomni si to: — ljudje so taki

: Ob srebrnem jubileju. :

Ivan Zorman:

SLOVESNI dan vaš krog proslavlja brat brata radostno pozdravlja častitka mnoga se glasi, in pesem vneta vam doni.

Pač vredni, da vas počastimo, da vzorno delo proslavimo, saj petindvajsetletni svit nad bratstvom vašim je razlit.

Glasniki bratske ste pravice, glasniki rodne govorice: vsekdar je vašim srecem v slast, braniti našo rodno čast.

Veselite v bratstvu razmnoži se, a žalost v bratstvu razgubi se. Sirotam brišete solze, jim lajčate bridkost, gorje.

Ko grenka bol objemlje brate, odpro srca se duri zlate: usmiljenih, dobrotnih rok pomoč deli vaš dični krog.

Ko danes gledamo ponosno na vaše delo plodonosno, nam želja iz srea kipi: Bog živi vas še mnogo dni!

: Ob petindvajsetletnici. :

Piše Frank Movern, blagajnik neizplačanih smrtnin.

Vsak praznik, ki ga proslavljam v naši republiki, ima svoj pomen. Dne 4. julija vsakega leta proslavljamo neodvisnost naše ameriške republike. Na omenjeni dan se v duhu podamo v ono dvorano v Philadelphiji, kjer so se zbrali naši svobodoljubni ameriški pradedje ter dne 4. julija 1776. proglasili neodvisnost trinajstih ameriških kolonij, in s tem ustanovili našo republiko.

Dan premirja (Armistice Day) proslavlja zmago naše ameriške armade v svetovni vojni. Ta dan vzbuja posebno globok spomin in veselje v sredi tistih mater, ki so poslale svoje sinove na bojna polja Francije. Slednje so gotovo izgubile zadnje upanje, da bi se njih sinovi še kdaj povrnil nazaj v domovino, ko je prišla vest, da se je vojna končala. Oh, kako veselje je prinesla ta novica žalujočim materam!

Na Spominski dan (Memorial Day), ki ga praznujemo dne 30. maja vsako leto, se spominjamo tistih vojakov, ki so v raznih ameriških vojnah darovali svoje življenje za domovino.

Vsi tukaj omenjeni prazniki imajo velik pomen za ameriško ljudstvo, kakor tudi za nas, ameriške Slovence, kajti tudi mi smo del naše velike republike. Toda za člane Jugo-Slovan. Katoliške Jednote z ozirom na njih organizacijo, pa ni bilo dosedaj še večjega praznika, kot bo dan 18. julija t. l., kajti omenjenega dne bo 25. rojstni dan naše dične Jednote, ali petindvajset let, odkar je bila ustanovljena naša organizacija. Vseled tega omenjeni dan velikega pomena za nas člane JSKJ.

Predno pa moremo razumeti pravi pomen 25. obletnice obstanka naše Jugo-Slovan. Katoliške Jednote, si moramo obkramem ogledati našo organizacijo, kot je bila ob času svoje ustanovitve, — njeno poslanje in njeno sedanje stanje.

Ko se je peščica zavednih in naprednih rojakov zbrala v Ely, Minn., dne 18. julija 1898., in ustanovila našo organizacijo, je imela Jednota samo dvojce društev, katerih skupno število članov je bilo 400. To je bilo v resnici le peščica, ako jo primerjamo z našo Jednoto kot je danes, ko ima 110 krajevnih društev v dvajsetih državah naše republike, ki štejejo skupno 13.000 članov in članice! To je v resnici lep napredek za našo organizacijo in danes smo lahko ponosni nanjo in na njena dobra dela, ki jih je storila svojim članom in članicam v teku zadnjih 25 let svojega poslovanja.

Da je naša Jednota tako lepo napredovala, je dokaz, da so ji dali njene ustanovitelji dobro in pravo podlago. Seme sejalec je padlo v dobro in rodovitno zemljo in obrodilo bogat sad. — Jednota se je tudi vedno držala svojega lepega gesla "Vsi za enega, eden za vse!" Izpolnjevala je vse svoje dolžnosti napram svojem članstvu, to je, dajala je podporo bolnim in onemoglim članom in članicam in izplačevala je smrtnine dedičem umrlih članov in članice.

Da je bila naša organizacija v resnici prava mati in dobrotnica svojih sinov in hčera (članov in članice), nam pričajo vsote, katere je izplačala za smrtnino dedičem umrlih članov, kakor tudi članom in članicam za bolniško in poškodninsko podporo.

Smrtnina, ki jo je Jugo-Slov. Katoliška Jednota izplačala dedičem umrlih članov in članice v teku 25 let njenega poslovanja, znaša 1,514,614.00 in bolniška odškodninska podpora, ki jo je izplačala svojim članom in članicam znaša \$712,975.00. Tukaj omenjene številke ne potrebujejo komentarja, kajti one jasno pričajo, koliko solza je že naša organizacija obrisala jokajočim vdovam umrlih članov, in koliko umirajočim očetom je že olajšala njih odhod v večnost, ko so se na smrtni postelji še spominjali naše Jednote. — Vedoč, da bo naša Jednota prva priskočila na pomoč njihovim vdovam in sirotam, so lažje zatisnili oči, ker jim je ta zavest olajšala zadnje trenutke njihovega življenja.

Poleg izplačevanja smrtnine dedičem umrlih članov in članice ter izplačevanja bolniške in poškodninske podpore svojim članom in članicam, je naša organizacija tudi vedno lepo skrbela za sirote umrlih članov, to je, za njih otroke. Delež njihove smrtnine, ki so jim jih zapustili njih očetje in matere, so pod nadzorstvom Jednote. Skupna vsota denarnja mladostnih dedičev, ki se nahaja v blagajni neizplačanih smrtnin, znaša \$43,129.05. Ta vsota je varno naložena v sigurnih bankah, ki plačajo večinoma po 4 odstotke obresti in se bodo izplačale mladostnim dedičem, kakor hitro se izkažejo z zadostnimi listinami, da so polnoletni.

Naša organizacija pa ni samo izvrševala svoje dolžnosti napram svojim članom in članicam, ampak je izvrševala tudi patrijotično delo napram naši republiki tekom svetovne vojne.

Ko je naša ameriška vlada klicala svoje sinove pod orožje, se je odzvalo njenemu klicu 106 članov naše organizacije. Dva izmed njih sta darovala svoje življenje za svojo novo domovino. Podpirala je pa tudi naša Jednota ameriško vladno finančno s tem, da je kupila za \$96.000 vojnega posojila "Liberty bondov". Koliko so pa naši člani in članice sami kupili "Liberty bondov" in Vojno varčevalnih znank, mi ni definitivno znano. Smemo pa reči, da je naše članstvo investiralo v te vojne bonde \$500.000.

Da smo pa postavili našo organizacijo na tako stalniše kot je danes, ko stoji trdno kot Gibraltar, ni bilo brez poštovanja. Doba zadnjih 25 let je bila večkrat zelo viharna in Jednota je bila tokom tega časa v nevarnosti. Imeli smo par zelo hudih industrijskih kriz, ki so povzročile brezposelnost, veliko jih je bilo, ki so bili primorani, zapustiti organizacijo. Nastale so delavske stavke v raznih industrijah, kjer je bilo zaposlenih na stotine naših članov. Ker je bila borba za izboljšanje delavskih razmer in za boljše pogoje življenja, so naši poštteni in zvesti člani stali kot hrabri vojniki na bojnem polju in se borili do zadnjega v vrstah ostalih organiziranih delavcev.

Toda žal, da se je večkrat pripetilo, da je bila stavka izgubljena ali pa je trajala dolgo časa, in ker je bilo mnogo takih članov, ki se niso mogli vzdrževati, so se podali v druge kraje, iskat življenja, in ker jim v novih industrijah ni bilo mogoče dobiti dela, jih je bilo tudi mnogo, ki so bili primorani pustiti Jednoto.

Leta 1918. je razsajala huda epidemija (influenca), ki je povzročila smrt mnogih naših članov in članice. Jednota je morala poseči globoko v svojo blagajno in izplačati dedičem umrlih članov in članice tisoče dolarjev smrtnine, kakor tudi bolnim članom bolniške podpore. To je bil v resnici hud udarec za našo organizacijo, toda tudi to rano je prebolela, in danes stoji naša Jednota trdno kakor še nikoli prej v zgodovini svojega poslovanja.

Ako si torej ogledamo našo organizacijo in njene težkote v preteklosti, potem pa njeno sedanje stanje, jo lahko primerjamo s malim in šibkim drevescem, ki je bilo zasajeno na malem griču pred 25 leti. Drevesce je bilo sicer vsajeno v dobro in rodovitno zemljo, toda nastali so večkrat hudi vetrovi in nevihte, ki so pretile s polomom temu malemu in lepo rastočemu drevescu. Toda čim bolj so se viharji salatavali v drevesce in pripogibali njegovo deblo proti tlu, tem bolj so rahljali zemljo okrog vsajenega deb-

IZ URADA DRUŠTVA SV. ŠTEFANA, ŠT. 26, J. S. K. J., PITTSBURGH, PA.

Dne 15. aprila t. l. sem bil na seji društva sv. Štefana, št. 26, izvoljen, da dam nekoliko poročila o društvem delovanju z J. S. K. J., ob 25-letnici njenega obstanka.

K 25-letnemu jubileju JSKJ. izreka naše društvo slavni Jednoti najprisernejše čestitke ter se ji zahvaljuje za vse podpore, ki smo jih prejeli posamezni člani ali dediči umrlih.

Želja našega društva je, da bi naša dobra mati Jednota še nadalje procvetala in rastle ter delala še nadalje svojim otrokom dobro, katerih bomo prej ali slej vsi deležni, ako bomo ostali zvesti člani naše Jednote, kakor smo bili dozdaj.

Društvo sv. Štefana je bilo ustanovljeno dne 15. decembra 1901 pri rojaku Avgust Krašovec v — Pittsburghu, Pa., s 14 člani, in ti so bili sledeči:

Anton Glac, Nik Šumič, Louis Fabian, Anton Skrbec, George Zepuhar, Frank Stegna, Andreas Koghi, Avgust Krašovec, Ignac Magister, Gašpar Rajk, Joseph Kovačič, George Baraga, Math Krajin in John Kambič.

K Jednoti je bilo društvo sprejeto v januarju 1902 ter dobilo številko 26.

Društvo deluje z Jednoto že 22 let. — Vse podpore, poškodbe, odpravnine in posmrtnine so bile pravilno in točno izplačane.

Naše društvo ima danes še dva ustanovitelja v svoji sredini, ki sta lahko ponosna, ker sta že 22 let zvesta člana JSKJ, in ta dva sta sobrat Andrej Koghi in sobrat George Baraga.

Naše društvo je izplačalo svojim bolnim članom iz društvene blagajne od pričetka pa do 31.

la, tako da je drevesce moglo tem hitreje poganjati svoje šibke korenine globoko in široko pod zemljo, in v teku 25 let je naposled zrastle velikansko drevo, čigar košate veje kinčajo z danes grič, na katerem stoji.

To veliko drevo je naša Jugo-Slov. Katoliška Jednota. Naši ustanovitelji so pred 25 leti vsadili malo in šibko drevesce. To drevesce je v teku 25 let zrastle v veliko drevo kljub vsem vetrovom in nevihtam, ki so se vanj zaletavale. Danes ne bo tega drevesa podrl več noben vihar!

Za tak lep napredek naše organizacije in njene trdne podlage se moramo v prvi vrsti zahvaliti njenim ustanoviteljem in tistim pionirjem, ki so prvi orali njeno ledino. V drugi vrsti gre pa čast tudi našemu članstvu, ki je veliko žrtvovalo s tem, da je od časa do časa prispevalo Jednoti posebne asesmente in druge naklade, kadar je bila nujna potreba.

Ko se zberemo dne 21. — 22. julija na Ely, Minn., in proslavimo 25letnico naše JSKJ, se bomo tudi spominjali tistih dobrih članov in članice, ki so mnogo storili za našo organizacijo, toda jim ne bo mogoče prisostvovati, ker so preveč oddaljeni od Ely. Spominjali se bomo tudi tistih članov in članice, katerim ni usoda dala dočakati tega pomembnega dne naše Jednote. — Smrt jim je pretresala nit življenja ter jih položila v prezgodnji grob. — S sklonjeno glavo in žalostnim srecem se bomo za par trenutkov podali v duhu na grobove dvajsetih držav naše republike, kjer počivajo ostanki naših umrlih sobratov in sester in v duhu jim bomo položili večnec na grob, v priznanje naše hvalečnosti za njih poštvalno delo, ki so ga storili za svojega življenja na polju naše organizacije.

decembra 1913., \$3,436.30 bolniške podpore. — Jednoti pa je plačalo društvo od decembra 1901, pa do 30. junija 1923 za odrasli oddelček \$30,218.79. Društvo je imelo 18 smrtnih slučajev, za katere je Jednota izplačala \$16,150.00. Od JSKJ je prejelo društvo za bolniško podporo, poškodbe in odpravnino od 1. januarja 1914., do 31. maja 1923., \$6,092.35. V 22 letih smo plačali Jednoti \$30,218.79, prejeli pa od nje — \$22,242.35; ostanek Jednote znaša \$7,976.44. Društvo je plačalo za mladinski oddelček JSKJ \$769.00. Za smrtnino mladinskega oddelka je sprejelo društvo od Jednote \$348.00. Preostanek Jednoti mladinskega oddelka \$421.00. Bratje in sestre JSKJ! Iz poročil lahko razvidite, kako koristna so naša društva, oziroma — Jednote. Koliko gorja in žalosti je bilo udeležila J. S. K. Jednota! Kolikim članom in članicam društva sv. Štefana, št. 26, si že odprla svoje dobrodelne roke! — Zato ti naše članstvo izreka prišerno zahvalo za točno izplačila. Vsem umrlim članom in članicam naše slavne Jednote, ki jih že krije zemlja naše nove domovine, pa kljče društvo sv. Štefana št. 26: Bodi vam lahka ameriška zemlja! Ostal bo več spomin na vaše delovanje v JSKJ! Naše društvo jako lepo napreduje. Prve štiri mesece v tem letu je dobilo 23 novih članov za odrasli oddelček in 29 članov za mladinski oddelček. Skupno 57 članov. V društvu vlada najlepša sloga. Društvo daje tudi \$1.00 posebne bolniške podpore na teden za dobo šestih mesecev v letu. Torej dobi vsak član poleg Jednotne podpore še dolar posebne podpore na teden. Recimo, da je zavarovan za 1-dolar dnevno, dobi 8 dolarjev na teden za dobo šestih mesecev, kar ni še uvedeno pri nobenem društvu v Pittsburghu. Za to pa ne plačuje član nič več kot običajno. Draj rojaki v Pittsburghu in okolici, ki še niste pri nobenem društvu ali ki bi radi pristopili še v kakšno društvo, na vas apeliram, da pristopite k društvu sv. Štefana, št. 26, Pittsburgh, Pa. Društvo šteje danes 156 članov in članice in 108 članov mladine. Skupaj torej 264 članov in članice. Dne 3. junija je imelo naše društvo v svoji blagajni \$625.74 gotovine. — Svoje redne seje ima naše društvo vsako tretjo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v Slovenskem domu, soba št. 5, na 57. cesti. K zaključku mojega skromnega poročila o delovanju društva sv. Štefana, pozdravljam vse člane in članice naše slavne J. S. K. Jednote. Za društvo sv. Štefana, št. 26: Joseph Pogačar, 10-let. tajnik. Znanje je bogato skladišče, v slavo stvaritelja ter v pomoč človeku. Kdo je bolj zaposlen kot oni, ki ima najmanj dela. Najhlabrejši so najbožnejši, in ljubeči so najbolj dragi. Previdnost v govoru je več kot zgovornost. Afektirana oblika pomenja pomankanje razsodnosti. Če je sreča preveč naložena človeku, napravi iz nje bedaka. Dati obotrovanje, ter odkloniti, je ena in ista stvar.

Kratka zgodovina raznih društev Jugoslovanske Katol. Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOZEFA, ŠT. 29, JSKJ, IMPERIAL, PENNA.

Društvo sv. Jožefa, št. 29, J. S. K. J. je bilo ustanovljeno 1. 1902, meseca marca. To je bilo prvo slovensko društvo v tej mali premožarski naselbini, ki je bila pred nekaj leti poznana pod imenom Montour, ter ni bila še razvita kakor je danes.

Prvi agitatorji za ustanovitev društva so bili: Florijan Prošt, John Mandelj in Maks Židar, ki so istočasno pripadali k društvu sv. Barbare, št. 24, v Hecket, Pa., ter se preselili sem.

Lahko si predstavljamo njihovo naporno delo pri nabiranju novih članov, kajti tedaj je bil naš narod bolj neizobražen in nezavest. Naleteli so na marsikak odpor in morali so pogoltniti marsikatero grenko in zbadljivo, češ, jaz sem gospodar od svojega zaslužka in nihče drugi ne bo gospodaril z mojim denarjem!

Ali naši prvi pionirji se niso ustrašili takih in epakihi argumentov, marveč so svoje delo podvojili, dokler niso dosegli zaželenega cilja. Pridobili so par članov, ki so jim pomagali pri agitaciji. Posebno se je odlikoval svojo vztrajnostjo John Nagode, ki ni odnehal, dokler ni pridobil zadostno število članov.

Ustanovitelji društva so bili: John Nagode (+), Anton Bizjak, Frank Biazich, Frank Facija, Andrej Opeka, Ivan Kuna, Mike Kerin, Valentin Mesner, Matija Mauc, Anton Tanžel in John Vitrh.

Prvi odborniki so bili sledeči člani: John Mandel, predsednik; Anton Bizjak (+), podpredsednik; Anton Tanžel, tajnik; Mike Kerin, blagajnik; Florijan Prošt (+), zastopnik.

Društvo je plačevalo bolniško podporo iz lastne blagajne, in sicer po \$5.00 na teden. Par let po ustanovitvi je zadela društvo velika katastrofa, in sicer s tem, ker je bilo mnogo bolnikov, kar je povzročilo, da je prišla blagajna v velike finančne težave. Kaj nam je bilo storiti? Ni drugega, kot povišati društveni assessment: plačevali smo od \$5 do \$6 na teden, da smo mogli izplačevati bolnikom podporo. Iz tega si lahko vsak zagotovi, da so storičili člani vse, kar je bilo v njih moči, da so ohranili društvo in narodno zavest. In dasi je bilo društvo že v velikih finančnih zadregah, vendar dozdaj ni še nikoli dolgovalo assessmenta Jednote.

Kakor že omenjeno, je bila tukaj naša slovenska naselbina zelo majhna ob času ustanovitve društva. Tisti čas je bilo samo kakih 13 slovenskih družin in nekoliko samcev, danes pa je 21 družin, ki lastujejo svoje domove, približno 25- pa jih je, ki nimajo svojega lastnega domovanja.

Društvo je izplačalo od ustanovitve pa do centralizacije — \$4,551.00 bolniške podpore, assessmenta pa smo plačali \$21,661.78.

Vseh smrtnih slučajev je bilo 13 članov v odraslem, in 3 v mladinskem oddelku.

Društvo je šlo koncem leta 1903, 35 članov, sedaj pa šteje v odraslem oddelku 103 člane in članice in 120 članov mladinskega oddelka, torej skupno 188 članov.

Društveno premoženje znaša \$700, akoravno je že plačalo dva Jednotina assessmenta za vse člane.

Ob prihodni proslaviti 25-letnici naše slavne J. S. K. J. Jednote, pozdravljam vse soproto in sestre ter jim ključem krepki: — Nazdar!

Alois Tolar, tajnik.

Družba mrtvih pisateljev ima naslednjo prednost pred družbo živih: — nikdar se nam ne lasajo v obraz ter nas obrekujejo za hrbtom in nikdar ne ve vrtajo v naše privatne razmere.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOZEFA, ŠT. 30, JSKJ, CHISHOLM, MINN.

Društvo sv. Jožefa, št. 30, je najstarejše podporno društvo v Chisholmu. Ustanovljeno je bilo leta 1902, s 36 člani. Glavni ustanovitelji so bili: John Kochevat, Jos. Lani in John Rus. Od prvih 36ih članov jih je žalibog komaj še četrtino živih, ostali so pomrli ali pa odšli v staro domovino.

Kakor vsako društvo tako je imelo tudi naše težke boje za obstanek. Ako pomislimo na takratne razmere tu v železnem okrožju, moramo biti zadovoljni, da je društvo sploh obstalo, ker ni bilo skoro tedna, da ne bi koga ubilo ali pa težko poškodovalo v rudniku. Toda društvo sv. Jožefa je vedno izpolnjevalo svojo dolžnost s tem, da je podpiralo svoje ponesrečene člane in sirote.

Koliko je naše društvo že plačalo podpore ali prejelo na smrtninah od Jednote, nam ni mogoče natančno poročati, ker so nam leta 1908 zgorle vse društvene knjige. Takrat so bili tudi vsi člani zelo prizadeti, kajti gozdni požar je uničil skoraj celo naselbino. Sedaj šteje naše društvo 205 odraslih članov in članice in 59 otrok v mladinskem oddelku.

V blagajni imamo preko \$700, — kljub temu, da Jednota plačuje bolniško podporo.

Joseph Sterle, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ALOJZIJ, ŠT. 31, JSKJ, BRADDOCK, PA.

Mesto Braddock leži deset milj vzhodno od Pittsburgha. Lega tega mesta ni baš lepa, ima pa veliko industrijo in skozi mesto tečejo tri železnice. Mesto Braddock šteje okrog 39.000 prebivalcev, — večinoma Poljakov in Slovakov, Ireev in Nemcev. Zadnje čase se je naselilo tu tudi veliko črncev, ki so prava nadloga vsemu ostalemu belemu prebivalstvu. Slovencev tukaj ni ravno mnogo, veliko pa jih živi raztresenih v bližini Braddocka. Naš narod se je naselil v Braddocku okrog leta — 1890. Prvi naseljenci so bili Martin Gazboda in njegova soproga, Anton Južna s soprogo, John Germ, pozneje je pa prišel Jakob Stefančič. Ker je bilo v bližini mesta tudi še mnogo neizkopenega premoga, se je pozneje tudi nekaj naših premožarjev naselilo tod, in ti so veliko pripomogli Braddocku, bodisi v trgovskem ali društvenem pogledu.

Industrij je tukaj precej; največje so Carnegieve jeklarne, — kjer je zaposlenih najmanj 9000 vsakovrstnih delavcev. So pa še druge industrije; tako je tudi električna Westinghouse industrija, v kateri je zaposlenih preko 13.000 delavcev in delavk.

V Braddocku imamo 4 slovenske trgovce — groceriste in eno mesarijo. Mnogo naših rojakov poseduje svoje domove.

Društvo sv. Alojzija je bilo ustanovljeno dne 9. marca 1902. Ob ustanovitvi društva je bilo 9 članov. To je bil pričetek. Ko pa je bila sklicana seja, se je prijavilo takoj 62 novih kandidatov in tako je društvo raslo v vsakim mesecem. K temu so seveda pripomogli mnogo naši premožarji, da je društvo tako naraslo, kajti danes šteje 375 članov.

Najslabše je bilo v gnotnem oziru, ker je moralo društvo samo plačevati bolniško podporo, kajti assessmenti za bolniško podporo so znašali samo po 50 centov mesečno, kar nikakor ni zadostovalo in društvu je grozil pogin. Nato pa je Jednota sprejela centralizacijo ter s tem zagotovila obstanek marsikaterega društva.

Ustanovitelji društva so bili: John Germ, Alojzij Hrvac, Jakob Knez, Anton Grum, Frank Grum, Anton Sotler, Jos. Pirc, John Leskovec, Matevž Kikel, Anton Hribar.

Prvi uradniki so bili sledeči: J. Germ, predsednik; Alojzij Hrvac, podpredsednik; Jakob Knez,

tajnik; Anton Sotler, 2. tajnik; Anton Grum, blagajnik. Nadzorniki: Josip Pirc in John Leskovec.

Da je plačalo društvo mnogo podpore, je umevno, kajti že prvo leto, od 9. marca pa do 31. decembra 1890., je izplačalo bolnikom \$195.00, to je tekom devetih mesecev.

Sedanji uradniki so: Anton Nemanic, predsednik; Matija Stublar, podpredsednik; Jos. Germ, tajnik; Evgen Mosetič, blagajnik. Nadzorniki: Miha Sadar, Alojzij Hrvac in Jos. Sanković.

Društvo šteje sedaj 111 članov in članice in 38 otrok. Društvo je izza svojega obstanka mnogo izplačalo, toda ne morem povedati natančno, koliko, ker nimam izkazil, ker je nekaj prvih knjig izgubljenih. Umerno je, da je društvo marsikateremu pomagalo v slučaju nesreče in bolezni. Jednota pa dedičem po smrti članov. Naj zadostuje to, kar sem opisal. Naši slavni Jednoti čestitamo vsi člani k njenemu 25-letnemu jubileju, da bi v bodoče še bolj rasla in napredovala! Čestitamo tudi še živim ustanoviteljem Jednote; lahko so ponosni na organizacijo, katero so zasnovali. — Pozdravljeni vsi uradniki JSKJ in vsi člani in članice J. S. K. J. Jednote ob njeni 25-letnici!

John A. Germ, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA MARIJA ZVEZDA, ŠT. 32, JSKJ, BLACK DIAMOND, WASH.

Društvo je bilo ustanovljeno 9. februarja 1902., v Black Diamond, Wash., z 21 člani. Ustanovitelji društva sta bila Bernard Smoltz in John Lamprenik. Prvega je ugrabila nemila smrt, ali društvo ga bo vedno ohranilo v blagem spominu.

Društvo je bilo sprejeto meseca aprila 1902 pod okrilje JSKJ. Namen tega društva je, podpirati bolne in onemogle člane in članice ter gojiti bratstvo in ljubezen med člani, kar naj bi služilo v korist in napredek slovenskega naroda v Ameriki. Društvo je plačevalo bolniško podporo do 1. januarja 1914, tedaj pa je JSKJ na svoji konvenciji sprejela centralizacijo bolniške podpore, kar je najvažnejše v bratski organizaciji. To nam dokazuje tudi napredek v članstvu naše Jednote, ki je sedaj ob svoji petindvajsetletnici ena najmočnejših in najtrdnjših Jednot v Ameriki.

Prvotno smo pri našem društvu dobro napredovali, svetovna vojna pa nam je potem ustavila vsak napredek, zadnji dve leti pa je bila še premožarska stavka. — Stvar se je tako poslabšala, da smo danes v precej kritičnih razmerah, toda upamo, da se v dohodnem času obrne na bolje.

Predno je Jednota uveljavila centralizacijo, je plačalo društvo podpore v znesku \$6,516.45. Od Jednote smo prejeli do danes — \$7,204.05 bolniške podpore, — \$337.80 za poškodbe in \$16,775.41 za smrtnine. Skupno sprejeli od Jednote \$24,517.25.

Zgorajnje številke kažejo, koliko odobrot je storila naša dobra mati JSKJ, koliko solza je bilo obrisanih in koliko sirot preskrbljenih. Rojaki, kateri se ne spadata v JSKJ, porabite prvo priliko in stopite v naše vrste pod okrilje JSKJ. Smelo trdim, da je JSKJ ena najboljših slovenskih organizacij. Ona plačuje najvišjo bolniško podporo, največ odkodnine, in po smrti plača dedičem polno smrtnino. Tukaj so fakta, ki se ne dajo izpodbijati. Skupaj v naše vrste, v JSKJ, ker ste najboljše zagovorniki za vse slučaje. Upam, da bomo ob petdesetletnici vsi združeni v najmočnejši slovenski organizaciji.

Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ ter rojakom in rojakinjam širom Združenih držav!

G. J. Potenta, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. BARBARE, ŠT. 23, JSKJ, TRENTON, PA.

Ob proslavi 25-letnice naše Jednote naj tudi jaz napišem par vrst zgodovine našega društva. — Natančnih podatkov ne morem podati, ker društvo je bilo usfanovljeno že pre. 21 leti. Poročal bom pač, kar mi je mogoče.

Društvo je bilo ustanovljeno 2. junija, 1902. Prva agitatorja sta bila rojaka Martin Kovač in Jos. Modar. Bila sta uspešna in takoj je pristopilo 24 članov. V prvi odbor so bili izvoljeni sledeči sobratje: Martin Kovač, predsednik; Jos. Modar, tajnik; Gregor Oblak, blagajnik; Jos. Horvat, zastopnik. Pri ustanovni seji se je sklenilo, da se društvo priključi k JSKJ. Ustanovitelj je zdaj malo pri društvu, ker so se izselili v druge kraje. — Dne 30. maja leta 1906, je razvilo društvo svojo zastavo, kateri slavnosti je prisostvoval tudi društvo sv. Alojzija, št. 31, iz Braddocka in sicer pod naslovom sobrata J. Germa, za kar mu je naše društvo hvaležno.

Leta 1907 je šlo društvo največ članov. Takrat je bilo 162 članov in 58 članice; mladinskega oddelka tedaj še ni bilo. Sedaj šteje društvo 155 članov in članice ter 51 otrok. Odkar je društvo ustanovljeno, je umrlo 11 članov in članice ter dva otroka. Umrli so pri društvu torej tekom 21 et ni bilo veliko. Smrtnina je bila sem točno in brez zadržkov izplačana, za kar se je zahvaliti gl. uradnikom, za njih vestno poslovanje.

Glede finančnega stanja ne morem točno poročati izza obstanka društva, ker so stare knjige zelo omanjkljive, dosti listin pa sploh ni mogoče dobiti, ker so uničene. Poročal bom o stanju izza 1. februarja 1915, pa do 31. decembra 1922, to je za osem let.

Jednoti smo plačali vsega skupaj v osmih letih \$20,704.50, istem času pa smo prejeli od Jednote \$9,035.90.

Tako smo pripomogli Jednotini blagajni za \$11,668.70, seveda je reba odračunati stroške, kar jih je imela Jednota v tem času z društvom. Če bi imel pri rokah knjige od prejšnjih trinajstih let, bi podal natančne račune; upam, da je v onih trinajstih letih prišla od našega društva v Jednotino blagajno tudi lepa vsota.

Med članstvom vlada sloga in sorodnikov ne potrebujemo.

Naše članstvo stremi za združenju vseh Jednot in Zvez. Pozdravljam vse člane in članice J. S. K. J. Jednote!

Frank Schiffrar, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. PETRA IN PAVLA, ŠT. 35, J. S. K. J., LLOYDELL, PA.

Letos 18. julija poteče ravno 20 let, kar je bila ustanovljena naša Jednota. Ustanovitelji našega društva so bili sledeči: Ivan Šrajbas, predsednik; Joseph Matičič, tajnik in Matija Indihar, blagajnik. Takoj ob ustanovitvi je pristopilo 28 članov.

Srečno zahvalo izrekamo ustanoviteljem, ki so se podali neustrašno na delo za korist Slovencev in za podporo vdov in sirot.

Takoj po ustanovitvi dne 4. avgusta je bilo naše društvo sprejeto pod okrilje slavne J. S. K. J. Jednote. Dobilo je številko 35. — V času svojega obstanka je izplačalo društvo nekaj nad tritisoč dolarjev bolniške podpore. — Društvo šteje sedaj 50 članov, 28 članice in 35 otrok. S svojim lastnim premoženjem si je nabavilo dve zastavi, katerih ena je stala 120, druga pa 80 dolarjev.

Društvo si je zgradilo tudi svojo lastno dvorano, ki je veljala tisoč dolarjev. V blagajni je sedaj \$300.00.

Ozimo se danes na našo ljubo Mater JSKJ! Na tisoče slovenskih src bije danes v hvalečnosti zanjo. Vsak, ki je pod njenim okriljem, je ljubi, in vsak si prizna,

da bi ji izkazal svojo hvaležnost. Koliko dobrot nam je že izkazala JSKJ! Koliko solza je že otrla, kolikim ponesrečenim že pomagala, koliko vdov in sirot vsaj deloma potolažila! Ona je trdnjava, okrog katere se zbira mo danes, svesti si, da pademo tudi mi, če pade ona! Vzemimo priproste rojaka, ki je prisiljen v potu svojega obraza z nevarnim delom služiti si svoj vsakdanji kruh. Izkunjaj uči, da nesreča nikoli ne počiva. Zjutraj se podaš zdrav na delo, zvečer te pa mogoče že ranjenega ali celo mrtvega prišose nazaj. Kaj boš, ubogi pohabljenec, če nisi nikjer zavarovan? Kaj boste počeli, uboge vdove in sirote, če vaš rednik ni bil član nobenega društva? Od hiše, do hiše, kaj ne? Toda to je trnjeva, grenka pot!

Kolikor je meni znano, je društvo sv. Petra in Pavla prejelo od JSKJ 18 posmrtnin po \$1000 in 2 po \$500. Skupaj torej \$19.00. — Koliko je plačala bolniške podpore in poškodnine, ne morem natančno povedati, ker je silno omanjkljivo vknjiženo. Tajniki imajo ponavadi premalo plače in so utrujeni od težkega dela, tako da jim ni zameriti, če ne napravi vsega točno. Toliko vem, da je plačala samo lansko leto do \$1200 bolniške podpore. To je ogromna vsota za tako malo število članov.

Da je Jednota na današnjem trdnem stališču, gre, po mojem mnenju, največja zasluga glavnemu odboru, posebno pa našemu tajniku Josephu Pishlerju. Dobri in pošteni uradniki postavijo Jednoto kakor tudi društvo na pošteno in zdravo podlago.

Slavna Jednota, precejtaj še nadalje tako kot dosedaj. Koraj, kaj po začrtani poti, bodi in vna, prej dobra mati svojim otrokom, kakor si bila do sedaj! Živeči še mnoga leta!

Andrew Malovrh, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ALOJZIJ, ŠT. 36, J. S. K. J. CONE-MAUGH, PA.

Naše društvo je bilo ustanovljeno 2. julija 1902. Ustanovljeno je bilo na prostem, ker to je bilo prvo slovensko društvo v tej naselbini in takrat še ni bilo dvoran kot so danes. Društvo je pomaloma napredovalo in obdržavalo svoje redne seje po privatnih hišah.

Leta 1904 — 1905 smo napravili dvorano. Prva veselica se je vršila velikonočni ponedeljek leta 1905. Potem je društvo lepo napredovalo do leta 1908, nakar so nastopili slabi časi, ker je bilo mnogo bolnikov. Takrat so nekateri člani pustili društvo ter pristopili k drugim Jednotam in Zvezam, tako da je društvo šlo še samo 73 članov in 31 članice, zavarovanih samo za smrtnino. — Od leta 1913, ko se je vršilo deveto glavno zborovanje v Pittsburghu, Pa., ko je bila sprejeta centralizacija bolniške podpore in enakopravnost članic, je društvo začelo zopet napredovati, ker ta krat se je marsikatero društvo obvarovalo pogina. Leta 1916, smo prenovili dvorano, da odgovarja društvenim interesom. — Stalo nas je to lepo vsoto \$4500.

Sedaj je ta dvorana v ponos vsem Slovencev v tej okolici. Leta 1918, smo napravili tudi oder za prirejanje dramatičnih predstav. To nas je zopet stalo \$500. Istega leta, ko je razsajala influenza, smo izgubili 3 člane (eq); položili smo v grob očeta in hčerko družine Klančar. Bali smo se večje katastrofe, vendar nismo bili preveč prizadeti.

Leta 1919., ko je bila jeklarska stavka, nismo nazadovali, ker ni trajala dolgo, zato se je vse ugodno rešilo za društvo in smo lepo napredovali. V letu 1922 pa je prišla brezposelnost in slabe delavske razmere, nato še premožarska stavka, a pri premož-

je zaposlenih največ naših članov. Kljub osem mesecev trajajoči stavki pa nismo izgubili mnogo članov, ker je bila v blagajni precejšnja vsota, s katero so se plačevali assessmenti. Ko pa je vse pošlo, naj je Jednota počakala nekaj časa, tako da smo mogli obdržati društvo.

Ko se je pričelo zopet z delom, so poravnali člani društvu več svoj dolg, in sedaj zopet lepo napredujemo, bodisi v članstvu, bodisi v pogledu blagajne. Društvo je imelo tekom 21 let svojega obstanka, 45 smrtnih slučajev. 11 jih je bilo ubitih v premožarskih rovihi, 33 jih je umrlo naravne smrti, eden je izvršil samomor.

Bolniške podpore se je izplačalo 50 tisoč dolarjev odkar obstoji društvo, kar je razvidno iz knjig.

Dne 31. maja 1923., je šlo naše društvo 239 članov in članice in 162 članov mladinskega oddelka. Društveno premoženje se čeni na \$10.000. Na dvorani je še dolga \$1000, v blagajni pa je — \$349.51.

Joseph Dremely, tajnik.

ŽELODOČNE BOLEZNI.

Pokvarjen želodec ali želodčni katar povzroča glavobol, mrhalice, težave v želodcu, vzame tek, povzroča riganje in zgago. Vzroki tiče navadno v neizmernosti v uživanju težko prebavljivih jedil, ali pa če smo si prehladili želodec. Najboljše sredstvo za ozdravitev je post in primerna dieta. Redno ponavljanje želodčnih težav po zaužitih jedeh opravimo, ako zaužijemo po vsaki teži hrani pol žličke sode (bikarbonate) ki se dobiv vsaki lekarni, razpuščene v kozarec vode.

Kdor nima lastne hiše, je doma vsepovsod.

Nekaj dobrih vlog

MESTNI BONDI

prosti zveznega dohodninskega davka

	Due	Yield	About %
Toledo, Ohio, Sewer 4½'s	1941—44	4.25	
Akron, Ohio, Improvement 4½'s	1929—46	4.50	
Lima, Ohio, Board of Education 5's	1933—39	4.60	
Guilford Co., N. C., Board of Education 5's	1927—32	4.90—4.75	
Rockingham, N. C., Street Improvement 5½'s	1926—43	5.20	
Liberty Co., Texas, 5½'s	1947—51	5.00	
Pittsylvania Co., Va., Road Improvement 5½'s	1933	4.60	

KORPORACIJSKI BONDI

Tyroler Realty Co., 1st Mortgage 6's	1938	6.05
Continental Gas & Electric Corp. Ref. Mtg. 6's	1947	6.45
Joseph & Feiss Co., 1st Mortgage 6½'s	1943	6.50
Jacob Dold Packing Co., 1st Mortgage 6's	1942	6.55
Wm. Davies Co. Inc., 1st Mortgage 6's	1942	6.75
Webster Building, 1st Mortgage 7's	1943	6.90
Sinclair Consol. Oil Corp., 1st Mortgage 6½'s	1938	7.15

Jamščine, ki jih nudimo, smo kupili edino po natančni in temeljiti preiskavi z ozirom na njihovo vrednost kot vloge

Na zahtevo vam da vse podrobnosti glede gornjih izdaj

OTIS & CO.

216 Superior Ave., N. E.
CLEVELAND

John F. Perko, Foreign Investors' Dept.

Zgodovinski podatki društev Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JANEZA KRSTNIKA, ŠT. 37, J. S. K. J. CLEVELAND, OHIO.

Predno se je ustanovilo društvo sv. Janeza Krstnika št. 37, so bila v Clevelandu samo štiri društva. Ako premislimo, da je danes tukaj 40 društev, ki spadajo k različnim Jednotam in Zvezam, in graven teh še dosti samostojnih društev in klubov, ki so vsake vrste: dramatični, izobraževalni, pevski, politični itd., ki so večinoma vsi na St. Clair Ave., koliko pa je še raztresenih po mestu na vzhodu, zapadu, na jugu, potem se vidi, kako je bilo takrat izvedelo v clevelandski naselbini, da se snuje novo društvo, in ker so gori omenjeni možje uživali splošno spoštovanje med takrat naseljenim narodom, so dobivali

Pršlo je leto 1908, ki je bilo potrebna ustanovitev novih društev. John Brodnik, Frank Špelko, Andrej Kikelj, John Posh in Jos. Košak so imeli sestanke pri Andreju Kikelju, ki je imel takrat gostilno in kjer je bil najbolj pripraven prostor za to. Kmalu se je jako huda doba za društvo. Kakor znano, je bila takrat v Ameriki splošna kriza.

Člani niso nič delali in tako tudi asessmenta niso mogli plačevati. Društvo je zalagalo zanje, dokler je moglo, ko pa le ni bilo moč več, napravili so na Jednoto resolucijo, da naj bi se razpisal kar najnižji asessment. Društvena blagajna se je bila že tako zelo skrčila, da je bilo društvo prisiljeno, odtrgati svojim članom od bolniške podpore, in sicer so do-

napredka, ki si jo korakalo do sedaj in bodi v ponos naši dični Jugoslovanski Katoliški Jednoti kot eno največjih in najmočnejših njenih društev!

Frank Kačar, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 41, E. PALESTINE, OHIO.

Ker praznuje naša slavna J. S. K. Jednota dne 18. julija tega leta svojo petindvajsetletnico, zato se je tudi društvo sv. Jožefa, št. 41, namenilo, da nekaj spisev v proslavo te petindvajsetletnice. Naše društvo je bilo ustanovljeno leta 1903, in sicer 13. marca. Ustanovnih članov je bilo 13. — Ustanovitelji so imeli mnogo dela in truda, predno je začelo društvo uspevati. Društvo ni poseb-

je, kar je dokazala zadnja konvencija. Da tako napredujemo, se je v prvi vrsti zahvaliti glavnim uradnikom, zlasti pa je k temu prosperu pripomogel brat glavni tajnik s svojim točnim in umnim poslovanjem ter vestnim delom, tako da ni nikoli nobenih sitnosti ali zakasnelosti. Naše društvo mu zato izreka vso zahvalo za njegovo delovanje. Bratje in sestre, delujmo skupno za napredek in procvit J. S. K. J., ter za napredek splošnega delavstva, ker to bo le v našo korist. Bodimo v resnici bratje, kot nas to uče pravi naša Jednota; tako da ne bo to samo na papirju, ampak tudi v resnici. Posebno pa priporočamo, da naj člani strogo izpolnjujejo pravila za časa delavskih stavk, da ne bodo odjedali kruha svojim sobratom, ker to je v ve-

steje društvo 107 članov in članice, ter 21 v otroškem oddelku, skupaj torej 128 članov. Društvo posluje v najlepši slogi, za kar greva čast članstvu ter društvenim uradnikom.

Pozdrav vsem članom in članicam naše slavne J. S. K. Jednote!

Primoz Knafelc, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ALOJZIJA, ŠT. 43, JSKJ, EAST HELENA, MONT.

East Helena je majhno in prijazno mestce, ki šteje okoli 1500 prebivalcev, pa še to majhno številko je iz vseh mogočih narodnosti. To mestce je pogorelo dne 19. avgusta 1919. Zgorelo je nad polovico mesta. Pri požaru smo bili Slovenci hudo prizadeti, zgoreli so domovi, obleka in denar. Takoj po požaru je pa prišlo mestu na novo rasti, tako da je danes zelo lično. Slovenci smo zaposleni večinoma v rudotopilnici. Nekaj Slovencev je pa tudi farmerjev; nekateri njih so precej dobro stoječi in jim ni treba poslušati parne piščalke, kdaj jih bo poklicala na mučno delo.

V naselbini imamo tudi slovensko trgovino, kjer so precej dobro založeni z vsakovrstnim blagom. Pa tudi slovensko gostilno in mesnico imamo.

Kar se tiče društev, smo tudi precej dobro zavarovani. Imamo namreč četvero podpornih društev, ki spadajo k raznim Jednotam.

Društvo sv. Alojzija, št. 43, je bilo ustanovljeno leta 1903, dne 26. julija s 13 člani. Še sedaj je pri društvu nekaj članov, ki so društvo ustanovili. Tem izreka mo zahvalo za njih trudopolno in častno delo. Vsak početak je težak, ali člani so bili delavni in delovali so neumorno za društvo, tako da je danes na trdni in dobri podlagi.

Naše društvo ni mnogo napredovalo v članstvu v dvajsetih letih svojega obstanka. Vzrok je, ker je naša naselbina majhna ter imamo več slovenskih društev, in vsi rojaki pripadajo k dveh ali celo trem društvom. Rojaki pa, ki dozdaj ne spadajo še v nobeno društvo, se pa za tako stvar ne menijo, njim je društvo deveta brigada. Takim rojakom je priporočati, da pristopijo v društvo, ker jih ne ve, kje ga čaka nesreča.

Od društvenega obstanka pa do danes smo izgubili dva člana, ki sta bila zavarovana vsak po \$1000, ter eno članico, zavarovano za \$500. Za poškodbe smo prejeli za izgubo ene roke \$400, za odškodnino in operacije pa 75 dolarjev.

Koliko bolniške podpore smo prejeli, mi je nemogoče poročati, ker so stare knjige zgorele pri prejšnjem požaru.

K sklepu pozdravljamo vse članice naše slavne Jednote, ter jim želimo mnogo napredka v bodočih petindvajsetih letih.

Frank Perlech, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. MARTINA, ŠT. 44, JSKJ, BARBERTON, OHIO.

Naše društvo sv. Martina, št. 44, v Barbertonu, Ohio, je najstarejše podporno društvo v naši naselbini. Agitacijo za ustanovitev društva je začel pokojni sobrat Math Kramar. Ta sobrat je predno je prišel v Barberton, bival v Lorain, Ohio, kjer je bil tudi ustanovni član društva Marije Pomagalj, št. 6, JSKJ. Prvi shod v svrhu ustanovitve našega društva se je vršil dne 3. septembra 1903, v hiši pokojnega sobrata Kramarja. Društvo pa je bilo sprejeto k JSKJ dne 27. septembra 1903. Ustanovni člani našega društva so bili: Louis Balant, Karol Bregantik, John Glavan, Anton Kus, Louis Klanšek, Fr. Košir, Joseph Jakin, Frank Mallovrh, Martin Mažek, Frank Mažek, John Maži, John Praprotnik, Joseph Primčič, Joseph Svete, Jos. Smak, Anton Slogar, Pavel

Štrukel, Anton Štrukel, Peter Lužar, Martin Žagar, Louis Stangar in Math Kramar (skupno 22). — Od ustanovnih članov, ki so še živi in pri našem društvu, so sledeči: Martin Mažek, Martin Žagar, Peter Lužar in John Praprotnik.

Od ustanovnih članov, ki so umrli, so sledeči: Math Kramar in Anton Slogar.

Prvi je umrl pri društvu John Kastelic, in sicer 24. decembra 1906. Prva članica, ki je umrla, je bila Lucija Opeka. Zadnji umrl član pri društvu je Anton Koren, umrl 5. aprila 1923.

Prve mesečne seje je imelo naše društvo pri pokojnem sobratu Math Kramarju, zatem v poslopju Nick Roota, na vogalu 2nd St. in Tuscarawas Ave. Prvi uradniki našega društva so bili: Math Kramar, predsednik; Frank Košir, tajnik; Anton Štrukel, blagajnik. Prvi uradniki pri našem društvu niso imeli nobene plače; plačalo se jim je le morebitne stroške, ki so jih imeli vsled društva. Iz zapisnika je tudi razvidno, da se je prva leta nazivalo društveno predsednika z "gospodom", namesto sobratom. Društvo je plačevalo prv leta po 5 dolarjev bolniške podpore na teden za do šestih mesecev; za to se je pobiral asessment po 50c na mesec.

Ob ustanovitvi je bilo tukaj zelo malo slovenskih družin, samo okoli 20; največ je bilo seveda "boarderjev". Sedaj je tukaj čez dvesto slovenskih družin.

Prva leta je društvo zelo lepo napredovalo; članstvo pa, kakor razvidno iz zapisnikov, ni bilo nič kaj stanovito, ter je odstopalo in jih je bilo suspendiranih večših kar po 15 na mesec. Ravno v takem številu pa je pristopalo tudi novo članstvo.

Nekaj let po ustanovitvi našega društva, so se začela ustanavljati v tukajšnji naselbini tudi druga društva. Kakor vselej pri takih priredbah in ustanovitvah, je tudi naše društvo trpelo, ker zgodilo se je, da je kar cel del članstva pustil društvo in večših seveda tudi po 30 ali še več dolarjev dolga, ter ustanovil drugo društvo, pripadajoče drugi slovenski podporni organizaciji. — Naše društvo je bilo tako nesrečno, da je imelo že od ustanovitve pa do pred par let vedno kake sitneže v svoji sredi, ki so delali razdor pri društvu. Tako števimo v zapisniku, da je užaljen član pripeljal na društveno sejo odvetnika, nameravajoč s tem ustrašiti hovat društvo. In zopet, da se je blagajnik našega društva branil izročiti društveno blagajno in zastavo, potem ko je bil ertan iz društva in cela zadeva je šla pred sodnijo. Največ nesloge pri društvu je bilo okoli leta 1906, potem pa je društvo vedno nekam hiral in tako vidimo, da je leta 1912, imelo društvo le še 46 članov in članice. V sled vednega prepira in rovanja proti društvu od strani nekaterih članov, se ni moglo dobiti niti uradnikov, čeprav je bilo za to dosti zmožnih članov, ki pa niso hoteli prevzeti uradništva samo vsled nemirnosti in "kikanja" od strani nekaterih članov, kakor sem že omenil.

Največji napredek ima naše društvo zaznamovati v letih 1921. in 1922; to je v letih, ko smo dosegli 100procentno solventnost in pa mir pri društvu, kar je gotovo oboje ugodno vplivalo na rojake, da so pristopali k društvu. V treh dveh letih je pristopilo v naše društvo 58 članov in članice v odrasli oddelku, in 14 članov in članice v otroški oddelku. Svojo društveno zastavo si je društvo nabavilo l. 1906.

Anton Okoliš, tajnik.

Naše društvo sv. Martina, št. 44, v Barbertonu, Ohio, je najstarejše podporno društvo v naši naselbini. Agitacijo za ustanovitev društva je začel pokojni sobrat Math Kramar. Ta sobrat je predno je prišel v Barberton, bival v Lorain, Ohio, kjer je bil tudi ustanovni član društva Marije Pomagalj, št. 6, JSKJ. Prvi shod v svrhu ustanovitve našega društva se je vršil dne 3. septembra 1903, v hiši pokojnega sobrata Kramarja. Društvo pa je bilo sprejeto k JSKJ dne 27. septembra 1903. Ustanovni člani našega društva so bili: Louis Balant, Karol Bregantik, John Glavan, Anton Kus, Louis Klanšek, Fr. Košir, Joseph Jakin, Frank Mallovrh, Martin Mažek, Frank Mažek, John Maži, John Praprotnik, Joseph Primčič, Joseph Svete, Jos. Smak, Anton Slogar, Pavel

Štrukel, Anton Štrukel, Peter Lužar, Martin Žagar, Louis Stangar in Math Kramar (skupno 22). — Od ustanovnih članov, ki so še živi in pri našem društvu, so sledeči: Martin Mažek, Martin Žagar, Peter Lužar in John Praprotnik.

Od ustanovnih članov, ki so umrli, so sledeči: Math Kramar in Anton Slogar.

Prvi je umrl pri društvu John Kastelic, in sicer 24. decembra 1906. Prva članica, ki je umrla, je bila Lucija Opeka. Zadnji umrl član pri društvu je Anton Koren, umrl 5. aprila 1923.

Prve mesečne seje je imelo naše društvo pri pokojnem sobratu Math Kramarju, zatem v poslopju Nick Roota, na vogalu 2nd St. in Tuscarawas Ave. Prvi uradniki našega društva so bili: Math Kramar, predsednik; Frank Košir, tajnik; Anton Štrukel, blagajnik. Prvi uradniki pri našem društvu niso imeli nobene plače; plačalo se jim je le morebitne stroške, ki so jih imeli vsled društva. Iz zapisnika je tudi razvidno, da se je prva leta nazivalo društveno predsednika z "gospodom", namesto sobratom. Društvo je plačevalo prv leta po 5 dolarjev bolniške podpore na teden za do šestih mesecev; za to se je pobiral asessment po 50c na mesec.

bri gospodar zasadil mlado drevesce na svojem vrtu ter dejal sam pri sebi: Skrbel bom zate, da mi ne vsahneš. Dajal ti bom potrebnih možič od časa do časa, da mi v doglednem času postane mogočno drevo, ki bom ponosen nate, da sem te vsadil.

Tako so govorili tudi možje tam v daljni Minnesoti pred 25 leti, ko so se zbrali skupaj ter nam ustanovili slavno J. S. K. J. Ti ustanovniki so znali, da jih čaka težavno delo, da bo trnjeva njihova pot, toda niso se strašili dela niti težav. Hoteli so, da njihovo započeto delo napreduje, zastavili so vse svoje moči ter si medsebojno obljubili bratsko pomoč. Govorili so: Hočemo, da naša mlada sajenka postane v doglednem času mogočno drevo, ki bo razprostirala svoje vejave širom Združenih držav. In res: kakor govorjeno, tako storjeno.

Ako pogledamo v preteklost naše slavne J. S. K. J., vidimo, koliko odgovornosti in koliko težav je imela v teku 25 let, toda premagala je vse, dobro gospodarstvo ji je postavilo močno podlagi, in vsi napori sovražnikov, da bi jo uničili, so se izjalovili. Previdni uradniki, menjajoči se od časa do časa, so jo dobro vodili ter vedno gledali, da je stala na trdnem, zdravem stališču, da ji sovražnikova moč ni bila kos.

Naša Jednota stoji danes trdno ter nam je dobra mati, ki daje obilo kruha svojim otrokom. Z radostjo pomislimo, kolikokrat je priskočila na pomoč ubogim vdovam in nedolžnim otrocičem. — Koliko solza je otrla in koliko nesrečnih potolažila! Zato lahko rečemo danes, da je JSKJ dobra mati, ki ne zapusti v nesreči svojih otrok, zato se mi, njeni člani, zatekam v naročje te naše matere. Zato društvo sv. Jožefa, št. 45, v Indianapolisu, Ind., kliče danes k srebrnemu jubileju naše slavne Jednote: Čast in slava Jednoti, čast in slava njenim ustanovnikom. Vi, pionirji, ste započeli delo, ki ga vsi skupaj danes nadaljujemo. Kolikor vas je še živih, vam kličemo: članstvo JSKJ vam vašega dela ne more poplačati! Lahko ste ponosni na sad svojega dela!

IZ URADA DRUŠTVA SV. BARBARE, ŠT. 47, JSKJ, ASPEN, COLO.

Društvo sv. Barbare, št. 47, Aspen, Colo., je bilo ustanovljeno l. 1903. S 16 člani je poslovalo eno leto samostojno. Uradniki so bili: L. Lesar, predsednik; J. Plane, tajnik; O. Palčić, blagajnik; J. Borštnar, organizator.

Leta 1904, so začeli ugibati, bi li ne bilo boljše, če pristopijo h kakim jednoti. Toda niso dolgo ugibali. Enoglasno so se izrekli, da pristopijo k slavni Jugo - Slov. Katoliški Jednoti, ki naj jim bo mati zavetja. Zatorej se danes stojimo trdno z našo Jednoto in bomo stali, dokler nam bo v prših utripalo naše slovensko srce. Mi se v Ameriki ne bojimo stopiti z društveno zastavo med vrste tujezemce pri kaki slavnosti ali pri pogrebu ter s tem pokazati, da smo zavedni, organizirani Slovenci.

Na društvenem polju stojimo še precej dobro, kolikor se sme pač pričakovati v teh slabih časih. V zadnjih desetih letih smo nekaj nazadovali v članstvu in tudi finančno. Društvo šteje 45 članov in 27 članice.

Jos. Borštnar, predsednik.
Louis Grohar, tajnik.
Anton Kastelic, blagajnik.

Duh potrebuje prav tako izpremembe hrane kot telo.

Pametni ljudje uravnajo spore, bedaki se pa pripravajo.

Dosti ve oni, ki ve, kdaj držati jezik za zobmi.

Izogni se veselju, ki vključuje do kazen bodoče bolečine.

SLOVENSKI NARODNI DOM V CLEVELANDU, O.

Družinar Doma je tudi društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37, JSKJ poleg ostalih osemindvajset društev. — Ideja za Slovenski Narodni Dom se je sprožila leta 1903 in po dvajsetih letih se bo uresničila. To bo največje narodno podjetje v Ameriki. — Slavnostna otvoritev se vrši jeseni, in ob tej priliki bo izročeno poslopje svojemu vavičenemu namenu.

od vseh strani bodrila, naj se skliče ustanovni shod.

Na tih posvetovanjih je prišlo večkrat do kaknega nesporazuma, posebno, ko so ukrepali, kakšno ime naj se da društvu. Seveda, — vsak organizator je hotel vsiliti svojega patrona. Ko je nekdo predlagal, naj bi se društvo imenovalo po sv. Juriju, so vsi k temu oporekali, češ, da je Jurij grdo ime. Ker pa se je enemu izmed nazvalih organizatorjev zdelo to prekanje premalenkostno, je zaklical: — Če je Jurij grd, je pa "šimle" lep, — in debate je bilo konec za tisti večer.

Na drugem sestanku je povedal Frank Špelko, da hoče sklicati ustanovni shod dne 29. julija. — Vsi so bili zadovoljni in tudi radi imena so se pobotali, da se bo društvo imenovalo po sv. Janezu Krstniku, ker je skoro vsakemu drugemu Slovencu ime Janez.

In tako je bil sklican na dan 29. julija 1902., ustanovni shod. Shoda se je udeležilo 37 Slovencev, ki so bili voljni pristopiti k društvu. Takoj na tem shodu se je sklenilo, da se društvo priklonijo k Jugo-Slovanski Katoliški Jednoti. Izvolilo se je tudi društvene uradnike, ki so bili sledeči:

John Posh, (umrl) predsednik; Frank Špelko (umrl), podpredsednik; Josip Košak, 1. tajnik; John Brodnik, 2. tajnik; Josip Perko, blagajnik. Odborniki: — Fert, Tifolt (umrl), Josip Kranjc A. Bajt, Računski pregledovalec; Andrej Kikelj, Frank Milavec (umrl), in John Saje.

Tako je bila položena prva podlaga društvu, ki je danes največje, kar jih je društev pri JSKJ, in šteje danes 321 moških članov in 101 članice v odraslem oddelku, in 171 članov in članice v mladinskem oddelku.

Vsak začetek je težak, posebno pa pri društvu. V začetku je društvo samo izplačevalo bolniško podporo. In, dasi so vedno novi člani pristopali k društvu, vendar je bilo vedno toliko bolnikov, da blagajna kar ni hotela rasti kviljki. Društvo je prirejal pikenike, veselice in je bilo sploh živahno življenje pri tem društvu že odkriva njegovega obstanka. Sedaj, zadnjih par let, pa je društvo to opustilo, ker večkrat ni bilo nobenega dobička. Seveda, ker veselice niso vedno prinesle bogve koliko dobička (ena taka veselica je prinesla šest dobiček \$2.85 za ves trud in delo!) vendar so imele te prireditve velik moralen uspeh. Kmalu je društvo zaslovelo v Clevelandu in novi člani so kar trumoma pristopali k njemu.

bivali božajki namesto \$5 tedenske podpore, samo \$3.75. Seveda to ni trajalo dolgo. Društvo si je kmalu zopet pomagalo na noge, in člani so bili zopet v polni meri zadovoljni.

Društvo si je omislilo tudi lepo zastavo, katero je blagoslovilo 10. septembra 1905. Botra zastavi sta bila Anton Prijatelj in Marija Milavec.

Leta 1912., je društvo praznovalo desetletnico svojega obstanka, in ob tej priliki je priredilo veselico, katere se je udeležilo lepo število občinstva iz mesta in okolice. Leta 1917 je društvo praznovalo petnajsetletnico in je ravno tako priredilo veselico, ki je tudi dobro uspela. Nad vse sijajno smo pa praznovali dvajsetletnico društvenega obstanka dne 8. oktobra 1922. Ker smo priredili velik banket samo za člane in družine članov in seveda da smo povabili tudi mladinski oddelk — društva na banket. Končno smo imeli zabavo prve vrste. Udeležili so se skoro vsi člani in članice društva in udeležba je bila tako velika, da je bila vsa največjih dvoran v naselbini premajhna da bi se moglo vsem navzočim dobro postreči. Dosedaj ni imelo še nobeno društvo v naselbini tako finega banketa, ki bi bil tako zelo obiskan, in zato ostane v spominu vsem, ki so se ga udeležili.

Društvo je tudi ustanovni član in delničar podjetja Slovenski Narodni Dom v Clevelandu. — Društvo je bilo od začetka pa do danes ves čas aktivno za uresničenje cilja, in to se bo zgodilo letos, ko bo stavba dokončana. — Društvo lastuje za \$2.620.00 delnice S. N. Doma in je še pripravljeno podpirati to podjetje.

Tako je društvo sv. Janeza Krstnika delovalo in rastle med rojaki v clevelandski naselbini. Danes teče 21. leto, kar je bilo ustanovljeno. Marsikateri član in članica je že spravilo pod zeleno rušo, skazujoč jim bratsko čast z obilnim spremstvom in s društveno zastavo, ko je na zadnjem potu spremljalo preminulega društvenika ali društvenico. Marsikateri solzo je že društvo otrlo zapušeni vdovi in osirotelim otrokom, in marsikje je bilo rešilni angel, ki je otel siromaka bede in trpljenja.

In društvo se širi in procvita, se dviguje in pogumno zre v bodočnost. Ljubee zbira svoje člane in članice pod svoje okrilje, bodreč jih in tolažeč.

H koncu kličem društvu sv. Janeza Krstnika: procvetaj, napreduj in množi se! Vztrajaj v slogi in bratstvu na tej lepi poti

no napredovalo do časa, ko je še samo izplačevalo bolniško podporo, ker blagajna je bila skoro izčrpana zaradi pogostih boleznij, zato je bilo društvo prisiljeno, povikati asessment. To pa je bil hud udarec za pridobivanje novih članov, tako da društvo ni moglo povoljno napredovati v članstvu. Ko pa je Jednota sprejela centralizacijo bolniške podpore, je pa tudi naše društvo začelo bolj napredovati v članstvu, tako da šteje danes 40 članov in članice in 38 otrok v mladinskem oddelku. To je lep napredek za tako majhno naselbino kakor je naša.

Seyeda, društvo nima mnogo v društveni blagajni. Vzrok temu je, premogarska stavka. Leta 1914 ko je trajala dve leti, je društvo plačalo par asessmentov za vse člane iz blagajne, tako da se je blagajna popolnoma izčrpana. Da pa sedaj nimamo veliko v njej, so pa vzrok še druge stavke, ki so sledile, posebno leta 1922., ko je trajala pet mesecev. Ker pa je članstvo naprednega mišljenja, so se pa vsi strogo držali pravil ter jih ni nihče kršil, da bi šel opravljati nečedno delo. — Leto 1921., je bilo tudi jako nesrečno za društvo in Jednoto. Ko je tu razsajala vročinska bolezen, smo izgubili dva člana in eno članico ter se je izplačalo veliko bolniške podpore. Ako bi društvo samo moralo izplačevati to podporo, bi mu obstanek ne bil zagotovljen, ker je društvo premajhno. Tako pa, ker vsi člani naše Jednote plačujemo v skupni bolniški sklad, se tak udarec lažje preneša. Članstvo slavne JSKJ torej lahko razvidi, kako velik napredek so napravili delegati, ko so sprejeli centralizacijo bolniške podpore. Dasi so imeli mnogo truda in tudi nasprotstva, so se le zavedali, da je le v skupnosti in edinstvu prava bratska moč.

Druga naša želja je želja, za združenje vseh jednot in zvez. — Potem bi bili še bolj močni, ko bi bili združeni v eni sami močni Jugo-Slovanski Katoliški Jednoti, za kar pa je treba v vseh oirih bratstva in sloge.

Da je bila naša JSKJ res dobra mati vsem članom in članicam, lahko izkažemo z računi. Koliko smo že prejeli od nje od ustanovitve našega društva do sedaj. — Letos je bilo ravno dvajset let, kar se je ustanovilo naše društvo. V teh 20 letih smo prejeli od Jednote \$4.235 bolniške podpore in \$5.500 posmrtnine. Iz tega je tudi razvidno, kako skrbna in dobra je bila Jednota za nas člane in članice v slučaju boleznij in smrtnosti. Zato pa naša slavna Jednota tudi v vseh oirih dobro napredu-

je, kar je dokazala zadnja konvencija. Da tako napredujemo, se je v prvi vrsti zahvaliti glavnim uradnikom, zlasti pa je k temu prosperu pripomogel brat glavni tajnik s svojim točnim in umnim poslovanjem ter vestnim delom, tako da ni nikoli nobenih sitnosti ali zakasnelosti. Naše društvo mu zato izreka vso zahvalo za njegovo delovanje. Bratje in sestre, delujmo skupno za napredek in procvit J. S. K. J., ter za napredek splošnega delavstva, ker to bo le v našo korist. Bodimo v resnici bratje, kot nas to uče pravi naša Jednota; tako da ne bo to samo na papirju, ampak tudi v resnici. Posebno pa priporočamo, da naj člani strogo izpolnjujejo pravila za časa delavskih stavk, da ne bodo odjedali kruha svojim sobratom, ker to je v ve-

steje društvo 107 članov in članice, ter 21 v otroškem oddelku, skupaj torej 128 članov. Društvo posluje v najlepši slogi, za kar greva čast članstvu ter društvenim uradnikom.

Pozdrav vsem članom in članicam naše slavne J. S. K. Jednote!

liko škodo Jednoti in vsem nam. Bratje in sestre, delujmo skupno i naprej po začrtani poti še do boljšega napredka in blagostanja Jednote!

Bratski pozdrav vsem članom in članicam!

Anton Brelich, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA MARIJE POMAGAJ, ŠT. 42, JSKJ, PUEBLO, COLO.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 16. avgusta 1903., in bo meseca avgusta tega leta obhajalo svojo dvajsetletnico. Ob tej priliki priredi društvo veliko veselico in igro.

Ko se je društvo ustanavljalo, so imeli ustanovitelji precej zaprek od nekega drugega društva. Ustanovitelji pa se niso ozirali ne na desno, ne na levo, temveč šli neustrašeno naprej ter končno dosegli uspeh. Ustanovitelj in voditelj društva je bil John Gaber, ki je šel po delu od hiše do hiše, ter naročeval rojakom, naj se udeležijo ustanovne seje dne 16. avgusta 1903 v Perkovi dvorani. Agitiral je za ustanovitev novega društva ter priporočal rojake, da bo on sestavil društvena pravila. Takoj na ustanovni seji je pristopilo 43 članov. S sestavljenimi pravili so bili vsi zadovoljni. Sklenili smo, naj se plačuje bolniška podpora tri mesece, in sicer po en dolar na dan. Prva leta je bilo dosti bolnikov, v blagajni pa malo denarja.

Ravno je bilo društvo dobro ustanovljeno in sprejeto k J. S. K. J., ko je tukaj prenehala obirati največja rudotopilnica. Člani so se potem začeli preseljevati drugam, društvu pa ni nihče naznanil, kam gre. Mi smo se take člane plačevali asessment po tri do štiri mesece, blagajna je bila vsled tega silno oškodovana, število članov pa je rapidno padalo, tako da je bilo nazadnje vseh skupaj samo še devet članov. Jednoti smo bili že dolni okoli 200 dolarjev na asessmentih, pa vendar nismo še obupali. Ko je bil naš položaj najslabši, je prišlo v našo naselbino od drugod nekaj rojakov, ki so takoj pristopili v naše društvo. Kmalu smo narasli v članstvu, in ker smo pristopnino zvišali, bolniško podporo pa znižali, smo tudi dokaj hitro poravnali svoj dolg. Nago smo pričeli z agitacijo za pridobivanje novih članov. Res smo jih dobili lepo število, naskar je pričelo naše društvo lepo napredovati. V kratkem času smo si nabavili društveno zastavo in od tedaj naprej je društvo na dobrem stališču. Sedaj

šteje društvo 107 članov in članice, ter 21 v otroškem oddelku, skupaj torej 128 članov. Društvo posluje v najlepši slogi, za kar greva čast članstvu ter društvenim uradnikom.

Pozdrav vsem članom in članicam naše slavne J. S. K. Jednote!

: Kako so društva JSKJ. napredovala. :

IZ URADA DRUŠTVA VITEZI SV. JURJA, ŠT. 49, JSKJ, KANSAS CITY, KAN.

Ob proslavi petindvajsetletnice naše dične JSKJ, si tudi naše društvo šteje v dolžnost, da poda nekoliko zgodovine o društvu in njegovem poslovanju.

Društvo Vitezi sv. Jurja je bilo ustanovljeno dne 31. maja 1904. Društvo danes za dobrobit članov rojakov že dolgih 19 let. Ob ustanovitvi društva je bilo komaj 18 mož, ki so poznali, da je v združenju moč. Kakor večina vsako drugo društvo tako je imelo tudi naše v začetku svojega poslovanja resne težkoče, posebno v finančnem oziru.

Od ustanovitve do centralizacije je društvo izplačalo bolniške podpore do tisoč dolarjev. Pred desetimi ali petnajstimi leti je društvo prirejalo veselice in zabave in napredovalo se je boljše v finančnem oziru kot pa sedaj, ko sm oskoro popolnoma mrtvi v tem oziru. Tudi veselice se včasih prirejajo, toda odkar je uveljavljena prohibicija, nimamo nikakih opojnih pijač na veselice. Da ne pozabim omeniti, naše društvo ne lastuje svoje dvorane, pa tudi drugod se ne potika, ko ima svoje prireditve, temveč se vse vrši v naši cerkveni dvorani. Bog pa varuj, da bi kateri rojak prišel v cerkveno dvorano malo opit; mi ga takej izpumpamo, tako da je zopet sposoben za v dvorano.

Mnogost ustanoviteljev našega društva je še pri dobrem zdravju ter delujejo še dandanes za dobrobit članstva in društva in naše dične Jednote. Nekateri naši ustanovitelji žalibog že počivajo v hladni zemlji, med njimi prvi društveni predsednik Ivan Janžekovič, in dalje Math Cvitkovič, ki je še kot mladenič umrl. Naj v miru počivata!

Skupno število umrlih članov in članice znaša dosedaj štirinajst; vsi so bili pokopani po katoliški cerkveni obred; počivajte v miru božjem in večna luč naj vam sveti!

Naše društvo šteje sedaj 92 članov, 12 članice in 15 otrok, skupno 119 članov in članice.

To je velik uspeh, ker tukaj so še druga slovenska društva; nekaj podpornih društev ter zabavno društvo Triglav.

Naše društvo je tudi dosti prispevalo v zadnjih dvanajstih letih v prid župnije sv. Družine, kateri je bila ustanovljena pred nekaj 14 leti.

In vendar kljub vsem naporom in žrtvam pri društvu in cerkvi, naše društvo lahko reče, da lasti v blaginji preko 300 dolarjev; kar je v čast vsemu članstvu, ker tako delujejo za proevit društva.

Tebi, naša dična J. S. K. Jednota, naša dobra mati, izrekamo sedaj, ob tvoji 25letnici, najprisrčnejšo zahvalo za vse dobrote, ki si jih storila svojim otrokom ter te prosimo, bodi nam še mnogo let skrbna in ljubeča mati.

Math Petek, predsednik.
Joe Berchar, tajnik.
Marko Guštin, prvi nadzor.
Jos. Cvitkovič, blagajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. PETRA, ŠT. 50, JSKJ, BROOKLYN, N. Y.

Vse članstvo v veseljem pričakuje velepomembnega dne 18. julija, ko bo naša dična Jednota praznovala petindvajsetletnico svojega obstanka, ali srebrni jubilej. Dolga doba je petindvajset let, ali vendar so ta leta utonila kot blisk v morju večnosti. Dne 18. julija 1898. se je zbralo nekaj rojakov, začetniki Slovencev tam v Minnesoti, združili so se v eno telo in tem telesu dali ime Jugo-Slovenska Katoliška Jednota. — Bilo je treba tu velike požitnosti, poguma in vztrajnosti. Jednota pa je kljub raznim oviram lepo napredovala v vsakem oziru. Veliko dobroto je storila svojemu članstvu in na milijone bradikih solz je steklo od njenih

sirotam. Ako danes pogledajo še živeči člani - ustanovniki v preteklost 25. let nazaj, lahko vidijo, koliko sijajnih uspehov je rodilo njihovo trudapolno delo. — Mi vemo, da smo prišli v to delo, da si izboljšamo svoj gmetni položaj, da uživamo tu svobodo, katere se nam je v starem kraju več ali manj prikrajševala, vemo, da moramo sebi in svojim služiti kruh v potu svojega obraza, vemo, da kot borni delavci si imetja ne moremo nakupiti ter v slučaju smrti svojemcem premoženja zapustiti. Ali vse to nas ne ovira, da bi ne bili jasnega obraza, ker vemo, da imamo v enakih slučajih enega, ki za naše vdove in sirote skrbi.

In kdo je ta drugi? To je naša slavna Jugo-Slovenska Katoliška Jednota, močno drevo, katerega ne zlomi nobena sila, noben vihar! Čutimo neki notranji klic, ki nam vzbuja željo, da izrazimo srčno čestitko in zahvalo najprej še živečim članom ustanovnikom. Cenjeni sobratje, člani ustanovniki! Kličemo vam: Trikratna slava Bogu, ki je blagoslovil vaše trudapolno delo, ki je rodilo obilo plemenitega sadu. Vi ste bili oni, katerih klic je odmeval pred 25 leti po širni Ameriki in temu klicu se je odzvalo današnje članstvo J. S. K. J. Želimo vam danes, ob času srebrnega jubileja, da ostanete zdravi, čili in krepki ter da doživite zlati jubilej naše dične Jednote! Sedanjemu glavnemu odboru čestitamo iz dna naših src, da bo Jednota pod njegovim vodstvom praznovala svoj jubilej. Glavni predsednik, sobrat Mr. Rudolf Perdan, precej ste oddaljeni od nas; ni mogoče, da vam čestitamo osebno, v duhu pa vam podajamo danes svoje desnice ter vam kličemo: da bi zdravi in čili z najboljšimi uspehi predsedovali še dolga leta naši slavni Jednoti! — Glavni podpredsednik, sobrat Mr. Louis Balant, že več let vestno izpolnjuje svoje službo; želimo vam še več let zdravo izvrševati svojo nalogo. Glavni tajnik, sobrat Mr. Josip Pishler, približno še sedem let imate jednotino krnilo v svojih rokah. Trudapolno in naporno delo je to, ali točno in vestno ste izpolnjevali dosedaj svojo težavno nalogo, zato se danes lahko ponosni, da ravno pod vašim vodstvom praznuje naša skrbna Mati Jednota svoj jubilej. Zato želimo, da bi še več desetletij vodili Jednoto zdravi in krepki po začrtani poti do najsijajnejših uspehov. Glavni blagajnik in bivši dolgoletni glavni tajnik, sobrat Mr. Geo L. Brožič, pod vašim tajništvom smo praznovali desetletnico Jednotinega obstanka leta 1908. Upamo, da ste danes še pri isti moči in zdravju, kakor ste bili pred 15 leti. Želimo vam, da bi kot čvrst korenjak doživeli zlati jubilej naše Jednote ter ostali še dolga leta njen zvest in marljiv uradnik. Tudi vsem ostalim glavnim uradnikom čestitamo, da bi še dolgo vrsto let zdravi in z dobrimi uspehi nadaljevali ter izvrševali vsak svoje mu nalogo. — Slavna Jugo-Slovenska Katoliška Jednota, ob priliki tvojega srebrnega jubileja Ti kličemo: rasti in razširjaj se z najboljšimi uspehi v blagor in prosper, v napredek in ponos milemu slovenskemu narodu širom Amerike. V to pomozi Bog i sreča junaška!

Bodi pozdravljena, naša Jednota in blagoslovljena naj so Ti pota Vse članstvo zdaj trdno ob tebi stoji, dobrotniki shranite svojo srečo želi. Srebrni praznuječ svečan jubilej. Ozri se na nas, v preteklost poglej! Sirotam tešila si v jadu gorje, in brisala jim iz oči si solze. — Naše društvo je bilo ustanovljeno 1. junija 1904, na 147 Lorimer cor. Meserol St. Brooklyn, N. Y. Začetnik društva je bil P.

G. Tassotti. Ustanovni člani so bili: Josip Pleše, Ivan Briški, Peter Bižal, Martin Curl, Andrej Staleer, Peter Klarič, Geo Kajfe, Ivan Murn, Geo Koenig, Anton Majetič, Martin Rauch, Anton Stucin, John Fugina, Anton Gorkič, Anton Piškur, Josip Tassotti, F. G. Tassotti.

Za ime društva so bili trije predlogi, in sicer: Marija sedem žalosti, sv. Jožef in sv. Peter. Volitev je pokazala, da je za Marijo sedem žalosti 5 glasov, sv. 4 glasov in sv. Peter 8 glasov. — Društvo je dobilo ime sv. Petra. Pri ustanovni seji je bil izvoljen društveni odbor s sledečimi člani: Josip Pleše, predsednik; Anton Stucin, podpredsednik; F. G. Tassotti, prvi tajnik in zastopnik; Josip Tassotti, drugi tajnik; Martin Curl, blagajnik. Nadzorniki: Anton Gorkič in John Fugina; arhivar Andrej Staleer. — Društvo je bilo sprejeto v Jednoto meseca oktobra 1904 pod številko 50.

Prvih pet let je društvo prestalo veliko naspotstva in težkoč. Leta 1907 je povzročila finančna kriza skorajšnji polom. Kljub tragemu nadzorstvu so se našli simulant in izkoristevalci društvene blagajne. Druga kriza se je pojavila meseca decembra 1910 ko se je nekaj članov hotelo po lastiti društva ter ga priklopiti nekam drugam. Pri seji meseca februarja 1910. jih je bilo suspendiranih 14, ker so dolgovali ase-

sment tri mesece in niso hoteli plačati; pri društvu nas je ostalo še 13. Sedaj so pri društvu še trije živeči člani ustanovniki: Anton Stucin, Martin Curl in F. G. Tassotti.

Koliko odstopnih in črtanih članov še živi, nam ni znano; vemo le, da je Mr. Jos. Pleše prestopil od nas k društvu sv. Jožefa, št. 30, Chisholm, Minn., in zdi se mi, da še tam živi. Mr. Josip Tassotti je odpotoval leta 1908 v Zagreb, kjer živi še danes. — Društvena številka je danes 215. Umrlo jih je šest: Josip Rebič, Ivan Marinčel, Mrs. Antonija Sakser, Ludvik Oswald, Anton Burger in Matija Rauch. Odstoplih in črtanih je 143 članov. Društvo šteje danes 39 članov, 23 enakopravnih članice in 5 otrok v mladinskem oddelku, skupaj 73 članov. Društvo plačuje poleg jednotine bolniške podpore 3 dolarje za sedem dni bolezni iz lastne blagajne za dobo 12 tednov; vse enakopravno članstvo plačuje 50c v društveno blagajno v pokritje gori omenjenih bolniških podpor in lokalnih društvenih stroškov.

Društvo je plačalo v jednotino blaginjo tekem svojega obstanka \$11599.35. Prejelo pa je iz jednotine blagajne v istem času \$5.992.00. Dovoljenje za sprejem otrok v mladinski oddelk smo dobili mesec oktobra 1922. Društvo je izplačalo bolniške podpore iz lastne blagajne \$1.245.00. Imetje v gotovini in državnih

bondih znaša \$488.64, razne društvene untežije \$350.00. Skupna imovina \$838.64.

Sedanjí društveni odbor je sledeči: Martin Curl, predsednik; Karol Leustik, podpredsednik; Jakob Slabič, tajnik; Aleksander Štimac, blagajnik; F. G. Tassotti, zapisnikar. Nadzorniki: Louis Zupan, Frank Murnik in Arthur Serdač; zastavonoša Ignacij Nakrst, zastavonoša ameriške zastave Franc Murnik, asistenta Josip Skrabec in Josip Šustar.

Maršal F. G. Tassotti. Vsemu članstvu želimo, da bi zdravo, srečno in veselo praznovalo srebrni jubilej naše dične — Jugo-Slovenske Katoliške Jednote! Z bratskim pozdravom! Za društvo sv. Petra, št. 50, J. S. K. J. F. G. Tassotti, zapis.

IZ URADA DRUŠTVA SV. PETRA IN P/VLA, ŠT. 51, J. S. K. J. MURRAY, UTAH.

Društvo sv. Petra in Pavla je bilo ustanovljeno dne 10. oktobra 1904 v Murray, Utah ter priklopljeno k J. S. K. Jednoti. — Ob času ustanovitve je šlo 15 članov. Ustanovitelja društva bila Mr. Josip Šneler in Jernej Kamnikar. Šneler je bil več let društveni predsednik; pozneje se mu je omračil um. Bil je nato v državni umobolnici, kjer je tudi umrl.

V začetku je društvo lepo napredovalo. V kratkem času je

šlo nad 50 članov. Pozneje pa je prišlo v društvo do spora, in sicer radi verskih zadev. Tedaj je bilo črtanih 15 članov. Kmalu zatem je dobilo društvo spet več novih članov iz naselbine Midvale, pa zopet se je vnel spor. Tedaj so nekateri odstopili ter ustanovili novo društvo, društvo sv. Jožefa št. 86.

Mesto Murray je majhno ter zgrajeno na lepi ravnini. Mestec leži sedem milj od glavnega mesta Salt Lake City.

Tu je samo ena rudotopilnica, ki je last American Refining Co. V bližini je več premogorovov, vsled česar se nahaja polovica naših društvenih članov izven mesteca Murray. Društvo po številu članstva polagoma nazaduje. Od ustanovitve pa do danes smo izgubili 10 članov in eno članico. V začetku tekočega leta smo izgubili kar dva člana, ki sta bila pri društvu že 16 let: Grga Mohorič in Frank Ravnikar.

Prepričan sem, da v prihodnjih desetih letih bo evropski priseljenec redkej tukaj.

Hvaležni smo naši slavni Jednoti, ki tako zvesto skrbi za svoje člane in članice. Želim, da bi tudi v bodoče tako sijajno in vestno poslovala!

Bratski pozdrav vsem članom in članicam JSKJ!

Josip Kastelic.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 52, JSKJ, MINERAL, KANSAS.

Ker se je približal čas srebrnega jubileja naše slavne J. S. K. Jednote, smo lahko ponosni, pa si tudi svesti, da bo naša slavna Jednota praznovala tudi svoj zlati in demantni jubilej, ker uspeh ji je zagotovljen, ako pojde po tem potu naprej. Po mojem mnenju ni boljše iz postenejšje organizacije od nje. Zatorej, rojaki, delujmo in agitirajmo se za večji proevit naše Jednote. Meni ni dana prilika, da bi veliko agitiral za njo, ker tukaj v našem revnem Mineralu so šli večinoma vsi rojaki za boljšim kruhom, kar nas je pa še ostalo, pa stojimo trdno kot skala. Število našega društva je že več let vedno enako. — Šteje namreč 66 članov in članice ter 17 otrok.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 11. decembra 1904. Pri ustanovni seji se je takratno članstvo soglasno izreklo, da priklopijo novo društvo JSKJ, ter je bilo sprejeto v Jednoto dne 1. januarja 1905, pod št. 52. Pri ustanovitvi je bilo 19 članov. Ne bom imenoval vseh ustanoviteljev, ampak le tiste, katerim gre največja zasluga za ustanovitev društva: Josip Hribar, John Kastelic in Frank Ferlan. Ti člani so bili izvoljeni tudi prvim uradniki, ali danes ni niti enega teh več v Mineralu. Jos. Hribar je v starem kraju pri svoji družini, J. Kastelic je na Cherokee, Kansas, kjer koplje in ruje črni demant, Frank Ferlan, prvi predsednik, je pa nekje na farmi.

Kot že rečeno, je bilo naše društvo ustanovljeno leta 1904, torej je staro 19 let. Da se je v tem času marsikaj izpremenilo, je gotovo. Imeli smo dobre, kakor tudi slabe čase; včasih smo prirejali veselice v Krist društvene blagajne, kar pa dandanes ni več mogoče, zato pa imamo tudi suho blagajno.

Ker nimam računov od prvega leta ustanovitve, bom na tem mestu podal samo račun od januarja 1906. Jednoti smo poslali \$26.995.27 mesečnih prispevkov. Umrlo je sedem članov, oziroma so postali žrtve kapitalizma. — Prvi je bil Anton Kavčič, drugi Frank Kimovec, Frank Jakše, John Mestnik, Rudolf Trele in F. Jerina. Zadnja dva sta bila ubita oba en dan na Stone City, tekoma tamonje eksplozije dne 13. decembra 1916, in sedmi umrl je John Martinčič.

Društvo je priredilo vsem lep pogreb. Slavna Jednota nam je izplačala v posmrtninah \$5.000.

Po centralizaciji bolniške podpore pa smo prejeli od Jednote — \$5.593.00 za bolniško podporo in poškodbe ter se ji na tem mestu javno zahvaljujemo. Nadalje želimo, da bi se v naslednjih letih njeno članstvo podvojilo ali potrojilo.

To je torej kratka zgodovina našega društva, katerega uradniki so sledeči: Martin Oberžan, predsednik; Louis Kozlevchar, tajnik; Martin, Bambič, blagajnik.

Vsi skupaj kličemo naši slavni Jednoti: — Živela, slavna Jednota! Naprej za dobrobit članov in vseh, k iso pod njenim okriljem!

Louis Kozlevchar, tajnik.

O zdravstvu.

NEKAJ BESED O NAVADNIH BOLEZNIN.

NAHOD.

V jeseni in spomladi se človek najhiteje prehladi. Kihanje, silno šeegetanje v nosu in v grlu, hripavost in mrzlica so prvi znaki bolezni. Enakomerna topla temperatura v sobi, zadržanje lipovega in vijoličnega čaja z mlekom ali medom, olajševalno vpliva na bolnika. Nos in ustnice maži z dobrim vazelinom. Po hudem nahodu je izpiranje nosa z mlečno slano vodo priporočljivo. Skoro z vsakim nahodom se navadno pojavi tudi kašelj in hripavost, zato naj se bolnik med boleznijo vzdrži kadenja. Ako povzroča kašelj bolečine v prsih, so dobri mokri ovitki okrog prsi. Najbolje je seveda, da močno prehlajen človek oстане par dni v postelji, ker enakomerna toplota, ki je mogoča le v postelji, najbolj vpliva na hitro in temeljito ozdravljenje prehlajenega človeka.

VNETJE V GRLU.

Vnetje v grlu se pokaže z oteklino in vnetim goltancem in bolečinami pri požiranju. Priznano domače sredstvo je grgranje z mlečno slano vodo, mrzlimi ovitki okrog vratu in z uživanjem sezonevevega čaja z mlekom. Če se pridruži mrzlica in se opaz inahudo bolečih žlezah (bezgavkah) mala ulesa, potem naj se namesto mrzlih ovitkov okrog vratu polagajo gorki obkladki iz lanene moke, kuhane na mleku. Namesto grgranja je bolje vdihavanje vroče sopare iz selzenovevega čaja.

KOLIKA.

Kolika začne z bolečinami in krči v trebuhu. Gorak čaj, kamilica, jancežev ali borovničev čaj, ki je pripravljen na pari, pomiri bolečine. Tudi gorki obkladki na trebuh pomagajo.

DRISKA.

Driska je posledica prehlada spodnjega života, še večkrat pa posledica nezdrave, pokvarjene ali težko prebavljive hrane. Dijeta, prežgana juha, riževa juha in čaji so primerna hrana za bolnika.

KRONIČNO ZAPRTJE.

Kronično zaprtje je zelo mučno in sitno, ker vpliva zelo neugodno na celo telo. Glavobol, težke noge, splošna utrujenost se polasti človeka. Olajša se bolezen z zaužitvjem zelenjave, rženega kruha in sadja. Ako se je treba vseeno poslužiti odvajalnih sredstev, naj se uporabljajo taka, ki vplivajo dalje časa. Najbolje se je obrniti na zdravilnika za primeren recept. — Odvajalne mineralne vode niso za trajno uporabo priporočljive.

Kadar hvalite, navedite tudi vzrok, zakaj ste storili to. V tem se razlikuje odobravanje pametnega moža od prilizovanja zavedavec ter občudovanja bedakov.

Izposojevanje je vir vseh zadržev.

Iz urada predsednika nadzornega odbora J. S. K. J.

Petindvajset let bo minulo meseca julija t. l., odkar je bila ustanovljena Jugo-Slovenska Katoliška Jednota. 25 let sicer, ni bogve kako dolga doba v zgodovini človeštva, toda za nas, ameriške Slovence, je to že precej dolgo. Pred 25 leti ni nihče mislil, da se bodo naše slovenske podporne organizacije v Ameriki razvile v tako močnejše jednote ali zveze, in brezdvomno tudi ustanovitelji naše JSKJ niso računali na tak uspeh. Pred 25 leti je bilo mnogo težje započeti kako akcijo med ameriški Slovence kakor danes; tedaj niso imeli naši rojaki takih zvez med seboj, kot jih imajo sedaj, in za veliko manjših naselbin se sploh ni vedelo, da obstoje. — Radi tega je bila organizacija podpornega društva takrat tudi mnogo težavnejša kot je pa v sedanjem času.

Ako vse to natančno premislimo in preudarimo, so se naši predniki, ustanovitelji Jugo-Slovenske Katoliške Jednote, lotili zelo težavnega posla, ko so pred 25 leti pričeli z ustanovitvijo samostojne slovenske podporne jednote. To delo je zahtevalo veliko truda in energije, veliko dobre volje in potrpežljivosti, veliko dela in vztrajnosti. In vendar se niso ustavili. Poleg običajnega vsakdanjega dela so si našli dovolj časa za agitacijo med svojimi prijatelji in znanci, in tako je organizacija postala močnejša dan za dnem, mesec za mesecem, leto za letom. Ustanovljale so se podružnice po raznih naselbinah, vršile so se konvencije, izboljševala so se pravila, utrjeval se temelj jednote. In glejte, kam se je povzpela naša JSKJ v teku 25 let! Na milijone dolarjev je že izplačala bolniške podpore in posmrtnine, na milijone solz je posušila ubogim vdovam in sirotam, tisočerm in tisočermim je priskočila na pomoč v boleznih in neugodi. Vse to se je izvršilo tekem kratkih 25 let, in danes je naša jednota močnejša kot kdaj poprej. Iz pečičice članov, in brez kakoga denarja v blagajni, je postala JSKJ leset-tisočera organizacija z nad pol milijonom dolarjev v gotovini.

Za ves ta napredek je seveda v prvi vrsti odgovorno članstvo, zahvala gre pa tudi tistim našim sobratom ustanoviteljem, ki so takoj v pričetku vcepili naši organizaciji stari naš pregovor: — V slogi je moč! — in pa katerih

geslo je bilo vedno: — Vsi za enega, eden za vse! — Tega gesla se je članstvo JSKJ oprijelo in ga tudi vedno in poudarjeno upoštevalo. Vsa čast torej našim ustanoviteljem, katerih trudapolno delo in požrtvovalnost sta pripomogla, da slavi članstvo naše jednote letos 25-letnico njenega obstanka.

Zgodovine JSKJ ne morem opisovati, ker žal nisem eden onih srečnih članov-slavlencev, ki so takoj ob pričetku pristopili k organizaciji. Lahko pa izrazim svoje mnenje glede naše jednote, kakršna je danes.

Jugo-Slovenska Katoliška Jednota, sodeč po njenem sedanjem stanju, ima danes najlepšo bodočnost med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki, in sicer iz dveh razlogov: prvič, ker stoji na najbolj trdni podlagi, vkolikor pride finančno stanje v poštev, in drugič, ker je najbolj liberalna jednota med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Združenih državah. Glede finančnega stanja sem prepričan, da nas ne nadkriljuje ni ena jednota, in povprečni član naše jednote je boljše zavarovan kot povprečni član kake druge podporne organizacije. Naš denar je naložen v takih bankah ter mestnih, in okrajnih bondih ali obveznicah, da o varnosti ni niti najmanjšega dvoma. Kar se pa tiče liberalnega značaja naše jednote, mi pa tudi ne more nihče oporekati, ako trdim, da vlada pri naši jednoti večja svobodomiselnost kot pri vsaki drugi jugoslovanski podporni organizaciji. — Pod besedo svobodomiselnost, razumem, da si lahko človek sam ustvari svoje prepričanje, pa naj gre za vero, politiko ali kako drugo stvar. Naše članstvo ima polno in neomejeno pravico samoodločevanja! Naša jednota ne vsiljuje nikomur tega ali onega prepričanja, ker se zaveda dejstva, da je organizacija ustanovljena samo v podporne svrhe, in da je članstvo dovolj nabaženo in razumno, da lahko samo sodi o raznih stvareh. In ravno zato, ker je jednota v vseh stvareh, ki se ne tičejo nje same in ki ne spadajo v njen delokrog, nevtralna, ravno zato, pravim, je naša organizacija najboljša. Naj mi nihče ne zameri, ako rečem, da vlada med članstvom naše jednote večja sloga, kot pri kakem drugem jugoslovanskem podpornem društvu.

To dejstvo lahko dokažem vsake-mu z zapisnikom glavnega porotnega odbora naše jednote. Ako bo naše članstvo tudi nadalje živelo v tako lepi slogi in bratstvu, kar želim in upam, potem lahko brez strahu opustimo pri naši jednoti porotni odbor.

V kratkem rečeno, Jugo-Slovenska Katoliška Jednota je bila ustanovljena na zdravi in trdni podlagi, ima pravi značaj podporne organizacije, dobre in razumne člane in sijajno bodočnost. Prepričan sem, da članstvo naše jednote v polnem soglasju z menoj, in prepričan sem nadalje, da bodo tudi ostali ameriški rojaki prišli prej ali slej do tega zaključka.

Jugo-Slovenska Katoliška Jednota je ustvarjena kot nalaza za vse ameriške Slovence, oziroma Jugoslovane; ima moderno upravo, izvrstna pravila in je popolnoma kompetentna in voljna združiti se, oziroma vzeti pod svoje okrilje vsako slično jugoslovansko organizacijo, ki se strinja z njenimi načeli.

Ker sem ravno iz Pennsylvani-je, ki je za nas ameriške Slovence nekak "keystone" ali sklepični kamen, naj omenim, da smo Pennsylvančani posebno ponosni na našo JSKJ. V tej državi živi največ članov naše jednote, katerih vsak je deloval po svojih najboljših močeh za napredek te organizacije. Vsi se veselimo tega izrednega dogodka in vsi upamo ter pričakujemo, da bo naša jednota tudi nadalje živela v prosperitetu in zadovoljstvu, da bo njeno članstvo tudi nadalje živelo v isti slogi in medsebojni ljubezni, da bo Jugo-Slovenska Katoliška Jednota tudi v bodoče to, kar je bila do sedaj, namreč zavetišče vsem tistim, ki se zatekajo k njej za protekcijo in slučaju bolezni ali smrti.

K sklepu še posebej čestitam vsem tistim članom - ustanoviteljem, ki so bili tako srečni, da so doživeli 25-letnico obstanka organizacije, za katero so tako neumorno delovali, a onim našim sobratom - pričetnikom, katerih ni več med nami, katerim usoda ni dopustila, da bi videli kronanje svojega dela pri JSKJ, pa naj bo lahka zemlja ameriška.

Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ in na svidenje ob priliki petdesetletnice!

Anton Zbanič,

predsednik nadzorn. odbora.

Ustanavljanje in napredovanje društev.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 53, JSKJ, LITTLE FALLS, N. Y.

Preteklo je ravno 18 let od časa, ko se je rojaku Franku Rožancu pojavila ideja ustanovitve podpornega društva. Za ta plemeniti namen se mu je posrečilo dobiti nekoliko naprednih in zavernih rojakov, ki so dne 12. marca na ustanovni seji položili temelj novemu društvu pod imenom društvo sv. Jožefa, št. 53, JSKJ. Ustanovitelj društva Frank Rožanec je bila tudi podeljena čast prvega društvenega predsednika, in on je predsedoval potem društvu neprenehoma skozi šest let. Deloval je vneto za napredek društva ter si stekel neveljavih zaslug, vsled česar mu bo društvo vedno hvaležno. Prvim tajnikom je bil izvoljen Ivan Šilec, blagajnikom Jakob Mlinar, zastopnikom Frank Stržinar.

Društvo je takoj od ustanovitve dajalo lepe podpore svojim članom, namreč po \$5 na teden

Jednota nam je izplačala od ustanovitve pa do 1. julija 1923, smrtnine, odpravnine, odškodnine in bolniške podpore v skupnem znesku \$26,304.22. Društvo pa je plačalo za vse sklade Jednote skupno \$35,466.94.

Delavske razmere so ves čas precej povoljne, posebno sedaj so izvrstna dela in delo dobi vsak, ako se mu le ljubi delati. V tovarnah izdelujejo povečini spodnje obleke, nekaj pa je tudi drugih, kakor usnjarna, mizarna, tovarna za kladiva, tovarna za biciklje, tovarna za farmarske stroje, papirnice in še par manjših tovarn. Slovenci so zaposleni večinoma v tovarni za usnje. Ker so dela zelo lahka in varna, zato tudi ni bilo nobene katastrofe, razen na železniški progi, kjer sta bila povzočena do smrti dva Slovenci. Upati je, da nam bo usoda še naprej naklonjena ter da se bo število članov in članice pomnožilo, umrljivost pa znižala. — Potem nam je napredek zagotovljen.

SLOVENSKI DOM V LITTLE FALLS, N. Y.

ter obenem samo plačevalo zdravila in zdravnika, kar je bilo gotovo v veliko pomoč in tolažbo vsem prizadetim. Po preteku par let je plačevalo po osem dolarjev na teden, toda bolnik je moral sam plačati zdravila in zdravnika. Po je trajalo do časa, ko se je Jednota centralizirala. Sedaj plačuje društvo vsakemu bolniku po \$3 na teden podpore, kar je tudi znatna pomoč v bolezni.

Društvo si je tudi nabavilo društveno in ameriško zastavo, in sicer že tretje leto svojega obstanka. Omenim naj pri tem zastavine otro, gospodično Ivano Šilec, ki je ob priliki blagoslovljenja zastavo darovala društvu precejšnjo vsoto. Kot hoter je prisostvoval sedanjosti slavnosti Mr. Frank Sakser iz New Yorka. Obema prav iskrena hvala!

Društvo pa ni napredovalo samo v tem, pač pa si je leta 1912 kupilo je lastni hiši, in postavilo poleg še društveno dvorano. — Leta 1920, pa je društvo ponovno sklenilo, da se dvorana poveča in v ozadju dvorane pa da se postavi oder za gledališke igre. — Gradnja se je pričelo še isto leto in vse delo so izvršili slovenski mizarji, med katerimi naj omenim gospoda Frank Masleto, ki je vodil vse delo. Cela zgradba je moderna ter je ponos društvu. Delo poslopje z zemljiščem in oparo vred stane društvo \$14,738.3. Od te vsote imamo že plačane \$11,43.09, ostalih \$3,308.54 pa društvo dobi v upniku, članom društva.

Napredovali pa nismo samo v nančenem oziru, temveč tudi v umstvu. Ob ustanovitvi je štelo društvo enajst članov, danes pa je 144 članov in članice v odrasli in 44 članov in članice v mladinskem oddelku; izza obstanka smo izgubili 14 članov in 6 članice, katerim je neizprosna smrt pretrgala nit življenja. Največ smrtnih slučajev je povzročila bolezenska bolezen — jetika, ki brez usmiljenja zajeda med delavske sloje. Naša slavna Jednota je vsem tem članom in članicam izkazala kot dobra in skrbna mati ter takoj izplačala dediščinu. Ravno tako je naša slavna Jednota priskočila na pomoč članom, ki niso več zmogli delo in katerih bolezen je temu živja.

Začetnemu odboru, kakor tudi vsem njih naslednikom gre vsa čast in hvala za njih trud in delo, katero so žrtvovali za napredek društva. Posebno priznanje in pohvalo pa zaslužita Jernej Per in Frank Masle, ki sta kot tajnika društva delovala prvi č leto, drugi pa tri leta ter vodila svoj posel pošteno in natančno. Pozabiti tudi ne smemo na člana Alojzija Marovička, ki je kot blagajnik skozi šest let zvesto opravljal svoje posle. Iskrena hvala torej vsem, ki ste storili v kakršnemkoli oziru kaj koristnega za društvo! Ostanimo zvesti svoj nalogi ter delujmo za napredek društva še nadalje roko v roki in obstanek nam je zagotovljen.

John Purnat, tajnik

IZ URADA DRUŠTVA SV. ŠTE PANA, ŠT. 58, J. S. K. J. BEAR CREEK, MONT.

Ko praznujemo 25-letnico naše slavne Jednote, naj ob kratkem opišem zgodovino našega društva. Društvo je bilo ustanovljeno v Cockedale, Mont., leta 1905. — Kmalu potem so zaprli par tamonjskih premogovih rogov in člani so se razšli za kraham širom Amerike. Društveno premoženje in knjige so bile poslani na tedanjega predsednika Jednote G. M. Sunčeha, ki je upravljal društvo do leta 1908.

Ravno istega leta so odprli v Bear Creeku in okolici nove premogovnike, kjer se je naselilo precej Slovencev, med njimi tudi nekaj članov JSKJ. Bilo je tudi par članov društva sv. Štefana, ki so sklicali sejo, na kateri so sklenili, da se premesti društvo št. 58 v Bear Creek, Mont.

V začetku je štelo društvo 37 članov. Sedaj šteje 52 članov in 25 članice ter 34 otrok.

Od ustanovitve do zdaj je umrlo 7 članov in 1 članica. Za poškodbe, bolezni in smrtnine so prejeli člani in njih dediči od društva in Jednote nekaj manj kakor 15,000 dolarjev.

Iz tega je jasno razvidno, koliko dobrot nam nudi v slučaju potrebe naša slavna Jednota.

Pri društvu vlada najlepša sloga; nikakih razprtij ni in resnično smo vsi za enega, eden za vse. Končno naj še pripomnim, da kdor naših rojakov želi pristopiti

k našemu društvu, se mu sedaj nudi lepa prilika, ker je pristopnina prosta.

Tebi, slavna J. S. K. Jednota pa kličem k Tvoji 25-letnici: Le naprej po začrtani poti edinstva in demokracije, in uspeh nam je zagotovljen!

Ludwig Champa.

IZ URADA DRUŠTVA SV. BARBARE, ŠT. 60, JSKJ, CHISHOLM MINN.

Društvo sv. Barbare, št. 60, je bilo ustanovljeno sredi leta 1907, in sicer v hiši Anton Sameca na Shenango Location. Društvo je bilo ustanovljeno s 14 člani, od katerih sta dva že umrli, nekaj jih je odšlo v staro domovino, nekaj starih neomajnih ustanoviteljev pa imamo še zmerom v svoji sredi.

Društvo je imelo v začetku precej velike težave; ljudje so prihajali iz stare domovine neizkušeni, ker pa železni rudniki zahtevajo več izvežbanosti in previdnosti kot pa premogovniki, je bilo vsled neizkušenosti novincev mnogo nesreč in telesnih poškodb tako da je bila v društveni blagajni vedno kriza in revolucija.

Tako je šlo naprej, dokler ni prevzela Jednota vseh obveznosti. Ko se je društvo premestilo v mesto, je pričelo na članstvu dokaj napredovati, saj pa je bila tudi epa prilika, ker prihajalo je dosti Slovencev, posebno Primorcev. Mnogo teh je pristopilo k društvu in lepo smo napredovali. Prišli so pa slabi uradniki in dogodilo se je, da je bil član po celo leto suspendiran, dasi je ravno tako redno plačeval svoj asessment, kakor vsak drugi. Nato so prišli boljši in bolj razumni ljudje na krmilo. To sta bila John Erčul, blagajnik in Martin Govednik, tajnik. Ta dva sta upeljala zopet red pri društvu. Toda po katastrofi, ki je zadela društvo, ko je društvo plačalo Jednoti zaostali asessment za suspendiranega člana, je število članstva vidno padlo, dasi smo vedno masili vrzeli z novimi člani. To se vrši še danes, dasi ne v tolikem številu, ker danes je težje dobiti novega člana, kot pred desetimi leti deset, dvajset ali še več članov.

Želeti bi bilo, da bi se starši, ki so člani društva, malo bolj zanimali za mladinski oddelke, ter vpisali vanj vse svoje otroke. — Potem nam ne bi bilo treba z leti toliko agitirati, ker bo pri društvu vedno naraščaj in prirastek. Za vzgled naj nam bo družina Samec. Ta družina bi danes štela šest oseb in šest članov društva sv. Barbare, da ni neizprosna smrt ugrabila njih ljubice mamice, oziroma soproge našega sobrata Mr. Sameca. S to pa še druge družine, n. pr. Govednikova družina, Baragova ima celo sedem otrok v mladinskem oddelku.

Društveni ustanovitelji, ki so je pri življenju, so sledeči: Anton Samec, Anton Ivanec, John Zindra, Tony Bambich, Anton Panjan, Anton Podražaj, Anton Šajec, za katerega se pa ne ve, kje se nahaja sedaj. Nekoč se je slišalo, da je umrl v neki bolnišnici nekje v Montani, ker pa nimamo nobenih podatkov, ga štejemo še za živega in zdravega, pa naj je kjerkoli.

Torej bratje in sestre, na delo, da kadar bomo pisali mi ali drugi za prihodnjo jubilejno izdajo glasila JSKJ, da bo naše društvo imelo res kaj zgodovine, lepe in častne zgodovine za poročati naši slovenski javnosti.

Joseph Bavetz, tajnik.

Ne smatraj dneva izgubljenim, če si storil kako uslugo.

Življenje je v večji meri sistem odnošajev kot pa pozitiven in neodvisen obstoj. Kdor hoče biti srečen ter osrečiti tudi druge, — mora skrbno opazovati te odnošaje.

Izprememba pašnika napravi teleta debelega.

Noben človek ne more biti pravi gospodar svojega časa, če ni niti prave modrosti, niti resnične sreče.

Majhne napake in majhni grehi kale bolj kot vse drugo družinsko življenje.

V mrki brezbriznosti ne morete najti niti prave modrosti, niti resnične sreče.

Kdor hoče uspevati, mora vstati ob petih. Kdor pa je uspel, lahko vstane ob sedmih.

Svet vam je dolžan življenje pod pogojem, da si ga zaslužite.

Zgovornost bedakov je nauk za modrijane.

Previdnost je mati varnosti.

Nekateri ljudje govorijo iz izkušnje, a drugi ne govorijo — radi izkušnje.

Resnica vzdiguje samo zoper sebe vihar, ki raztroši svoje senč vsenaokoli.

Pozdrav Jugoslovanski Katoliški Jednoti!

Te dni se zbirajo Slovenci iz vseh krajov Amerike, da obhajajo slavnost petindvajsetletnice Jugoslovanske Katoliške Jednote v Ely, Minnesota. Iz skromnih početkov se je ta slovenska organizacija razvila do sedanje mogočnosti in vestno spremljevala usode slovenskega ljudstva v novi domovini. Rodoljubi, ki so s svojo plemenito podvzetnostjo ustanovili Jednoto, se postali voditelji našega narodnega napredka, Jednota pa je danes največja zaslonba in najodličnejši uspeh Slovencev.

Dolgoletne prijateljske veze vežejo našo banko z Jednoto, kajti ustanovitelj naše banke, gospod FRANK SAKSER je bil tudi eden izmed očetov Jednote. V letih njenega razvoja je Jednota postala središče slovenske društvene delavnosti, naša banka pa je danes najstarejša in najbolj priznana slovenska bančna poslovilnica v tej deželi. "Služiti Narodu" je geslo, ki je Jednoti in nam pomagalo do uspeha. Med naše stranke štejemo stotine članov Jednote. Bodisi za naložitev denarja, za denarne pošiljke, ali za potniške in druge bančne posle, zavedali smo se vedno da je najboljša služba edina pot do splošnega zaupanja med narodom.

Jugoslovanski Katoliški Jednoti izrekamo naše iskrene čestitke k petindvajsetletnemu obstanku. Naj se izpolnijo želje naših rojakov za procvit Jednote.

Frank Sakser State Bank

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK.

: Zgodovinski podatki društev Jugoslovanske Katoliške Jednote. :

IZ URADA DRUŠTVA SV. JURJA, ŠT. 61, JAKJ, READING, PA.

Dne 22. aprila je poteklo sedemnajset let, odkar se je zbrala v Readingu pešica, mož z namenom, da si ustanovi podporno društvo. Ta namen je postal dejstvo. Društvo je bilo ustanovljeno in je lepo napredovalo. Pri prvem sestanku se je vpisalo 33 članov, od katerih se je pobiralo po \$2.00 pristopnine. Eniso bili mnenja, da naj bo društvo samostojno, drugi zopet, da se ga priklapi k eni ali drugi slovenski podporni Jednoti katere so tačas že poslovale.

Na prvem sestanku se je izvolilo odbor sledeče članke: Predsednik John Jaklevič; podpredsednik Peter Černič; tajnik Matija Vardjan; drugi tajnik John Križan; blagajnik John Požek; zastopnik John Križe (umrl); poslanec Matija Gregorič. Nadzorniki: Frank Špehar, Matija Gregorič, Anton Kruševac. Bolniški nadzorniki: — Watija Kralj, John Stublar, Jurij Pezdire.

Ko je imelo društvo svojo prvo sejo, namreč dne 6. maja 1906, je bilo sklenjeno, da se da tiskati 100 plačilnih knjižic in obenem je društvo sprejelo svoja (društvena) pravila, katera so še danes nastanjena v teh knjižicah. Na tej seji se je tudi večina članstva izrekla, naj se priklapi društvo k J. S. K. Jednoti. Prišlo je do velikega nesporazuma, posebno ko se je ugovarjalo, kakšno ime naj s da društvu. Vsak je hotel vsiliti svoje ime. Ko se je predlagalo, da naj bi dobilo društvo ime sv. Jurija, so nekateri temu oporekali, čes, da je to grdo ime; večina je zmagala in društvo je dobilo ime sv. Jurija.

Kakor znano, je vsak začetek težak, tako tudi pri društvu. Nekateri se niso mogli sprijazniti z društvenim ustrojem in so odstopili. Meseca junija je bilo naše društvo sprejeto pod okrilje — JSKJ in s tem je poglajala ena mladika več na drevesu naše Jednote. Hudi viharji so jo skušali zlomiti, ali ona se je trdno držala debela, kot se ga drži še danes. Ko je bilo društvo pod Jednotinim okriljem, je lepo napredovalo, kajti pri vsaki seji je pristopilo pet do šest novih članov. Dasi je vedno mnogo članov pristopalo v društvo, je bilo vendar mnogo bolnikov da blagajna ni hotela rasti. Vse lice niso prinašale vedno dobrih dohodkov, vendar pa so imele te prireditve velik moralen uspeh. Kmalu je društvo zaslovelo v Readingu in okolici, in novi člani so pridno pristopali. Prišla pa je leto 1907, in to je bila huda doba za društvo. Kakor znano, je bila takrat splošna kriza po vsej Ameriki. Člani niso nič delali in tako tudi niso mogli plačevati svojih obveznosti; društvo je zalagalo zanje, dokler je bilo mogoče, ko pa ni moglo več, jih je bilo mnogo suspendiranih. Eni so pozneje, ko so se delavske razmere izboljšale, pristopili nazaj, drugi pa so odšli s trehuhom za kruhom dalje, in tako je bilo naše društvo zelo pri zadetu. Toda za dežjem pride vedno sonce, in tako so se tudi pri nas delavske razmere izboljšale. Članstvo je posvetilo tedaj vse svoje moči, da bi društvo zopet napredovalo. Staro članstvo se pristopalo nazaj in istotako so pristopali tudi novi člani, nakar se je začelo zopet živahno društveno gibanje in delovanje. Tedanji odborniki so se trudili na vse mogoče načine, da se blagajna vzdigne in si opomore, kajti bolnikov je bilo čimdalje več, tako da je bilo treba večkrat poseči po zadnji cent v blagajno. Prirejal se je piknik, veselice, šerbanje in tako dalje, tako da je začela blagajna vidno rasti. Kakor je razvidno iz knjig, je prišlo vsak mesec po \$100 čistega v blagajno. Meseca avgusta leta 1911 je društvo privedlo izlet na kake štiri milje oddaljen prostor in tam je imelo piknik. Pričakovano se je od tega piknika velikih uspehov, to-

da žal, vse se je drugače izteklo. Vedno se najde nasprotnikov, pa jih ni manjkalo tudi pri tej prireditvi. Ko je bila zabava v najboljšem teku, je bilo društvo ovadeno, da prodaja pivo brez dovoljenja. Prišli so "možje postave" ter nam prekrizali načrte. Vsi tedanji odborniki so bili odvedeni v zapore, in to po zaslugi zlobnega jezika. Društvo je imelo takrat nekaj nad \$700 v blagajni, in je moralo plačati nad \$600 globe. Ko bi se bilo takrat posrečilo, sem prepričan, da bi imelo danes društvo svojo lastno dvorano, v kateri bi sedaj zborovalo. Kmalu potem so prišli v veljavi zakoni, da se ne sme prirediti nobenih piknikov, ne drugih sličnih stvari, in tako našo društvo po malenkostnih pripekkih ne more priti do česa boljšega. Začetek je bil težak, a vendar je društvo vsrlo svoje naloge, kakor jo vsi še danes. Geslo našega društva je bilo in je še danes da pomaga sirotam in boleznim in potrebi. Dokaz temu je, da se pomaga članu, ako je brez dela ter se ga na noben način ne suspendira. To geslo je sicer težko za izpolnjevanje, a društvo stoji na tem stališču, da kdor je dober član v dobrih časih, želi biti tudi v slabih.

Ob ustanovitvi je imelo naše društvo 33 članov, danes jih pa šteje 74, in 75 otrok; skupno šteje 149. Ko bi bilo stalno delo in da nas ne bi obiskovala kriza, — sem prepričan, da bi štelo danes društva dvesto članov odraslega oddelka. Certifikati društvene številke povedo, da ima zadnji pristopili član številko 273. — Društvo je v svojem sedemnajsetletnem obstanku storilo marsikaj dobrega za svoje članke, kajti predno je začela Jednota izplačevati podporo, je izplačalo društvo svojim članom nad \$1042.88 podpore. V 17 letih smo imeli pri društvu osem smrtnih slučajev. Prvi je umrl John Jakovčič, vzrok smrti jetika; zavarovana nra \$1000. — John Križe, vzrok smrti jetika; zavarovan za \$1000. John Matetič, vzrok smrti jetika; zavarovan za \$1000. Franciška Jaklič, vzrok smrti influenza; zavarovana za \$500. Ljudmila Šimec, vzrok smrti pljučnica; zavarovana za \$500. — Marija Fraol, članica otročjega oddelka, vzrok smrti opekline. — Helena Vardjan, članica otročjega oddelka, vzrok smrti pretres možganov. John Križan, vzrok smrti jetika; zavarovan za \$1000. Pokojnikobrat Blaž Černič je bil tudi bolan za jetiko ter si je želel oditi v staro domovino, nakar mu je Jednota izplačala \$200 odpravnine. Po nekaj mesecih je v staro domovino umrl.

Ob petindvajsetletnici obstanka naše slavne Jugoslovanske Katoliške Jednote ter 17-letnega obstanka našega društva se spominjamo tudi onih, ki jih krije hladna zemlja; njih dobra dela pa bodo vedno ostala zapisana v naših srehi. Veliko se jih je podalo v staro domovino še pred izbruhom svetovne vojne. Ti so šli večinoma v svojo lastno škodo, kajti tisti že davno počivajo v večnem miru, ker so bili primorani bojevat se za Avstrijo.

Doba sedemnajstih let je dolga, ako pa zopet mislimo drugače, je kratka. V dobi teh let se je marsikaj izpremenilo. Ako bi o vseh okoliščinah razmišljali, bi vzele to preveč prostora, obenem pa bi se tudi preveč zavleklo. Začetno poslovanje, društva se razlikuje od sedanjega, s čemer je dokazano, da ljudstvo izpregleduje. Veliko je razlogov, ki me vodijo, da priporočam, da pridno pristopajte k društvu in JSKJ, katera stoji danes, ob 25letnici njenega obstanka trdno na stališču pravičnosti nampram vsakemu članu in članici, da lahko vsakdo svobodno deluje po svoji vesti in prepričanju. Danes šteje naše društvo lepo številno članstvo, in da bo to članstvo še naraslo, nam dokazujejo vedno novi prosilci in kandidati za društvo. Cenjeni sobratje društva sv.

Jurija!! Društvo je naše in čim bolj bomo agitali zanj, tem več koristi bomo imeli. Danes so časi, da ni izbire pri tem. Vsak je dobrodošel, da je le zdrav. Danes se več ne oziramo na to ali ono prepričanje, kajti vsako prepričanje je vredno spoštovanja, če je iskreno. Danes gre le za to, da vsak izpolnjuje pravila, ki so izdelana po željah večine članstva. Ti dosežemo uspehi niso prišli sami od sebe, temveč je moral vsak žrtvovati bodisi finančno ali dejansko. Pozabljeno pa je vse, pozabljen ves napor, pozabljene vse finančne žrtve. Vse nekdanje težkoče so pozabljene, kot da jih ni nikdar bilo. Mi imamo jasno in čisto zavest, da smo nekaj dosegli, in da imamo nekaj, s čemur se lahko po-našamo, to je naša slavna J. S. K. Jednota. In posamezna društva! Delujmo za prosep dalje! Stori-mo vse, kar je v naši moči, da bo bodočnost naša, napredek temveč ji in popolnejši, ko bo naša Jednota praznovala 50letnico svojega obstanka. Delujmo, da bodo rekli oni, ki pridejo za nami: Dosegli so vse, po čemer so hrepene-li!

JSKJ je košato drevo, pod katero se zbiramo vsi utrujeni in potrebni počitka; pod tem drevesom naberejo zopet novih moči. Jednota je studenec, ki nas okrepčuje, ko smo okrepčila potrebni. Ona je naša dobra mati, in kje najdemo več usmiljenja kot pri materi? Vse to je J. S. K. Jednota! Otroci ni še nikoli odšel od svoje matere praznih rok, četudi bi imela mati dati otroku srečno kri! Vse to nam je JSKJ.

Kolikor sem mogel razbrati iz knjog, ki se hranijo v društvenem arhivu, je društvo sv. Jurija št. 61 poslalo Jednoti tekom svojega 17letnega obstanka vsoto \$19,971.57. To je vsota assessmentov in vseh drugih potrebščin. Prejeli pa smo sledečo vsoto:

Posmrtnine prejeli	\$5,234.00
Odpravnine prejeli	\$ 400.00
Poškodbe, operacije in bolniške podpore	6,093.67
Skupno prejeli za dobo 177 let	\$11,527.67

To so številke, ki dokazujejo, koliko dobrega se da narediti v slogi. Največjega pomena je se-daj, ko praznuje Jednota 25letnico svojega obstanka; ona je ena največjih slovenskih organizacij in je lahko ponosna na svojo lastnino. Ob 25 letnici njenega obstanka so lahko vsi njeni ustanovitelji, glavni uradniki, krajevni odborniki in člani lahko ponosni na njen uspeh. Petindvajseti dan njenega rojstva naj bo dan počitka in slave, potem pa zopet na delo s podvojenimi močmi! Vsak naj deluje neutrudno za proevit in napredek naše slavne J. S. K. Jednote!

Jaz menim, da najdostojnejše proslavimo petindvajsetletnico naše Jednote na ta način, da ji pridobimo čim več novih članov. S tem bomo ojačili našo Jednoto, da bo še bolj delovala za dobrobit svojega članstva.

Živela J. S. K. Jednota ob tvoji petindvajsetletnici! Zahvaljujemo se ti za tvoja dobra dela od početka svojega obstanka pa do današnjega dne.

V imenu društva kličem: Živela naša zaščitnica in naša tolažnica! Da bi še nadalje procvitala v pomoč društvom in posameznim članom! Slava vsem ustanoviteljem J. S. K. Jednote!

John Pezdire, tajnik društva.

IZ URADA DRUŠTVA SV. PETRA IN PAVLA, ŠT. 66, J. S. K. J., JOLIET, ILL.

Društvo sv. Petra in Pavla je bilo ustanovljeno dne 26. avgusta 1906, v stari šolski dvorani. Ustanovitelji društva so bili sledeči rojaki: Anton Košiček, Mihael Wardjan, Frank Blatnik, Fr. Skulj, Josip Černe, Frank Kocjan, Albert Less, Anton Kostelet, Frank Russ in Math Kralj.

Omenjeni rojaki so prišli do prepričanja, da čeprav je bilo v onem času že precej različnih društev, vendar ne zadostujejo zahtevam in okoliščinam v slučaju nesreče, bolezni ali smrti. Zaradi tega so omenjeni občestvovali in na društvenem polju delavni rojaki sklenili, da ustanove novo društvo. Kakor so sklenili, tako so tudi storili ter ustanovili novo društvo pod imenom sv. Petra in Pavla ter ga priklapili k J. S. K. Jednoti. Na ustanovnem shodu je bilo navzočih 16-rojakov.

Prvi društveni odborniki so bili: Anton Košiček, predsednik; Frank Blatnik, podpredsednik; Mihael Wardjan, tajnik; John Butala, zapisnikar; Anton Kostelet, blagajnik; Mihael Wardjan, zastopnik. Nadzorniki: Anton Jurjevic in John Butala. Ravnatelj Frank Kocjan.

Društvo je od časa ustanovitve prav lepo napredovalo v članstvu kakor tudi v finančnem oziru. — Od ustanovitve pa do 1. januarja 1923, je društvo izplačalo za pogrebne stroške umrlih sobratov \$700.00. Bolniške podpore je društvo izplačalo do 1. januarja 1914. \$670.00. S 1. januarjem 1914, je prišla Jednota izplačevati bolniške podpore. Od 1. januarja 1914 do 1. januarja 1923, je članstvo prejelo od Jednote \$4,044.00 centralne bolniške podpore. V tem času pa je članstvo vplačalo v centralni bolniški sklad \$5,783.00. Razvidno je torej, da smo \$1,739.00 več vplačali v centralni bolniški sklad, kakor pa prejeli podpore. Za časa društvenega obstanka se je vsega skupaj plačalo Jednoti \$24,731.99. Prejelo pa je naše društvo od Jednote \$17,244.00. Smo torej \$7,487.99 več plačali kot prejeli. To naj služi za vzgled, da obstoji društvo iz zdravih in čvrstih članov, na kar smo ponosni in veseli.

Izmed ustanoviteljev jih je danes še 8 pri življenju. Dva sta umrla. Skupaj je umrlo 14 članov odraslega in 2 člana mladinskega oddelka. Društvo šteje 77 članov in članice odraslega in 52 članov (ie) mladinskega oddelka.

Društveno premoženje je znašalo 1. januarja 1923 \$865.85.

Uradniki sedanjega poslovnega leta so:

Jožef Jurjevič, predsednik; — Mihael Wardjan, podpredsednik; Anton Barbich, tajnik; Jožef Wolf, zapisnikar; John Jerman, blagajnik. Nadzorniki: Math Golobich, John Živec in John Russ. Zastavonoše: Joe Škarče, John Bifel in Math Kralj. Maršal: M. Količ, reditelj Jožef Ausec, organizator Anton Barbich, društveni zdravnik dr. Wm. Struzynski.

K praznovanju 25-letnice obstanka J. S. K. Jednote kličem celokupnemu članstvu: — Delujmo vsi skupaj za napredek Jednote! — Anton Barbich, tajnik in organizator.

IZ URADA DRUŠTVA SV. PETRA, ŠT. 69, JSKJ, THOMAS, W. VA.

Tudi društvo sv. Petra št. 69, JSKJ se pridružuje slavnosti 25-letnice obstanka JSKJ.

Bilo je dne 27. novembra leta 1906, ko se je vpisalo za pristop 18 članov v JSKJ. Iz gl. urada so dobili številko 69. in društvu so dali ime Sv. Peter. Društvo je od takrat naprej napredovalo kaj povoljno, ker danes šteje 29 enakovrednih članov in članice, 3 članice samo za posmrtnino in 19 članov (ie) mladinskega oddelka. Skupaj je torej 51 članov. Bolniške podpore smo izplačali zadnje leto \$370. Letos smo pa že imeli dva smrtna slučaja, za kar smo že izplačali \$1,500 posmrtnine, pa smo komaj prekoračili prvo polovico leta 1923.

S tem naj zaključimo pregled naše male veje tega močnega drevesa JSKJ, ki že 25 let svojega obstanka lajša gorje vdovam in sirotam.

Jugo-Slov. Katoliška Jednota, živela še mnogokrat petindvajset let!

Društvo Sv. Petra, št. 69, Thomas, W. Va.

IZ URADA DRUŠTVA ZVON, ŠT. 70, J. S. K. J. CHICAGO, ILLINOIS.

Ker pred 16 leti mesto Chicago še ni štelo toliko podpornih društev kakor sedaj, se je porodila misel med rojaki za ustanovitev novega društva. Dne 29. decembra 1906, so se zbrali ter ustanovili društvo Zvon št. 70 ter ga priklapili k JSKJ.

Ustanovni člani so bili: Karol Gorup, John Stržina, Joe Medie, Nikola Pezdire, Frank Zeman, Viktor Klodič, Frank Rotar, Martin Laurich, Peter Kvalič in Peter Jaklič. V prvi društveni odbor so bili izvoljeni: John Stržina, predsednik; Nikola Pezdire, podpredsednik; Joe Medie, tajnik; Martin Laurich, blagajnik; Kornel Gorup, zastopnik; Frank Zeman, zapisnikar.

Društvo je lepo napredovalo dobrih sedem let, tako da je štelo okoli 80 članov in članice. Denarja v blagajni je bilo 800 dolarjev. Nenadoma pa je prišlo do razdora v društvu leta 1913, in člani so se razdelili v dve stranki. — Eni so odstopili, drugi ostali, in bili so z velikim trudom in žrtvami prepričali razpad društva.

Čeprav je ostalo društvo z malokolišnimi člani in brez vsega premoženja, je vendar v kratkem času dobro napredovalo. Tako smo imeli leta 1918 že precej lepo vsoto denarja v blagajni ter kupili tudi društveno zastavo. — Društvo vidno napreduje in danes šteje 118 članov in članice. Imamo tudi otroški oddelki, ki šteje 42 otrok; obeta se nam to še lepa bodočnost.

Kar se tiče ustanovnih članov, je pri našem društvu samo še e-

ČAST TAKI DRUŽINI!

Frank Zeman s svojo družino. — Vsi so člani Jugoslov. Katoliške Jednote. den, to je Frank Zeman z svojo družino.

Smrtnih slučajev ni bilo ravno mnogo. Kolikor je meni znano, je umrlo okoli deset članov in članice in ena deklica mladinskega oddelka.

Iskreno pozdravljeni še živeti ustanovitelji naše napredne J. S. K. Jednote, in kličem vam: — Živeli! Nepozaben spomin pa tudi vsem že umrlim ustanoviteljem JSKJ! Pozdravljeni sedanji gl. odbor in vsa krajevna društva!

John Jurečič, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JANEZA KRSTNIKA, ŠT. 71, — J. S. K. J. COLLINWOOD, O.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 16. avgusta 1903. Ustanovili so ga sledeči rojaki:

Josip Kolene, John Rošelj, John Mrvar, Anton Jakoš, Frank Brlan, Chas Kotnik in še par drugih zavednih mož.

Kdo je pravzaprav sklical ustanovni shod tega zapisnik ne pove; gotovo pa je to storil eden zgoraj navedenih mož. Zapisnik dalje pove, da se je navzočim v lepih besedah omenil namen shoda in v živih potezah se je orisalo namen shoda in korist, osnovati si domače društvo, ki naj bi bilo podporno. Takoj se je izvolil odbor, ki je bil potrjen za tekoče leto 1903.

Josip Kolene, predsednik; John Rošelj, podpredsednik; John Mrvar, tajnik; Frank Brlan, blagajnik. — Obenem se je dalo novemu društvu zgoraj navedeno ime.

Namen tega društva je bil — zblizanje tukajšnjih Slovencev, gojitve bratske slege in ljubezni in medsebojno podpiranje v slučaju bolezni in smrti. Geslo pa mu je bilo staroslovansko: — Vsi za enega, eden za vse! To načelo ima društvo še dandanes.

Zares lepa in blaga je bila misel teh zavednih mož, ki so se hoteli s tem zavarovati pred raznimi nadlogami in neprilikami, katerih nikjer in nikoli ne manjka. Obetali se si bogate žetve, kajti sejali so kleno seme! Ali kakor že sv. pismo pravi, da se je sejalcu, ki je sejalo dobro seme, poja-vila med vzkliklim žitom ljuljka, je to veljalo tudi na tej njivi. O tem ni potreba več pisati; omeniti moram le, da je bilo potreba ljuljko odstraniti, kar pa je dalo mnogo težavnega dela ter je tudi škodovalo rasti društvu. — Sploh je imelo društvo dokaj burne čase v svojih mladih letih.

Dne 2. decembra 1906, je društvo sklenilo, da se priklapi kakšni slovenski Jednoti. In res, 22. februarja 1907, je bilo to društvo sprejeto v slavno Jugo-Slov. Katoliško Jednoto.

Društvo kljub temu ni tako napredovalo kot je naselbina rasla; temu smo mogoče krivi sami, ker smo premalo za društvo agitirali, misleč: vsako dobro blago se samo hvali! Dne 16. avgusta 1908 je društvo blagoslovilo novo zastavo, katere boter je bil brat Alojzij Kolene, in botra Mrs. Alojzija Kolene.

Izmed prvih ustanoviteljev društva je samo še brat John Rošelj pri temu društvu; ehi so umrli, drugi so se preselili drugam, tako da je samo še ta ostal pri

Naši slavni K. S. K. Jednoti pa želim najboljše napredka, da bo štela, kadar bo praznovala svojo petdesetletnico, vsaj 20.000 članov in članice in en milijon dolarjev premoženja.

Bog te ohrani še mnogo let!

Karol Kralj, predsednik, Frank Trepal, tajnik, Frank Takavec, blagajnik, John Črne, zapisnikar.

Kratka zgodovina in dopisi društev Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. BARBAR, ŠT. 72, JSKJ, TAYLOR, WASH.

Pišel je čas, ko bo praznovala slavna J. S. K. Jednota 25letnico svojega obstanka. V imenu vsega društva izrekam najprijetnejše čestitke naši Jednoti ob njenem srebrnem jubileju. Naša Jednota bo podpirala in podpirala vse članstvo, kakor je tudi nas podpirala. V dokaz naj navedem, da smo bili na štrajku čeli dve leti in dva meseca. Samo ob sebi je razumljivo, da nismo bili preveč založeni z denarjem in težko nam je bilo plačevati assemente. V največjih zadregah smo se obrnili s prošnjo za pomoč na našo slavno JSKJ, kateri je ugodila naši prošnji.

Dne 16. novembra leta 1915, se je pripetila velika eksplozija v prometovniku v Ravensdale. — Wash. Bilo je ubitih 31 oseb, med njimi tudi sedem Slovencev. Tudi v tem slučaju nam je stala na strani naša Jednota.

Lansko leto smo izgubili dva sobratja iz naše sredine; bila sta samca in ne bi bil zanj zanimaj, ko ne bi bila član naše slavne Jednote. Torej dragi rojaki, pristopajte k društvu, ker človek ne ve, kje ga nesreča čaka; ne odlašajte, da ne bo prepozno.

Tebi, slavna J. S. K. Jednota, želimo veliko uspeha na društvenem polju, več kot si ga imela dosedaj.

Naj ob tej priliki sporočim še nekaj o delavskih razmetih v državi Washington. Tukaj je bila steska, ki je trajala čeli dve leti in dva meseca. Prvega junija je bil štrajk preklanc, ker so delavci izprevideli, da se jim ne izplača več mlati prazne slame, zato so se vrnil in delo in se pripravili za nov kapitalističen napad. — Delavci, ki so delali prej pod olivjem unij, bodo sedaj bolj težko delali v Open Shop. Kapitalistična želja je, da se tebi plača \$1.50, glej, da ne boš povedal drugemu, ker ako se ti obelodaneno, naj le dela za nizko mezo.

Pozdrav članom in članicam J. S. K. Jednote!

Andrej Gorjup, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JANEŽA KRSTNIKA, ŠT. 75, MEADOW LANDS, PA.

Naše društvo je bilo ustanovljeno kot prvo društvo v tej naselbini dne 24. junija 1907.

Ustanovitelji društva in prvi uradniki so bili: Jos. Mravinec in Jurij Zalec. Društvo je bilo ustanovljeno z 19 člani v Canonsburg, Pa., in je imelo čarter do leta 1922 in ker je bilo večina članov iz Meadow Lands, je imelo društvo svoje mesečne seje od leta 1908 v Meadow Lands, Pa., štiri mize od Canonsburga.

Društvo si je leta 1912 kupilo stavbo, na katero je članstvo pomno, ker je to veliko članov spremlja k večjemu počitku. Večina naših članov in članic je morala prestopiti v hladni grob. Od kar obstoja društvo, je že izgubilo devet članov in tri članice. Od proslavljenja dvajsetletnice je izgubilo naše društvo štiri člane in dve članice: Anton Gruden je umrl leta 1920; vzrok smrti vnetje grla; zavarovan je bil za \$500. — Anton Skedel, umrl leta 1920; vzrok smrti — nahuha; zavarovan za \$1000. Viktor Lenasi, umrl aprila leta 1923; vzrok smrti — kap; zavarovan za \$1000. John Zalec, umrl maja 1923, zavarovan za \$1000.

Umrle članice: Rozalija Smrtnik, umrl januarja leta 1919; vzrok smrti — zastrupljenje; zavarovana za \$500. Neža Skedel, umrla marca meseca leta 1920; vzrok smrti porod; zavarovana za \$500.

Društvo le pomalem napreduje. V naši naselbini bi morali imeti več članov in članic, toda da ni temu tako, je vzrok, ker imamo v naselbini preveč društev, — več štiri, dasi bi zadostovali

Naše društvo šteje 74 enakopravnih in neenakopravnih članov in članic ter 41 otrok v otroškem oddelku. O društveni blaginji ne morem ničesar poročati, ker se težko nabere še to za pokritje društvenih stroškov. Odkar je bila uveljavljena prohibicija, se ne izplača več prirejati veselje ali piknikov.

V imenu vseh naših članov kličem: Živela naša slavna Jednota, naša zaščitnica in tolažnica! Da bi še vnaprej procvetala, v ponos sebi in svojih članov!

Društveni odbor.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 76, JSKJ, OREGON CITY, ORE.

Jugo-Slovanska Katoliška Jednota, to danes krasno in mogočno drevo, ki razprostira svoje veje po vseh združenih državah Severne Amerike, koder so naseljeni Slovenci, bo obhajala dne 18. julija 1923. svoj srebrni jubilej, 25-letnico svojega obstanka.

Petindvajset let je sicer kratka doba, velpomembna pa je za JSKJ in njene člane.

Vsak, kdor je s paznim očesom zasledoval delovanje in razvoj te prekristne organizacije, ve, da je ta slavna Jednota storila obilo za svoje člane in članice ter njih dediče od svojega začetka pa do sedaj. Jednota je ob času nesreče lajšala ponesrečenim in potrebnim bedni položaj; veliko je žena in otrok, katerim je otrla solze.

In ker smo tudi mi pod številko 76 veje te slavne Jednote, hočemo na kratko opisati zgodovino našega društva.

Ustanovitelj tega društva je bil Mr. Matija Justin; ustanovil ga je dne 23. julija 1907. Bil je vedno dober član in vedno je skrbel, da je društvo napredovalo. Žal, danes ga ni več med nami; dvignila se je nevidna roka Vsemogočnega, in Njemu je dopadlo poklicati ga k sebi po zasluženem plačilo: umrl je dne 2. julija 1921. Težko ga pogrešamo, ker ga ni več med nami, ali tolaži nas zavest, da je pokojni Mr. Justin dobro in pošteno izvršil svojo težko nalogo, katere si je nadel, kakaj njegovo delo je obrnilo oklen sad. Zato mu vsi člani in članice zakličemo: — Slava njegovemu spominu!

Naše društvo je primeroma se precej napredovalo v zadnjih 15 letih, kar se razvidi po članih, posebnost pa pri tem vpoštejamo še dejstvo, da sta v tukajšnji mali slovenski naselbini še dve drugi slovenski podporni društvi, kateri spadata k drugim organizacijam. Pred 15 leti je bilo 14 članov in od tistega časa so se trije člani: Frank Sekne, Matevž Poljanar in Jos. Kestnar.

Vsega skupaj je zdaj, leta 1923, 47 članov in članic v odraslem in 24 članov in članic v mladinskem oddelku. V 15 letih sta umrli dva člana: Frank Pogačnik in Matija Justin, ustanovitelj, in obeh izgubo še vedno žutimo.

Veselic je bilo primeroma malo v tem času. Želeli bi, da bi se z naprej v tem oziru kaj bolj zanimali.

Tebi, slavna J. S. K. Jednota, kličemo vsi člani in članice: Slava Ti ob Tvoji petindvajsetletnici! Slava ustanoviteljem, članom in članicam do konca dni!

Frank Vitešnik, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ALOJZIJA, ŠT. 75, JSKJ, SALT LAKE, COLORADO.

Naše društvo je bilo ustanovljeno leta 1907. Od takrat je bilo pri društvu mnogo izprememb. Takrat je bilo mnogo Slovencev v naši naselbini in tudi društvo je bolj napredovalo, ker so prihajali. Sedaj pa je marsikaj drugače. Slovenska mladina, to je tisti, ki so tukaj rojeni, se ne menijo mnogo za slovenska društva, pač pa se bolj oni, ki pridejo iz stare domovine.

Tukaj imamo svojo lastno dvorano, ki nosi ime Dvorana Sv. A-

lojzija ali St. Louis Hall. Društvo ima tudi krasno zastavo; na eni strani je sv. Alojzij, na drugi strani pa grb Združenih držav, in menim, da je ni na zapadu zastave, ki bi se dala primerjati naši.

Prilagam tudi malo sliko dvorane ter želim, da bi jo priobčili v slavnostni številki glasila. Na sliki je videti našega najstarejšega in najmlajšega člana, stoječa ob zastavi.

Najstarejši član, zastava in najmlajši član društva sv. Alojzija št. 75.

Naše društvo želi, da bi vsi člani našega društva vpisali svoje otroke v našo slavno Jednoto; — sedaj imamo 31 otrok. Upam in želim, da ko izide slavnostna številka našega glasila, da se članstvo otrok pomnoži vsaj za dve tretjini. Prosim vas, člani, ne glejte na tistih 15 centov, ki jih boste plačali na mesec od svojega otroka. Ako se zgodi slučaj smrti, vam bo v veliko pomoč. Ne mislite, da bodo zmerom to slabi časi, kakor so bili zadnjih par let. Vse se obrne na boljše in želimo, da bo ob tridesetletnici naše Jednote mnogo več članstva odraslega in mladinskega oddelka pod okriljem iste. Čast vam, ustanovniki, čast pa tudi vam, sedanji odborniki in glavni uradniki naše slavne J. S. K. Jednote! Živela naša slovenska naselbina!

Pozdrav vsem Slovencev in Slovenkam, kakor tudi naši slov. mladini!

Jacob Evans, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JERNEJA, ŠT. 81, JSKJ, AURORA, ILL.

Ob priliki petnajstletnega obstanka našega društva si štejemo v dolžnost, da priobčimo imena vseh onih naprednih članov, ki so se dne 12. aprila 1908 toliko trudili, da so ustanovili društvo sv. Jerneja, št. 81, JSKJ, od katere prejmemo sedaj dobroto, ki jih deli.

Ustanovitelji so bili sledeči: Fran kPraprotnik, Jerry Verbic, Albert Praprotnik, Alf. Kesler, Louis Rudman, Anton Rudman, Jos. Kolenc, Jos. Berbak, Frank Praprotnik, Joseph Barbich.

V imenu društva izrekam tukaj imenovanu zahvalo za njih dobro delo. Od ustanovitve našega društva po do danes se j toliko predručilo, da sta pri našem društvu samo še dva ustanovitve namreč Jerry Verbic in Fr. Pra-

protinik mlajši. Na sliki ju lahko spoznate, ker na prsih imata bele znake, na katerih je napisano "ustanovitelj".

Naše društvo napreduje v lepi složnosti. Večkrat je bilo društvo v velikih finančnih zadregah ali od takrat se je mnogo izpremenilo. Društvo šteje sedaj okoli 40 članov in okrog 30 članov v mladinskem oddelku; finančno stanje društva je ugodno. Želim, da bi društvo tudi nadalje tako

bili: Matt Levstik, predsednik; Steve Pavličič, tajnik; Andrej Klun, blaginjak. Ti odborniki so imeli izprva zelo naporno delo pri agitaciji za nove člane. Toda niso se strašili dela in truda in tako so polagoma dobili zadostno število članov in članic. Danes šteje naše društvo 91 enakopravnih članov, 25 neenakopravnih in 36 otrok v mladinskem oddelku; v društvu imamo \$300.

Rojaki, pristopajte k našemu društvu, ki deluje brez prepira v najlepši slogi.

Slavna Jugo-Slov. Katoliška Jednota bo praznovala 25-letnico svojega obstanka v Ameriki. Naša Jednota je že mnogo pomagala vdovam in sirotam, bodisi z bolniškimi podporami, odškodninami ali posmrtninami in vse izplačuje točno in naglo ter ne zavlačuje izplačevanja cele mesece.

Dragi bratje in sestre, zavarujte svoje otroke pri naši Jednoti ter se ne ozirajte na različne zavarovalniške družbe, ki vam obljubljajo vse, ko pa zavarovanje zbolji ali umre, imajo pa vse polno izgovorov, samo da ne plačajo ali da vas čimbolj prikrasajo. Zato, bratje in sestre, agitarjmo za našo slavno Jednoto. — Čim več nas bo, tem boljša bo naša podlaga. V slogi je moč!

Pozdrav vsem članom in članicam naše slavne JSKJ!

John Petráč, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 86, JSKJ, MIDWALE, UTAH.

Doživeli smo sijajni dan 25-letnice obstanka naše slavne Jednote in zaščitnice. Čas hitro mine. Ko smo praznovali 20-letnico njegovega obstanka, je prešlo skoro kar čez noč. V času Jednotinega poslovanja se je ukrenilo marsikaj naprednega, včas pa je prišlo tudi kaj, kar ni ugajalo vsemu članstvu. Toda tako je bilo že od začetka pri vseh organizacijah. Časi se izpreminjajo in s časi se lahko tudi marsikaj izpremeni in predručati v korist Jednote. — Kakor se poslovali v začetku naši napredni in zavezni ustanovitelji, tako mi danes ne moremo posloovati. V zadnjih petih letih je naša slavna Jednota lepo napredovala, ako pomislimo, kakšne čase smo imeli: svetovna vojna in drugo, in pa še veliko hujša, da nas tista strašna bolezen influenca, ki je tako težko prizadela naše Jednote ter pobrala toliko njenih zvestih članov, očetov, mater in otrok. Toda vse to je prestano in za nami in Jednota je prebolela udarec iz let 1918—19. K vsemu temu pa še omejeno priseljevanje, tako da ni našim rojakom omogočen prihod iz domovine, kakor je bilo to pred leti, da bi pristopili v naša društva ter pod okrilje naše slavne Jednote.

Kljub vsemu pa je Jednota napredovala za lepo število članov. Poleg tega smo dobili tudi našo mladino, ki bo opera naše orga-

nizacije, ko mi obnemoremo. — Štejem si v čast in ponosni smemo biti, da smo člani take Jednote, kot je naša slavna JSKJ. — Njena pravila so vzorna, njeno poslovanje pošteno, kar pa je še nad vse, ona je stoprocentno solventna. To je dobro za nas, ker smo vedno starejši in prišel bo čas, ko nas bodo odnesli tja, odkoder ni povratka, in takrat bodo naši dediči spoznali, da so bili njihovi roditelji člani, dobre in poštene organizacije. Zato kličem našim organizatorjem, da kjer se polje ni preorano in zetje še ne vsejana, pojdite in preorajte ter vsejajte, da bo kar najboljšo obrnilo naši slavni Jednoti. Hvala uradnikom za delo, ki so ga storili v preteklosti, kajti nekateri so posvetili res dosti časa, da dobe čimveč novih in mladih članov.

Društvo sv. Jožefa, št. 86, je sedaj staro približno 16 let, odkar je samostojno in odkar se je odcepilo od društva sv. Petra in Pavla. Naše članstvo je, kar smelo trdim, željno napredka ter je razen par izjem v naselbini tudi v resnici napredno.

V sedanjem času in v sedanjih razmerah naše društvu še dokaj dobro napreduje in dobro obstoji. Kar društvo obstoji, smo pokopali sedem članov in dve članici. Influenca nam je samo dve vzela, ostali so pa umrli za različnimi boleznimi.

Končno se obračam do vsega članstva, da bi še vnaprej v slogi in miru delovalo, kakor doslej, da bi naša Jednota čim uspešnejše napredovala. Vsa čast in hvala našim glavnim uradnikom, ki skrbijo za napredek in gledajo, da se članstvu ne godi krivica. Ravno tako najlepša hvala vsemu članstvu, ki prenaša z Jednoto vse veselje in trpljenje. Mi, cenjeni člani, pa nikar ne obupavamo, ker morda plačujemo visoke assemente. Naša organizacija bo le tedaj močna, če bo na dobri finančni podlagi. Želim tudi, da bi dobili kar največ rojakov po naših slovenskih naselbinah za našo organizacijo, posebno onih, ki niso še člani nobene organizacije.

H koncu dopisa pozdravljam vse članstvo naše slavne JSKJ. Jednoti pa želim, da bi s kar največjo sijajnostjo praznovala svojo petdesetletnico.

Peter Blatnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 85, J. S. K. J. AURORA, MINN.

Društvo sv. Jožefa, št. 85, je bilo ustanovljeno v avgustu leta 1908. Prvi društveni odborniki so

bili: Matt Levstik, predsednik; Steve Pavličič, tajnik; Andrej Klun, blaginjak. Ti odborniki so imeli izprva zelo naporno delo pri agitaciji za nove člane. Toda niso se strašili dela in truda in tako so polagoma dobili zadostno število članov in članic. Danes šteje naše društvo 91 enakopravnih članov, 25 neenakopravnih in 36 otrok v mladinskem oddelku; v društvu imamo \$300.

Rojaki, pristopajte k našemu društvu, ki deluje brez prepira v najlepši slogi.

Slavna Jugo-Slov. Katoliška Jednota bo praznovala 25-letnico svojega obstanka v Ameriki. Naša Jednota je že mnogo pomagala vdovam in sirotam, bodisi z bolniškimi podporami, odškodninami ali posmrtninami in vse izplačuje točno in naglo ter ne zavlačuje izplačevanja cele mesece.

Dragi bratje in sestre, zavarujte svoje otroke pri naši Jednoti ter se ne ozirajte na različne zavarovalniške družbe, ki vam obljubljajo vse, ko pa zavarovanje zbolji ali umre, imajo pa vse polno izgovorov, samo da ne plačajo ali da vas čimbolj prikrasajo. Zato, bratje in sestre, agitarjmo za našo slavno Jednoto. — Čim več nas bo, tem boljša bo naša podlaga. V slogi je moč!

Pozdrav vsem članom in članicam naše slavne JSKJ!

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 86, JSKJ, MIDWALE, UTAH.

Doživeli smo sijajni dan 25-letnice obstanka naše slavne Jednote in zaščitnice. Čas hitro mine. Ko smo praznovali 20-letnico njegovega obstanka, je prešlo skoro kar čez noč. V času Jednotinega poslovanja se je ukrenilo marsikaj naprednega, včas pa je prišlo tudi kaj, kar ni ugajalo vsemu članstvu. Toda tako je bilo že od začetka pri vseh organizacijah. Časi se izpreminjajo in s časi se lahko tudi marsikaj izpremeni in predručati v korist Jednote. — Kakor se poslovali v začetku naši napredni in zavezni ustanovitelji, tako mi danes ne moremo posloovati. V zadnjih petih letih je naša slavna Jednota lepo napredovala, ako pomislimo, kakšne čase smo imeli: svetovna vojna in drugo, in pa še veliko hujša, da nas tista strašna bolezen influenca, ki je tako težko prizadela naše Jednote ter pobrala toliko njenih zvestih članov, očetov, mater in otrok. Toda vse to je prestano in za nami in Jednota je prebolela udarec iz let 1918—19. K vsemu temu pa še omejeno priseljevanje, tako da ni našim rojakom omogočen prihod iz domovine, kakor je bilo to pred leti, da bi pristopili v naša društva ter pod okrilje naše slavne Jednote.

Kljub vsemu pa je Jednota napredovala za lepo število članov. Poleg tega smo dobili tudi našo mladino, ki bo opera naše orga-

nizacije, ko mi obnemoremo. — Štejem si v čast in ponosni smemo biti, da smo člani take Jednote, kot je naša slavna JSKJ. — Njena pravila so vzorna, njeno poslovanje pošteno, kar pa je še nad vse, ona je stoprocentno solventna. To je dobro za nas, ker smo vedno starejši in prišel bo čas, ko nas bodo odnesli tja, odkoder ni povratka, in takrat bodo naši dediči spoznali, da so bili njihovi roditelji člani, dobre in poštene organizacije. Zato kličem našim organizatorjem, da kjer se polje ni preorano in zetje še ne vsejana, pojdite in preorajte ter vsejajte, da bo kar najboljšo obrnilo naši slavni Jednoti. Hvala uradnikom za delo, ki so ga storili v preteklosti, kajti nekateri so posvetili res dosti časa, da dobe čimveč novih in mladih članov.

Društvo sv. Mihaela, št. 88, je bilo ustanovljeno dne 11. januarja 1909. Društvo so ustanovili in bili potem prvi odborniki, sledeči: Mihael Burgar, predsednik; Marko Popovič, podpredsednik; John R. Rom, 1. tajnik; Marko Maršič, 2. tajnik; Filip Šrab, blaginjak; Martin Rauch, zastopnik.

Društvo je bilo ustanovljeno s tridesetimi člani ter je poslovalo vso dobo točno po pravilih J. S. K. Jednote. Sicer smo bili parkrat v krizi, ali kljub temu je bila med nami vedno najlepša sloga in napredek, tako da šteje sedaj društvo 60 članov in članic in 13 v mladinskem oddelku. Zato kličem rojakom in rojakinjam po deželi, pristopajte k društvu in naši dični J. S. K. Jednoti! — Zlasti se pobrigajte za mlade člane, ker z njimi bomo dali naši organizaciji trdno podlago ter ji zagotovili obstanek.

Od ustanovitve našega društva smo imeli šest smrtnih slučajev, v katerih se je naša slava Jednota izkazala za skrbno mater svojih otrok, za kar ji je naše društvo hvaležno, kakor tudi za vse posmrtnine in bolniške podpore. — Omenim naj tudi, da je bil član društva št. 17, v Aldridge, Mont. Jos. Ozimek, podomače Mali Jožek. Dne 29. oktobra bo sedem let, kar je šel drva nabirati v Electric. Tedaj je neznankam izginil in še sedaj se ne ve, kakšno smrt je storil.

V blaginji ima naše društvo bilo malo denarja, ali naša dična Jednota nam je izplačala za posmrtnine, bolniške podpore in operacije okoli \$8.716.06. V prvih par letih je društvo samo izplačalo nekoliko bolniške podpore. Rojaki širom Amerike, ako nimate še svojega društva, ustanovite ga in priklopite k JSKJ. — Zavarujte se sedaj za slučaj nesreče in potrebe! Zavarujte se pri naši organizaciji, ki je v vseh ozirih napredna, varna, varna in solventna!

Bratje in sestre, proslavimo na dostojen način 25-letni jubilej naše slavne Jednote ter delujmo vsikdar v njen blagor in procvit!

Grego. Zobec, tajnik-organizator.

Nekaj o spalni bolezni.

Generalni štabni zdravnik Cumming je izjavil, da nima Zdravstveni urad Združenih držav nikakih statistik glede spalne bolezni (znanstvene Encephalitis lethargica), ki bi bile, tako zanesljive in popolne, da bi bile mogoče reči kaj pozitivnega glede pogostosti te bolezni v Združenih državah. V sorazmerno maloštevilnih državah morajo zdravniki prijaviti to bolezen in iz pretežnega dela dežele so na razpolago le častniška poročila. Sploh pa je lahko zamenjati to bolezen z drugimi boleznimi in vsled tega se je pogosto pretiravalo število slučajev spalne bolezni. Preiskave dr. Smitha so dognale, da je tekom epidemije leta 1918-1922 obstajalo celih 22 odstotkov tako zvane spalne bolezni iz drugih bolezni, kot so naprimer padavica, histerija, akutni alkoholizem in tako dalje.

V Californiji so zaznamovali največje število slučajev te bolezni tekom meseca aprila. Ni postalo znano, če je bilo to kaj v stiku z letnim časom ali če so bili slučajji, le posledica splošnega razširjenja bolezni.

Bolezen se razvije počasi ter traja dolgo. Polžina časa pri okrevanju je različna. V nekaterih slučajih okrevajo bolniki popolnoma v teku dveh tednov, potem ko izginejo akutni znaki bolezni, a v drugih slučajih traja okrevanje dolgo in sledove bolezni je opaziti v duševnem življenju bolnika, na gotovih mišicah ter v možganskih živcih.

Prigodom slavnosti 25-letnice naše slavne JSKJ, naj podamo naslednje podatke o našem delovanju v pretekli dobi:

Društvo sv. Alojzija, št. 87, J. S. K. Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. MIHAELA, ŠT. 88, J. S. K. J. BOUND, MT. MONT.

Prigodom slavnosti 25-letnice naše slavne JSKJ, naj podamo naslednje podatke o našem delovanju v pretekli dobi:

Društvo sv. Mihaela, št. 88, je bilo ustanovljeno dne 11. januarja 1909. Društvo so ustanovili in bili potem prvi odborniki, sledeči: Mihael Burgar, predsednik; Marko Popovič, podpredsednik; John R. Rom, 1. tajnik; Marko Maršič, 2. tajnik; Filip Šrab, blaginjak; Martin Rauch, zastopnik.

Društvo je bilo ustanovljeno s tridesetimi člani ter je poslovalo vso dobo točno po pravilih J. S. K. Jednote. Sicer smo bili parkrat v krizi, ali kljub temu je bila med nami vedno najlepša sloga in napredek, tako da šteje sedaj društvo 60 članov in članic in 13 v mladinskem oddelku. Zato kličem rojakom in rojakinjam po deželi, pristopajte k društvu in naši dični J. S. K. Jednoti! — Zlasti se pobrigajte za mlade člane, ker z njimi bomo dali naši organizaciji trdno podlago ter ji zagotovili obstanek.

Od ustanovitve našega društva smo imeli šest smrtnih slučajev, v katerih se je naša slava Jednota izkazala za skrbno mater svojih otrok, za kar ji je naše društvo hvaležno, kakor tudi za vse posmrtnine in bolniške podpore. — Omenim naj tudi, da je bil član društva št. 17, v Aldridge, Mont. Jos. Ozimek, podomače Mali Jožek. Dne 29. oktobra bo sedem let, kar je šel drva nabirati v Electric. Tedaj je neznankam izginil in še sedaj se ne ve, kakšno smrt je storil.

V blaginji ima naše društvo bilo malo denarja, ali naša dična Jednota nam je izplačala za posmrtnine, bolniške podpore in operacije okoli \$8.716.06. V prvih par letih je društvo samo izplačalo nekoliko bolniške podpore. Rojaki širom Amerike, ako nimate še svojega društva, ustanovite ga in priklopite k JSKJ. — Zavarujte se sedaj za slučaj nesreče in potrebe! Zavarujte se pri naši organizaciji, ki je v vseh ozirih napredna, varna, varna in solventna!

Bratje in sestre, proslavimo na dostojen način 25-letni jubilej naše slavne Jednote ter delujmo vsikdar v njen blagor in procvit!

Grego. Zobec, tajnik-organizator.

Nekaj o spalni bolezni.

Generalni štabni zdravnik Cumming je izjavil, da nima Zdravstveni urad Združenih držav nikakih statistik glede spalne bolezni (znanstvene Encephalitis lethargica), ki bi bile, tako zanesljive in popolne, da bi bile mogoče reči kaj pozitivnega glede pogostosti te bolezni v Združenih državah. V sorazmerno maloštevilnih državah morajo zdravniki prijaviti to bolezen in iz pretežnega dela dežele so na razpolago le častniška poročila. Sploh pa je lahko zamenjati to bolezen z drugimi boleznimi in vsled tega se je pogosto pretiravalo število slučajev spalne bolezni. Preiskave dr. Smitha so dognale, da je tekom epidemije leta 1918-1922 obstajalo celih 22 odstotkov tako zvane spalne bolezni iz drugih bolezni, kot so naprimer padavica, histerija, akutni alkoholizem in tako dalje.

V Californiji so zaznamovali največje število slučajev te bolezni tekom meseca aprila. Ni postalo znano, če je bilo to kaj v stiku z letnim časom ali če so bili slučajji, le posledica splošnega razširjenja bolezni.

Bolezen se razvije počasi ter traja dolgo. Polžina časa pri okrevanju je različna. V nekaterih slučajih okrevajo bolniki popolnoma v teku dveh tednov, potem ko izginejo akutni znaki bolezni, a v drugih slučajih traja okrevanje dolgo in sledove bolezni je opaziti v duševnem življenju bolnika, na gotovih mišicah ter v možganskih živcih.

Prigodom slavnosti 25-letnice naše slavne JSKJ, naj podamo naslednje podatke o našem delovanju v pretekli dobi:

Društvo sv. Alojzija, št. 87, J. S. K. Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. MIHAELA, ŠT. 88, J. S. K. J. BOUND, MT. MONT.

Prigodom slavnosti 25-letnice naše slavne JSKJ, naj podamo naslednje podatke o našem delovanju v pretekli dobi:

Društvo sv. Mihaela, št. 88, je bilo ustanovljeno dne 11. januarja 1909. Društvo so ustanovili in bili potem prvi odborniki, sledeči: Mihael Burgar, predsednik; Marko Popovič, podpredsednik; John R. Rom, 1. tajnik; Marko Maršič, 2. tajnik; Filip Šrab, blaginjak; Martin Rauch, zastopnik.

Društvo je bilo ustanovljeno s tridesetimi člani ter je poslovalo vso dobo točno po pravilih J. S. K. Jednote. Sicer smo bili parkrat v krizi, ali kljub temu je bila med nami vedno najlepša sloga in napredek, tako da šteje sedaj društvo 60 članov in članic in 13 v mladinskem oddelku. Zato kličem rojakom in rojakinjam po deželi, pristopajte k društvu in naši dični J. S. K.

Rojaki v Little Falls, N. Y., podpirajte podjetja, ki oglašujejo v našem listu

VSE ZA DOM. M. CLAUSE

522 E. MAIN STREET.

LITTLE FALLS, N. Y.

H. C. BELLINGER

522 E. Main Street

Peči, železnina in krovstvo.

E. H. STEELE

Main Street

ZALOGA RAZNOVRSTNIH
POSEBNOSTI.

NATHAN
Potreščine za moške in fante
595 E. MAIN STREET

BOWMANOVI HLEVI
Tel. 795
Taksiji, pogrebi, poroke.
3 Sedan kare na razpolago.

SMALLENS

POLEG. HIPODROMA.

SUKNJE, OBLEKE,
SRAJCE, KRILA,
IN BLUZE

NIKJER TAKO CENO!

T. & J. DASEY
Perilo, suknje in obleke.

HIŠA DOBREGA BLAGA

STANDARD PLUMBING & HEATING COMPANY

40 W. MAIN STREET.

Tel. 479.

Arcola kotli in radiatorji.

VELIKA POLETNA RAZPRODAJA!
OBIŠČITE NAS!

S. & H. WOLF INC.

PEČI, KUHINJSKE PEČI IN GRELCI. — ZIDANE PEČI.
John Waldvogel in Sin

556 Main Street,

Little Falls, N. Y.

B. E. CHAPMAN
PRODAJALNA PAPIRJA IN
ŠOLSKIH KNJIG

Little Falls National Bank
plačuje 4% obresti
na uloge.

O'ROURKE & HURLEY
ČISTA ZDRAVILA
in
ZDRAVNIŠKI RECEPTI.

KEMPPS OVA PRODAJALNA MUZIKALIJ
Avtomatični klavirji, Sonora, Victrola
in Brunswick gramofoni.
+ RAZNOVRSTNE SLOVANSKE PLOŠČE +
LITTLE FALLS & DOUGERVILLE, N. Y.

Priporočila se
J. M. Electric Co.
Little Falls, N. Y.

Z. E. JONES
Izdelaovalci spomenikov
226 EAST MAIN STREET
LITTLE FALLS, N. Y.

CUNNINGHAM SALES CO.
ARMADNE IN MORNARIŠKE
POTREŠČINE.
103. W. Main Street
LITTLE FALLS, N. Y.

ROY WEAVER
VSE ZA ELEKTRIKO
Zaloga električnih potrebščin
Telephone 312 J.
Jpremita svoj dom z elektriko

Adams Nash Motor Sales, Inc.
Cena od \$325 do \$2195 F. O. B.
Nash Four Nash Six
Mohawk: Cor. 101 W. Main Street
Herkimer: Alvarado Building
Little Falls: Mill St.

Julijska razprodaja
je sedaj v polnem razma-
hu. Velikanska zaloga o-
bleke in opreme za fante
in moške. Pridite in dobite
svoj delež pri razprodaji.
M. L. Goldstone
NASPROTI HOTELA
RICHMOND.

Rogers Ash Inc.
ZAVAROVALNICA IN
ZEMLJIŠKA PISARNA
Kadar hočete kupiti hišo,
pridite ter se oglasite pri
nas v Burrell poslopiju.
Little Falls, N. Y.

G. A. OPPEL & SON
USTANOVLJENO 1857.
Zanesljiva zlatarja.
Obiščite nas!

DOBNIK & PETKOVSEK
Prodajalna raznovrstnih
grocerij ter svežega in su-
hega mesa po najnižjih
cenah.
Priporočava se rojakom
Slovencem.
512 E. JOHN ST.
Telefon: 456 West.

NOLAN & FITZGERALD
Raznovrstne peči in
kuhinjske potreb-
ščine.
E. MAIN STREET.
Little Falls, N. Y.

V ZALOGI IMAM DOCK ASH PEČI
Prodajam vsakovrstne druge peči. Kleparska dela.
W. H. AVERY
105 W. Main Street Little Falls, N. Y.

JOSEPH FURLAN
259 Flint Avenue
SLOVENSKA MESNICA in GROCERIJA
Prodaja na vse kraje doma su-
šeno meso in klobase.

FRANK GREGORKA
(KODAK FINISHING)
Razvijam Kodak-filme in male
slike.
Slovencem se uljudno pripe-
ročam.
38 Douglas St. Tel. 269 M.

ČE POTREBUJETE DOBRO VINSKO GROZDJE
se obrnite na:
FRANK MASLE
39 DANUBE ST. TELEFON: 290 J.

ROJAKI POVEJTE SVOJEMU TRGOVCU, DA NAJ OGLAŠUJE V
LISTU "GLAS NARODA".

Rojaki v Joliet, Illinois, podpirajte podjetja, ki oglašujejo v našem listu. — Frank Bambich, zastopnik.

Kadar ste žejni,
Zahtevajte
NAŠE IZDELKE
Old Lager
Family Tonic Root Beer Zem Zem
Ginger Ale Spearmint Cherry
True Fruit Orange True Fruit Lemon
Kola in druge priznane posebnosti.
Za napravo teh rabimo samo destilirano vodo, pra-
vo sadje in čisti sladkor v kantah.
JOLIET CITIZENS BREWING CO.
200-210 Collins St., Joliet, Ill.

PAPESH CASH GROCERY

Slavnemu občinstvu se priporočam za obilna
naročila.

Pri meni dobite vedno vse po najnižji ceni.

Pokličite tel. št. 5227 ali 5228

Pridite in prepričali se boste

MICHAEL PAPESH, Jr.
Cor. Hickory & Granite St., Joliet, Ill.

T. F. BARRY, LL. B. President, Gen. Mgr., and Founder
FRANK T. ANDREWS, A. M., M. D. Medical Director
GEO. O. SANBORN Secretary

The GLOBE Mutual Life Insurance Company

Ink. po zakonih države Illinois, 1895.

Telephones: HARRISON 1998 CHICAGO MANHATTAN BUILDING
HARRISON 1999 431 S. DEARBORN ST.

EN TISOČ IN ŠTIRI STO DOLARJEV IZPLAČANIH
V DESETIH MINUTAH

pri: The Globe Mutual Life Insurance Company, Chicago, za življenje Sa-
muela Corodan, Templeton Court in ŠTIRI STO za življenje Matevža Lau-
rich, 1010 N. Broadway, Joliet, Ill.

Zavarovalnina je bila plačana po:

S. Scalpelli, manager in N. J. Vranichar, agent

Ne hočete, da se po smrti takoj izplača gotov denar, potem se zavarujte pri MUTUAL LIFE
INSURANCE CO., ki izmed vseh na svetu najhitreje izplačuje smrtnine.

MARTIN GORŠIČ mesnica in grocerija

Imam veliko zalogo vsakovrstnega grocerijskega
blaga, in vse, kar spada v mesarsko obrt.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, posebno
gospodinjam.

Ker zdaj ni več tako, kot je bilo pred 25. leti, da
bi rekli svoji k svojim, sedaj pravijo ženske tako-
le: Pojdimo tam, ker je ceneje in tudi dobro blago.

To je pa na

1134 N. Hickory St., Joliet, Ill.

Martin Goršič, lastnik.

MOJA TRGOVINA

BROADWAY IN RUBY ST., JOLIET, ILL.

Manufacturno blago in obuvala, za ženske vse obleke,

BARVE — ŽELEZNINA — ZDRAVILA

Vse fotografske potrebščine

Govorimo Slovensko

Obiščite nas

PETRI ZIPF, lastnik.

LOUIS ŠEGA mesar in grocer

Se priporočam vsem go-
spodinjam v Joliet in
okolici.

311 RUBY STREET,

FRANK DUŠA GOSTILNICA

Se priporočam za obilen
obisk.

805 N. Chicago Street
JOLIET, ILL.

Tel. 5514

American Shoe Hospital
Popravljam vsake vrste
čevlje.
A. MISUREWICZ
307 Ruby St., Joliet, Ill.

JOHN SETINA
GOSTILNICA
Se priporočam za obilen obisk
Cor. Mason & Council Sts.,
JOLIET, ILL.

JOHN KIRINCICH

Cor. Ruby ... Summit Sts.

Pri meni dobite moško in
žensko obleko po najnižji ceni,
isto tako otroško opremo in
kuhinjsko orodje.

Jos. Zupančič GOSTILNICA

Se priporočam za obi-
len obisk. Pri meni je
vsega v izobilju, vsako-
vrstnih pijač in dovolj
domače zabave.

107 Ruby St., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GOSTILNA "PRI ZVEZDI"

Se priporočam za obilen obisk.

FRANK BAMBIČ
Prop.

1007 N. Hickory Street,
JOLIET, ILL.

RABITE NOVO
LIBERTY ELEKTRIČNO PRAVICO
THE NEW LIBERTY ELCO. CO.
221 VAN BUREN ST., JOLIET, ILL.

SLOVENSKI KROJAČ
209 Jackson St. Joliet, Ill.
se priporočam
RUDOLF POŽEK

NEW YORK, THURSDAY, JULY 12, 1923. — ČETRETEK, 12. JULIJA, 1923.

Kratka zgodovina društev Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ROKA, ŠT. 94, JSKJ, WAUKEGAN, ILLINOIS.

Društvo sv. Roka, št. 94, JSKJ je bilo ustanovljeno dne 26. septembra 1909 z 28 člani. Društvo je ves čas lepo napredovalo v odraščanju kakor tudi v mladinskem oddelku in šteje danes 108 enakopravnih članov in članice, 34 soprog in 95 otrok. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob devetih uri dopoldne v Slovenskem Narodnem Domu, katerega delničar je tudi. — Društvo posluje na demokratiški podlagi z

SLOVENSKI NARODNI DOM V WAUKEGAN, ILL.

geslom: vsi za enega, eden za vse. Mi se ne ožiramo na pripravljanje posameznih članov, vsled česar vlada pri društvu najlepša sloga.

Odkar je bila uveljavljena centralizacija bolniške podpore, smo prejeli od Jednote \$5,002.06 bolniške podpore in \$8,200 posmrtnine ter \$600 za poškodbe. Bolnikov je bilo pri društvu 23. Umrlo je osem članov in štiri članice in dva člana mladinskega oddelka.

Naše prisrčne čestitke J. S. K. Jednoti k njeni 25-letnici!

John Bartel, predsednik.
Anton Kobal, tajnik.
Frank Mesec, blagajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 89, J. S. K. JEDNOTE GOWANDA, N. Y.

Društvo sv. Jožefa, št. 89, je bilo ustanovljeno dne 31. januarja 1909. Ustanovni člani so bili: Jožef Božič, Anton Grom, Matevž Govekar, Janez Groznik, Josip Kaluža, Josip Perhaj, Alojzij Perhaj, Anton Straus, Jos. Žužek, — Janez Strnad in Frank Stare. — Organizator je bil Karol Strniša. Od teh članov jih je sedaj le še pet pri društvu; drugi so odšli večinoma v staro domovino, par pa jih je pustilo društvo, toda žive še tukaj.

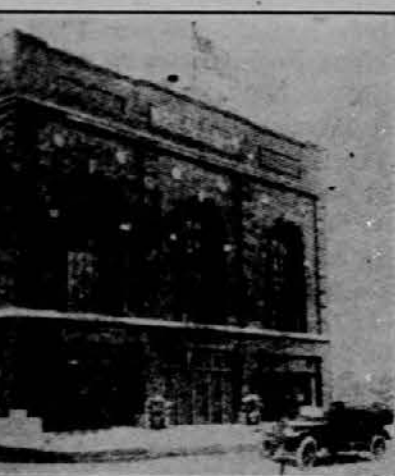
Društvo je ves čas, izvenšiš — vojni čas, lepo napredovalo in šteje danes, to je po preteku 14 let, 81 članov in članice ter 14 otrok. Umrlo je pet članov in dve članice.

Od časa ustanovitve, to je od 31. januarja 1909, pa do 31. maja 1923, je imelo društvo skupnih denarnih dohodkov \$16,484.96. — Izdatkov \$16,249.94. V društvu imamo sedaj \$232.15. — Jednoti smo plačali \$15,144.20, od Jednote smo pa prejeli za posmrtnine \$6,000, za operacije \$600 in za bolniške podpore \$2,521.00. Skupaj smo prejeli od Jednote \$9,121.00. Društvo je plačalo bolniških podpor, predno je bila ustanovljena centralna blagajna — \$3,838.89. Kot razvidno, smo plačali Jednoti samo \$6,023.20 več, kakor smo od nje prejeli. Kot sem že omenil, šteje društvo 81 članov in članice, katerih posmrtnina sama znaša okroglih \$61,025.00, a podpor za operacije, poškodnine, odpravnine in bolniških podpor ne moremo tu ocenjevati, kajti težko je povedati vnaprej, koliko istih bo naše članstvo deležno.

Sicer pa, bratje in sestre, ozri se nazaj v pretekli dve ali tri leta, in videli bomo, koliko naših sobratov je moralo leči na opera-

cijsko mizo; nekaj je bilo dolgo trajno bolnih, in tako bolna sta dva sobrata tudi zdaj, ko to pišem. Vsem tem je naša dobra Mati, naša slavna Jednota, katere 25-letnico praznujemo sedaj, točno in sigurno pomagala. Resnica je, da je med nami nekaj tako srečnih, ki so že več let člani in plačujejo redno svoj asessment, toda podpor še niso potrebovali. Ali nihče ne ve danes, kaj ga čaka jutri. Koliko jih gre zjutraj zdravih na delo, čez nekaj časa pa je že pohabljen za nedolgo čas. Koliko jih je bilo že med nami, ki so čutili bolečine v telesu, in

SLOVENSKI NARODNI DOM V WAUKEGAN, ILL.

ko so šli k zdravniku, jim je slednji povedal, da imajo vnetje slepiča ter jim kar hitro svetoval, naj se dajo operirati. Toda ti so srečno prestali, nas pa morda to še vse čaka. Zato delujmo še nadalje po geslu: vsi za enega, eden za vse! Bodimo zvesti sinovi in hčere naše slavne Jednote, te naše dobre Matere, ki praznuje zdaj svoj srebrni jubilej! Slavna Jednota, rasti in procvitati do zlatega jubileja!

Karl Strniša, 21-letni član, tajnik in organizator.

IZ URADA DRUŠTVA SV. FRANCIŠKA, ŠT. 99, JSKJ, MOON RUN, PA.

Društvo sv. Frančiška v Moon Run, Pa., je bilo ustanovljeno dne 19. junija 1910. Ob ustanovitvi je bilo 12 članov in vedno smo počasi napredovali; eni so jemali prestopne liste, druge je pobrala smrt iz naše srede, tako da šteje društvo danes komaj 59 članov in članice. V mladinskem oddelku pa društvo lepo napreduje; sedaj šteje mladinski oddelk 60 članov veliko pa jih je že prestopilo iz mladinskega v odrasli, oddelk. V naši naselbini imamo tudi društvo, ki spada k SNPJ. Mnogo je tukaj rojakov, ki so pri dveh ali treh družtvih, in prav malo jih je, ki ne bi bili pri nobenem društvu. Vsak se toliko zanima, da je vsaj pri enem društvu, če pride bolezen, da prisrčno v takem slučaju Jednota na pomoč. — Zato rojaki, kdor ni še pri nobenem podporom društvu, sedaj je še čas, kajti nihče ne ve, kdaj se mu lahko primeri nezgoda.

Pozdravljam vse člane JSKJ! Društveni tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA MATERE BOŽJE, ŠT. 100, JSKJ, MONONGAHE, W. VA.

Naše društvo je bilo sprejeto v JSKJ dne 11. avgusta 1910. — Društvo je bilo ustanovljeno s 25 člani. Od tedaj se sedaj še samo štirje pri društvu.

Vsed nestanovitnih razmer v tujakštem kraju ni naše društvo moglo posebno napredovati. — Pristopilo je veliko novih članov, ali nekateri od njih so odstopili in odšli v staro domovino, mnogo pa jih je prestopilo tudi k drugim društvom.

Društvo šteje sedaj šestnajst članov, in vsi se medsebojno dobro razumemo.

Povodom 25-letnice obstanka JSKJ, pozdravljamo našo slavno

Jednoto ter vse brate in sestre širom Združenih držav!

Anton Hrvatin, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA MARIJE VNEBOVZETE, ŠT. 103, JSKJ, CLEVELAND - COLLINWOOD.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 23. aprila 1911, s 23 članicami. Prve uradnice društva so bile sledeče članice: Agnes Krall, predsednica; Louise Čampa, tajnica; Mary Ivančič, blagajnica. Tri izmed ustanovitelj družtv

niso več med nami, kajti že nekaj let počivajo v hladnem grobu; — naj v miru počivajo! Da si tudi niste več v naši sredi, dragi mi sestre, vaš spomin še živi med nami. Spominjamo se vas kot prvih boriteljic za našo Jednoto.

Kakor vsako društvo, tako je imelo tudi naše ob ustanovitvi svoje težave, ali z vztrajnostjo in slogo se dosti doseže.

Leta 1914 si je naše društvo nabavilo krasno zastavo s podobo Matere Božje. Pri blagoslovljnu

sta bila kot boter in botra Mr. Frank Ivančič in Mrs. Mary Ivančič; po blagoslovlitvi je sledila lepa veselica. Ob tej priliki si je društvo tudi gumno opomoglo.

Danes, ob dvajsetletnici šteje naše društvo 90 članice in 22 članov mladinskega oddelka.

V teku dvajsetletnega poslovanja je društvo plačalo Jednoti \$14,226.45, od Jednote smo pa prejeli \$8,142.00.

Umrlo je deset članic; naj v miru počivajo!

Društvo zboruje vsako tretjo

nedeljo v Slovenskem Domu, čigar delničar je.

Tudi naše društvo ne pozablja živih in mrtvih ustanoviteljev naše slavne Jednote.

S hvaležnostjo se spominjamo tudi vseh naših glavnih uradnikov ki so privedli Jednoto do tako lepega uspeha.

Jednoti iskreno čestitam ob njenem srebrnem jubileju ter želim, da dočaka podvojeno po članstvu zlatega!

Sestrski pozdrav vsem članom in članicam naše slavne Jugoslovanske Katoliške Jednote!

Anna Pierce.

IZ URADA DRUŠTVA J. S. K. J. DRUŠTVA SV. ANTONA, ŠT. 104, JSKJ, CHICAGO, ILLINOIS.

Društvo je bilo ustanovljeno dne 30. maja 1911 s 25 člani in eno članico. Izmed ustanoviteljev so še pri našem društvu sledeči bratje: John Košiček, Joseph Bliš, John Pičman, Lovrenc Vebler in Anton Pelosa. Ostali ustanovitelji društva so prestopili k drugim društvom, umrli, odšli v staro domovino (štirje so padli na bojnem polju zadnje svetovne vojne) ali nas kako drugače zapustili.

Sedaj šteje društvo 54 članov in članice ter 31 članov mladinskega oddelka.

Kljub temu, da smo imeli nasprotnike, ki bi radi društvo uničili, preprečili celo ustanovitev, se je društvo lepo razvijalo in napredovalo.

V preteklih 12 letih smo izplačali bolniške podpore v skupni vsoti \$3,112.00, od katere smo — \$2,876.00 prejeli od Jednote. — Za časa obstanka našega društva sta nam umrla dva sobrata.

Od Jednote smo prejeli \$2,876 v bolniški podpori in \$1,500 za 2 smrti. V Jednotino blagajno som v času obstanka plačali — \$8,597.76.

To naj bo moje kratko poročilo o našem društvu, v upanju, da bo v bodočnosti še uspešnejše kot je bilo dosedaj, kar želim tudi naši dični J. S. K. Jednoti.

Joseph Bliš, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. MARTINA, ŠT. 105, J. S. K. J. BUTTE, MONT.

Člani društva sv. Martina, št. 105, JSKJ želimo naši dični Jednoti ob njeni 25-letnici veliko napredka ter ji kličemo: Slava Ti, naša dobra mati!

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 15. oktobra 1911 ter je jako lepo napredovalo do meseca novembra 1913. Takrat je prišlo do razdora radi tega, ker se je na konvenciji sprejelo centralizacijo bolniške podpore. Nad 100 članov je pustilo društvo; odnesli so blagajno in gi ustanovili novo društvo, katerega sedaj ni več. Pri našem društvu pa je ostalo takrat samo osem članov, ki so se morali znova truditi, da se je obdržalo društvo in da je začelo spet napredovati.

Naše društvo šteje sedaj 75 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku. Vsi člani našega društva smo z Jednoto povsem zadovoljni. Hvaležni smo tudi vsem uradnikom naše slavne JSKJ, ker svoje dolžnosti točno in pošteno izvršujejo, tako, da prejemamo vse podpore, kadar smo do istih upravičeni. Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ!

John Petritz, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JURJA, ŠT. 111, JSKJ, LADVILLE, COLO.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 12. maja 1912, z enajstimi člani. Ustanovitelja društva sta bi-

la Anton in John Hren. Carter obdoren dne 28. maja 1912, na prošnjo C. Jakopiča, John Gonika in Joe Šuštaršiča. Tisti čas je bil g. John Gem glav. predsednik, g. Geo. Brozich, glavni tajnik pri J. S. K. J. Društvo je dajalo \$5.00 tedenske podpore za bolne člane, in sicer dotlej, dokler ni prevzela Jednota centralizacij.

Izza ustanovitve našega društva, to je pred trinajstimi leti, je umrlo 16 članov. Naša Jednota je bila vsem v potrebi v pomoč in otrla je marsikateri siroti solze. Društvo šteje sedaj z mladinskim oddelkom 67 članov.

Društvo bi moglo šteti večje število članov, toda vled slabih delavskih razmer je mnogo članov vzelo prestopne liste in odpotovali so drugam. Društvo ima kljub slabim razmeram \$436.00 v svoji blagajni in obdržava svoje mesečne seje dne 15. v mesecu v dvorani brata Antona Koroschca na W. Chestnut St.

Ob sklepu se spominjamo vseh živih in mrtvih ustanoviteljev naše slavne Jednote, in našemu sedanjemu odboru kličemo: Živel! —

Sedaj pa vsi na delo, da pridobimo čim večje število novih članov, da bomo še z večjim sijajem ozirali petdesetletnico naše J. S. K. Jednote!

Anton Koroschetz, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ANE, ŠT. 119, JSKJ, AURORA, ILL.

Društvo sv. Ane, št. 119, pričakuje z velikim veseljem 25-letnico naše slavne Jednote ter se čuti obenem zelo srečno, ker ni imelo hvalabogu še nobenega smrtnega slučaja, kljub temu, da obstoja že devet let.

Društvo je bilo ustanovljeno 25. marca leta 1914. Drevesce, katero smo vsadili pred 9 leti z osmimi članicami, lepo uspeva v primeri z naselbino, kajti sedaj šteje 18 članic odraslega in 13 članic mladinskega oddelka, skupaj 41 članic. Tu navajam delovanje med društvom in Jednoto izza časa ustanovitve društva:

Jednoti smo poslali vsa skupaj \$3,793.86, od Jednote pa smo prejeli \$883.88. — Društvenega premoženja je 440 dolarjev.

Društvo želi, da bi bila sleherna Slovenka v Aurori njega članica.

Tebi pa, naša dobra mati, J. S. K. Jednota, poklada društvo v duhu venec k Tvojemu jubileju v znak hvaležnosti za neumorno delovanje in dobrohotnosti in poštenosti napram članstvu. Ako nisi dočakala, da bi praznovala 25-letnico v združenju, naj bi se to zgodilo čimprej. — vsaj ob tvoji 50-letnici. Bodi v vseh ozirih tako močna, nepristranska ter zaščitnica slehernega, ki spada pod Tvoje okrilje.

Anton Aister, tajnica.

OB PETINDVAJSETLETNICI.

V naročje svoje vedno kliče Jednota brate in sestre ter njih nedolžne otročice, da jih pomanjkanja otme.

V boleznih, smrti in nezgodi, Jednota vsem pomoč deli, s tolažbo vedno z njimi hodi, jim lije uteho in solzne dni.

Ohrani vero, jezik rodni in ljubi svoje! — nas uči.

Naj vsak v deželi tej svobodni svoj narod čišla, z njim živi.

Povej nam, kakšno naj darilo bi dali ti v hvaležni dar in kakšno bi bilo voščilo spodobno za tvoj svet altar.

Vesoljno članstvo naj prinese zvestobo ji do zadnjih dni, prisega sveta naj nas veže njej naj pa novih da moči.

Louis Balant.

O bodočnosti naše Jednote.

Piše M. Mladič.

Veliko članov imamo v naši JSKJ, ki so živeli, in jo od prvega začetka. Ti bodo gotovo vedeli povedati več iz preteklosti naše slavne Jednote kot n. pr. jaz, ki sem sicer tudi že precejšnje število let njen član, vendar pa kolikor toliko med mlajšimi.

In čisto pravilno se mi zdi, da se na gotove dobe, kot je postavim ob petindvajsetletnici naše slavne Jednote, ozremo nazaj in pregledamo vse boje in težave, ki jih je imela naša Jednota. Iz vsega tega se učimo in vemo, kako je treba urejevati naša pota za bodočnost.

In glede bodočnosti hočem nekoliko pisati, saj je bodočnost naše Jednote za vse, nas živeče članice, veliko večjega pomena kot preteklost. Kar je bilo, to smo že rešili, bolj važno za nas je, kaj in kako bo, če hočemo, da bomo v bodoče prav tako napredovali, — kot smo do sedaj.

Predno hočem navesti nekaj nasvetov, se mi zdi umestno, celo važno, da navedem nekaj zanimivih podatkov, ki sem jih nedavno čital v nekem listu. In dobro je, da te podatke spravi vsak član, ker se mi zdi, da bo to največje agitacijsko sredstvo za našo slavno Jednoto. Navajam članek dobesedno:

— Zadnje ameriško štetje je odkrilo nekatera dejstva, ki so nad vse zanimiva. V koloni, kjer so bili odgovori na vprašanja, kako se naj gospodari po ameriških domovih, smo čitali odgovore, ki niso več lahkomiselnost, ampak že hudodelstvo. Ti odgovori se ne nanašajo na tiste družine, ki imajo zdrave očete, da morejo še služiti vsakdanji kruh, ampak na tiste, katerim so očete pomrli in so navezani na to, kar jim bodo zapustili bodisi v posmrtninah ali v premoženju. In kar je najbolj zanimivega iz te statistike, so sledeči podatki:

Izmed vsakih dvajsetih oženjenih mož in družinskih očetov je samo eden, kateri poskrbi za družino toliko, da ima od časa živeti po njegovi smrti. Pomislite, izmed dvajsetih oženjenih mož skrbi eden tako, kot bi moral skrbeti, devetnajst pa ne.

Radi tega mora delati v Ameriki osem milijonov žen, da preskrbi sebe in svoje otroke.

Izmed sto družinskih očetov in mož jih je de. etinšestdeset, kateri doživijo sedemdeseto leto brez vsakega denarja.

Osemdeset odstotkov otrok mora zapustiti šole, predno jih dokonča, da gre na delo, ker mora iti. Tako zahtevajo razmere doma.

V bogati Ameriki je samo deset od vsakih sto tako srečnih, da zapuste svojim družinam kako premoženje ali posestvo.

Izmed vseh vdov v naših državah jih je petinšestdeset odstotkov, ki morajo takorekoč živeti od javne milosti, ker niso njihovi možje dovolj poskrbeli za nje, ko so bili še živi.

V zadnjih štiridesetih letih so take organizacije, ki zavarujejo ljudi za slučaj smrti ali nesreče. Triindevetdeset jih nima.

Če čitate vse te državne podatke, kaj mislite, ali boste tudi vi spadali med tistih devetnajst, ki se ne zavarujejo dovolj v življenju, ali pa boste spadali med tistega enega izmed dvajsetih, ki je vsak mesec dajal nekaj iz svojega zaslužka in se zavaroval za smrt?

Tako torej uradna statistika. Mislim, da je malo gradiva, ki bi moglo na človeka vplivati tako, kot te grozne številke. Treba ni drugega, kot prebrati jih večkrat, vprašati se potem in si tako odgovoriti, da ima človek lahko dobro vest in čist račun sam s sabo.

No, in v tem kratkem članku, v ti kratki statistiki, leži vse orodje za našo članstvo naše slavne Jednote. Treba ni drugega, kot iti z njim od rojaka do rojaka, povedati mu, in kdor ima kaj ljubeznj do svojih ljudi, do žene in otrok, bo gotovo postal član naše slavne Jednote.

Prišli boste do nekaterih, ki bodo rekli: — Jaz sem že zavarovan tukaj za toliko, in tam za toliko. — Če vse tisto seštetate skupaj in potem odštete pogrebne stroške, ki so od leta do leta višji po vseh krajih, koliko še ostane? — Če bi preračunal za vse zavarovane člane, koliko bodo dobili denarja po njihovi smrti, pa bi dobil gotovo vsoto, ki bi bila precej nižja od tisoča.

In potem pride drugo vprašanje: — kaj pa je danes tisoč dolarjev za družino, ki je izgubila očeta in z njim vse dohodke? — Kaj pravite, koliko časa živi lahko družina, recimo štirih ali petih oseb od tisoč dolarjev? Vzemimo največjo dobo eno leto. — Kaj pa potem? Ali si bodo zamislili usta? Ali bodo zaprli vrata za sabo in hodili od hiše do hiše? — Ali bodo ostali prepuščeni na milost in nemilost tistim dobrodelnim družbam, ki pošajo človeka med življenjem in smrtjo?

Ali si morete misliti boljše sredstvo za agitacijo za nove člane kot so ti podatki? Treba ni drugega, kot porabiti jih, iti z njimi od hiše do hiše, pa bomo imeli v kratkem času ne stotine, ampak tisoče članov več.

Nihče izmed nas ni tako visoko zavarovan, da bi mu ne bilo posotakov pri naši slavni Jednoti. Ni res tisto, da je človek dovolj zavarovan, če je pri eni Jednoti ali dveh, — kdor hoče biti dober slavno JSKJ!

Naša slavna Jednota daje take ugodnosti kot malokatera slovenska ali angleška Jednota. Pomislite, petindvajset let je zbiral članstvo in dajalo in prispevalo, predno smo postavili našo Jednoto na stopnec podlage. In danes pride lahko vsak in se proti mali pristopnini vpiše, pa je deležen vseh pravic in dobro, za katere smo se mi drugi borili celisto let.

Ne zdi se mi umestno, da povzamemo svoje društveno delo in skrb za kaj drugega kot za rast in novo članstvo naše Jednote. Po mojem prepričanju je najboljša, da ostane vse, kot je bilo, kajti to nam garantira nizke stroške, ki morajo pomenjati naš uspeh preči ali slej. Pustimo tisto splošno lozeno o združenju, ki ne pomenja v gospodarskem oziru nič, praktično pa k večjemu visoke številke, ki ostanejo zopet brez pomena. Kaj pogostoma se navajajo razgovori: v slogi je moč, kar je moč, res, kjer se gre za politiko ali kake ideje. Kjer se gre pa za gospodarstvo, velja pogovor: — dobro gospodarstvo je moč! — In pri naši slavni Jednoti se dolro gospodari! Kar se njenih upravnih stroškov tiče, so, če ne najnižji, kar imamo organizacij, pa med najnižjimi. In to šteje.

Bratje, stopimo na noge! V teku enega leta lahko podvojimo naše članstvo. Svet je dovolj velik za vse ljudi in dovolj je prostora med nami za vse naše organizacije. In prav posebno velja to za našo slavno JSKJ, katere je v svojih petindvajsetih letih prebila vse začetne bolezni takih organizacij in je danes velika in močna, da lahko z mirnim očesom zre v bodočnost. Na nas, članih, pa je zopet velika naloga, da je dvignemo, pomnožimo število njene članstva, tako, da bo štel ne v bodočih petindvajsetih letih, ampak v bodočih par letih, še enkrat toliko članov, kot jih šteje danes.

Na noge, torej bratje, in na delo! Z delom opravimo vse, brez dela nič! Ne jutri, ne drugi teden, ampak takoj! In mislim, da ne moremo dati naši slavni Jednoti boljega in lepšega darila ob njeni petindvajsetletnici, kot to, da ji pridobimo vsak po enega člana. Veže nas v to dolžnost do naše slavne Jednote, veže čut in usmiljenje do tistih, ki lahko ostanejo zapuščeni v nesreči ali smrti.

Na delo, torej, bratje, za našo Jednoto!

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 12. maja 1912, z enajstimi člani. Ustanovitelja društva sta bi-

la Anton in John Hren. Carter obdoren dne 28. maja 1912, na prošnjo C. Jakopiča, John Gonika in Joe Šuštaršiča. Tisti čas je bil g. John Gem glav. predsednik, g. Geo. Brozich, glavni tajnik pri J. S. K. J. Društvo je dajalo \$5.00 tedenske podpore za bolne člane, in sicer dotlej, dokler ni prevzela Jednota centralizacij.

Izza ustanovitve našega društva, to je pred trinajstimi leti, je umrlo 16 članov. Naša Jednota je bila vsem v potrebi v pomoč in otrla je marsikateri siroti solze. Društvo šteje sedaj z mladinskim oddelkom 67 članov.

Društvo bi moglo šteti večje število članov, toda vled slabih delavskih razmer je mnogo članov vzelo prestopne liste in odpotovali so drugam. Društvo ima kljub slabim razmeram \$436.00 v svoji blagajni in obdržava svoje mesečne seje dne 15. v mesecu v dvorani brata Antona Koroschca na W. Chestnut St.

Ob sklepu se spominjamo vseh živih in mrtvih ustanoviteljev naše slavne Jednote, in našemu sedanjemu odboru kličemo: Živel! —

Sedaj pa vsi na delo, da pridobimo čim večje število novih članov, da bomo še z večjim sijajem ozirali petdesetletnico naše J. S. K. Jednote!

Anton Koroschetz, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ANE, ŠT. 119, JSKJ, AURORA, ILL.

Društvo sv. Ane, št. 119, pričakuje z velikim veseljem 25-letnico naše slavne Jednote ter se čuti obenem zelo srečno, ker ni imelo hvalabogu še nobenega smrtnega slučaja, kljub temu, da obstoja že devet let.

Društvo je bilo ustanovljeno 25. marca leta 1914. Drevesce, katero smo vsadili pred 9 leti z osmimi članicami, lepo uspeva v primeri z naselbino, kajti sedaj šteje 18 članic odraslega in 13 članic mladinskega oddelka, skupaj 41 članic. Tu navajam delovanje med društvom in Jednoto izza časa ustanovitve društva:

Jednoti smo poslali vsa skupaj \$3,793.86, od Jednote pa smo prejeli \$883.88. — Društvenega premoženja je 440 dolarjev.

Društvo želi, da bi bila sleherna Slovenka v Aurori njega članica.

Tebi pa, naša dobra mati, J. S. K. Jednota, poklada društvo v duhu venec k Tvojemu jubileju v znak hvaležnosti za neumorno delovanje in dobrohotnosti in poštenosti napram članstvu. Ako nisi dočakala, da bi praznovala 25-letnico v združenju, naj bi se to zgodilo čimprej. — vsaj ob tvoji 50-letnici. Bodi v vseh ozirih tako močna, nepristranska ter zaščitnica slehernega, ki spada pod Tvoje okrilje.

Anton Aister, tajnica.

OB PETINDVAJSETLETNICI.

V naročje svoje vedno kliče Jednota brate in sestre ter njih nedolžne otročice, da jih pomanjkanja otme.

V boleznih, smrti in nezgodi, Jednota vsem pomoč deli, s tolažbo vedno z njimi hodi, jim lije uteho in solzne dni.

Kako so društva JSKJ. napredovala.:

IZ URADA DRUŠTVA SV. PAVLA, ŠT. 116, JSKJ, DELMONT, PENNA.

Prvi Slovenci se su naselili okoli leta 1911, kmalu potem, ko so odprli premostovnik, ki je last Pittsburgh Coal Co. Večina Slovencev se je naselila na prijaznem križu, takozvanem Pedora, pozneje, ko je prišla tukaj puhati lokomotiva, pa so dali tej naselbini ime White Valley. V to naselbino je prišlo za delom večje število starih članov naše Jednote. Sicer bi bili ti naši bratje lahko prestopili k tukajšnjemu bližnjemu društvu sv. Alojzija, št. 57 v Export, Pa., katero je le par milj oddaljeno od naše naselbine, ali žal, da jih to društvo ni bilo voljno sprejeti. Ko so se naši stari člani zglasili pri številki 57, se jih je informiralo, da mora vsak prestopiti član plačati \$1 v društveno blagajno, sicer da ne marajo nikogar s prestopnim listom pod njihovo mareljo. Tako našim stari članom ni kazalo drugega, kot ostati pri svojem prvotnem društvu ali pa organizirati svoje društvo, kar so tudi storili.

Brat Math Homz in brat John Korše sta se takoj lotila nabiranja novih kandidatov. Ko sta imela dvanajst novih kandidatov, sta dne 12. februarja 1914. organizirala društvo s sedežem v — Delmont, Pa. Ker sta naša organizatorja pričela na praznik sv. Pavla, zato ima društvo po njem svoje ime. Od društva št. 33 iz Trestle, Pa., je takoj po ustanovitvi prestopilo večje število starih članov, ki so svoje prvo društvo prosili, da gumno kaj pomore iz blagajne društva št. 33 novemu društvu, nakar nam je društvo odobrilo \$30.00. Poslali so pa manj, ker so za vsak prestopni list od teh članov odračunali po 25c. S tem pa naši stari člani niso bili zadovoljni ter so takoj vrnili ček nazaj. Nekaj hudomušnež je celo predlagal, da se jim pošlje par dolarjev več. Seveda s predlogom ni prodril, zato so vrnili samo ček.

Društvo je polagoma napredovalo. Predsedniki našega društva so se navadno menjavali vsako leto, le sedanji predsednik služi drugi termin. Prvi tajnik našega društva je bil Giakomeli, vse tajniške posle je pa vodil Andrej Bogataj do leta 1918; na njegovo mesto je bil izvoljen brat Jurij Previch. Do časa epidemije, ko je težko zbolzel za influenco, je prevzel tajništvo Aleksander Skerlj, ki je od tedaj poslujoči tajnik in organizator tega društva.

Leta 1916. je bil izvoljen delegat za 9. redno konvencijo — John Rupnik, član društva št. 57 in št. 116. On je bil izvoljen tudi v glavni porotni odbor naše Jednote od 1916 do 1920. Isto leto se je tudi govorilo, da se bosta gori imenovani društvi združili, a do tega ni prišlo.

Umrli so od našega društva leta 1917., članica Marija Strempfelj. Umrla je v starem kraju meseca julija, le nekaj dni prej, — predno je prišel leta 1917 ukaz iz glavnega urada, da se ima vse članice izven Združenih držav črtati. Leta 1919, 22. maja je umrl Jos. Lajn; naši smo ga obešene ga v premostovniku. Kaj je gnalo tega sobrata v smrt, ni znano. — Dne 10. oktobra leta 1920., je umrl Anton Klinar, 19-letni mladenič. Podlegel je pljučnici. Bil je član našega društva malo nad mesec dni. Leta 1921 je umrl Martin Križaj. Bil je večletni član našega društva. Leta 1918, sta umrla za influenco brata mladinskega oddelka Josip in Stanislav Kirn.

Narajšaj našega mladinskega oddelka lepo napreduje in šteje danes 49 članov. To nam je dokaz, da bo društvo tudi v bodoče napredovalo. Članski oddelki šteje 40 enakopravnih in 30 zavarovanih samo za posmrtnino.

S tem zaključujem podatke o našem društvu. Iskren pozdrav vsem članom in članicam JSKJ.

vsem bratcem in sestricam mladinskega oddelka JSKJ. Želim, da bi se naše vrste podvojile ob 25-letnem jubileju naše slavne Jednote!

Alex S. organizator.

IZ URADA DRUŠTVA MARIJA ČIST. SPOČETJA, ŠT. 120. — J. S. K. J., ELY, MINN.

Naše društvo obstoji sedaj osem let ter ga je ustanovil sobrat Jos. J. Pešcl dne 25. marca 1915. — Prve članice društva so bile sledeče: — Katarina Pešcl, Johana Schneller, Zofija Petric, Margareta Štalc, Alojzija Svetin, Katarina Godec, Francis Skubic in Barbara Želko. Osem članic, — majhno število za začetek, ker je pa ustanovitelj društva nekaj časa sam vodil društvo, oziroma tajniški urad, je pristopilo pozneje veliko novih članic in pri društvu je vladala vedno lepa sloga in red. Resnici na ljubo bodi povedano, da ni bilo vedno tako. — Društvo je rastle z novimi močmi in novimi idejami članic. Republiškano prepričanje se je bilo tudi tukaj ukoreninilo kakor v več drugih društvih in naselbinah, kar žal ne bi smelo biti, ker podporno društvo ni nobena politična skupina, kjer bi se komu vsiljevala politika. Tako je bil nastal v društvu med članicami nesporazum, kar je imelo za posledico, da se je društvo razdvojilo, kar je bil edini, in morda tudi najboljši pogoj, da je nastal potem zopet mir. Obe društvi sedaj poljubno vodita svoja zbivanja ter se tudi lepo množita v članicah. Lahko pa rečemo, da smo sedaj za nekaj izkušenj bogatejši, kar je tudi nekaj vredno.

Naše ženstvo v Ely se vrlo zanima za društva, menda je ni ženske, ki ne bi bila v kakem podpornem društvu. Mnogo jih je celo, ki so zavarovane v dveh podpornih društvih za smrtnino in bolezen. Največ žensk pristopa v zadnjih časih k JSKJ, katere se jim zdi ena najboljših organizacij današnjega časa. Tudi naša dekleta so pričela v zadnjem času pristopati v našo Jednoto, kar je vse hvale vredno. Največ teh pristopa v naše društvo, ki šteje danes 106 članic in 17 otrok. To je neovrgljiv dokaz, kako neprecenljive vrednosti so danes podpora društva, združena s cen tralzacijo, iz katere prejemajo v slučaju bolezni denarno pomoč. Posebna nagrada članicam pri porodu, je prekoristna v sedanjih časih, ker je zdravniška pomoč v takih slučajih jako draga. Resnica je, da se pri naših družinah, ki so odvisne od trdega dela in majhnega zaslužka ljubljenege očet, velikrat težko plačujejo mesečni prispevki, a tudi v takih težkočah se članicam pomaga, — ker to je naša sestrška dolžnost, da v sili druga drugi pomagamo.

Sedanji odbor društva je sledeči: Katarina Slogar, predsednica; Marija Jerič, podpredsednica; Katarina Pešcl, tajnica; — Marija Smrekar, zapisničarica; Margareta Kovall, blagajnica; — Johana Palcer, Marija Slogar in Johana Mavrin, nadzornice.

Rose Svetich, organizatorica.

IZ URADA DRUŠTVA SV. TREH KRALJEV, ŠT. 121, J. S. K. J. DODSON, MD.

Naše društvo je bilo ustanovljeno meseca januarja 1916, in sicer s trinajstimi člani. Bilo je nekoliko članov s prestopnimi listi, ki so se priselili v to naselbino iz Thomas, W. Va. Ker so izprevideli, da jim je težko v društvenih zadevah tako daleč poslovati, so sklenili, da ustanove novo društvo. Ti marljivji pionirji so se trudili in agitirali, tako da je šlo društvo koncem leta že 48 članov in članic in 9 otrok. To je bil krasen napredek v tako majhni naselbini. Največja zasluga in hvala gre sobratu Mr. John Vauken. On je bil ustanovitelj in prvi agitator kakor tudi tajnik. Svoje posle je upravljal točno in

vestno do konca leta, ali ker nesreča nikoli ne počiva, tako ni bilo nobene vrste podvojile ob 25-letnem jubileju naše slavne Jednote! —

V odbor so bili izvoljeni sledeči: Frank Vodopivec, predsednik; Ivan Vauken, tajnik; John Milavee, blagajnik; Alojzij Intihar, zastopnik. Vi, prvi ustanovitelji, ki ste še živi, in ki vas krije hladna zemlja, dosti ste storili ter nam zapustili krasni ideal ljubezni in bratstva. Vsem, ki ste še med živimi, vam kličem sedaj ob 25letnici: Slava vam!

Morda si bo kdo mislil, kako to, da smo v prvem letu tako napredovali, potem pa ne več? — Odgovor je lahak. Tisti čas so bile dobre delavske razmere in ljudje so prihajali iz starega kraja. Vsi so bili krepki in zdravi in imeli so vse poštene lastnosti. Ali potem se je obrnilo na slabše. Pred vojno je odšlo nekoliko članov v domovino, nato se je pričela vojna. Dragi sobratje, vsi pa veste, kako je bilo v vojnem času. Človek ni mogel, kamor bi hotel, ker mu je bil takoj policaj za petami. Na kak napredek tedaj še misliti ni bilo! — Kar nas pa je bilo tukaj krepkih in stalnih, smo pa itak skoro vsi pri dveh, treh društvih. Čakali smo lepše in boljše prihodnosti. Mesto boljše, pa nam je prinesla influenco, potem stavko na stavko. Namesto da bi kaj napredovali, nam je pobrala flu nekaj dobrih članov, nekaj pa se jih je moralo suspendirati, ker niso mogli plačevati assesmentov. Tako bi se nam zgodilo vsem, da nam niso priskočili nekateri člani pa pomoč. Eni moralno, drugi materialno, ker so v skrajni sili pomagali z assesmentom. V dolžnost si štejem, da se zahvalim gl. tajniku Josipu Pishlerju za njegov trud in apelacijo, ki nas je pomagal rešiti iz stiske, tako da smo še danes člani te slavne organizacije. Zato izrekam na tem mestu, da bomo delovali skupno in z vsemi močmi za napredek in trudili se bomo, da vzgojimo našo mladino v tem duhu bratske ljubezni in napredka.

Dragi ustanovitelji, vaš trud je in bo zagotovljen, vi pa, dragi rojaki, kar vas še ni pri tej organizaciji ali celo še pri nobenem društvu, pristopite še ta mesec, da bomo skupno praznovali 25-letnico! Dragi rojaki, vsi, ki mislite pristopiti, bodite uverjeni, da se vam bo točno in hitro izplačalo v slučaju poškodb in smrti. Govorim iz izkušnje, ker sem že šest let v uradu. Kakorhitro pošljete bolniško nakaznico na glavni urad, takoj prejmete podporo. V našem glavnem uradu ne poznajo zavlačevanj! V našem glasilu ni nikakega prerekanja in sploh ni česar, kar ne spada noter. Nikdar

Kot neizkušen, devetnajstletni mladenič sem se podal iz svoje domovine dne 10. junija 1907, z namenom, da si izboljšam svoj obstanek v prihodnosti. Dospel sem v Cleveland, Ohio, največje slovensko naselbino v Združenih državah, kjer sem ostal do danes. Kakor vsak drugi, tako sem moral tudi jaz najprej se ogledati za delom, katero sem dobil v primeroma kratkem času, seveda kot navaden delavec, ker drugega nisem bil izučen.

Ko sem pričel delati, so me moji prijatelji in tovariši nagovarjali, da bi bilo dobro, če stopim v kakšno slovensko podporno društvo, kjer tukaj nihče ne ve, kdaj nesreča zadene človeka. Že drugi mesec po prihodu v to obljubljenno deželo, sem stopil v društvo. Takoj na prvi seji sem izprevidel, da je koristno za člana, če hodi redno k sejam, ker se pri tem lahko marsičesa nauči ter obenem tu

ne vidite, da bi sobratje žalili drug drugega. Kakor pri glasilu, tako je red tudi pri postajah ali društvih. Seveda, pravila pa mora vsak upoštevati! Zato, dragi rojaki, pristopite, dokler je čas! Kdor enkrat pristopi, ne pusti več te organizacije. Saj vidite, kaj je z našim človekom, pa bil oženjen ali samec, če ni pri nobenem društvu. Najbolj ve oni, ki izkusijo!

H koncu kličem: Slava organizaciji, naši J. S. K. Jednoti in njenim ustanoviteljem!

Za društvo sv. Treh kraljev št. 121,

Jernej Intihar, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. FRANKIŠKA, ŠT. 122, JSKJ, HOMER CITY, PA.

Kot 19-letni član ter ustanovitelj društva sv. Frankiška št. 122 v Homer City, Pa., in večletni tajnik in organizator, želim malo sporočiti o napredku našega društva.

Leta 1916., se mi je posrečilo pridobiti imena novih kandidatov za JSKJ. Imena teh so: Peter Bekina, Frank Babich, John Babich, John Hrovat, Frank Milozich, Fr. Omeje, Frank Felician in Frank Zorko. Sprejeti so bili dne 30. septembra. V društveni odbor so bili izvoljeni: John Hrovat, predsednik; Frank Omeje, tajnik; Frank Milozich, zastopnik. Naše društvo je tako napredovalo, da šteje danes iz osmih članov 120 članov in članic ter 74 otrok. Skupaj — 194 članov in članic, kar je gotovo lep napredek v tako mali naselbini. Dasi je tukaj več društev lahko rečem, da je naše društvo prvo med ostalimi.

Tudi mi pri našem društvu smo leto za leto nestrpno pričakovali vsega dne, in končno smo le pričakali 25-letnico naše slavne Jednote. Že nam je ta dan dan veselja, kako more biti šele ustanoviteljem, ki bi se ustanovili našo vrolo Jednoto! Le-tam se v prvi vrsti zahvaljujem, ker naša Jednota je najpoštenjša in najbolj demokratična, vsled česar se ji obeta tudi velik uspeh. Jednota nam je že veliko pripomogla pri umirih in največ pa pri bolniškah. Zato pristopajmo k Jednoti, ker nihče ne ve, kje ga nesreča zaloti. — Naša Jednota se sama hvali, in moje mnenje je, da v Združenih državah ni nobene slovenske organizacije, ki bi se mogla primerjati naši slavni Jednoti. Ona nam je to, kar je ljubeča mati svojim otrokom. Posebno se zahvaljujem ustanoviteljem, ki so se toliko trudili, da je postala danes naša Jednota tako močna podpora organizacija. Zato kličem v imenu vsega našega članstva: Živeli ustanovitelji naše slavne J. S. K. Jednote! Naj bi v slogi in napredku še dolgo obstojala!

Ob petindvajsetletnici J. S. K. J.

Napisal Frank Zorich, tretji porotnik J. S. K. Jednote.

Kot neizkušen, devetnajstletni mladenič sem se podal iz svoje domovine dne 10. junija 1907, z namenom, da si izboljšam svoj obstanek v prihodnosti. Dospel sem v Cleveland, Ohio, največje slovensko naselbino v Združenih državah, kjer sem ostal do danes.

Kakor vsak drugi, tako sem moral tudi jaz najprej se ogledati za delom, katero sem dobil v primeroma kratkem času, seveda kot navaden delavec, ker drugega nisem bil izučen.

Ko sem pričel delati, so me moji prijatelji in tovariši nagovarjali, da bi bilo dobro, če stopim v kakšno slovensko podporno društvo, kjer tukaj nihče ne ve, kdaj nesreča zadene človeka. Že drugi mesec po prihodu v to obljubljenno deželo, sem stopil v društvo. Takoj na prvi seji sem izprevidel, da je koristno za člana, če hodi redno k sejam, ker se pri tem lahko marsičesa nauči ter obenem tu

naša slavna Jednota, sebi v čast, nam v korist!

Povodom Jednotine 25-letnice pa ne smem pozabiti omeniti lista "Glas Naroda", ki je veliko pripomogel k veličini in moči naše Jednote. Glas Naroda je tukaj zelo priljubljen in zanimiv list in ga rojakom toplo priporočam, — kakor tudi vsemu članstvu JSKJ.

Ob petindvajsetletnici Jednote naše najprisernejše čestitke naši dični organizaciji in pozdrav vsemu članstvu in naši mladini, ki jo za Bogom ljubim najbolj.

Frank Farenchak, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SEVERNA ZVEZDA, ŠT. 129, JSKJ, — ELY, MINN.

Ko se je leta 1919., ponovno obudila ideja za ustanovitev organizacije Narodnega doma v tej naselbini, je med ljudstvom v splošnem zavladalo veselje in vse je bilo pripravljeno na delo, da se uresniči ta plemenita akcija. Kmalu po ustanovitvi organizacije, je ista kupila primerno poslopje, katero bi vsaj deloma odgovarjalo potrebam naših društev in klubov. Seveda si je organizacija s tem, da je kupila poslopje, tudi utrdila upanje pri delavstvu, ki je tako hrepelo po svojem domu, da je ravno seaj napočil ugoden čas za tako ustanovo, in navdušenje je bilo veliko.

Društvo za društvom, kakor tudi posamezniki so pričeli pristopati v to organizacijo, pobirali prostovoljne prispevke kakor tudi plačevati redne mesečne prispevke brez vsake opozicije. — Vprašanje, ali naj se tudi članice društva Marije Čistega Sročetja št. 120, pridružimo k organizaciji JND, je prišlo na dnevni red tudi na redni seji tega društva in predlog za pridružitve je dobil večino, ali na žalost nekaterih članic se je pri drugi seji zahtevala ponovna volitev o tem predlogu, ki pa je iz neznanega vzroka propadel. Nekaterim izmed mlajših članic pa zaključek društva v tem oziru ni bil popolnoma po volji, da pa ostane prijateljstvo med nami, se je pridobilo nekaj novih članic, nekaj pa nas je odstopilo od omenjenega društva ter smo organizirale meseca novembra 1919, novo društvo, katero smo priklopile JSKJ. Da s tistim korakom nismo storile napake, niti ne škodo društvu, od katerega smo odstopile, o tem smo danes prepričane. Naše društvo Severna Zvezda zelo ugodno napreduje ter šteje danes že nad 70 članic; imamo prilično blagajno in smo tudi solastnice imetja organizacije JND, katero ima danes že tudi precej lepo vrednost. Hotele smo, da zborujemo v svoji lastni dvorani, in — dosegle smo. Sedaj nam ni po-

treba več zmrzovati po tujih dvorinah, kakor smo poprej, marveč lepo udobno na toplem sedimo v mrzlem zimskem času, kakoršen je v Minnesoti, kdor pa rad zmrzuje, naj le; me mu nismo nevoščljive.

Da se napredka ne da ustaviti ali uničiti, je jasen dokaz ravno pri zgodovini našega društva. — Napredek gre svojo pot, četudi počasi, vsi tisti pa, ki se mu niso postavljajo ali zastavljajo, ostanejo zadaj strti in povoženi, sled o njih ostane izbrisana za večno. — Želeč vsem bratom in sestram J. S. K. J. boljih časov in boljih dni, vas pozdravljamo! Odbornice društva Severna Zvezda, št. 129 JSKJ.

(Frances Vider, tajnica.)

IZ URADA DRUŠTVA "SLOVENSKI BRATJE", ŠT. 130, DE PUE, ILL.

Naše društvo Slovenski Bratje št. 130, v De Pue, Ill., je bilo ustanovljeno dne 27. januarja 1920.

Ustanovitelj društva je bil Ignacij Jane. On je bil prvi, ki je dobil informacije od glavnega tajnika, nakar nas je sklicel k seji, ki se je vršila dne 15. junija 1920., na kateri seji se je sklenilo, da se ustanovi novo društvo, katero naj nosi ime "Slovenski Bratje". Dne 27. januarja je bilo torej naše društvo sprejeto v našo slavno JSKJ.

Društvo Slovenski Bratje je bilo ustanovljeno s petnajstimi člani, katerih imena so: — Ignacij Jane, Ignacij Benkše, Mark Volčanšek, John Zagar, John Zunta, Martin Žibert, Frank Grile, John Žugich, Joseph Blut, Jakob Blut, Anton Makovec, Math Zoran, J. Blatnik, Anton Jerman in John Pangerič. — Prvi uradniki našega društva so bili: Ignacij Jane ustanovitelj in prvi predsednik našega društva, Jakob Blut, podpredsednik; Mark Volčanšek, — tajnik; John Pangerič, zapisničar; Ignacij Benkše, blagajnik. Nadzorni odbor: John Žugich, M. Zoran in John Zunta. — Frank Grile, vratar; in dr. Blanchard, društveni zdravnik.

Naše društvo šteje danes 20 članov. Od ustanovitve našega društva pa do danes je pristopilo k društvu 13 članov in članic. S prestopnim listom sta prestopila k društvu 2 člana in 1 članica, tako da bi naše društvo, če bi bili vsi skupaj, šlo danes 31 članov, kar bi bil gotovo lep napredek za društvo in našo naselbino.

Da ni dozdaj večjega števila članov, so temu največ krive slabe razmere po naselbinah, radi česar je moralo tudi več naših članov pustiti društvo. Drugič je zopet to, ker so nekateri člani odšli v staro domovino, dočim so bili drugi vsled slabih delavskih razmer prisiljeni, izseliti se iz naselbine ter si iskati dela drugod. Trije člani našega društva so vzele prestopne liste, osem članov pa je pustilo društvo vsled kakih drugih vzrokov, tako da naše društvo ne šteje danes več nego 20 članov in članic. — Vendar kljub raznim napadom še dosti dobro napredujemo. Nekateri so nam prerokovali, da bo naše društvo precej razpalo kot poteče leto dni. Njihove pobožne želje se niso uresničile, kajti letos bodo pretekla že tri leta našega društvenega delovanja in bojevanja, društvo še vedno obstaja in marsikateri je danes že izpregledal in pristopil v naše društvo in jednoto.

Omeniti moram, da nas je danes še samo sedem izmed onih članov, ki smo ustanovili društvo. Mi smo trdno držali in agitirali, da smo obdržali društvo na površini. Imeli smo veliko sovražnikov, toda vse njihove napade smo srečno odbili in letos se nadjamo boljšega uspeha.

Tukaj so tri slovenska društva, zato je tudi bolj težko pridobivanje novih društvnikov. O napredku napram jednoti se ne moremo preveč pohvaliti, ker imamo več bolnikov, med temi enega, ki je bilan že 16 mesecev. Razvidno je torej, da vedno več prejemamo

od jednote, kot pa dobi jednoto od nas.

To je kratka zgodovina našega društva.

Z bratskim pozdravom!

Ignacij Benkše, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ANTONA, ŠT. 131, JSKJ, GREAT FALLS, MONT.

Društvo sv. Antona št. 131, je bilo ustanovljeno dne 20. julija 1920. V Jednoto smo bili sprejeti dne 30. julija istega leta. Ustanovitelj društva je John Ponikvar. Prvi člani so bili: John Ponikvar, A. S. Ponikvar, Frank Hochevar, Mary Hochevar, Anton Slemberger, Helen Slemberger, Mihael Gliko in Ignacij T. Trunhle. Dva je vrhovni zdravnik odklonil. Bilo nas je torej samo osem članov, komaj toliko, kolikor zahtevajo pravila JSKJ.

Prva seja se je vršila dne 10. avgusta in postali smo člani te imenitne naše Jednote. Glavni tajnik nam je dal številko 131. Nato je bilo treba izbrati društvo ime. Predlagano in sprejeto je bilo, da se da društvu ime kakega svetnika. Nismo se mogli zediniti, katerega svetnika naj si izberemo. Nato je bilo sprejeto, da se da društvu ime kakega društvenega odbornika, in kdor pride ven, tisto ime ostane. Prišel je brat predsednik Anton Slemberger, in tako je dobilo društvo ime sv. Antona.

Prvi društveni odbor je sestavljal iz sledečih članov: Anton Slemberger, predsednik; John Ponikvar, tajnik; Frank Hochevar, blagajnik. Društveni odbor je delal in agitiral, kolikor je bilo v njegovi moči, toda uspeh ni bil velik. Res je, delavske razmere so slabe, zele slabe in narod je bil večinoma brez dela in denarja. — Tako smo ostali s prvotnimi osmimi člani precej dolgo. Nasprotniki nam ni manjkalo; imeli smo jih vedno dovolj. Večkrat se je slišalo, da bo naše mlado društvo kmalu propadlo. Vsi tisti, ki so nam napovedovali pogin, so ostali krivični in zmotljivi preroki. Čim se je delo odprlo, smo začeli agitirati in šli smo naprej, ne nazaj, kakor so nam napovedovali. Kjer narod upa in dela, tam tudi doseže, ne glede na to, kako trnjeva je pot, ki vodi do uspeha.

Nekaterim ni bilo nič kaj po volji naše društvo, in izrazili so se, da nikoli ne pristopijo k nam. Mi pa smo sklenili, da jih pustimo na miru. Ko so videli, da ničesar ne opravijo, so polagoma utihnili.

Če pogledamo našo naselbino, moramo biti ponosni na naše društvo, ki je skoraj največje v naselbini, dasi je najmlajše. Društvo šteje v članskem oddelku 36 in v mladinskem 15, skupaj 51 članov, a v naši naselbini je komaj 35 Slovencev. Vseh Jugoslovancev je tukaj kakih 300, mesto pa šteje 24.000 prebivalcev. Naš narod je zaposlen največ v rudotopilnici ali plavžu, kjer producirajo cink in baker.

V Great Falls imamo troje podpornih društev. Pevskega društva nimamo nobenega, ker doslej ni bilo še nobenega takega rojaka tu, ki bi poučeval petje, dasi je tukaj dosti dobrih pevcev. Naše društvo želi, da bi se prirejele veselice, ker so večinoma sami veseljaki. Kjer je veselje, je napredek.

Jednoti smo poslali od 20. julija 1920. do 30. maja 1923 \$1,746.95, ker je ostalo še \$118.31 društvenih izdatkov od 20. julija do 30. maja 1923 \$21.86. Charter — \$3.50, darovali za nesreče brate v Pueblo, Colo., \$20.50. Ko smo imeli zabavo, smo naredili izgube \$48.47, v blagajni je \$23.98. Od Jednote smo prejeli za bolniško podporo in odškodnino od 30. julija 1920. do 30. maja 1923., — \$233.00.

Sedaj pa, dragi bratje in sestre, vsi na delo, da bo še več bratov in sester v naši slavni Jednoti in pri društvu sv. Antona št. 131.

John Ponikvar.

Ustanavljjanje in napredovanje društev.

Delegatje 11. redne konvencije Jugoslovanske Katoliške Jednote v Chicago, Ill.

IZ URADA DRUŠTVA SV. JOŽEFA, ŠT. 45, J. S. K. J., INDIANAPOLIS, IND.

(Nadaljevanje z XIX. strar.)
Ob tej priliki hočem podati tudi nekoliko zgodovine našega društva sv. Jožefa, št. 45, v Indianapolis, Ind., ker ravno letos praznujemo tudi mi dvajsetletnico našega društva.

Že nad 33 let je preteklo, odkar so se naselili v Indianapolisu prvi Slovenci. Takoj v pričetku naseljevanja se niso mnogo menili za podporni društva, toda s časom so prišli do spoznanja, da so ista potrebna. Ko je leta 1903. prišel rojak Anton Struna iz Aldrich, Mont., je nosil na suknjiču znak J. S. K. J. Bil je član društva sv. Jožefa, št. 17 v Aldrich. Ko smo ga nekateri rojaki spraševali, kateri jednoti spada, nam je on drage volje vse razložil ter nas prišel nagovarjati, da bi bilo dobro, ustanoviti tako društvo tudi v Indianapolisu ter ga priključiti JSKJ. In res so vzeli nekateri njegove nasvete za dobro ter se začeli posvetovati o tem. Društvo se je začelo snovati proti koncu leta 1903. Naš rojak Anton Struna je dal potrebna navodila, in določilo se je, da se ustanovi društvo sv. Jožefa ter ga priključiti k JSKJ, kar se je tudi zgodilo. Društvo je bilo sprejeto v Jednoto dne 1. januarja 1904.

Ustanovni člani so bili sledeči: Anton Struna, Matevž Franko, Louis Rudman, Louis Leban, Janez Mauser, Jožef Zagore, Jožef Žemnik, Jožef Faletič, Jožef Gerbek, Anton Ivančič, Jožef Pušnar, Stefan Klemenčič, Frank Črnovič, Janez Sturem, Peter Namer in Frank Hus.

Prvi odborniki so bili: Anton Struna, predsednik; Jožef Faletič, tajnik, in Louis Leban, zastopnik. Žal, da moramo omeniti, da je društvo že v prvih mesecih svojega obstanka dobilo sovražnike, in to med lastnimi člani, ki so hoteli društvo uničiti, in to raditega, ker nekemu članu ni bilo po volji društveno in jednotno delovanje. Dotičnik je dobil nekaj članov na svojo stran, in ti so zahtevali, naj se društvo razpusti. Predsednik Struna je sklical posebno sejo ter člane pozval, naj se vsak posamezen izrazi, ali želi ostati pri društvu ali ne. Tajnik društva Jožef Faletič je izjavil, da odstopi in z njim je odstopilo več drugih članov. Menili so uničiti društvo, toda previdnost predsednika Strune jim je prekrizala načrte. Predsednik je izjavil, da kdor hoče odstopiti, naj to le stori, smo pa tu še drugi, ki hočemo ostati in obdržati društvo. Denar, ki je v blagajni, ostane tam, kjer je. Tisti, ki odstopi od društva, nima ničesar opraviti pri tem denarju. V tem je soglašal tudi zastopnik društva Louis Leban, ki je bil v veliko pomoč predsedniku, da se ni društvo uničilo. Žal, da njega ni več med nami. Pred več leti je šel v staro domovino, kjer ga je pobrala smrt. Ostal pa nam bo v vednem spominu.

Od tistega časa naprej se je začelo novo društveno življenje. Res, malo nas je ostalo, komaj 8 članov, toda smo si obljubili, da hočemo delovati z vsemi močmi za povečanje društva. Brat Struna je takoj prvi mesec po tem pridobil v društvo rojaka Janeza Hribernika, ki je takoj ob pristopu prevzel posle tajnika. In res je novi tajnik neumorno deloval za razvoj društva. Ko sta Struna in Hribernik pridobila v nekaj mesecih večje število novih članov se je takoj pričelo novo in mirno društveno življenje, zato se članstvo sedaj ob 20letnici društva najpristrajše zahvaljuje vsem, ki so takrat k temu pripomogli.

Društvo je izplačalo svojim članom v bolniški podpori od ustanovitve pa do časa, ko je Jednota prevzela centralizacijo, bolniške podpore v znesku \$3594.94 in odkar Jednota plačuje bolniške podpore, smo iste prejeli do 31. maja t. l. \$11,610.56. V tem času je umrlo pri našem društvu 15 članov, 4 članice in trije otroci. Skupnih smrtnih slučajev je bilo 21 in skupna smrtnina, ki smo jo prejeli od Jednote, znaša \$15,488.00.

Danes ob dvajsetletnici našega društva ponosno gledamo v bodočnost; imamo tudi naraščajočo mladinskega oddelka. Mi vemo, da je v mladini moč in obstoj društva in JSKJ. Naše društvo šteje do 1. maja t. l. 380 članov, članice in otrok. Ti podatki naj služijo v slavnostni številki Jednote in tudi za proslavo 20letnice našega društva, ki jo bomo obhajali 1. in 2. septembra 1923.

Odbor društva sv. Jožefa, št. 45.

IZ URADA DRUŠTVA SV. ANE, ŠT. 133, JSKJ, GILBERT, MINN.

Naše društvo je bilo ustanovljeno meseca januarja leta 1921. Sedaj šteje društvo že čez sedemdeset članic in 6 otrok. Želim, da bi nas bilo vseaj 100, predno mine leto. Da pa k temu pripomoremo, prosim vse sestre, da pripeljejo svoje prijateljice, ki še niso v nobenem društvu. Vse te naj se zapisejo v naše društvo. Povejte jim da je naša Jednota najboljša in najstarejša.

Ne smem tudi pozabiti omeniti, da smo blagoslovile našo zastavo in sicer dne 17. septembra lanskega leta. Tedaj smo imele veliko slavnost in naš glavni tajnik Jos. Pishler nam je napravil tako lep govor, da nam ne bo šel nikoli iz spomina, za kar se mu lepo zahvaljujemo.

Odbornice leta 1921:

Predsednica Agnes Vesel, tajnica Frances Luzar, blagajnica, Frances Franceel.

Nadzornice: Predsed. Angela Verbič, tajnica Mary Musich, blagajnica Frances Franceel.

Odbornice leta 1923:

Predsednica Frances Bajc, tajnica Angela Klancher, blagajnica Frances Franceel.

Naši slavni JSKJ izrekam sedaj ob 20letnici vso čast in zahvalo.

Frances Bojc, predsednica.

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 136, JSKJ, DUNLO, PA.

Pred dvajsetimi leti je bilo ustanovljeno v Dunlo, Pa., društvo sv. Petra in Pavla, št. 35. Radi delavskih razmer pa se je preselilo nekaj članov v sosednjo naselbino Lloydell, Pa. Ti so potem tudi delovali na tem, da se je preselilo društvo št. 35 v Lloydell. Mnogo članov je še pristopilo k društvu v Lloydellu od tukaj; nekateri teh so odpotovali, drugi pa opustili sčasoma društvo z izgovorom, da je preoddaljeno. Med tem časom pa se je v Dunlo, Pa., ustanovilo petero društev drugih Jednot in Zvez.

Več let je bila naselbina Dunlo brez društva JSKJ, ali ne brez članov, kajti še vedno nas je ostalo nekaj, ki smo bili zvesti člani Jednote. Tako smo vzdržali ves čas, da se je zapet ustanovilo društvo pod praporom JSKJ v Dunlo, Pa.

Dne 7. avgusta 1921., se je prijavilo in izrazilo željo, da pristopijo pod okrilje JSKJ, dovolj novih članov in članice, in ustanovili smo društvo Jutranja Zvezda ter dobili iz glavnega urada št. 136. Sedaj šteje naše društvo 21 članov in članice in 16 članov mladinskega oddelka. Društvu je zagotovljen napredek in trden obstanek.

Od ustanovitve društva pa do 31. maja 1923 smo poslali na Jednoto mesečnine \$1012.66, to je za vse, všteti otroški oddelek, pristopnino in knjige. Prejeli smo za isti čas od Jednote \$226.00 bolniške podpore in \$120.00 iz sklada onemoglih.

Pri društvu vlada med članstvom lepa sloga. Vsi člani kličemo k 25letnici naše Jednote: Živela J. S. K. Jednota. Bodi ob petdesetletnici petkrat močnejša nego si danes!

Anton Tauželj, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 137, J. S. K. J., CLEVELAND, O.

Dne 3. decembra 1921., nas je rojak Frank Zorich sklical skupaj okoli dvanaest žen in deklet ter nas vzpodbujal, da bi bilo koristno za nas kakor tudi za našo slovensko naselbino, če si ustanovimo žene in dekleta žensko društvo, če, da smo ravno tako zmogne voditi društvene seje, kakor možki. Tako smo takoj sklenile, da si ustanovimo svoje lastno društvo, in še tistega večera smo pričele ugibati, kako ime mu naj damo, nakar smo se zedinile, da bodi ime našega društva — Jutranja Zvezda. Istočasno smo tudi sklenile naj se vrši ustanovna seja našega društva dne 10. decembra 1921. Na tej ustanovni seji nam je brat Zorich pojasnil pravila in povedal o koristih in dobrotah, ki jih ima članstvo od JSKJ.

Soglasno smo sklenile, da priključimo naše društvo J. S. K. Jednoti, ki nas je tudi sprejela, zato ji kličemo danes ob njeni petindvajsetletnici: Živi in procvetaj v še lepši bratski slogi za splošen napredek članstva!

Vsak začetek je težak, tako je bil tudi tu, tembolj, ker se v naši naselbini nahaja že nad 45 slovenskih društev, ki spadajo k različnim Jednotam in Zvezam. Toda me se nismo ustrašile napora, ki nas je čakal, temveč gremo počasi naprej, vedno se spominjajoč pregovora, ki pravi, da se tudi počasi daleč pride. Ker gremo bolj počasi, smo pa toliko bolj trdne in naše društvo bo kmalu praznovalo dvoletnico svojega obstanka. Dosedaj še nismo imele nikakih bolnic, in želimo, da bi bilo tudi ostalo članstvo tako zdravo do tiste dobe, ko bo naša slavna Jednota praznovala svoj stoli jubilej. Naša želja je tudi, da bi takrat naša Jednota štela vsaj 25.000 članov in članice.

Karolina Urbas, tajnica.

IZ URADA DRUŠTVA STUDENEC POD SKALO, ŠT. 138, J. S. K. J., EXPORT, PA.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 23. januarja 1922, v premogarski naselbini, ki je oddaljeno nekako dve milj od Export, Pa. Takoj ob ustanovitvi društva so se pojavili nasprotniki ki so prerokovali skorajšen propad društva, še predno je imelo svoj čarter. Prihajali so v javnost z neslanimi dopisi v slavnih čikaških listih, češ, da smo ustanovili "farsko" društvo. Strašili se niso tudi nobenih nesramnosti in takoj prvi dan po ustanovitvi so denuncirali pri uradu kompanije našega prvega tajnika Anton Kovačiča; hoteli so ga spraviti iz naselbine, kar pa se jim ni posrežilo. Polagoma so ti naši prosluli prijatelji utihnili, toda prišla je nato premogarska stavka, ki je resno ogrožala obstoj društva. Dne 11. aprila smo tukaj zastavili vsi člani našega društva. Naše članice so vsako jutro bombardirale stavkokaze z gnili jajci. Kompanija je najela depu-

(Nadaljevanje na 28. strfani.)

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 136, JSKJ, DUNLO, PA.

Pred dvajsetimi leti je bilo ustanovljeno v Dunlo, Pa., društvo sv. Petra in Pavla, št. 35. Radi delavskih razmer pa se je preselilo nekaj članov v sosednjo naselbino Lloydell, Pa. Ti so potem tudi delovali na tem, da se je preselilo društvo št. 35 v Lloydell. Mnogo članov je še pristopilo k društvu v Lloydellu od tukaj; nekateri teh so odpotovali, drugi pa opustili sčasoma društvo z izgovorom, da je preoddaljeno. Med tem časom pa se je v Dunlo, Pa., ustanovilo petero društev drugih Jednot in Zvez.

Več let je bila naselbina Dunlo brez društva JSKJ, ali ne brez članov, kajti še vedno nas je ostalo nekaj, ki smo bili zvesti člani Jednote. Tako smo vzdržali ves čas, da se je zapet ustanovilo društvo pod praporom JSKJ v Dunlo, Pa.

Dne 7. avgusta 1921., se je prijavilo in izrazilo željo, da pristopijo pod okrilje JSKJ, dovolj novih članov in članice, in ustanovili smo društvo Jutranja Zvezda ter dobili iz glavnega urada št. 136. Sedaj šteje naše društvo 21 članov in članice in 16 članov mladinskega oddelka. Društvu je zagotovljen napredek in trden obstanek.

Od ustanovitve društva pa do 31. maja 1923 smo poslali na Jednoto mesečnine \$1012.66, to je za vse, všteti otroški oddelek, pristopnino in knjige. Prejeli smo za isti čas od Jednote \$226.00 bolniške podpore in \$120.00 iz sklada onemoglih.

Pri društvu vlada med članstvom lepa sloga. Vsi člani kličemo k 25letnici naše Jednote: Živela J. S. K. Jednota. Bodi ob petdesetletnici petkrat močnejša nego si danes!

Anton Tauželj, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 137, J. S. K. J., CLEVELAND, O.

Dne 3. decembra 1921., nas je rojak Frank Zorich sklical skupaj okoli dvanaest žen in deklet ter nas vzpodbujal, da bi bilo koristno za nas kakor tudi za našo slovensko naselbino, če si ustanovimo žene in dekleta žensko društvo, če, da smo ravno tako zmogne voditi društvene seje, kakor možki. Tako smo takoj sklenile, da si ustanovimo svoje lastno društvo, in še tistega večera smo pričele ugibati, kako ime mu naj damo, nakar smo se zedinile, da bodi ime našega društva — Jutranja Zvezda. Istočasno smo tudi sklenile naj se vrši ustanovna seja našega društva dne 10. decembra 1921. Na tej ustanovni seji nam je brat Zorich pojasnil pravila in povedal o koristih in dobrotah, ki jih ima članstvo od JSKJ.

Soglasno smo sklenile, da priključimo naše društvo J. S. K. Jednoti, ki nas je tudi sprejela, zato ji kličemo danes ob njeni petindvajsetletnici: Živi in procvetaj v še lepši bratski slogi za splošen napredek članstva!

Vsak začetek je težak, tako je bil tudi tu, tembolj, ker se v naši naselbini nahaja že nad 45 slovenskih društev, ki spadajo k različnim Jednotam in Zvezam. Toda me se nismo ustrašile napora, ki nas je čakal, temveč gremo počasi naprej, vedno se spominjajoč pregovora, ki pravi, da se tudi počasi daleč pride. Ker gremo bolj počasi, smo pa toliko bolj trdne in naše društvo bo kmalu praznovalo dvoletnico svojega obstanka. Dosedaj še nismo imele nikakih bolnic, in želimo, da bi bilo tudi ostalo članstvo tako zdravo do tiste dobe, ko bo naša slavna Jednota praznovala svoj stoli jubilej. Naša želja je tudi, da bi takrat naša Jednota štela vsaj 25.000 članov in članice.

Karolina Urbas, tajnica.

IZ URADA DRUŠTVA STUDENEC POD SKALO, ŠT. 138, J. S. K. J., EXPORT, PA.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 23. januarja 1922, v premogarski naselbini, ki je oddaljeno nekako dve milj od Export, Pa. Takoj ob ustanovitvi društva so se pojavili nasprotniki ki so prerokovali skorajšen propad društva, še predno je imelo svoj čarter. Prihajali so v javnost z neslanimi dopisi v slavnih čikaških listih, češ, da smo ustanovili "farsko" društvo. Strašili se niso tudi nobenih nesramnosti in takoj prvi dan po ustanovitvi so denuncirali pri uradu kompanije našega prvega tajnika Anton Kovačiča; hoteli so ga spraviti iz naselbine, kar pa se jim ni posrežilo. Polagoma so ti naši prosluli prijatelji utihnili, toda prišla je nato premogarska stavka, ki je resno ogrožala obstoj društva. Dne 11. aprila smo tukaj zastavili vsi člani našega društva. Naše članice so vsako jutro bombardirale stavkokaze z gnili jajci. Kompanija je najela depu-

(Nadaljevanje na 28. strfani.)

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 136, JSKJ, DUNLO, PA.

Pred dvajsetimi leti je bilo ustanovljeno v Dunlo, Pa., društvo sv. Petra in Pavla, št. 35. Radi delavskih razmer pa se je preselilo nekaj članov v sosednjo naselbino Lloydell, Pa. Ti so potem tudi delovali na tem, da se je preselilo društvo št. 35 v Lloydell. Mnogo članov je še pristopilo k društvu v Lloydellu od tukaj; nekateri teh so odpotovali, drugi pa opustili sčasoma društvo z izgovorom, da je preoddaljeno. Med tem časom pa se je v Dunlo, Pa., ustanovilo petero društev drugih Jednot in Zvez.

Več let je bila naselbina Dunlo brez društva JSKJ, ali ne brez članov, kajti še vedno nas je ostalo nekaj, ki smo bili zvesti člani Jednote. Tako smo vzdržali ves čas, da se je zapet ustanovilo društvo pod praporom JSKJ v Dunlo, Pa.

Dne 7. avgusta 1921., se je prijavilo in izrazilo željo, da pristopijo pod okrilje JSKJ, dovolj novih članov in članice, in ustanovili smo društvo Jutranja Zvezda ter dobili iz glavnega urada št. 136. Sedaj šteje naše društvo 21 članov in članice in 16 članov mladinskega oddelka. Društvu je zagotovljen napredek in trden obstanek.

Od ustanovitve društva pa do 31. maja 1923 smo poslali na Jednoto mesečnine \$1012.66, to je za vse, všteti otroški oddelek, pristopnino in knjige. Prejeli smo za isti čas od Jednote \$226.00 bolniške podpore in \$120.00 iz sklada onemoglih.

Pri društvu vlada med članstvom lepa sloga. Vsi člani kličemo k 25letnici naše Jednote: Živela J. S. K. Jednota. Bodi ob petdesetletnici petkrat močnejša nego si danes!

Anton Tauželj, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 137, J. S. K. J., CLEVELAND, O.

Dne 3. decembra 1921., nas je rojak Frank Zorich sklical skupaj okoli dvanaest žen in deklet ter nas vzpodbujal, da bi bilo koristno za nas kakor tudi za našo slovensko naselbino, če si ustanovimo žene in dekleta žensko društvo, če, da smo ravno tako zmogne voditi društvene seje, kakor možki. Tako smo takoj sklenile, da si ustanovimo svoje lastno društvo, in še tistega večera smo pričele ugibati, kako ime mu naj damo, nakar smo se zedinile, da bodi ime našega društva — Jutranja Zvezda. Istočasno smo tudi sklenile naj se vrši ustanovna seja našega društva dne 10. decembra 1921. Na tej ustanovni seji nam je brat Zorich pojasnil pravila in povedal o koristih in dobrotah, ki jih ima članstvo od JSKJ.

Soglasno smo sklenile, da priključimo naše društvo J. S. K. Jednoti, ki nas je tudi sprejela, zato ji kličemo danes ob njeni petindvajsetletnici: Živi in procvetaj v še lepši bratski slogi za splošen napredek članstva!

Vsak začetek je težak, tako je bil tudi tu, tembolj, ker se v naši naselbini nahaja že nad 45 slovenskih društev, ki spadajo k različnim Jednotam in Zvezam. Toda me se nismo ustrašile napora, ki nas je čakal, temveč gremo počasi naprej, vedno se spominjajoč pregovora, ki pravi, da se tudi počasi daleč pride. Ker gremo bolj počasi, smo pa toliko bolj trdne in naše društvo bo kmalu praznovalo dvoletnico svojega obstanka. Dosedaj še nismo imele nikakih bolnic, in želimo, da bi bilo tudi ostalo članstvo tako zdravo do tiste dobe, ko bo naša slavna Jednota praznovala svoj stoli jubilej. Naša želja je tudi, da bi takrat naša Jednota štela vsaj 25.000 članov in članice.

Karolina Urbas, tajnica.

IZ URADA DRUŠTVA STUDENEC POD SKALO, ŠT. 138, J. S. K. J., EXPORT, PA.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 23. januarja 1922, v premogarski naselbini, ki je oddaljeno nekako dve milj od Export, Pa. Takoj ob ustanovitvi društva so se pojavili nasprotniki ki so prerokovali skorajšen propad društva, še predno je imelo svoj čarter. Prihajali so v javnost z neslanimi dopisi v slavnih čikaških listih, češ, da smo ustanovili "farsko" društvo. Strašili se niso tudi nobenih nesramnosti in takoj prvi dan po ustanovitvi so denuncirali pri uradu kompanije našega prvega tajnika Anton Kovačiča; hoteli so ga spraviti iz naselbine, kar pa se jim ni posrežilo. Polagoma so ti naši prosluli prijatelji utihnili, toda prišla je nato premogarska stavka, ki je resno ogrožala obstoj društva. Dne 11. aprila smo tukaj zastavili vsi člani našega društva. Naše članice so vsako jutro bombardirale stavkokaze z gnili jajci. Kompanija je najela depu-

(Nadaljevanje na 28. strfani.)

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 136, JSKJ, DUNLO, PA.

Pred dvajsetimi leti je bilo ustanovljeno v Dunlo, Pa., društvo sv. Petra in Pavla, št. 35. Radi delavskih razmer pa se je preselilo nekaj članov v sosednjo naselbino Lloydell, Pa. Ti so potem tudi delovali na tem, da se je preselilo društvo št. 35 v Lloydell. Mnogo članov je še pristopilo k društvu v Lloydellu od tukaj; nekateri teh so odpotovali, drugi pa opustili sčasoma društvo z izgovorom, da je preoddaljeno. Med tem časom pa se je v Dunlo, Pa., ustanovilo petero društev drugih Jednot in Zvez.

Več let je bila naselbina Dunlo brez društva JSKJ, ali ne brez članov, kajti še vedno nas je ostalo nekaj, ki smo bili zvesti člani Jednote. Tako smo vzdržali ves čas, da se je zapet ustanovilo društvo pod praporom JSKJ v Dunlo, Pa.

Dne 7. avgusta 1921., se je prijavilo in izrazilo željo, da pristopijo pod okrilje JSKJ, dovolj novih članov in članice, in ustanovili smo društvo Jutranja Zvezda ter dobili iz glavnega urada št. 136. Sedaj šteje naše društvo 21 članov in članice in 16 članov mladinskega oddelka. Društvu je zagotovljen napredek in trden obstanek.

Od ustanovitve društva pa do 31. maja 1923 smo poslali na Jednoto mesečnine \$1012.66, to je za vse, všteti otroški oddelek, pristopnino in knjige. Prejeli smo za isti čas od Jednote \$226.00 bolniške podpore in \$120.00 iz sklada onemoglih.

Pri društvu vlada med članstvom lepa sloga. Vsi člani kličemo k 25letnici naše Jednote: Živela J. S. K. Jednota. Bodi ob petdesetletnici petkrat močnejša nego si danes!

Anton Tauželj, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 137, J. S. K. J., CLEVELAND, O.

Dne 3. decembra 1921., nas je rojak Frank Zorich sklical skupaj okoli dvanaest žen in deklet ter nas vzpodbujal, da bi bilo koristno za nas kakor tudi za našo slovensko naselbino, če si ustanovimo žene in dekleta žensko društvo, če, da smo ravno tako zmogne voditi društvene seje, kakor možki. Tako smo takoj sklenile, da si ustanovimo svoje lastno društvo, in še tistega večera smo pričele ugibati, kako ime mu naj damo, nakar smo se zedinile, da bodi ime našega društva — Jutranja Zvezda. Istočasno smo tudi sklenile naj se vrši ustanovna seja našega društva dne 10. decembra 1921. Na tej ustanovni seji nam je brat Zorich pojasnil pravila in povedal o koristih in dobrotah, ki jih ima članstvo od JSKJ.

Soglasno smo sklenile, da priključimo naše društvo J. S. K. Jednoti, ki nas je tudi sprejela, zato ji kličemo danes ob njeni petindvajsetletnici: Živi in procvetaj v še lepši bratski slogi za splošen napredek članstva!

Vsak začetek je težak, tako je bil tudi tu, tembolj, ker se v naši naselbini nahaja že nad 45 slovenskih društev, ki spadajo k različnim Jednotam in Zvezam. Toda me se nismo ustrašile napora, ki nas je čakal, temveč gremo počasi naprej, vedno se spominjajoč pregovora, ki pravi, da se tudi počasi daleč pride. Ker gremo bolj počasi, smo pa toliko bolj trdne in naše društvo bo kmalu praznovalo dvoletnico svojega obstanka. Dosedaj še nismo imele nikakih bolnic, in želimo, da bi bilo tudi ostalo članstvo tako zdravo do tiste dobe, ko bo naša slavna Jednota praznovala svoj stoli jubilej. Naša želja je tudi, da bi takrat naša Jednota štela vsaj 25.000 članov in članice.

Karolina Urbas, tajnica.

IZ URADA DRUŠTVA STUDENEC POD SKALO, ŠT. 138, J. S. K. J., EXPORT, PA.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 23. januarja 1922, v premogarski naselbini, ki je oddaljeno nekako dve milj od Export, Pa. Takoj ob ustanovitvi društva so se pojavili nasprotniki ki so prerokovali skorajšen propad društva, še predno je imelo svoj čarter. Prihajali so v javnost z neslanimi dopisi v slavnih čikaških listih, češ, da smo ustanovili "farsko" društvo. Strašili se niso tudi nobenih nesramnosti in takoj prvi dan po ustanovitvi so denuncirali pri uradu kompanije našega prvega tajnika Anton Kovačiča; hoteli so ga spraviti iz naselbine, kar pa se jim ni posrežilo. Polagoma so ti naši prosluli prijatelji utihnili, toda prišla je nato premogarska stavka, ki je resno ogrožala obstoj društva. Dne 11. aprila smo tukaj zastavili vsi člani našega društva. Naše članice so vsako jutro bombardirale stavkokaze z gnili jajci. Kompanija je najela depu-

(Nadaljevanje na 28. strfani.)

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 136, JSKJ, DUNLO, PA.

Pred dvajsetimi leti je bilo ustanovljeno v Dunlo, Pa., društvo sv. Petra in Pavla, št. 35. Radi delavskih razmer pa se je preselilo nekaj članov v sosednjo naselbino Lloydell, Pa. Ti so potem tudi delovali na tem, da se je preselilo društvo št. 35 v Lloydell. Mnogo članov je še pristopilo k društvu v Lloydellu od tukaj; nekateri teh so odpotovali, drugi pa opustili sčasoma društvo z izgovorom, da je preoddaljeno. Med tem časom pa se je v Dunlo, Pa., ustanovilo petero društev drugih Jednot in Zvez.

Več let je bila naselbina Dunlo brez društva JSKJ, ali ne brez članov, kajti še vedno nas je ostalo nekaj, ki smo bili zvesti člani Jednote. Tako smo vzdržali ves čas, da se je zapet ustanovilo društvo pod praporom JSKJ v Dunlo, Pa.

Dne 7. avgusta 1921., se je prijavilo in izrazilo željo, da pristopijo pod okrilje JSKJ, dovolj novih članov in članice, in ustanovili smo društvo Jutranja Zvezda ter dobili iz glavnega urada št. 136. Sedaj šteje naše društvo 21 članov in članice in 16 članov mladinskega oddelka. Društvu je zagotovljen napredek in trden obstanek.

Od ustanovitve društva pa do 31. maja 1923 smo poslali na Jednoto mesečnine \$1012.66, to je za vse, všteti otroški oddelek, pristopnino in knjige. Prejeli smo za isti čas od Jednote \$226.00 bolniške podpore in \$120.00 iz sklada onemoglih.

Pri društvu vlada med članstvom lepa sloga. Vsi člani kličemo k 25letnici naše Jednote: Živela J. S. K. Jednota. Bodi ob petdesetletnici petkrat močnejša nego si danes!

Anton Tauželj, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA JUTRANJA ZVEZDA, ŠT. 137, J. S. K. J., CLEVELAND, O.

Dne 3. decembra 1921., nas je rojak Frank Zorich sklical skupaj okoli dvanaest žen in deklet ter nas vzpodbujal, da bi bilo koristno za nas kakor tudi za našo slovensko naselbino, če si ustanovimo žene in dekleta žensko društvo, če, da smo ravno tako zmogne voditi društvene seje, kakor možki. Tako smo takoj sklenile, da si ustanovimo svoje lastno društvo, in še tistega večera smo pričele ugibati, kako ime mu naj damo, nakar smo se zedinile, da bodi ime našega društva — Jutranja Zvezda. Istočasno smo tudi sklenile naj se vrši ustanovna seja našega društva dne 10. decembra 1921. Na tej ustanovni seji nam je brat Zorich pojasnil pravila in povedal o koristih in dobrotah, ki jih ima članstvo od JSKJ.

Soglasno smo sklenile, da priključimo naše društvo J. S. K. Jednoti, ki nas je tudi sprejela, zato ji kličemo danes ob njeni petindvajsetletnici: Živi in procvetaj v še lepši bratski slogi za splošen napredek članstva!

Vsak začetek je težak, tako je bil tudi tu, tembolj, ker se v naši naselbini nahaja že nad 45 slovenskih društev, ki spadajo k različnim Jednotam in Zvezam. Toda me se nismo ustrašile napora, ki nas je čakal, temveč gremo počasi naprej, vedno se spominjajoč pregovora, ki pravi, da se tudi počasi daleč pride. Ker gremo bolj počasi, smo pa toliko bolj trdne in naše društvo bo kmalu praznovalo dvoletnico svojega obstanka. Dosedaj še nismo imele nikakih bolnic, in želimo, da bi bilo tudi ostalo članstvo tako zdravo do tiste dobe, ko bo naša slavna Jednota praz

Glasilo Jugoslovanske

Vstanovljena leta 1898.

Glavni urad Ely, Minnesota.

Katoliške Jednote

Inkorporirana leta 1901.

Glavni odborniki.

Izvedbenik: RUDOLF PERDAN, 223 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 413 - 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 203 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZHAŠNIK, Room 303 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1334 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4222 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravniški odbor.

VALENTIN PIRC, 786 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 - 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zdev kakor tudi denarne politizacije naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške uprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obilni pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Vabilo.

Starim in agilnim članom Jugoslovanske Katoliške Jednote se je zdelo potrebno, da čim najbolj sijajno proslavi Jednotin srebrni jubilej.

V to svrhu se je osnoval na Ely, Minn., pripravljalni odbor, ki bo storil vse, da bo ta proslava res izraz ljubezni in zaupanja članstva napram Jugoslovanski Katoliški Jednoti.

Slavnost se bo vršila dne 21. in 22. julija na Ely, Minn.

V soboto zvečer dne 21. julija bo svečan banket v obširni šolski dvorani.

Banket bo namenjen samo slovanskemu občinstvu.

Pripravljalni odbor je razposlal veliko vabil, vsem jih pa ni mogel dostaviti, kljub temu je pa uverjen, da se bo udeležil proslave vsak član, kateremu dopuščajo sredstva in čas.

Glavni odborniki bodo vedno vsi navzoči.

Dne 22. julija bo piknik.

Pri tej priliki bo govoril ameriški senator Hon. Henrik Shipstead.

Nastopila bodo razna pevka in zabavna društva.

Na banketu bo razen glavnih uradnikov govoril tudi Frank Sakser.

Vsi rojaki v Ely in okolici so naprošeni, naj gredo pripravljalnemu odboru v vseh ozirih na roko.

Čimlepa bo proslava, temvečja čast bo naselbini.

Petindvajsetletnica slovenske podporne organizacije je zgodovinski dogodek v analah ameriških Slovencev.

Udeležba naj bo ogromna. Pokažimo, da nismo možje besed, pač pa možje dejanja.

Člani in članice, pridite polnoštevilno v našo sredo, da prebijemo par ur v prijateljskem krogu ter si ustvarimo nove cilje za bodočnost naše slavne organizacije.

Za prenočišča in postrežbo gostov je vse preskrbljeno.

Nihče se ne bo kesal, nikomur ne bo žal, kdor bo posejtel mesto, v katerem so pred petindvajsetimi leti odločili in pogumni možje zadali temelj Jednoti, ki je danes ena največjih in najnaprednejših jugoslovanskih organizacij v Ameriki.

Torej zagotovo nasvidenje dne 21. in 22. julija na Ely, Minn.

Pripravljalni odbor.

Iz urada glavnega tajnika.

Ass. št. 300.

Za mesec julij 1923.

Poročilo umrlih članov in članic, katerih posmrtnine so bile nakazane tekom meseca junija 1923.

Umrli sestra, Mary Koshak, cert. št. 14422, članica društva "Zvon", št. 70, Chicago, Ill. Umrli dne 11. maja 1923. Vzrok smrti: mrtvoud. Zavarovana je bila za \$500.00. Pristopila k Jednoti dne 19. julija 1911.

Umrli brat, John Zalec, cert. št. 7071, član društva Sv. Janeza Krstnika, št. 75, Meadow Lands, Pa. Umrli dne 16. aprila 1923. Vzrok smrti: mrtvoud. Zavarovan je bil za \$500.00. Pristopil k Jednoti dne 23. julija 1907.

Umrli sestra, Mary Avsee, cert. št. 10119, članica društva Sv. Rešnega Telesa, št. 77, Greensburg, Pa. Umrli dne 8. junija 1923. Zavarovana je bila za \$500.00. Pristopila k Jednoti dne 23. aprila 1908.

Umrli brat, Matt Golobich, cert. št. 5199, član društva Sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn. Umrli dne 15. junija 1923. Vzrok smrti: vnetje ledvic. Zavarovan je bil za \$500.00. Pristopil k Jednoti dne 13. junija 1906.

Tekom meseca junija se je izplačalo kakor sledi:

Za posmrtnine članov in članic	\$2,000.00
Za bolniško podporo, operacije in odškodnine	\$7,455.62
Za izredno podporo iz sklada onemoglih	\$ 50.00

Skupaj....\$9,505.62

Z bratskim pozdravom

Joseph Fishler, gl. tajnik.

Zgodovina društev J. S. K. J.

(Nadaljevanje s 27. strani.)

imenjuje, je nastal nesporazum; predlagala so se najrazličnejša imena in nekdo je celo omenil, da če mora društvo ravno imeti ime kakega svetnika, naj bo društvo sv. Jožefa, ker je bilo društvo ustanovljeno ravno na dan sv. Jožefa, dne 19. marca. Članstvo je bilo s tem zadovoljno in tako je pri tem ostalo.

Društvo dobro napreduje in upanje imamo, da bo kmalu doseglo lepo število članov. Tukaj je namreč še nekaj rojakov, ki ne pripadajo k nobenemu društvu oziroma k nobeni večji organizaciji, zato upamo, da bodo sešasoma izprevideli, da je dobro podporno društvo velike vrednosti, pa naj bo ime društva kakršnokoli.

Dragi rojaki, kdor ne pripada še nobenemu društvu, bi mu priporočal, da stori to čimprej ter se vpiše, ker nihče ne ve, kje ga nesreča čaka. V časopisih vidimo premnogokrat dopise in novice, kjer je poročano, da je tega in tega zadela nesreča, a pripadati k nobenemu društvu. Pomislite, dragi rojaki, v kako obupnem stanju se morajo nahajati taki nesrečneži, zato upam, da boste kmalu prišli vsi do pravega spoznanja.

Z bratskim pozdravom na vse članice in članice JSKJ!

Joseph P. Grahek, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA ŠT. 140, JSKJ, MORLEY, COLO.

Naše društvo je bilo ustanovljeno dne 12. januarja 1903, in kakor je razvidno, poštuje šele šest mesecev, torej nimam mnogo za poročati. Društvo je bilo ustanovljeno s trinajstimi člani, a danes šteje že 35 članov in 13 otrok.

V par mesecih smo precej dobro napredovali v članstvu in blagajni. Pri članstvu smo nazadovali za dva člana oziroma članico in 2 otroka. Vzrok tej izgubi je sledeč: Dne 25. maja zvečer je šel John Jauk zdrav in vesel na delo nič slabega sluteč, ob osmih pa se je utrgala plast kamenja ter ga tako poškodovala, da je eno uro zatem za večno zaspal. Pokojnik je bil blaga duša in zelo prijazen pri tujakih rojakih, kar je bilo razvidno ob pogrebu. Pokojni Jauk je bil član in ustanovitelj našega društva in dober oče svojih otrok.

Drugi udarec je bil še hujši za naše mlado društvo. Dne 31. maja se je pripetila v tujakih naselbini grozna žaloigra. Zjutraj ob poldevetih se je soproga pokojnega Jauka, Marica Jauk, članica našega društva, ustrelila, kakor tudi svoji dve hčerki, najmlajšega sinčka pa ranila. Dotičnega jutra, ko se je pripetila ta tragedija, je bila pri Jaukovi soprogi Mrs. Mary Pirsich; Jaukovi otroci so še spali. Jaukova soproga je naprosila na Mrs. Pirsich, naj ji gre v prodajalnico.

jalno nekaj iskat. Ko se je Mrs. Pirsich vrnila, je videla, da so vrata hiše zaklenjena. Nič drugega sluteč je poklicala na pomoč znanega rojaka John Englebyja. Ta je vdrl vrata, in ko so prišli v stanovanje, se jim je nudil žalosten pogled. Dve hčerki, Marica, stara osem let, in Dina, stara 4 leta, sta ležali mrtvi, poleg njiju pa mali bratec v mlaki krvi. Obstreljen malček je dobil dve krogli: eno v lice, ki mu je samo opraskala kožo, drugo v ramo, a tudi ta ni bila smrtonosna. Ubogi otrok se nahaja sedaj v bolnišnici in bo kmalu okreval. Mati nesrečnih otrok je ležala na tleh s prestreljeno glavo. Predno je izvršila umor in samomor, je napisala pismo, v katerem pravi, da je obljubila zvestobo svojemu možu ter da jo je tudi izpolnila in o drugih stvareh, kako naj se pogrebu vrši itd. — Obžalujem, da nimam za poročati veselih novic.

Naši slavni Jednoti želimo, da bi štela pri svojem prihodu jubileju področje število članstva. Istotako želimo tudi našemu društvu boljše bodočnost, kot je bila njegova preteklost.

Pozdrav vsem članom in članicam naše slavne J. S. K. Jednote!

Anton Marinčič, tajnik.

Pittsburgh, Pa.

Naznanjam članom društva sv. Štefana št. 26 JSKJ, da je v nedeljo 15. julija glavna polletna seja. Začetek točno ob 2. uri pop.

v navadnih prostorih Slov. Doma na 57. cesti. Kdor se te seje ne udeleži, plača 25¢ v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki in nad 10 milj oddaljeni člani. Na tej seji se bo podrobno poročalo o stanju in napredku društva. Torej vsi, ki se zanimate za društvo, pridite, naj nobeden ne izostane. Videli boste, kako se napreduje, ako je dobra agitacija pri društvu. To moremo doseči, če vsi člani in članice društva.

Ob zaključku 6mesečnega poslovanja v tem letu me dolžnost veže kot organizatorja, da se vam zahvalim za tako uspešno agitacijo za nove članice. Bratje in sestre! Sedaj imamo priliko za zopetno pridobitev novih članov. Ta mesec pride veliko naših rojakov in rojakinj iz stare domovine. Torej povejte vsem, da društvo sv. Štefana plača \$8.00 na teden bolniške podpore, in za mesec julij ima vsak, kateri pristopi k društvu sv. Štefana, prosto vstopnico v društvo in Jednoto. Torej na delo vsi člani in članice za pridobitev novega članstva društva sv. Štefana št. 26 JSKJ!

Z bratskim pozdravom in nasvidenje 15. julija ob 2. uri pop. Jos. Pogačar, tajnik.

(Opomba ured. Zgodjé nismo mogli priobčiti, ker smo sprejeli naznanilo zastran praznika šele 5. julija zjutraj, ker je bil list že v tisku.)

Dopis.

Pittsburgh, Pa.

Naznanjam članom društva sv. Štefana št. 26 JSKJ, da je v nedeljo 15. julija glavna polletna seja. Začetek točno ob 2. uri pop. v navadnih prostorih Slov. Doma na 57. cesti. Kdor se te seje ne udeleži, plača 25¢ v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki in nad 10 milj oddaljeni člani. Na tej seji se bo podrobno poročalo o stanju in napredku društva. Torej vsi, ki se zanimate za društvo, pridite, naj nobeden ne izostane. Videli boste, kako se napreduje, ako je dobra agitacija pri društvu. To moremo doseči, če vsi člani in članice društva.

Ob zaključku 6mesečnega poslovanja v tem letu me dolžnost veže kot organizatorja, da se vam zahvalim za tako uspešno agitacijo za nove članice. Bratje in sestre! Sedaj imamo priliko za zopetno pridobitev novih članov. Ta mesec pride veliko naših rojakov in rojakinj iz stare domovine. Torej povejte vsem, da društvo sv. Štefana plača \$8.00 na teden bolniške podpore, in za mesec julij ima vsak, kateri pristopi k društvu sv. Štefana, prosto vstopnico v društvo in Jednoto. Torej na delo vsi člani in članice za pridobitev novega članstva društva sv. Štefana št. 26 JSKJ!

Z bratskim pozdravom in nasvidenje 15. julija ob 2. uri pop. Jos. Pogačar, tajnik.

(Opomba ured. Zgodjé nismo mogli priobčiti, ker smo sprejeli naznanilo zastran praznika šele 5. julija zjutraj, ker je bil list že v tisku.)

Glasovi posameznih članov.

RAZMISLJANJE OB PETINDVAJSETLETNICI.

Vse nas člane navdaja radost, ko proslavljamo petindvajsetletni obstoj naše vrle podporne organizacije. Najbolj veseli so brezdvomno njeni ustanovitelji, ker je njih delo obrodilo precej povoljen sad. Faktorji, ki so ustanovili JSKJ, so bili namreč prva skupina insurgentov v gibanju slovenskih podpornih organizacij v Ameriki. Odečili so se od KSKJ z namenom, da s časom uvedejo več demokracije in več svobode v novoustanovljeno organizacijo, da s tem odprejo vrata čim širšim krogom jugoslovanskega življa v Združenih državah.

V prvi dobi svojega poslovanja je bila JSKJ na katoliški podlagi, toda naprednejši element je že na osmi konvenciji v Denverju dosegel, da je bila prisiljena spoved odpravljenja. Po tej konvenciji sem pristopil k društvu št. 18, in mnogo drugih, ki si žele svobode glede verskega prepričanja v podporni organizaciji, se je pridružilo. Takrat se je povsod plačevalo le en dolar dnevno bolniške podpore, kar je za delavca premalo, zato je skoraj vsak spadal k več organizacijam, da je bil zadostno zavarovan.

Na deveti redni konvenciji, ki se je vršila v Pittsburgh, Pa., sem bil sodelegat z Jos. Pishlerjem, sedanjim gl. tajnikom, kjer smo pomorno dosegli lepe uspehe v boju za svobodo v organizaciji. — Jednota je postala versko popolnoma neodvisna in svobodna, le ime ji je še ostalo, ki pa nazadnje ni tolike važnosti kot so druge gospodarske in upravne izpremembe v sistemu organizacije. — Zelo važna in koristna predloga, sprejeta na tej konvenciji, je bila — centralizacija bolniške podpore. Glede tega smo imeli živahne debate v glasilu pred konvencijo, še bolj gorke pa na zborovanju. Velika večina delegatov je glasovala za predlogo. Stvar se je izkazala za jako dobro, in danes so gotovo vsi člani in članice zadovoljni s skupnim skladom za bolniško podporo, ker je veliko bolj zasigurana, kot pa bi bila, če bi društva sama plačevala iz svojih blagajn. To je dokaz, da je v slogi in večji organizaciji večja moč!

Nadalje je bilo na tej konvenciji sprejeto tudi pravo direktno zakonodajno, to je, da članstvo med konvencijami lahko predlaga in voli s splošnim glasovanjem spremembe pravil, ter odstavlja in voli nove uradnike, če je potrebno. S tem je bil napravljen zopet velik korak v demokracijo.

Pravila imamo torej precej dobra in upravo tudi pol volji članstva. Ime ne dela škode, če je uprava in gospodarstvo Jednote na podlagi bratstva in svobode. Ime "Jugoslovanska" se meni celo bolj dopade kot pa "Slovenska", ker že ime samo vključuje vse Jugoslovane, katere naša organizacija tudi sprejema. Kaj naj bi bilo torej vzrok, da ob naši petindvajsetletnici ne moremo beležiti večjih uspehov bodisi v članstvu ali financah? Kot znano, smo morali zvišati assessment, da smo postali solventni. Naše glasilo ima tudi veliko cirkulacijo, ki je pripomoglo, da so bili Slovenci in Jugoslovani sploh dobro poučeni, da JSKJ kot bratska organizacija vrši svoje posle in sprejema nove članice. V marsičem so nas prekosili drugi, ki še ne obhajajo petindvajsetletnice, pa poročajo o rezultatih, ki naše daleč nadkriljujejo.

To so stvari, o katerih je vredno razmišljati v teh slovenskih trenutkih našega jubileja. — Dolžnost naša je, da pronajdemo morebitne ovire in jih odstranimo, tedišamo organizacijo na trdnem podlagi in sigurne bodočnosti. — In to bo po mojem prepričanju v

zdrženju naših podpornih organizacij. Veliko članov in članic je že pisalo v prid združenja v glasilu, katerim na tem mestu izrekam čast in pohvalo. To so dalekovidni možje in žene, katerih delo bo tvorilo lepo poglavje v zgodovini naše dične podporne organizacije. Res je, da je Jednota primeroma na trdni podlagi, četudi ostane samostojna, vendar pa večina članstva uvideva, da bo v združenju še boljše bodočnost zasigurana. V slogi je moč, bratje in sestre! Naše članstvo je vedno vpoštevalo vse dobre nove ideje in tako izpopolnilo JSKJ, da je prišla tako visoko v svojem razvoju, zato sem prepričan, da bo tudi glede združitve inteligentno presodilo, kaj je prav in koristno ter izvršilo delo v dobrobiti sebi in vseh Jugoslovancev širom Amerike. Pаметen narod nikdar ne zavrne dobrih novotarij, ne v sedanji dobi, ko smo se otrsli starodavnih vrah. In če hočemo napredovati, moramo vedno izpopolnjevati, in pri tem vporabljam najboljše načrte, ki nam jih nudi razvoj časa. To smo delali do zdaj, in prepričan sem, da bomo tudi v bodoče.

V teh mislih, dobro želeč organizaciji in članstvu, vsem cenjenim bratom in sestram na uspehih, ki si jih je priborila JSKJ v petindvajsetletni dobi svojega obstanka. Bodimo delavni in napredni principij ter vršimo bodoče delo naše organizacije tako vzajemno, vneto in bratskosložno, kot do zdaj, pa bomo deležni uspehov, ki bodo koristili direktno nam, indirektno pa vsemu našemu narodu.

Torej bratje in sestre! V duhu si podajmo roke in proslavljajmo jubilej JSKJ s tem, da se živijo v naših središčih trdnje medsebojna bratska vez. ... in živeli!

Frank S. Tauchar.

OB PETINDVAJSETLETNICI.

Blaž Novak.

Ob priliki praznovanja 25-letnice naše dične JSKJ, gledamo s ponosom na delo vrlih soborov v preteklosti. Posebno smo lahko ponosni na razne izpremembe v Jednoti, katere so največ pripomogle k temu, kar je danes naša dična Jednota.

Naša Jednota ni najstarejša slovenska Jednota v Združenih državah. Ustanovljena je bila s člani najstarejše, katere se pa še vedno drži starih tradicij, vsled katerih je v naprednosti zaostala za vsemi slovenskimi organizacijami.

Članstvo JSKJ se je zavedalo, da morajo tudi podporne organizacije iti z duhom časa, ako hočejo napredovati, vsled česar se je že marsikaj v Jednoti izpremenilo.

Ker bodo gotovo razni bratje in sestre opisovali preteklost Jednote, se hočem omejiti na bodočnost, kajti s tem, kar smo v preteklosti dosegli, še ni naše delo dovršeno.

Z Jednote se stara tudi članstvo in vedno bolj se bliža čas, ko bo potrebno zavetišče za članice, ki se vsled pohablenosti, oslabelosti ali ostarelosti ne morej oveč sami vzdrževati.

Brez zavetišča more Jednota članstvo le začasno podpirati. — Ko postane član trajno nezmožen in vsled tega v največji potrebi, prejema le delno podporo, za katero si v najboljših slučajih ne more preskrbeti postrežbe, kakršno bi potreboval. Z ustanovitvijo zavetišča bi pomagali najpotrebnejšim med potrebnimi, in s tem takorekoč šele organizacijo izpopolnili.

Že pred leti se je pričelo to gibanje in sicer na način, da bi bilo zavetišče samostojna organizacija, s katero naj bi vse slov. pod

porne organizacije sodelovale. — Ker pa se je po kratki aktivnosti pokazalo težko izvedljivo po takem načrtu, je delavnost v tem oziru prenehala.

Kaj je vzrok, da še sedaj nimamo slovenskega zavetišča? Ali zato, ker tega ni mogoče izvesti? — Ne! Mogoče je, a le z resnim delovanjem za stvar. Največji vzrok je naše cepljenje v toliko raznih podpornih organizacij. Zadnja leta so se pričele ravno slov. podporne organizacije združevati. — Ako bi se združenje izvedlo med vsemi organizacijami, ki so že imele to v načrtu, bi brez dvoma sedaj že imeli slovensko zavetišče, na katero bi mogel biti ponosen ves slovenski inarod.

Združene slov. podporne organizacije bi zamogle v marsičem mnogo več doseči, kot pa razdružene, kar je važen razlog v prid združenja. Ako bi bile naše podporne organizacije združene, bi imelo vse članstvo mnogo boljših ugodnosti, kot jih zamorejo nuditi samostojne Jednote.

Statistika nam dokazuje, da se more močna organizacija upravljati z nižjimi upravnimi stroški na posameznega člana, kot pa — manjša. Ako vpoštejemo, da je potreba toliko glavnih stanov, celih glavnih odborov in drugo, kot organizaciji, je razumljivo, da bi se upravni stroški z združenja znatno znižali za posamezne člane.

Nasprotniki združenja se navadno opirajo na malenkostne zapreke, ki naj bi po njih menjenju združenje preprečile. Resnica je, da resne stvari združenje evirajo ne bi pa je smelo preprečiti, ako priznavamo združenje v principu koristno za članstvo, kajti ni jih zaprek, ki bi se ne dale odpraviti, ako se resno deluje za stvar.

Združenje z vseh strani slovenskimi podpornimi organizacijami in slovensko zavetišču, sta dve stvari, ki bi se ne dale odpraviti, ako se resno deluje za stvar.

Združenje z vseh strani slovenskimi podpornimi organizacijami in slovensko zavetišču, sta dve stvari, ki bi se ne dale odpraviti, ako se resno deluje za stvar.

Blaž Novak, član društ. št. 104.

OB PETINDVAJSETLETNICI.

V Glasilu J. S. K. J. je bilo več pozivov, naj društveni uradniki ter tudi posamezni člani kaj napišejo za slavnostno izdajo.

Pred seboj imam pismo, ki je bilo pisano nekaj let po ustanovitvi JSKJ. Pisal mi ga je glavni tajnik ter mi tožil, da je delo v uradu težavno, da se pojavljajo težkoče, katerih skoraj ni mogoče premagati. Danes, ko obhaja J. S. K. J. svojo petindvajsetletnico, si pa ne moremo misliti lepšega reda in sloge. Čast, komur čast.

S hvaležnostjo se spominjamo še danes živčih ustanovnikov. Josip Agnič, Ivan Govže, Štefan Banovec in Josip Mantel žive na Ely, Minn., Geo Kotze živi na Eveleth, Minn.

Iz zapisnika 2. konvencije oziroma prve po ustanovitvi je razvidno, da se je je udeležil tudi Frank Sakser. On je precej podprl mlado Jednoto s tem, da je dal brezplačno na razpolago kolono v svojem listu, da se je Jednota lahko branila in agitirala za novo članstvo. "Glas Naroda" je mnogo pripomogel k uspehu Jednote.

Slava vsem živčim ustanoviteljem! Blagopokojnikom pa večna čast!

Matija Fogorelec.

Ely, Minn.

Članice društva Marije Čiste-ga Spočetja št. 120 JSKJ. se naznanja, da se dne 22. julija ob 8. uri zjutraj zberejo v zborovalne prostore. Otroci, ki spadajo v mladinski oddelček nad 6 let stari, se naj zberejo v prostorih stare cerkve. Vsi skupaj se potem udeležijo mno slavnostne sv. maše ob 9. uri. Popoldne istega dne se zopet zberejo v navadne prostore ob pol eni popoldne, potem ob pravem času odkorakamo v Sandy Point Park. Katie Peshel, tajnica.